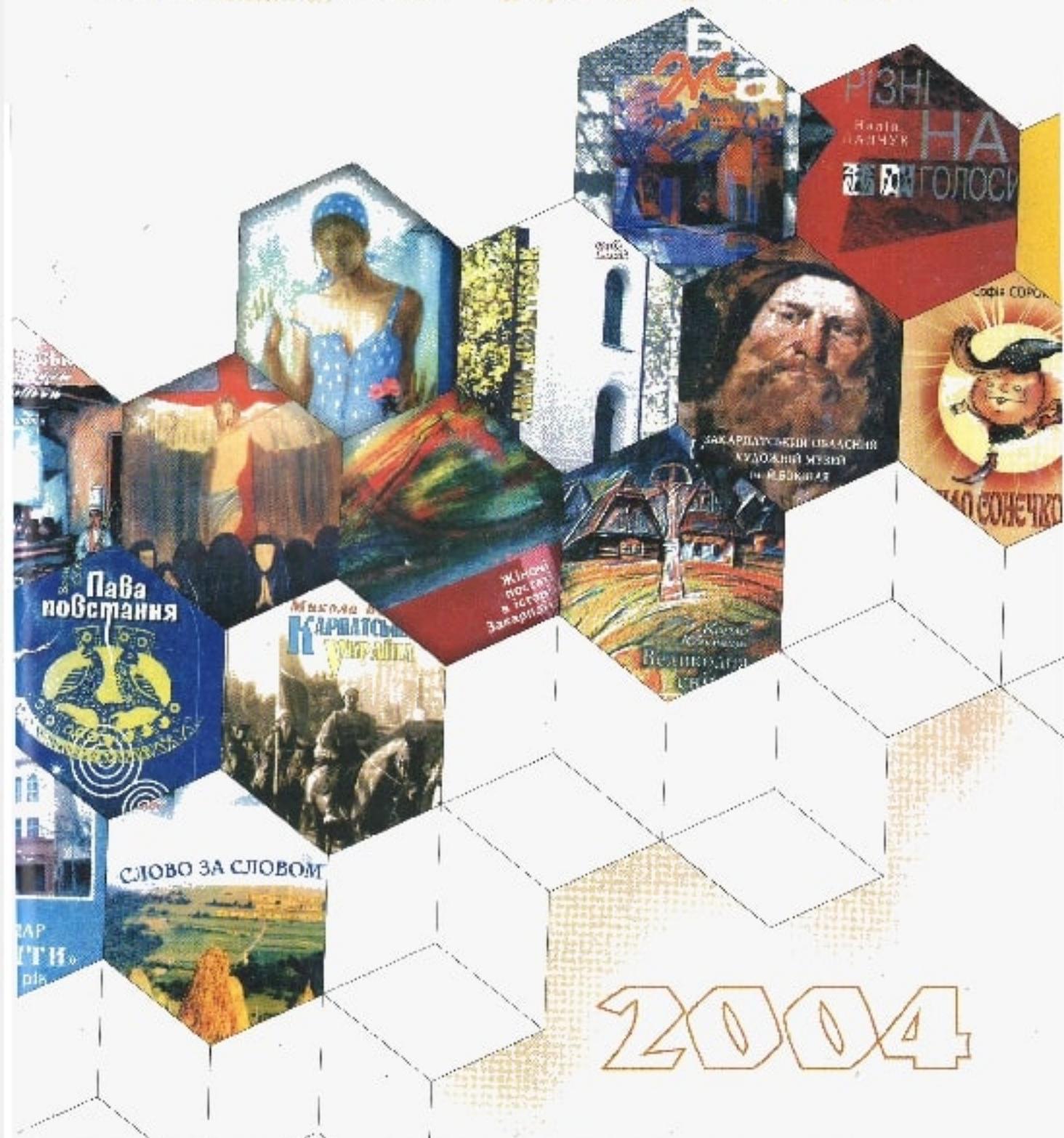

КНИГА ЗАКАРПАТЯ

Vol

0111183

Заказ

орг

спы

К 91
К 53

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

КНИГА ЗАКАРПАТТЯ

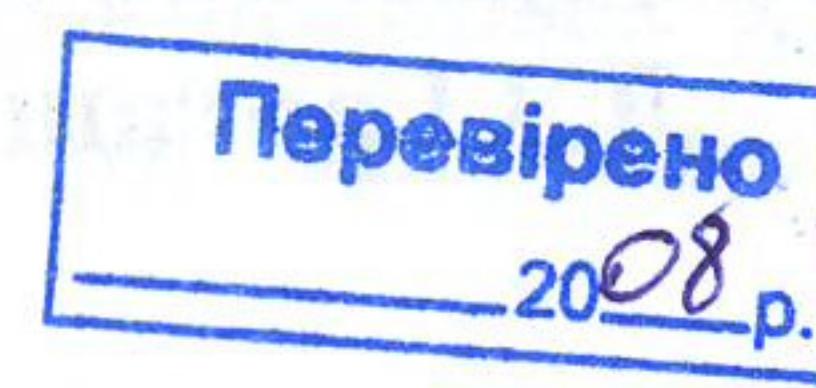
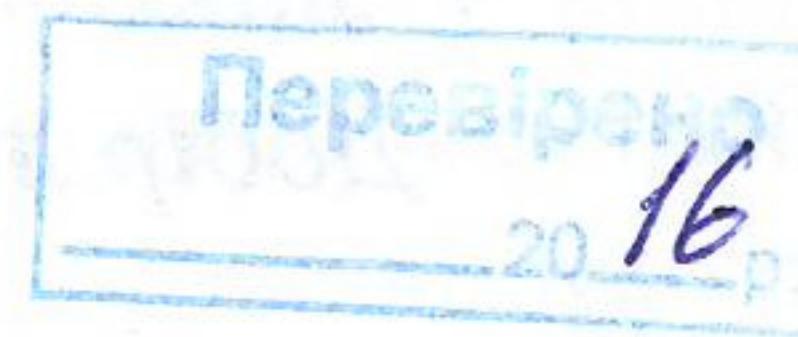
Анотований каталог видань

2004 року

841453

(з фондів Закарпатської обласної
універсальної наукової бібліотеки)

Річник III

Ужгород • Видавництво В. Падяка • 2005

УДК 015
ББК 92
К53

Видання вміщує короткі інформації про книжки та іншу друковану продукцію, що протягом 2004 року вийшли на Закарпатті. Доожної анотації додається репродукція обкладинки аnotatedої книги.

Каталог формується з надходжень до ЗОУНБ – центральної книгозбірні регіону – обов'язкового примірника видань.

Для фахівців з проблем книговидавничої справи на Закарпатті та в Україні, представників органів державної влади та управління, керівників бібліотек, книготоргів, книжкових бірж, книгарень, організаторів книжкових ярмарків, бібліографів, науковців, студентів тощо.

Укладач:
Л.О.Ільченко

Науковий редактор
В.І.Падяк,
кандидат філологічних наук

Добір літератури угорською мовою
I.М.Горват

Відповідальна за випуск
Л.З.Григаш
ЗАКАРПАТСЬКА НАЦІОНАЛЬНА УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА
ПР. СВОБОДИ, 19, УЖгород

© ЗОУНБ, 2005;
© Л.Ільченко, укладання, 2005;
© В.Падяк, вступ, прилога, 2005;
© Видавництво В.Падяка, 2005.

ISBN 966-7838-79-x

ПРИОРИТЕТ – КНИГА!

З приємністю інформуємо про символічний ювілей: наш річник “Книга Закарпаття” вийшов втретє і вже став помітним явищем культурного життя. Він не тільки бажане придбання місцевих бібліофілів, які на нього полюють, не тільки вніс зручність у процес систематизації книжкового потоку краю та ясність у тенденції розвитку книговидавничої справи в області — його швидко оцінили й в інших областях України та сьогодні за цим зразком там видаються аналогічні річні аnotatedні каталоги книг.

Але головне, що книга ця, відслідковуючи вихід у світ всієї (чи майже всієї) книжкової та буклетної продукції краю, закладає міцні підвалини об’єктивної статистики.

З огляду на надходження до Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки обов’язкового примірника в умовах сьогоднішнього, більш відповідального ставлення до своїх обов’язків тиражуючих організацій можна зробити кілька висновків.

Протягом 2004 року в області вийшло з друку майже 240 видань. З них понад 20 видань — це телефонні довідники, рекламні (туристичні) проспекти, буклети та малотиражні видання. Цей показник можна порівняти з досягненнями у книговидавничій справі за два попередні роки: у 2002 році було — 175 видань, у 2003 році (за вточненими даними) — 282 видання. Така стрибкоподібна криза свідчить лише про те, що 2003-ій рік в нашій державі було оголошено Роком культури, що позначилося на збільшенні держфінансування: Рік культури приніс видання чотирьох десятків книг “за сприяння обладміністрації”, а коли він завершився, то й рівень підтримки суттєво підупав.

Традиційно для області у 2004 році суттєвий відсоток видань склали літературно-художні та наукові видання, видання з історії Закарпаття. Також засвідчено збільшення випуску кольорової поліграфічної продукції для потреб туристичної галузі, як то туристичних карт, путівників, рекламних проспектів турбаз, санаторіїв, будинків відпочинку.

Майже нічого не помінялося на краще у виданні дитячої літератури — її бракує, та й тиражі для дітей — символічні. Без серйозної підтримки на державному рівні тут не обйтись.

Такою ж проблемою є підтримка творчої молоді та першої книги автора.

Щодо географії книговидавничої справи, то вона поступово розширюється. Книги, окрім традиційно активного у цьому питанні Ужгорода, видають Мукачево, Перечин, Виноградово, Хуст, Тячів, Нижня Апша, Міжгір'я (Воловий), В.Березний.

Книжки, окрім української, видаються такими мовами національних груп краю: угорською, русинською, російською, частково словацькою. Маємо в цьому році одне спільне з Румунією двомовне видання, у т.ч. румунською мовою. На жаль, не маємо жодної книги циганською (ромською) мовою.

Одна з проблем книги в Україні полягає в тому, що держава, її Закарпатська облдержадміністрація не приділяє достатньої уваги цій проблемі, не сприяє її вирішенню. Наприклад, щороку в Ужгороді (видавництво “Intermix”) для потреб угорської національної меншини видається 10 і більше книг угорською мовою, але без будь-якої допомоги з боку Української держави. Натомість, угорська книга Закарпаття існує тільки завдяки Угорщині.

Така сама проблема з небажанням влади фінансувати книжкові проекти словацькою мовою. Ще гіршою є проблема з русинською книгою, яка тримається “на плаву” завдячуячи допомозі окремих добродіїв. Управління культури Закарпатської обладміністрації має поставити собі за мету: сприяти виданню щороку бодай однієї книги русинською, румунською, циганською, словацькою, угорською мовами. Видавці готові сьогодні підтримати таку ініціативу влади, було б бажання.

Левова частка книжкової продукції Закарпаття випускається у 7-8 видавничих центрах. Не став виключенням і 2004-й рік. За кількістю видань видавництва мають такі річні показники: “Видавництво В.Падяка” (23 видання), “Госпрозрахунковий редакційно-видавничий відділ управління у справах преси та інформації” (21 видання), “Карпати” (20 видань), “Патент” (17 видань), “Гражда” (11 видань), “Закарпаття” (11 видань), “Інтермікс” (10 видань), “Мистецька Лінія” (10 видань), “Карпатська вежа” (10 видань).

На жаль, як свідчить практика, умови виживання в ринкових відносинах залишаються нерівними. Все ще існує такий анахронізм як “державні” видавництва. На жаль, практика свідчить і про максимальну зарегульованість видавничої справи в Закарпатській області, яка проявлялася у персональній одноосібній ініціативі колишнього голови обладміністрації у визначені видавничих планів за рахунок держфінансування. А очолювана заступником голови обладміністрації (колишнім) видавнича рада була номінальною структурою, яка ніяких контактів з видавцями не підтримувала, до участі в обговоренні проблем та видавничих планів не запрошувала.

Для одних видавництв (ясна річ, за рахунок решти) влада створює пільгові умови, інші виживають, хто як може. До цих пір ніхто з представників обласної влади не сприяв появі єдиних правил ефективного використання бюджетних коштів, що призначаються на розвиток книговидавничої справи, зміцнення книжкового ринку загалом, а не окремих «державних» видавництв. Бракує й прозорості намірів влади у цій справі, публічності та демократизму, відсутня будь-яка стратегія розвитку галузі. Натомість, присутній ділетантський підхід до проблеми.

Сутність його полягає в тому, що є намагання на державному рівні зміцнювати процес **Книговидання**, а потрібно першочергово розвивати й зміцнювати процес **Книгочитання**. Тоді читач, який і якісно, і за чисельністю буде зростати, сам сформує попит на ті чи інші книги, теми, проблеми. Видавець буде приречений задовільнити попит читача.

На жаль, тут не все гаразд. Достатньо звернутись до статистики по Закарпатській області, щоб у цьому переконатись. Так, у 1990 році в області було 767 масових бібліотек. У 2004 році їх залишилось 508. Тобто за 15 років суспільство втратило $1/3$ масових (публічних) бібліотек. У 1990 році книжковий фонд масових бібліотек складав 9888700 примірників. У 2004 році він склав 6725217 одиниць.* Тобто тут простежується така сама тенденція до зменшення: ми втратили $1/3$ книжкових фондів (за рахунок старіння книги, втрати

* Народне господарство Закарпатської області в 1993 році: Стат. зб./ Закарпат. обл. упр. статистики.- Ужгород, 1992.- С. 115; Бібліотеки Закарпаття в дзеркалі статистики/ ЗОУНБ.- Ужгород, 2004.- [Б.п.]

актуальності). Тільки за 2004-й рік з фондів масових бібліотек вилучено (з об'єктивних причин) 208825 примірників книг.

Постійне “урізання” прав читача не може не обернутися негативними наслідками для суспільства, в якому буде зростати відсоток тих його громадян, хто свого часу не долучився до книги як фундаменту освіти, носія знань, джерела духовності, виховання, моральності...

На тлі постійного зменшення фондів бібліотек, а також повільного зростання числа назв видань, що у поєднанні з іншим важливим показником — катастрофічним падінням тиражів книг свідчить про факт стагнації у книгодавничій галузі, хочеться наголосити на речах, гідних поваги. Наземо прізвища тих авторів, хто у 2004 році (а це вже стало доброю традицією!) віднайшов можливість зі свого тиражу подарувати примірники для всіх районних та частково сільських масових бібліотек області. Це К.Копинець, Ю.Корсак, Н.Панчук, В.Кухта, Ю.Чорі, В.Фединишинець, Р.Офіцинський, Ю.Балега, О.Гаврош, О.Цапулич, В.Густі, В.Барчан, О.Мазурок, В.Пагиря, В.Падяк, І.Сенько, І.Петровцій, П.Федака, С.Федака, Н.Ференц, І.Хланта, Ю.Шип, М.Ю.Козак, В.Сабадош, Л.Білей, М.Вегеш, Д.Данилюк, О.Довганич, М.Капраль, Л.Кудрявська, Х.Керита, Л.Повх, О.Грін, С.Сорока, Г.Томенюк, В.Попович, а також добродій з Канади, русинський меценат Стівен Чепа.

Видання у каталогі “Книга Закарпаття 2004 року” систематизовані за галузями знань. Окрім того, каталог уміщує чотири додатки, а саме: “Буклети та малотиражні видання”, “Видання, що продовжуються”, “Література з карпатознавства, що вийшла за межами області”, “Видання 2003 року, що надійшли до бібліотеки із запізненням”; всі вони укладені за алфавітним принципом. На допомогу користувачам видання містить довідковий апарат, що складається з двох покажчиків — іменного та алфавітного покажчика назв видань.

Хочеться вірити, що каталог “Книга Закарпаття 2004 року” сприятиме вирішенню наболілих проблем книгодавання, справа ця принесе користь, а зусилля не будуть марними. Прийдуть нові часи. Буде безліч книг з усіх напрямків людських знань!

Валерій Падяк,
науковий редактор видання

ОБЛАСТЬ У ЦІЛОМУ

1. Календар краснавчих пам'ятних дат на 2005 рік:

Рек. бібліогр. посіб./ Уклад.: Т.І.Васильєва, Г.В.Бобонич; Наук. ред. В.І.Падяк; Відп. за вип. Л.З.Григаш; Вип. ред. Л.О.Ільченко.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 368 с.

Календар-щорічник є орієнтиром для громадськості краю у перебігу подій, ювілеїв та пам'ятних дат у 2005 році. Основу календаря складають ґрутовні наукові розвідки про визначних діячів краю, підготовлені провідними карпатознавцями. окремим розділом подано календар знаменних дат, які у 2005 році відзначатиме громадськість світу та України.

Представлені матеріали з успіхом можуть бути використані не лише в бібліотеках краю, а й у регіональній пресі, культурно-освітніх установах, навчальних закладах тощо.

2. Календар "Просвіти" на 2004 рік/ Уклад. і ред. П.Федака.- Ужгород, 2004.- 328 с.: іл.

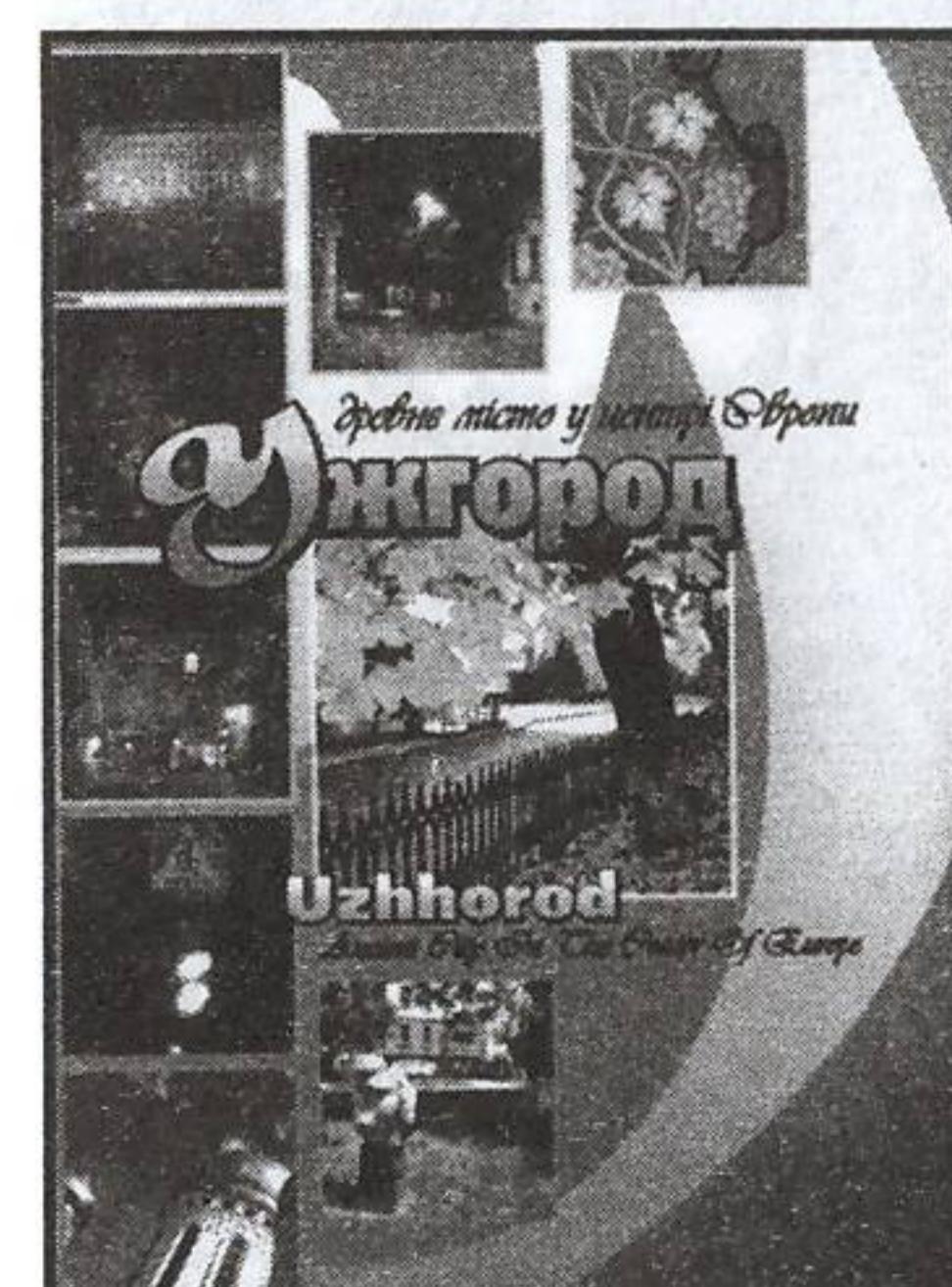
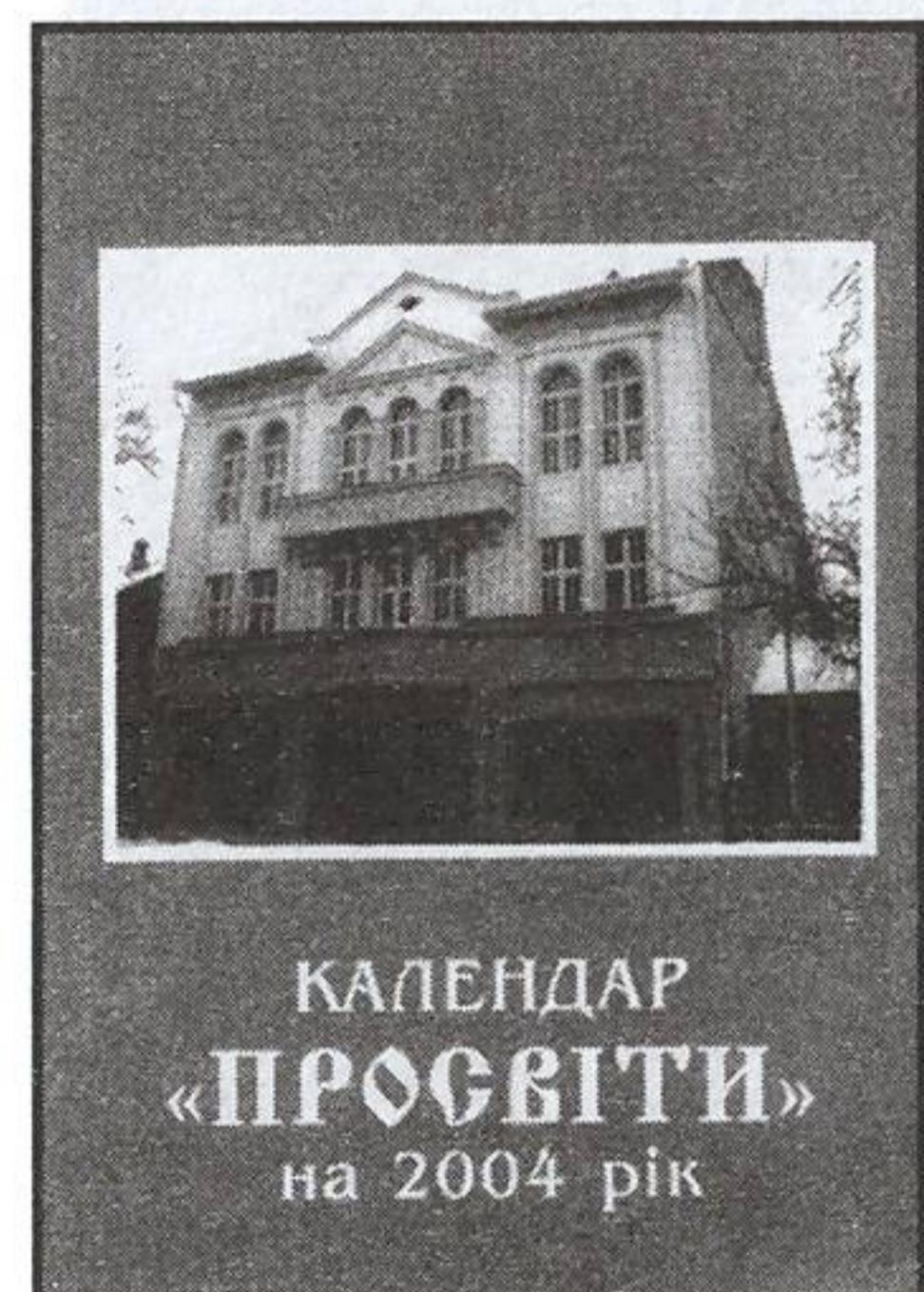
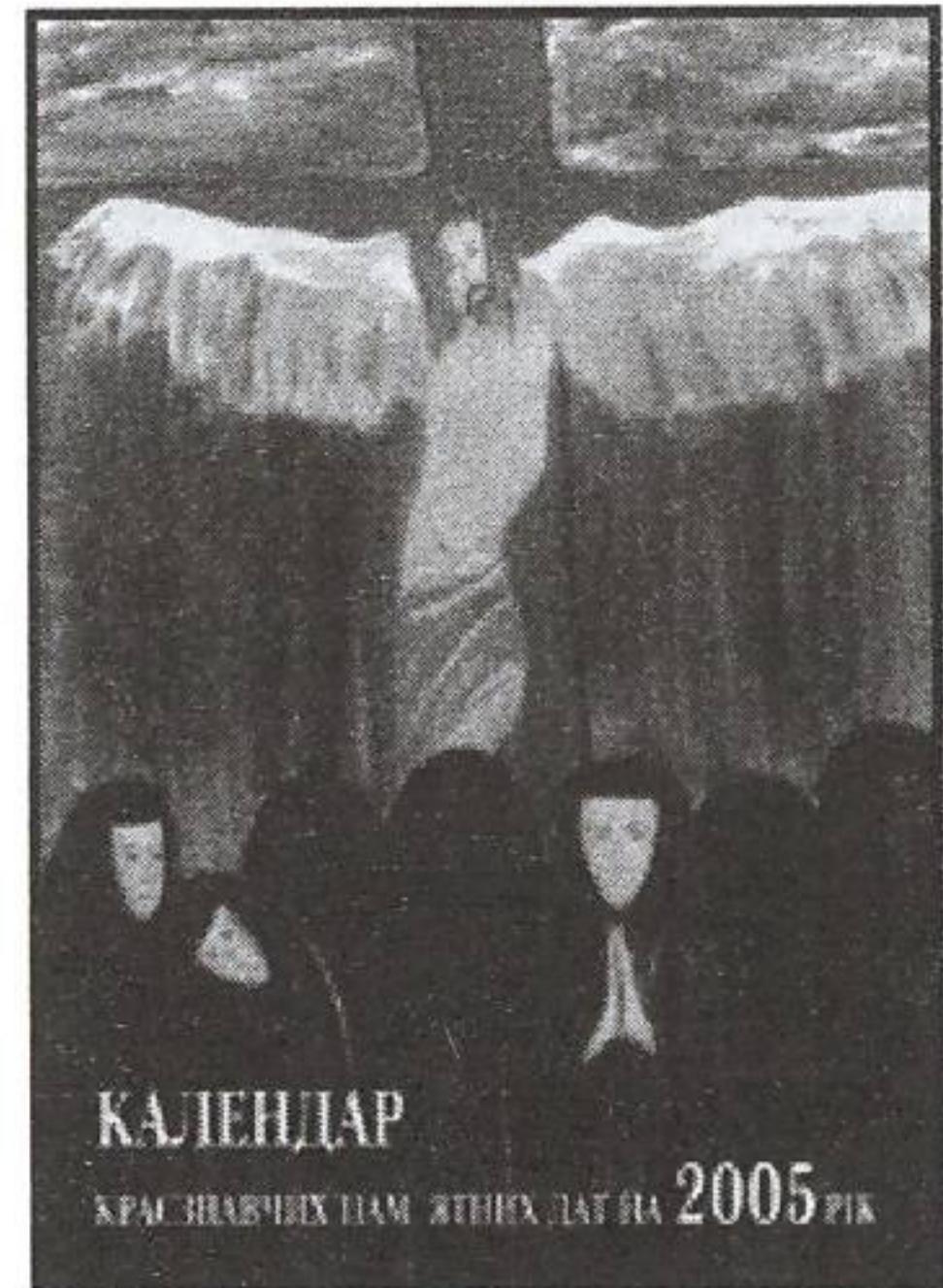
Календар-альманах "Просвіти" на 2004 рік знайомить читачів з пам'ятними датами історії Закарпаття, визначними постатями вчених, письменників, педагогів, громадських, культурних і політичних діячів, цінними культурно-мистецькими пам'ятками краю, важливими подіями, які відбулися в житті крайової "Просвіти" та суспільному житті області тощо.

3. Ужгород: Довідник 2004.- Ужгород: Аріадна, 2004.- 224 с.: іл.

Видання містить корисну інформацію про фірми, банки, установи, магазини, ресторани, різні види послуг тощо.

4. Ужгород: Древнє місто у центрі Європи = Uzhhorod: Ancient city in center of Europe: Фотоальбом/ Вступ. ст. М.Вегеша; Текст до худ. частини Ф.Шандора; Пер. англ. О.Драган.- Ужгород: Карпати, 2004. - 144 с.: іл.- Укр. та англ. мовами.

Фотоальбом знайомить читача з чудовим і затишним містом у центрі Європи і одночасно адміністративним центром Закарпатської області – Ужгородом.

5. Ужгород. Унгвар: Фотоальбом/ Автор фото О.Попов; Текст Ф.Шандора; Пер. на англ. мову К.Мегеша, Н.Мегеш.- Ужгород: Шарк, 2004.- Б.п.- Укр. та англ. мовами.

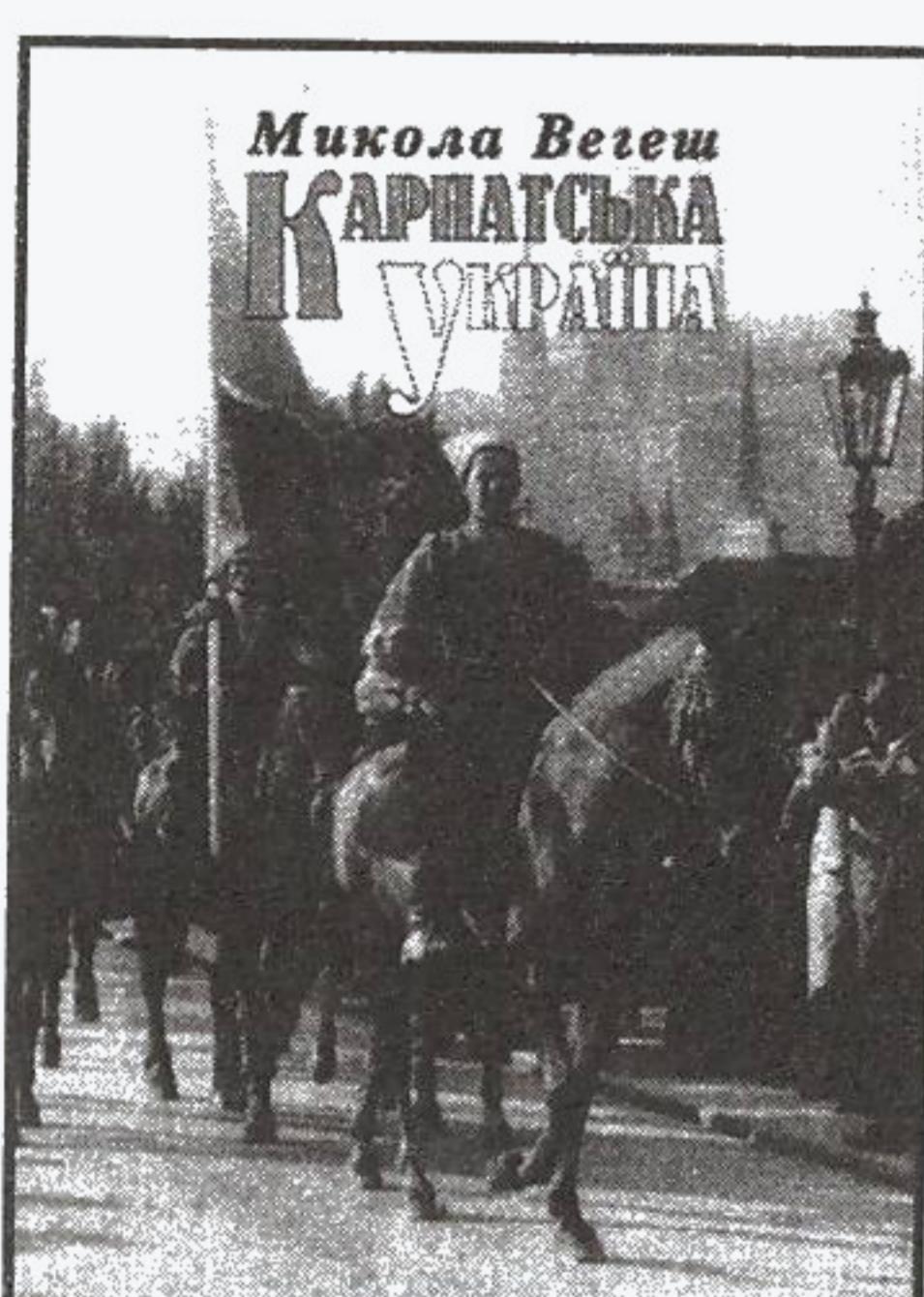
Сучасне обличчя Ужгорода його жителі створювали століттями. Воно – неповторне і таке, яке хочеться затримати в пам’яті назавжди. Фотоальбом від майстра О.Попова наближує цю мрію.

6. Naš kalendář na rok 2005 = Наш календар на 2005 рік/ Užhorodská společnost české kultury J.A.Komenského; Klub T.G.Masaryka v Užhorodě = Ужгородська спілка чеської культури Я.А.Коменського; Клуб Т.Г.Масарика в Ужгороді; Šéfredaktor I.Latko.- Užhorod-Ужгород, 2004.- 116 с.: іл.-Чес., укр. та русин. мовами.

Календар подає відомості про діяльність місцевого осередку чеської культури в Ужгороді, наголошує на пам’ятних датах і подіях в чеській історії та культурі, ювілеї яких відзначатимуться у 2005 році.

ІСТОРІЯ ОБЛАСТІ. ЕТНОГРАФІЯ

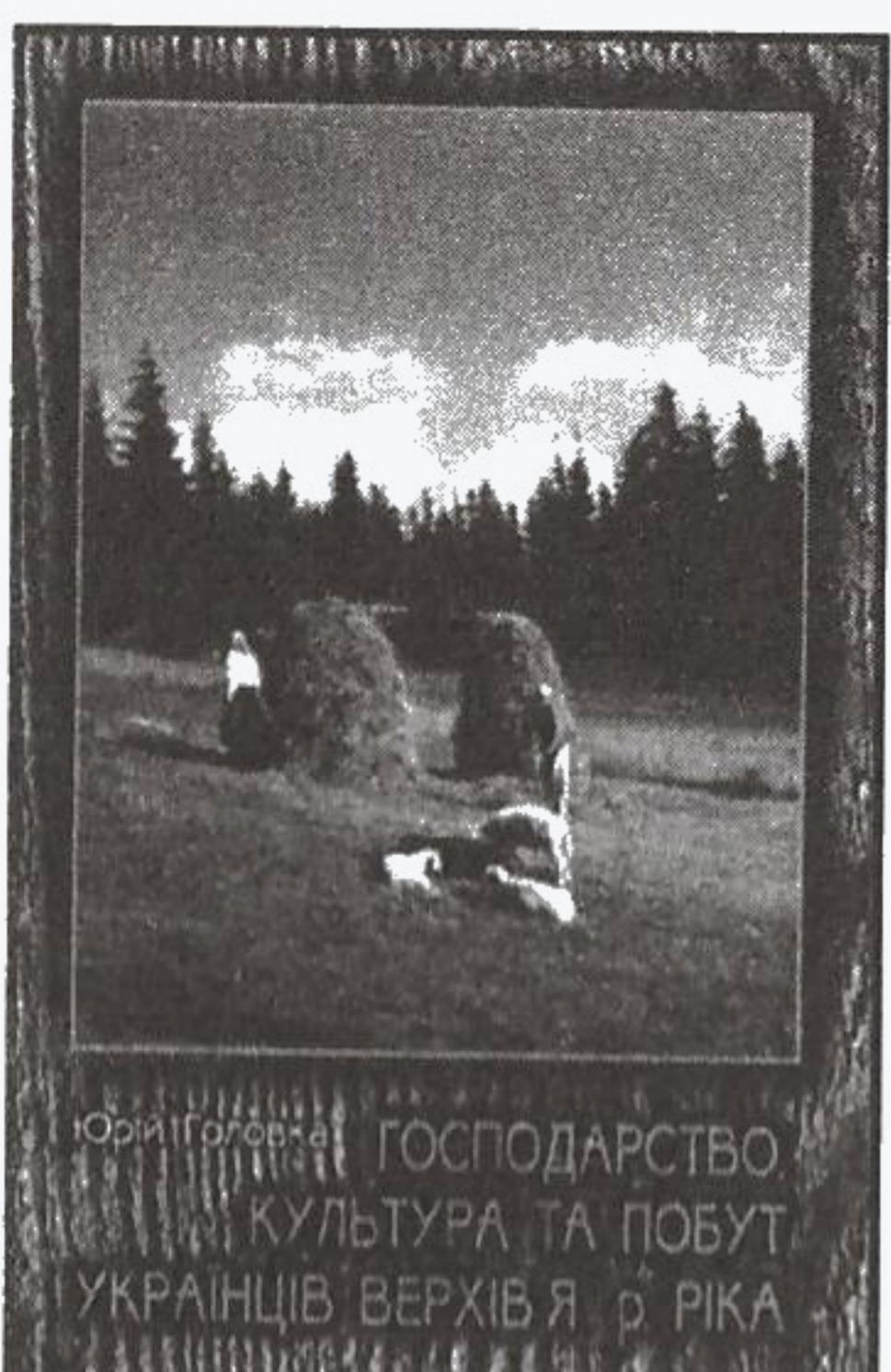

7. Вегеш М.М. Карпатська Україна: Документи і факти/ Післямова М.Токаря.- Ужгород: Карпати, 2004.- 432 с.

Видання на основі архівних та опублікованих джерел, мемуарів, матеріалів періодики, монографічної літератури системно висвітлює взаємопов’язані проблеми міжнародного становища Закарпаття наприкінці 30-х років ХХ століття та вплив міжнародного фактора на соціально-економічний, суспільно-політичний і національно-культурний розвиток краю. Аналізуються головні етапи еволюції державно-правового статусу Підкарпатської Русі – Карпатської України.

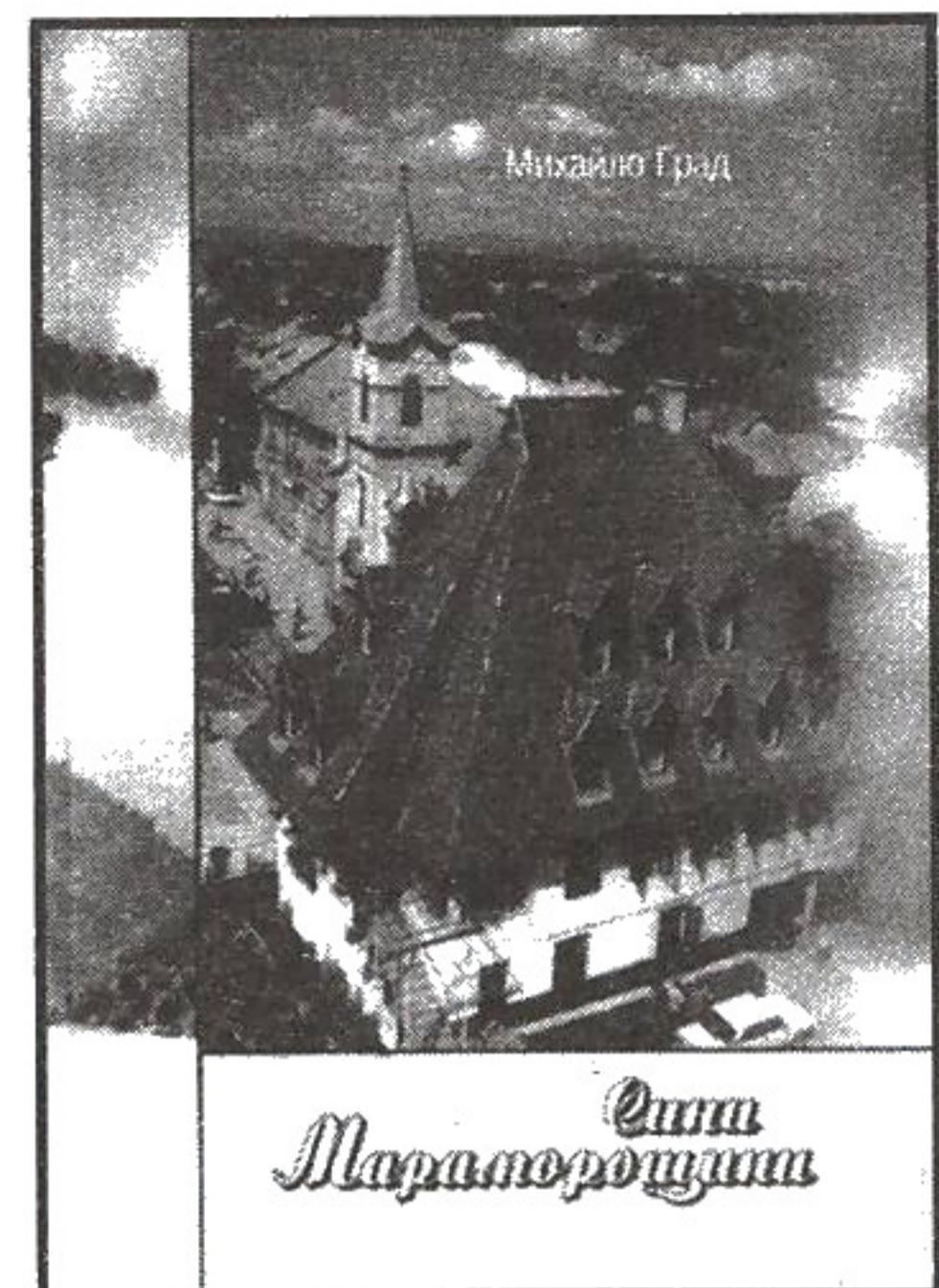
8. Головка Ю.Ю. Господарство, культура та побут українців верхів’я р.Ріка. Кінець XIX – перша половина ХХ ст.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 88 с.: іл.

Висвітлюються традиційне господарство, матеріальна та духовна культура чотирьох бойківських сіл верхів’я р.Ріка (села Торунь, Прислоп, Завийка і Тітківці) зазначеного періоду. В основі дослідження – польові матеріали, зібрани автором упродовж 1996–1999 рр.

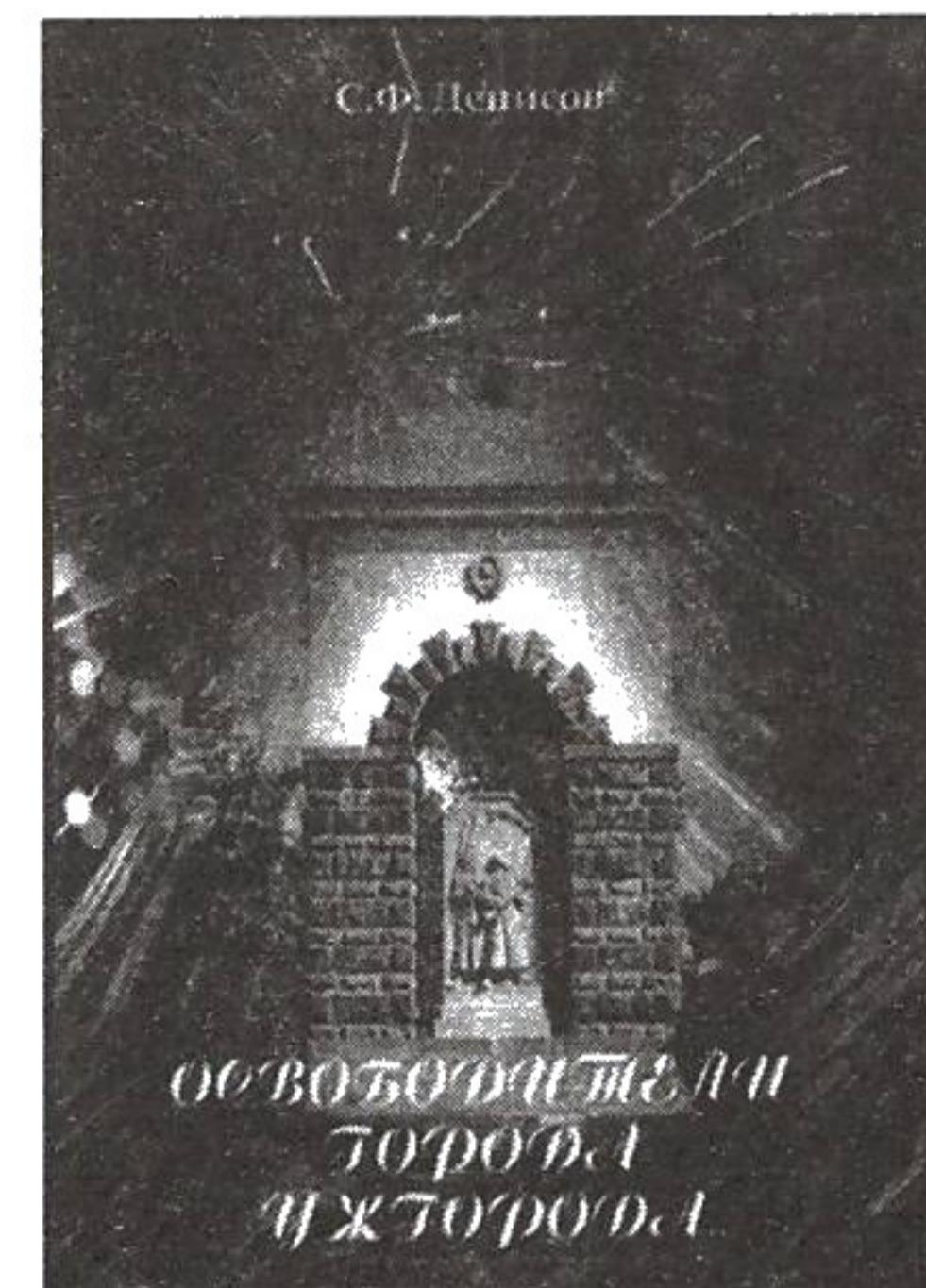
9. Град М.І. Сини Мараморошини. - Ужгород: Карпати, 2004. - 92 с.

Пропонована книга продовжує серію краєзнавчих досліджень історії, етнографії, культури одного з наймальовничіших регіонів Закарпаття – історичного Марамороша. Йдеться про сучасну Тячівщину, її районний центр, про людей, які живуть, трудяться і творять нині, про невичерпні можливості багатонаціонального району, його сьогодення.

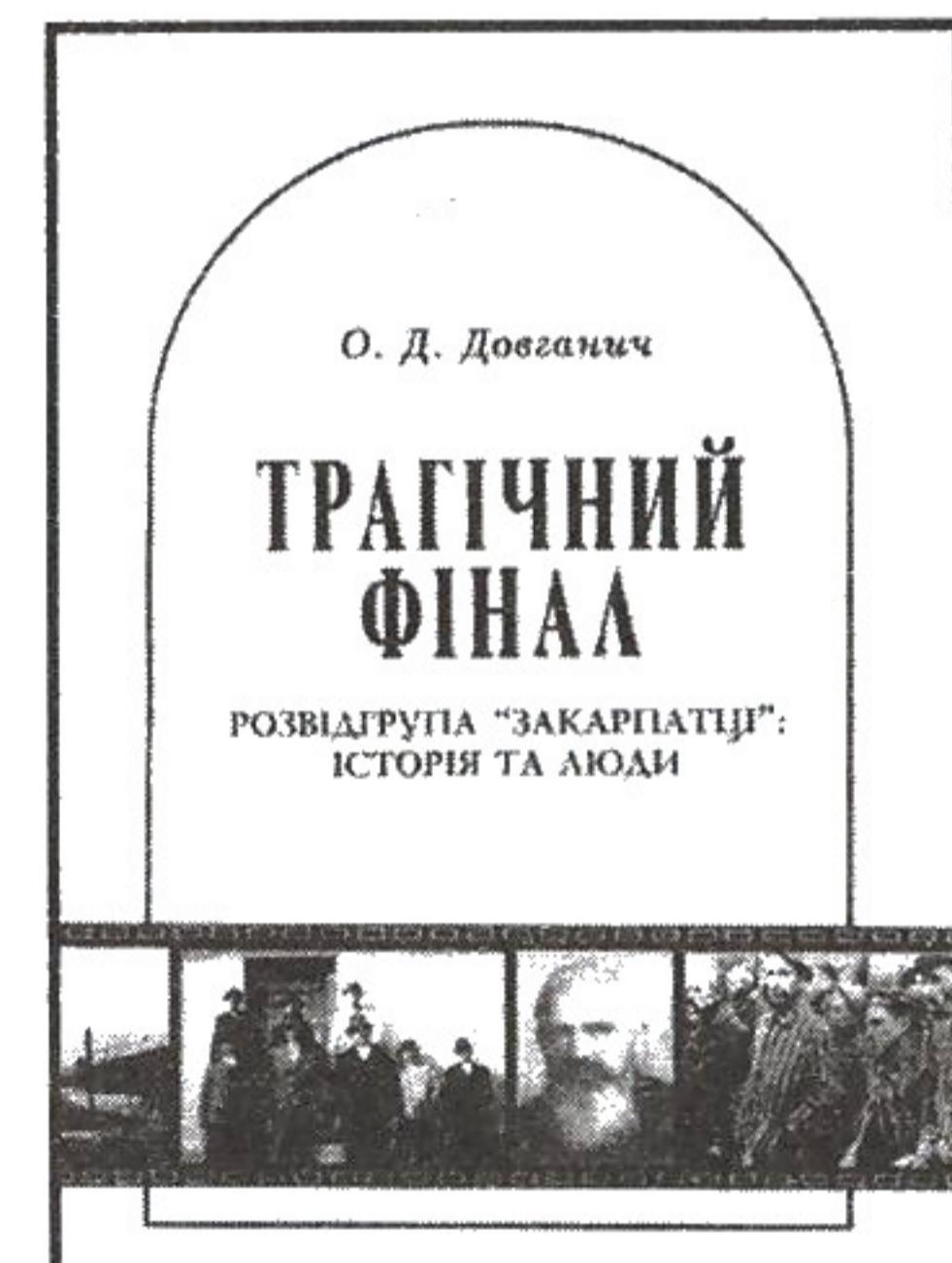
10. Денисов С.Ф. Освободители города Ужгорода: Штрихи истории 875-го Ужгородского самоходно-артилерийского полка.- Ужгород, 2004.- 30 с.: ил.- Рос. мовою.

Видання коротко описує бойовий шлях 875-го самохідно-артилерійського полку під час Карпатсько-Ужгородської операції у вересні-жовтні 1944 р., подає вибіркові короткі біографічні дані як командного складу, так і бійців – ветеранів полку.

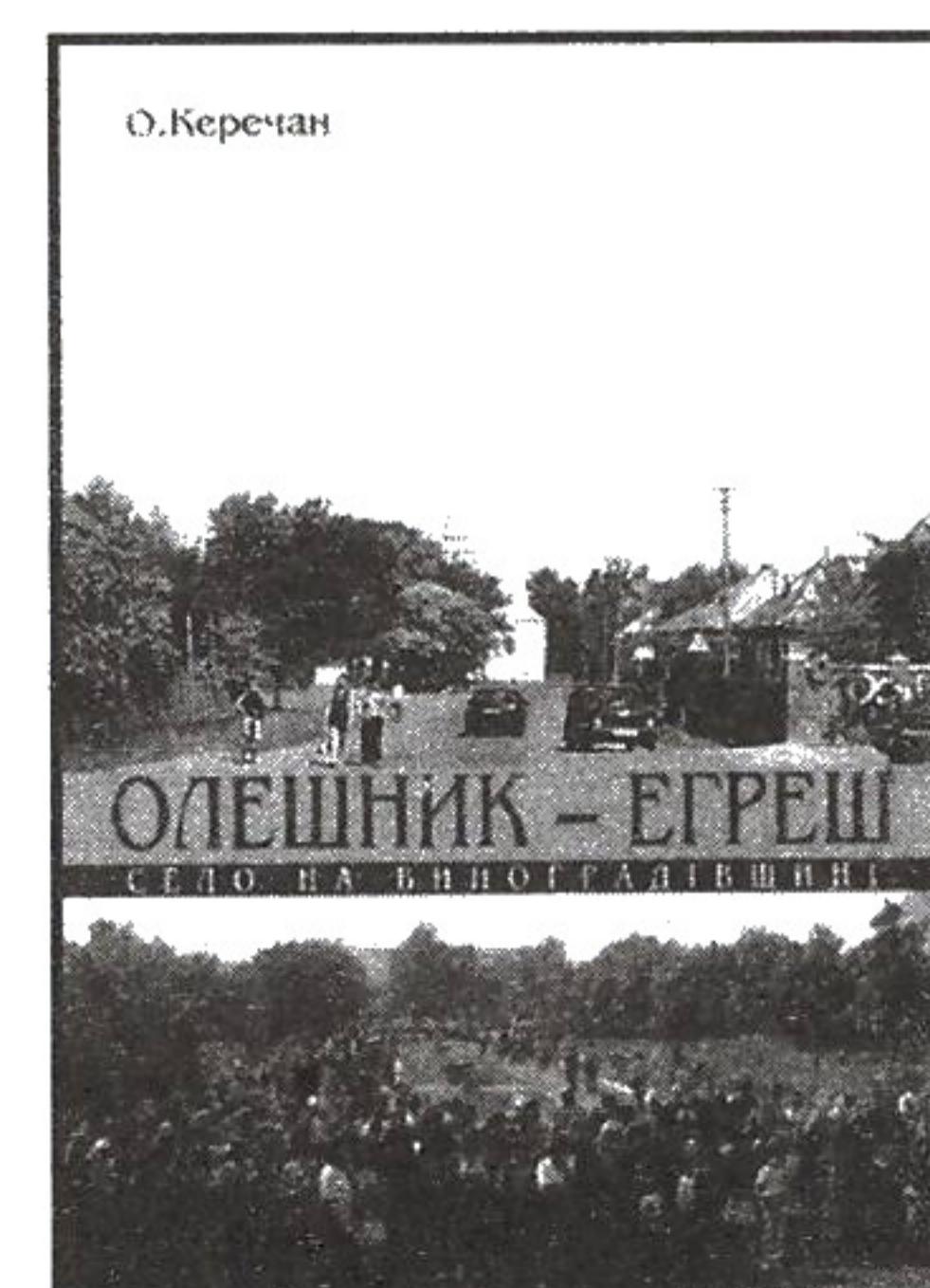
11. Довганич О.Д. Трагічний фінал: Розвідгрупа "Закарпатці": історія та люди.- Ужгород: Гражда, 2004.- 284 с.: іл.

Книга розповідає про розвідгрупу "Закарпатці", що діяла в нашому краї у 1943-1944 рр., була підготовлена і зaslана з Радянського Союзу, який воював з німецьким фашизмом у складі антигітлерівської коаліції. За складом, окрім командира, група, однак, сформувалася із закарпатців, які й не жили при радянській владі жодного дня. Більше того, учасники за нелегальний перехід угорсько-радянського кордону були засуджені в СРСР і відбували покарання в таборах ГУЛАГу. Незважаючи на все це, вони погодилися у складі розвідгрупи повернутися додому і після відповідної підготовки були таки десантовані у рідному краї. Населення їх зустріло не вороже, а, навпаки, з розумінням, і стало добровільно допомагати їм, йдучи на великий ризик.

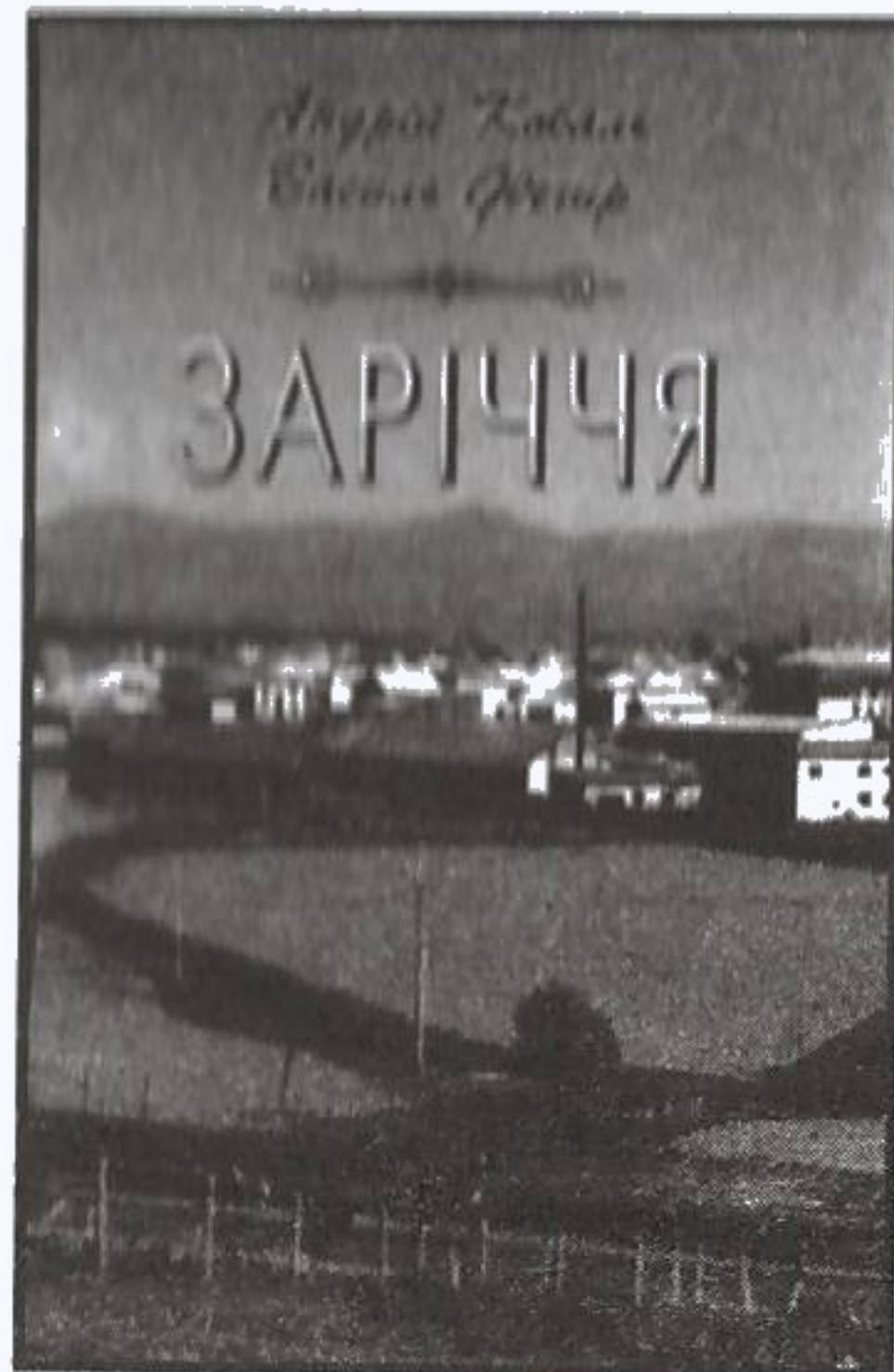

12. Керечан О. Олешник – Егреш: Село на Виноградівщині/ Ред. І.Вашкеба.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 116 с.: фото.

Олешник (до 1946 року село було відоме під іншою назвою – Егреш) Виноградівського району Закарпатської області – населений пункт, розташований в долині р.Тиса в 5 км на захід від районного центру. Археологічні розкопки свідчать, що цей регіон був заселений ще у XIII столітті до н.е., та й сьогодні село знаходиться на перехресті важливих доріг.

Автор дослідження – сьогоднішній Олешницький сільський голова.

13. Кобаль А.І., Фегир В.В. Заріччя: Історико-краєзнавчий нарис.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 80 с.: іл.

Насичена фактами розповідь про давнину і сьогоднішній день закарпатського села Заріччя належить перу його мешканців – вчителів-пенсіонерів історика та філолога.

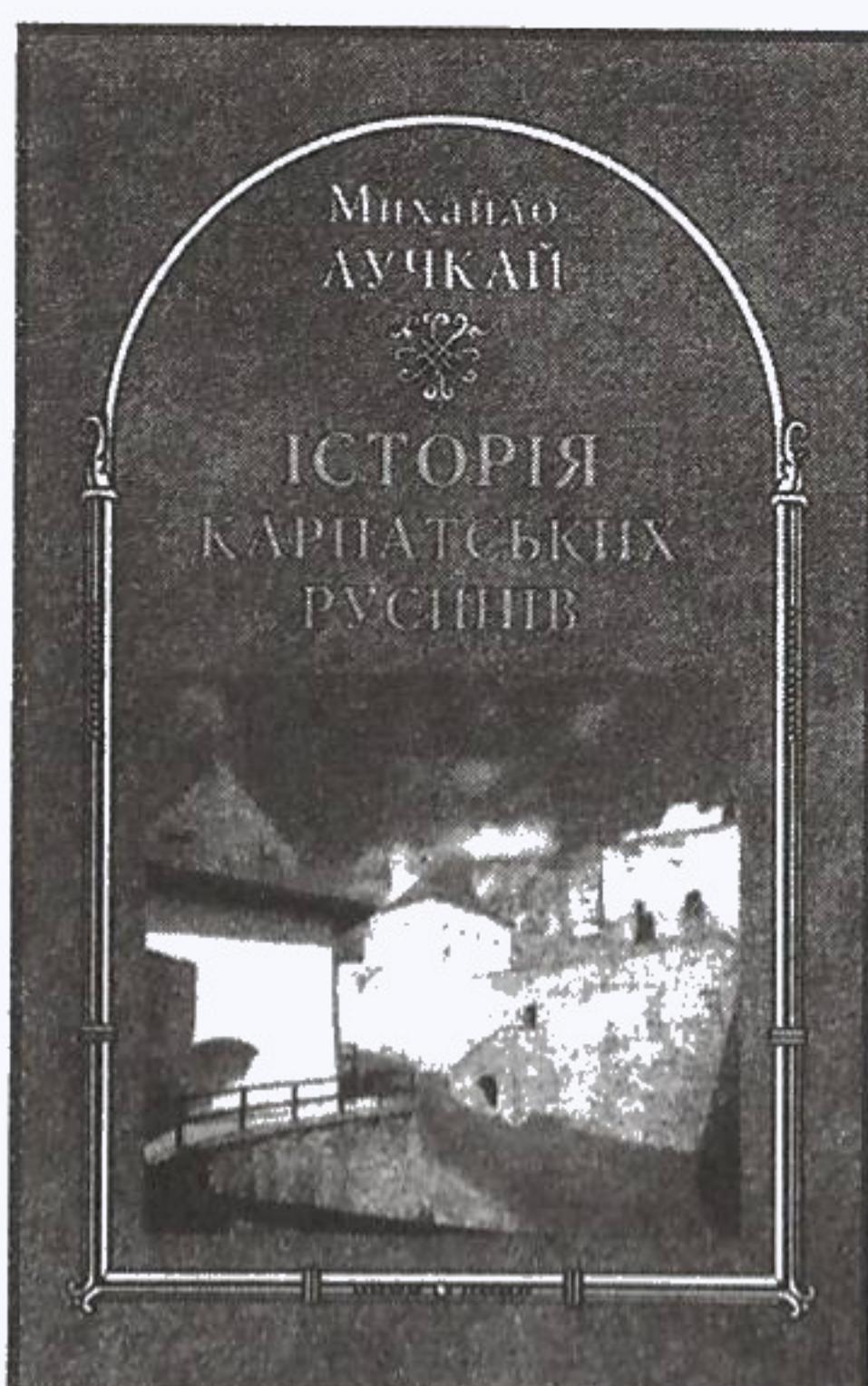
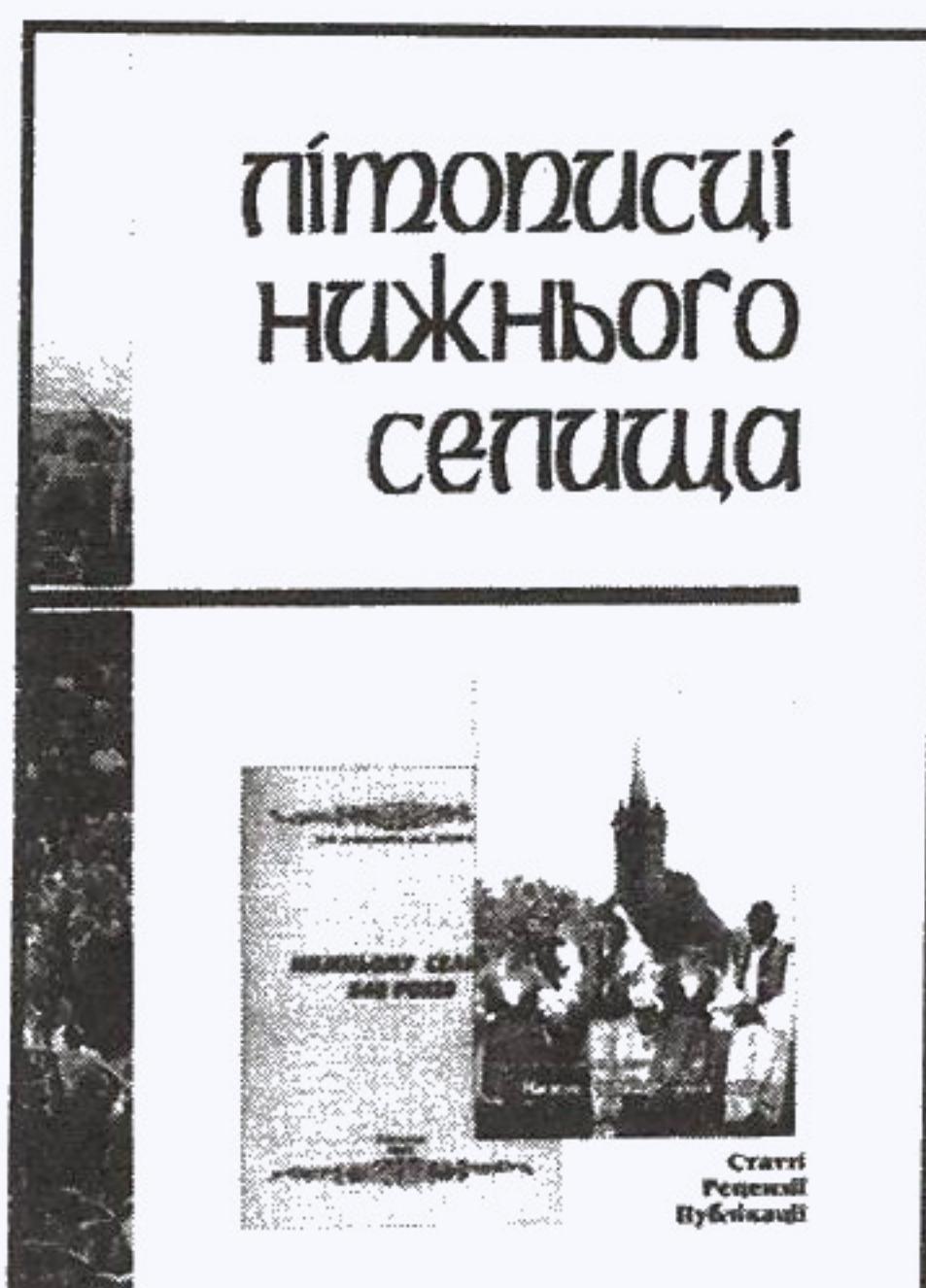
Представлено й спогади та поетичні спроби уродженців цього мальовничого куточка на Іршавщині, народні оповідки, бувальщини.

14. Літописці Нижнього Селища: Статті, рецензії, публікації.- Ужгород: Гражда, 2004.- 60 с.: іл.

Відомий історик-краєзнавець Омелян Довганич та досвідчений сільський педагог Михайло Пригара видали дві книги про рідне село Нижнє Селище Хустського району, які знайшли зацікавлений відгук серед краєзнавців області та належну оцінку громадськості. Відгуки на книги, що раніше побачили світ у періодичній пресі, друкуються у даному виданні. Появі цієї книги сприяло також виявлення нової дати першої згадки про Нижнє Селище у 1365 р.

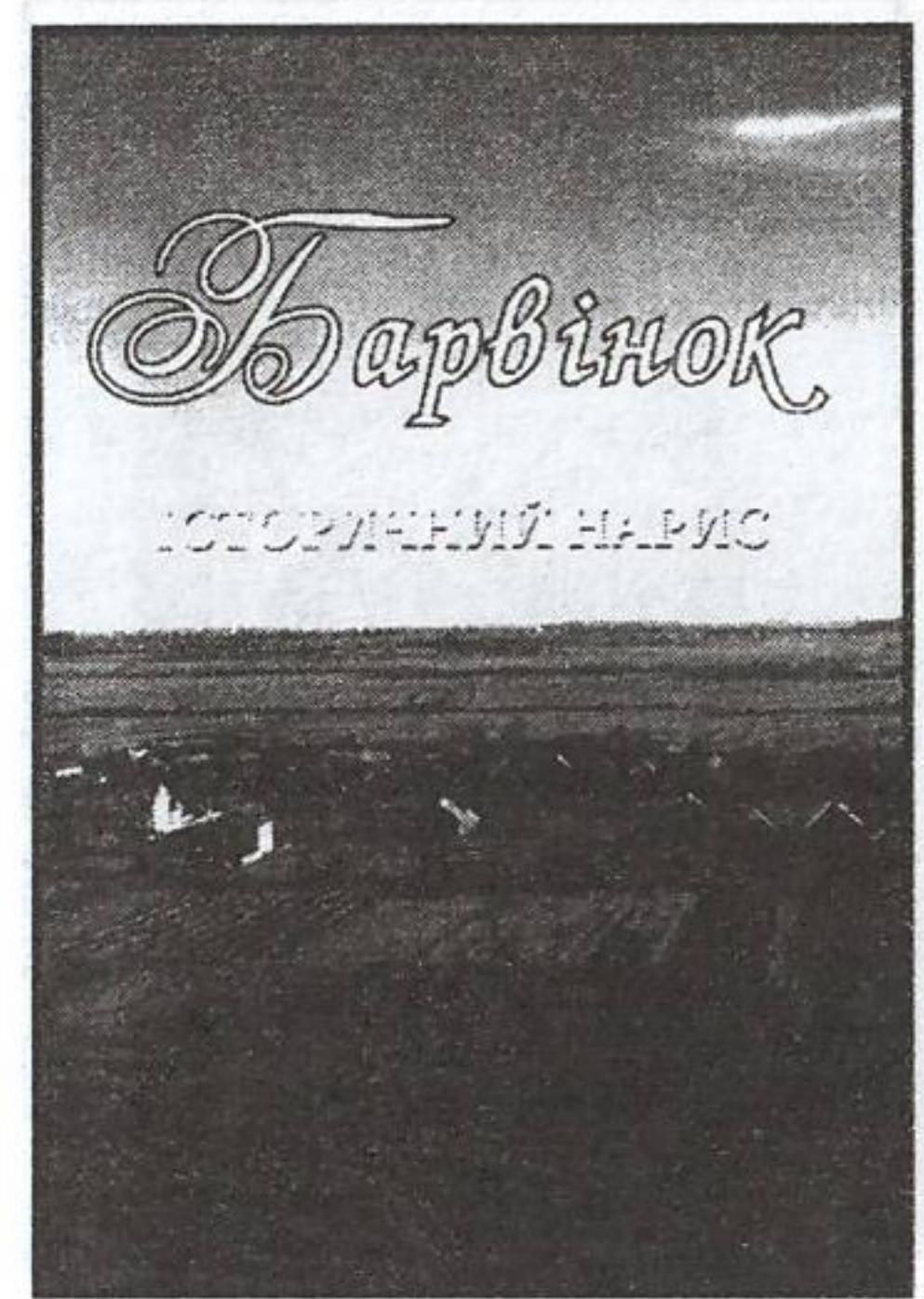
15. Лучкай М.М. Історія карпатських русинів: У 6-ти томах.: Т. V. Історія мукачівської єпархії, укладена Іваном Пастелієм, старшим настоятелем Мукачівського капітулу, і видана Михайлом Лучкаєм, луккським придворним настоятелем/ Дешифрування рукопису та пер. з латин. М.В.Ороса, пер. німецькомов. вставок М.І.Зимомрі; Передм., покаж. іст. осіб та назв Д.Д.Данилюка; географ. покаж. І.М.Сенька.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 251 с.: іл.

“Історія карпатських русинів” у шести томах – визначна пам’ятка історичної думки Закарпаття першої половини XIX століття. Написана латинською мовою, вона здавна відома фахівцям у двох рукописних варіантах: чорновому, який зберігається у Державному архіві Закарпатської області, та чистовому – у бібліотеці Ужгородського університету. Вперше видрукувана у 80-их рр. ХХ ст. в “Науковому збірнику Музею української культури в Свиднику” (Словаччина). Окремими томами виходить вперше, завдячуючи старанням ректора Ужгородського національного університету, доктора фізико-математичних наук, професора В.Сливки. П’ятий том складає праця І.Пастелія про формування вікаріату Мукачівської єпархії Спишського краю, який відтак започаткував ще одну греко-католицьку єпархію на історичному Закарпатті – Пряшівську.

16. Мишанич А.Ф. Барвінок: Іст. нарис.- [Ужгород], 2004.- 92 с.: іл.

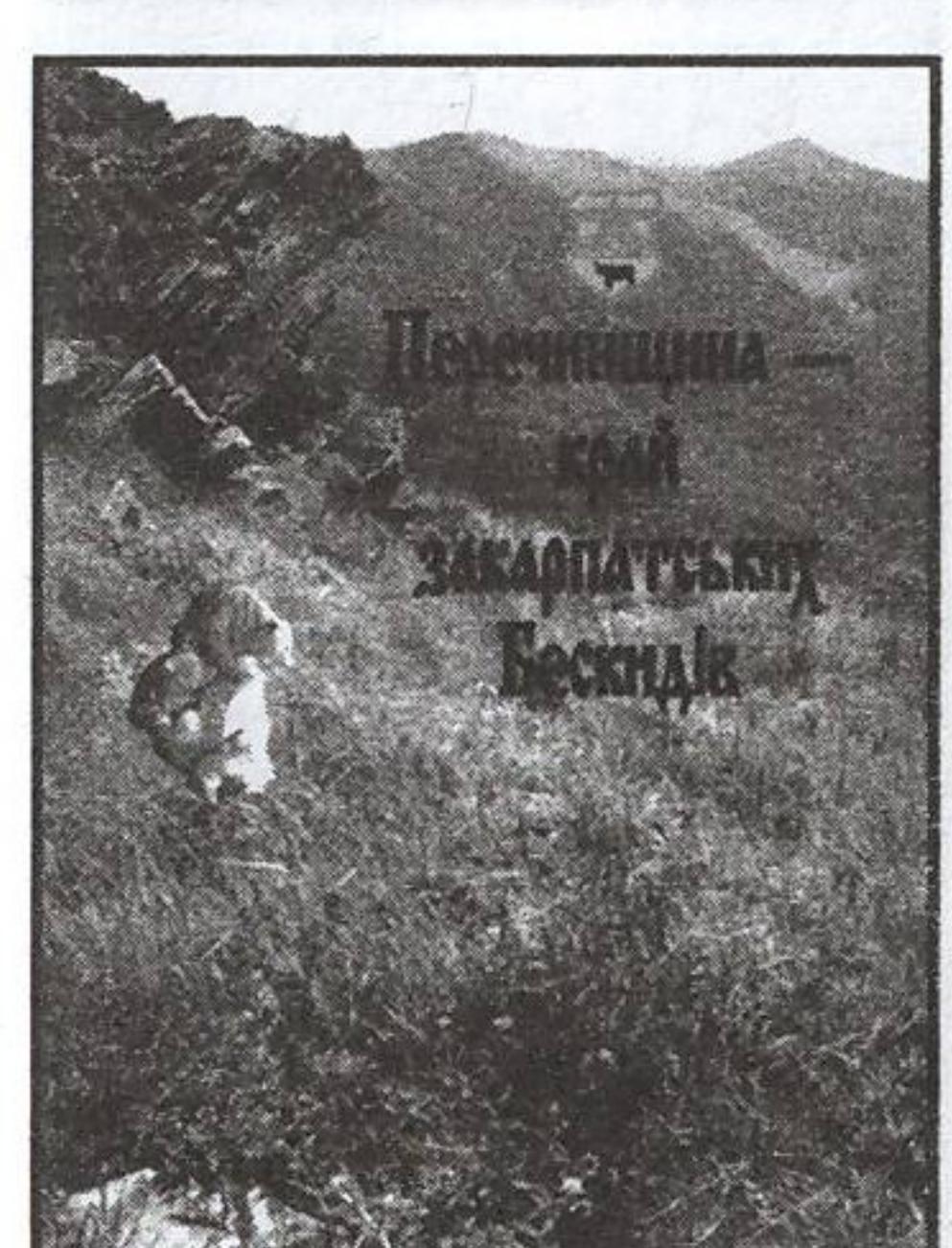
Ця книга є спробою зберегти деяницю про минувшину наших предків, пам'ять про яких відходить у небуття зі старшим поколінням. Нарис охоплює більш давній період історії села, період становлення, розвитку та невеличкий огляд сьогодення. Також подані відомості про історію сільської школи та церкви.

Джерелами для написання цього дослідження стали рукописні та друковані матеріали Державного архіву Закарпатської області, приватних архівів громадян та спогади старожилів села.

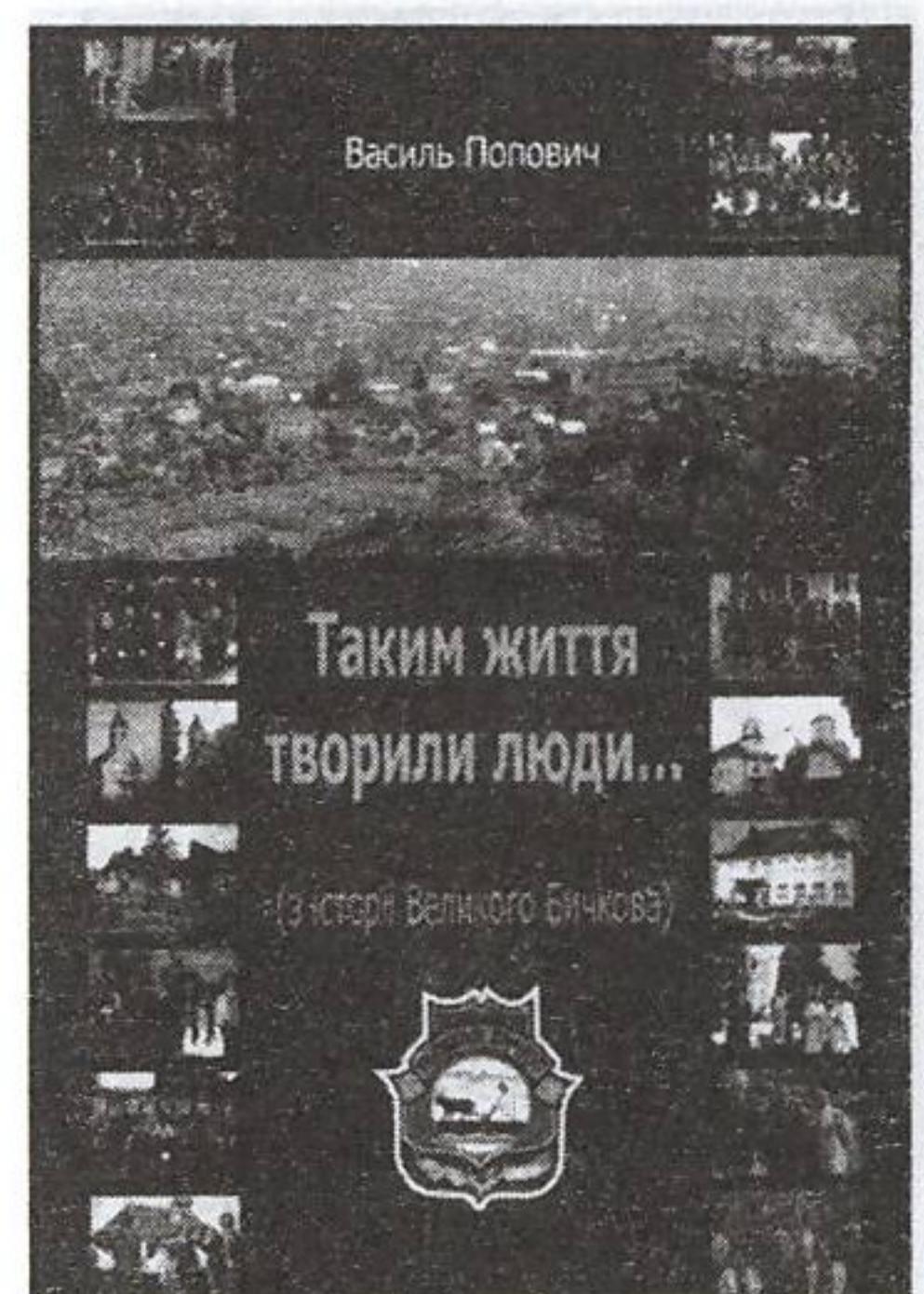
17. Перечинщина – край закарпатських Бескидів/ І.Качур, Ю.Кул, П.Пеняк, В.Ньюба.- Ужгород: Краєвиди Карпат, 2004.- Б.п.: фото В.Ньюби.- Рез. укр. та англ. мовами.

Видання подає різnobічну інформацію про історичне минуле, природне багатство, туристично-рекреаційний потенціал та діловий світ одного із своєрідних районів Закарпатської області. Подаються також короткі історичні відомості про всі населені пункти Перечинського району.

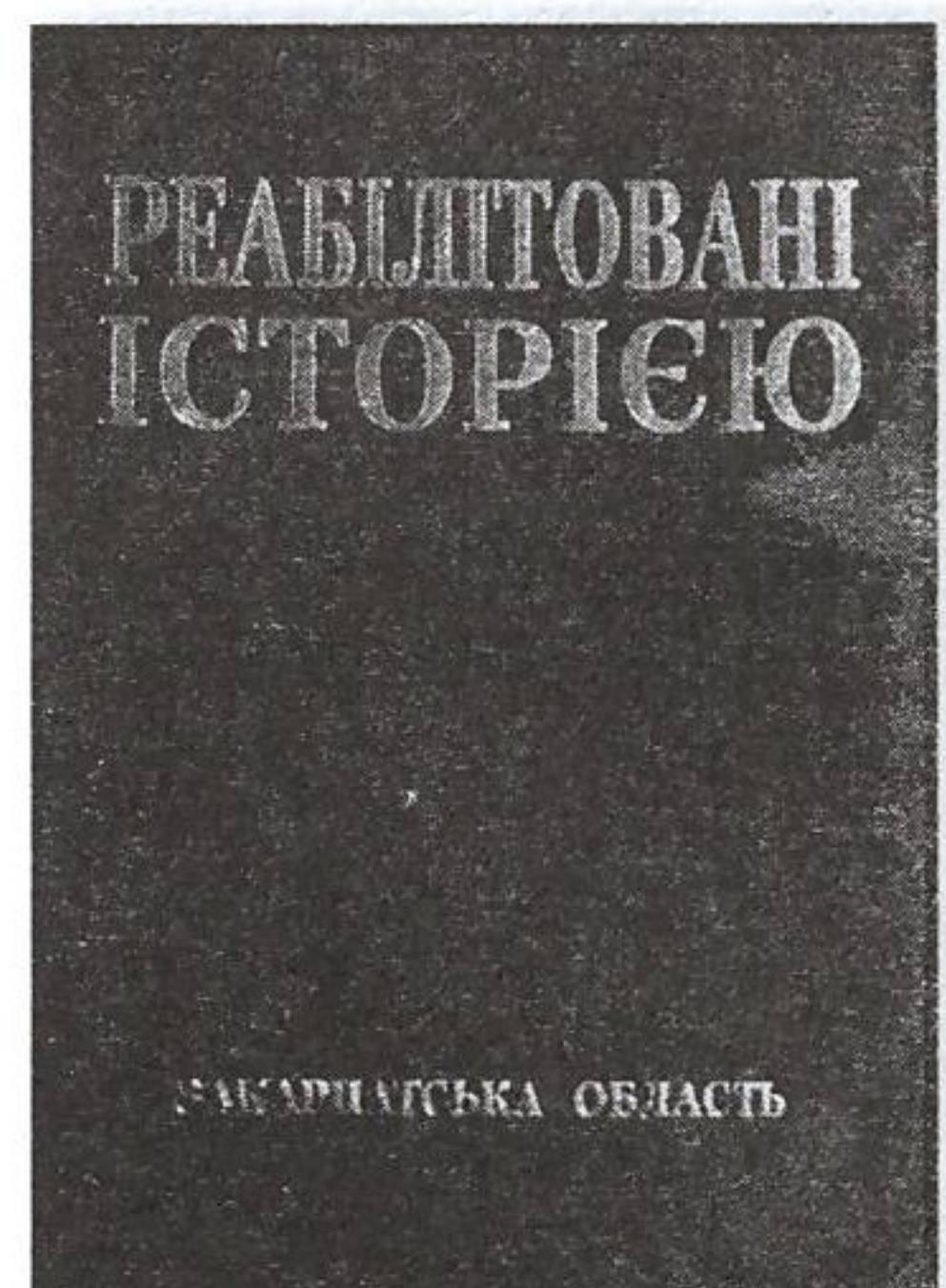
18. Попович В.М. Таким життя творили люди: (З історії Великого Бичкова).- Ужгород: Карпати, 2004. - 336 с.: іл.

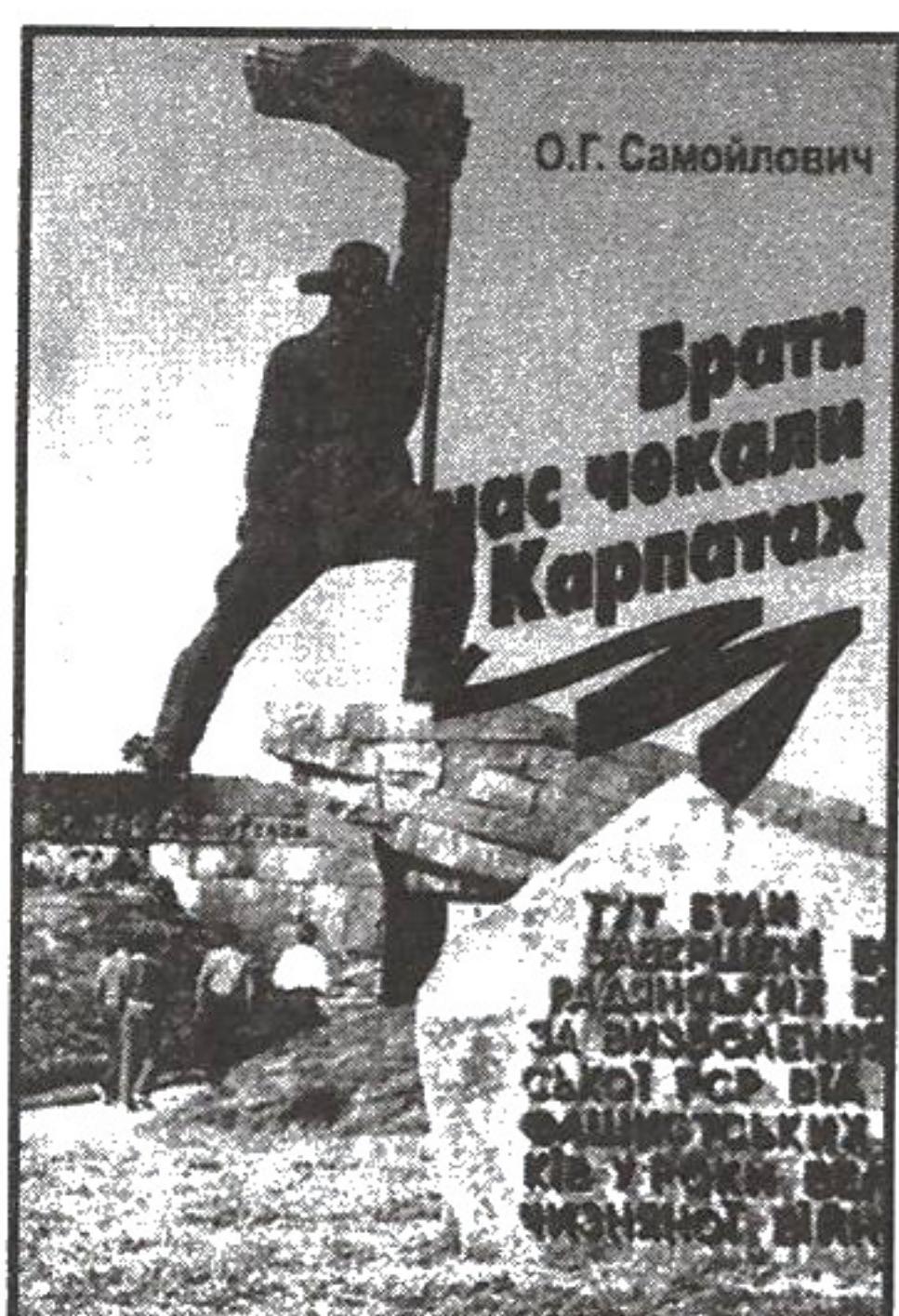
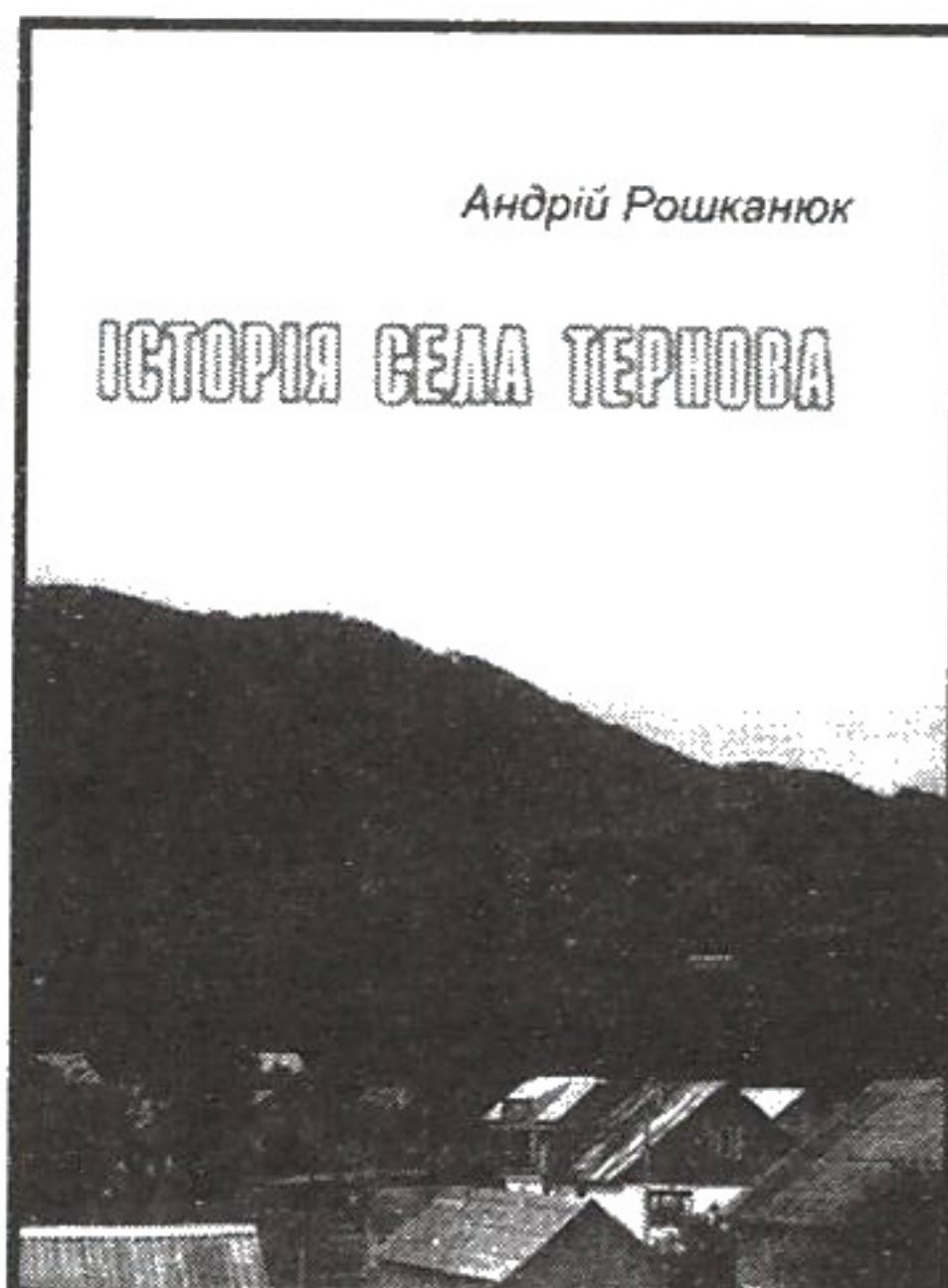
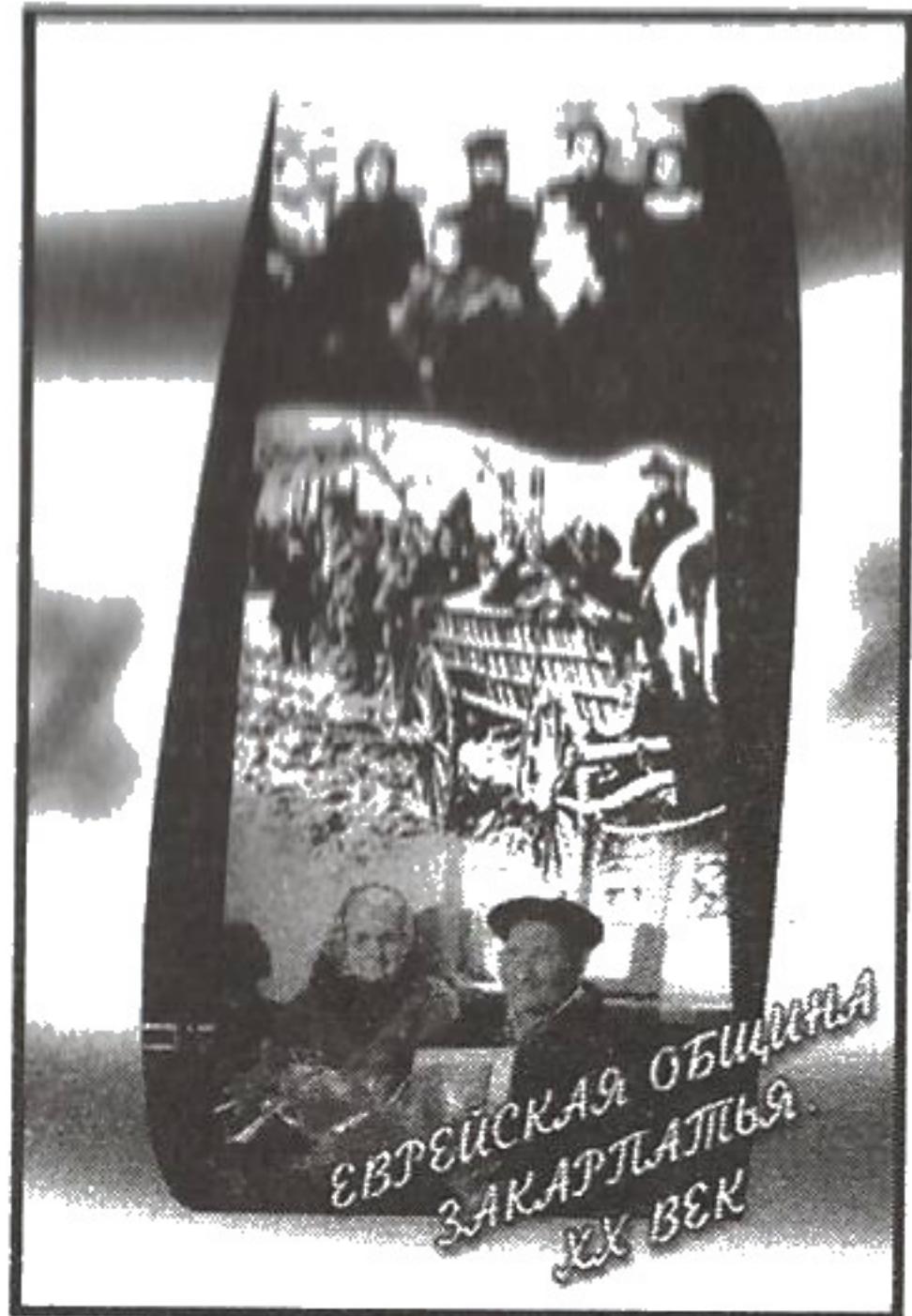
Видання, присвячене 630-річниці Великого Бичкова, селища на Рахівщині, яке має довгу і славну історію. Автор пристрасно подає хроніку непересічного села, котре дало крила багатьом своїм синам і дочкам, які славні і працею, і піснею. Таких імен у книзі сотні, і саме це є надзвичайно цінним і запорукою збереження історичної пам'яті для наступних поколінь.

19. Реабілітовані історією: У 27-ми т. Реабілітовані історією: Закарпатська область: У 2-х кн.- Кн. 2/ Редкол.: О.Д.Довганич, О.В.Хланта та ін.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 800 с.: іл.

Перша книга серії про Закарпатську область вийшла у 2003 році й стосувалась обмежень політичних прав за часів Чехословаччини (1919–1939), репресій угорського окупаційного режиму (1939–1944), переслідувань громадян радянським тоталітарним режимом тощо. У другій книзі – документи, біографічні нариси про репресованих державних діячів, майстрів літератури та мистецства, вчених, робітників і селян, борців за незалежну Україну; анотований перелік місць поховань громадян – жертв репресій – та увічнення пам'яті жертв війни і політичних репресій. Вміщено бібліографічний покажчик публікацій про репресованих, а також іменний та географічний покажчики обох книг.

20. Рейдер А. Еврейская община Закарпатья. XX век: События, судьбы, документы/ Упорядочение материала В.Падяка.- Ужгород: Изд-во В.Падяка, 2004.- 192 с.; фото.- Рос., укр. та русин. мовою.

Двадцяте століття – це час жорстоких випробувань, які випали на долю єврейського народу. Погроми і вигнання з обжитих місць, ураження в правах, антиєврейські закони та дискримінаційні укази у ряді європейських держав, скритий антисемітизм політики СРСР і, як вершина айсберга, Холокост 1939–1945 років, вчинений гітлерівською Німеччиною, що позбавив життя мільйонів простих людей.

Доля народу десятки разів повторювалась в кожній окремо взятій країні, в кожному краї, де жили єbreї. Не виключення і доля єврейської общини Закарпаття. Спогади свідків Холокосту, архівні документи і фотоматеріали дозволяють відтворити події минули епохи, зберегти пам'ять про загиблих.

21. Рошканюк А. Історія села Тернова: Худ.-документ. повість.- Ужгород, 2004.- 274 с.: іл.

Видання знайомить з історією села Терново Тячівського району Закарпатської області – у долині річки Тересва. Відображаються звичаї, обряди, традиції горян. Представлені фотодокументи та маловідомі факти.

22. Самойлович О.Г. Брати нас чекали у Карпатах: Документальна повість.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. управління у справах преси та інформації, 2004.- 120 с.: іл.

За всі повоєнні роки про Велику Вітчизняну і Другу світову війни написано й опубліковано величезну кількість мемуарної літератури, серед авторів якої були маршали і генерали, офіцери і солдати. Та найменше саме солдатських мемуарів, хоча рядовим воїнам відомі такі деталі фронтового життя і незлічених боїв, яких не знайти в жодних інформаціях і офіційних донесеннях з передової, в архівах військових частин. Видання містить саме такі солдатські спогади.

23. Скальська-Троян О. Родинні спогади.- Мукачево: Карпат. вежа, 2004.- 36 с.: іл.

Це розповідь про сім'ю Скальських, яка розпочала свій рід у Стрию, та сім'ю Грубських – родовід по матері. Обидві родини – династії залізничників, але в них виросли і юристи, і вчителі, і професори.

24. Соломченко О.Г. Писанки Українських Карпат/
Вступ. сл. Р.Федоріва.- [2-е вид.]- Ужгород: Карпати, 2004.-
238 с.: іл.- Рез. англ., нім., фран., рос., пол., словац., угор.
мовами.

Дослідження О.Соломченка ґрунтовно подає основи писанкового розпису і художньо-стильових ознак образотворчого фольклору різних етнографічних регіонів Українських Карпат. Подано зразки писанкової орнаментики, технології розпису, способи виготовлення природних барвників, консервації і реставрації писанок, словники орнаментальних мотивів та майстрів писанкового розпису

Для мистецтвознавців, художників, викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, музеїв працівників, шанувальників народного мистецтва.

25. Український чин Закарпаття: Архівні матеріали, документи, матеріали, дослідження, спомини/ Упоряд.: В.Худанич, В.Маркусь.- Ужгород: Мистец. лінія, 2004.-
240 с.: іл.

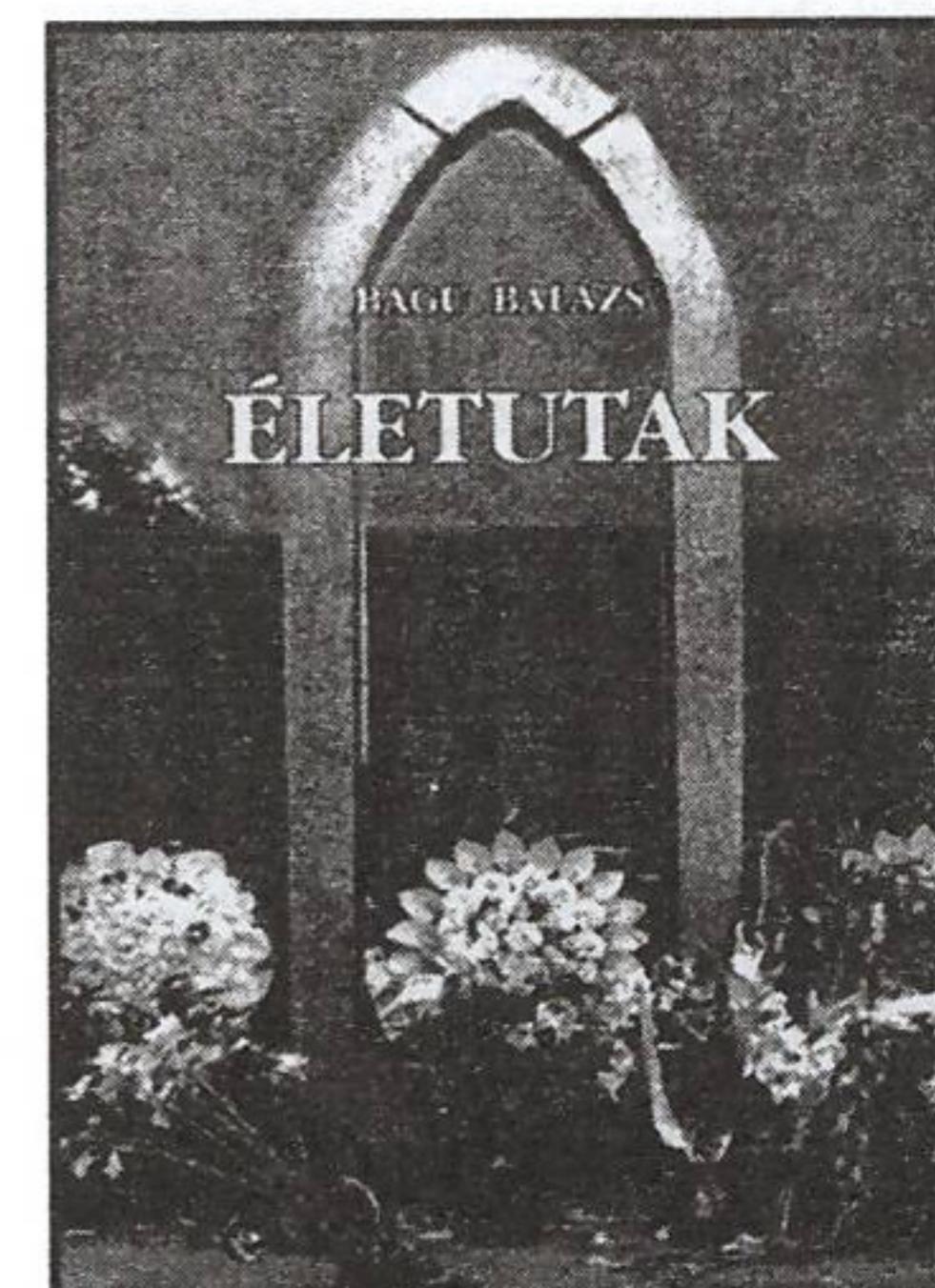
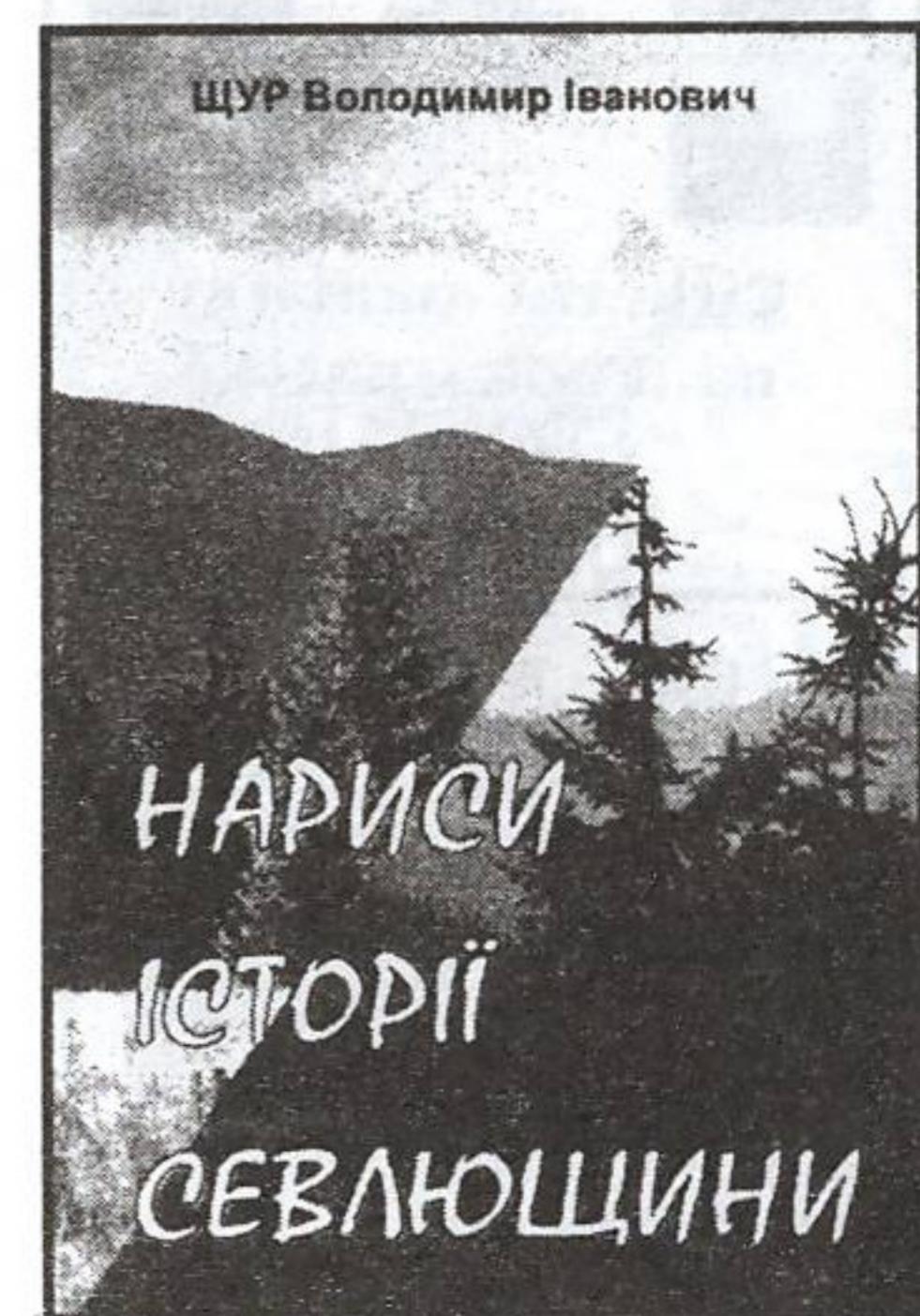
Пропоноване видання є дільшим науковим дослідженням та осмисленням підпільної боротьби молоді Закарпаття під час угорської окупації в 1939–1944 роках. У ньому є програма підпільної організації, уривки з підпільної газети “Чин”, архівні документи про судові процеси угорського військового трибуналу 1942 року та спогади ще живих учасників-вояків “Ковнера”.

26. Щур В.І. Нариси історії Севлющини.-Ужгород: Медіум, 2003.-164 с.: іл.

Книга розповідає про Виноградівщину, про її історію від найдавніших часів до сьогодення. Написана на основі багатого конкретно-історичного матеріалу, значна частина якого вперше вводиться у науковий обіг.

27. Bagu Balázs. Életutak: Beszélgetések meghurcolt magyarokkal, az áldozatok hozzátartozójival.- Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 159 о.- Угор. мовою.

У книзі Балаж Багу, зі слів свого батька, який у 1944 році опинився в таборах сталінського режиму, розповідає про ті жахливі часи. Автор також публікує бесіди, які він провів із жертвами таборів.

28. Dupka György. „Keressétek fel a sírom...”: Szolyvai emlékkönyv a „malenykij robot” 60. évfordulójára a sztalinizmus kárpátaljai magyar áldozatairól (1944-2004).- Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 106 o.- Угор. мовою.

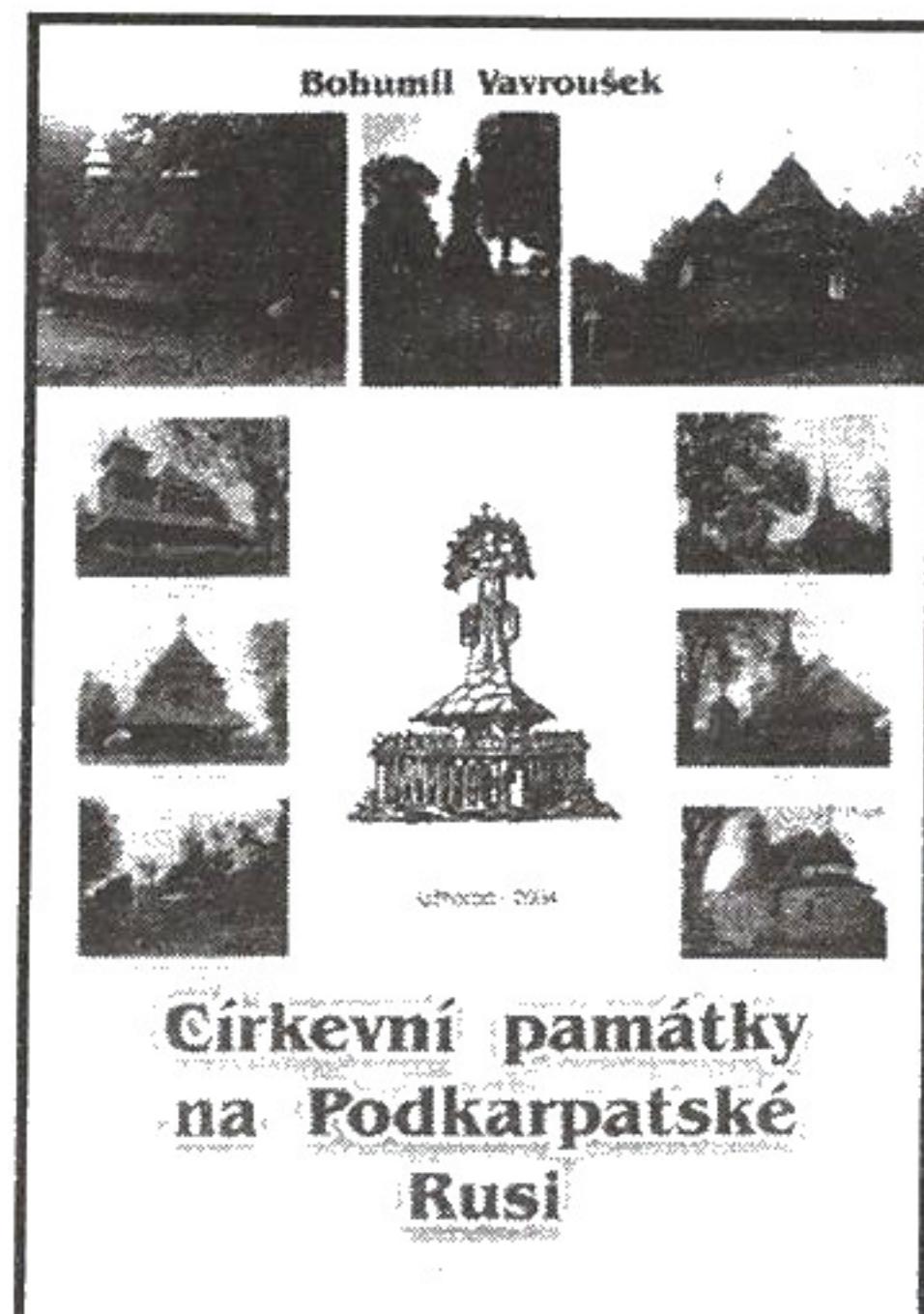
Книга Дьордя Дупки присвячено пам'яті жертв закарпатської угорської меншини. Видання подає список загиблих угорців у радянських концтаборах.

29. Kárpátalja 1938–1941: Magyar és Ukrán történeti közelítés. Szerkesztette: Fedinec Csilla.- Budapest: Tekeki László alapítvány, 2004.- 277 o.- Угор. мовою.

У книзі, укладачем якої є Чілла Фединець, опубліковано висловлювання угорських та українських політиків і факти з історії Закарпаття 1938–1941 років.

30. Vavroušek B. Církevní památky na Podkarpatské Rusi: 272 fotografií lidových staveb: Факс. вид: Praha, 1929.- Ужгород, 2004.- Б.п.: іл.- Чес. мовою.

Богуміл Ваврушек – чеський фотомайстер, який неодноразово приїздив на Подкарпатську Русь з метою зафотографувати найпомітніші зразки дерев'яної архітектури краю – церкви, каплички, придорожні хрести. Всього в книзі вміщено 272 фотографії. У багатьох випадках фотоальбом – єдине джерело, де можна побачити ці пам'ятки, чимало з яких вже знищенні або знаходяться у непривабливому стані.

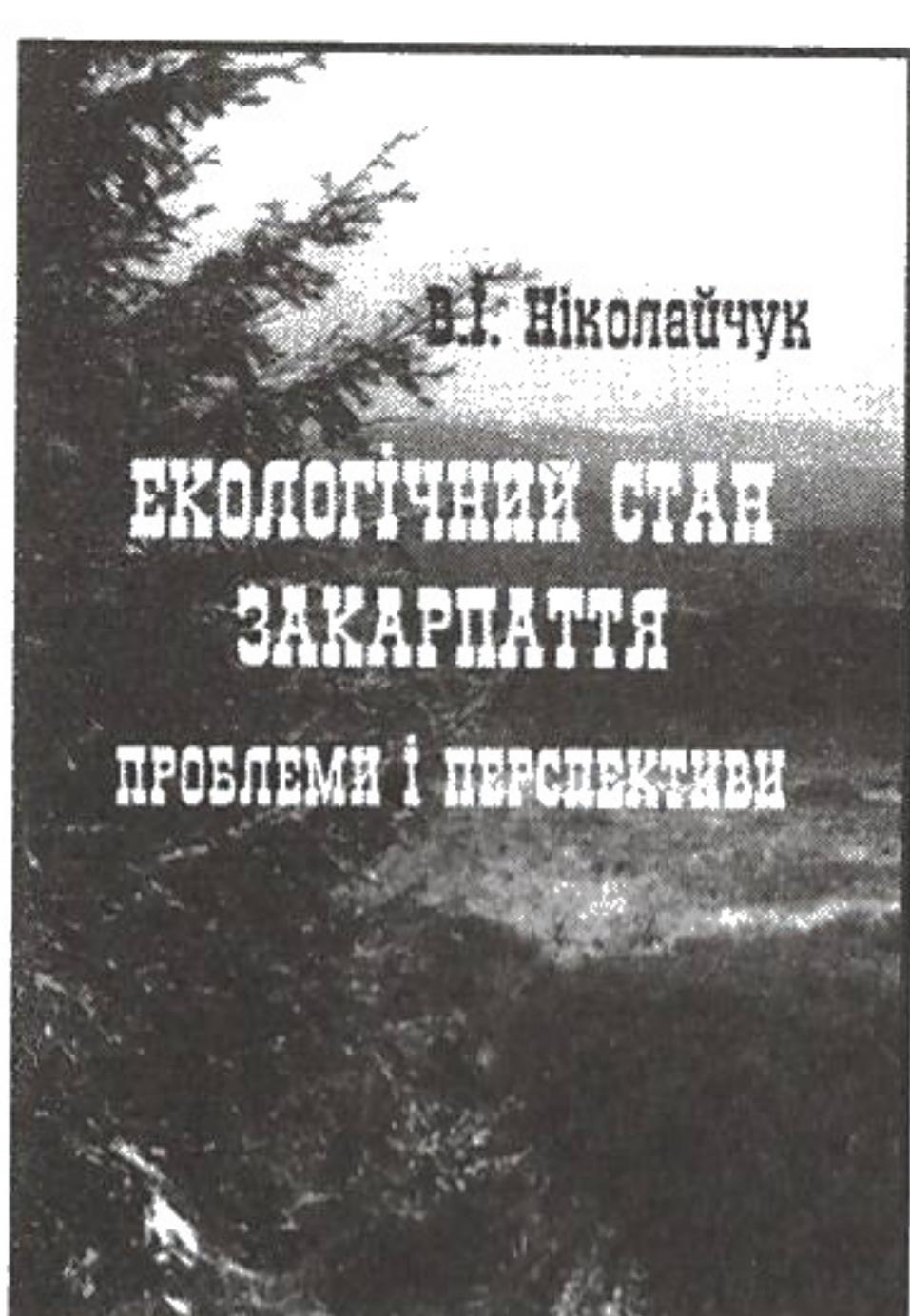

ПРИРОДА І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ. ЕКОЛОГІЯ

31. Ніколайчук В.І. Екологічний стан Закарпаття: Проблеми і перспективи/ УжНУ.- Ужгород, 2004.-248 с.: іл.

У монографії в контексті сталого розвитку Закарпаття дається опис сучасного стану довкілля. Розглянуті можливі шляхи подолання негативного впливу антропогенного навантаження з метою збереження, відновлення та невиснажливого використання унікальних екосистем краю.

Для вчених-екологів, фізіологів, генетиків, ботаніків, зоологів, аспірантів, студентів та всіх, кому не байдужа доля рідного краю.

НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО. ЕКОНОМІКА

32. Бізнес Закарпаття 2005: Телефон. довід./ Складачі: О.Островерх, М.Носа, А.Бреза та ін.- Ужгород, 2004.- 164 с.

33. Бізнес Закарпаття 2004: Телефон. довід./ Складачі: О.Островерх, А.Скринник, М.Носа та ін.- Ужгород, 2004.- 162 с.

Обидва довідники вміщують інформацію про підприємства, організації, установи, фірми, служби, які працюють в області. До послуг читача – адреси, телефони, час роботи багатьох освітніх, медичних, культосвітніх закладів міста; розклад руху літаків, автобусів, пасажирських та приміських поїздів. Інформація систематизована відповідно до виду діяльності.

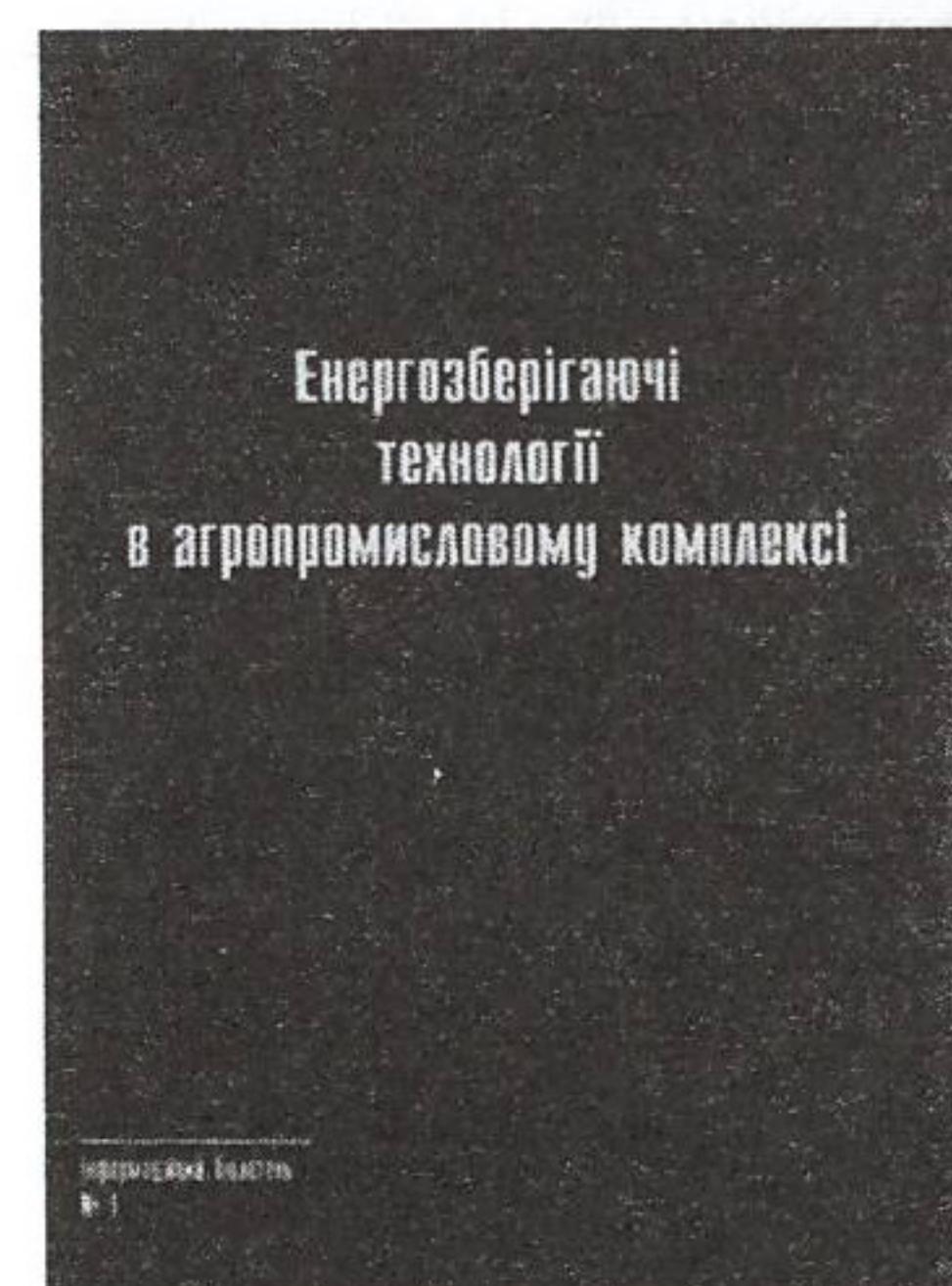
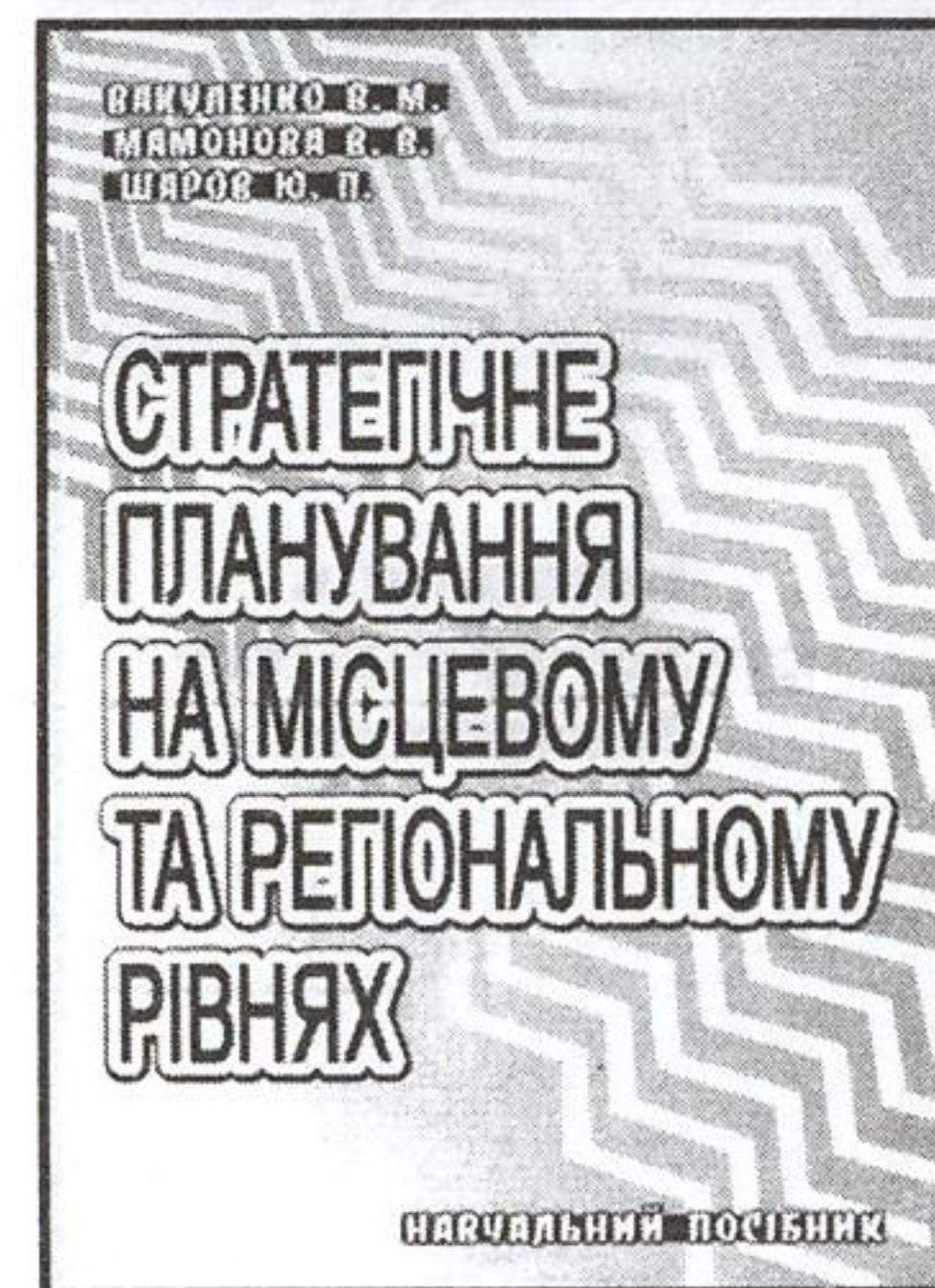
34. Вакуленко В.М. та ін. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посіб./ Вакуленко В.М., Мамонова В.В., Шаров Ю.П.; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України.- Ужгород: Патент, 2004.- 198 с.

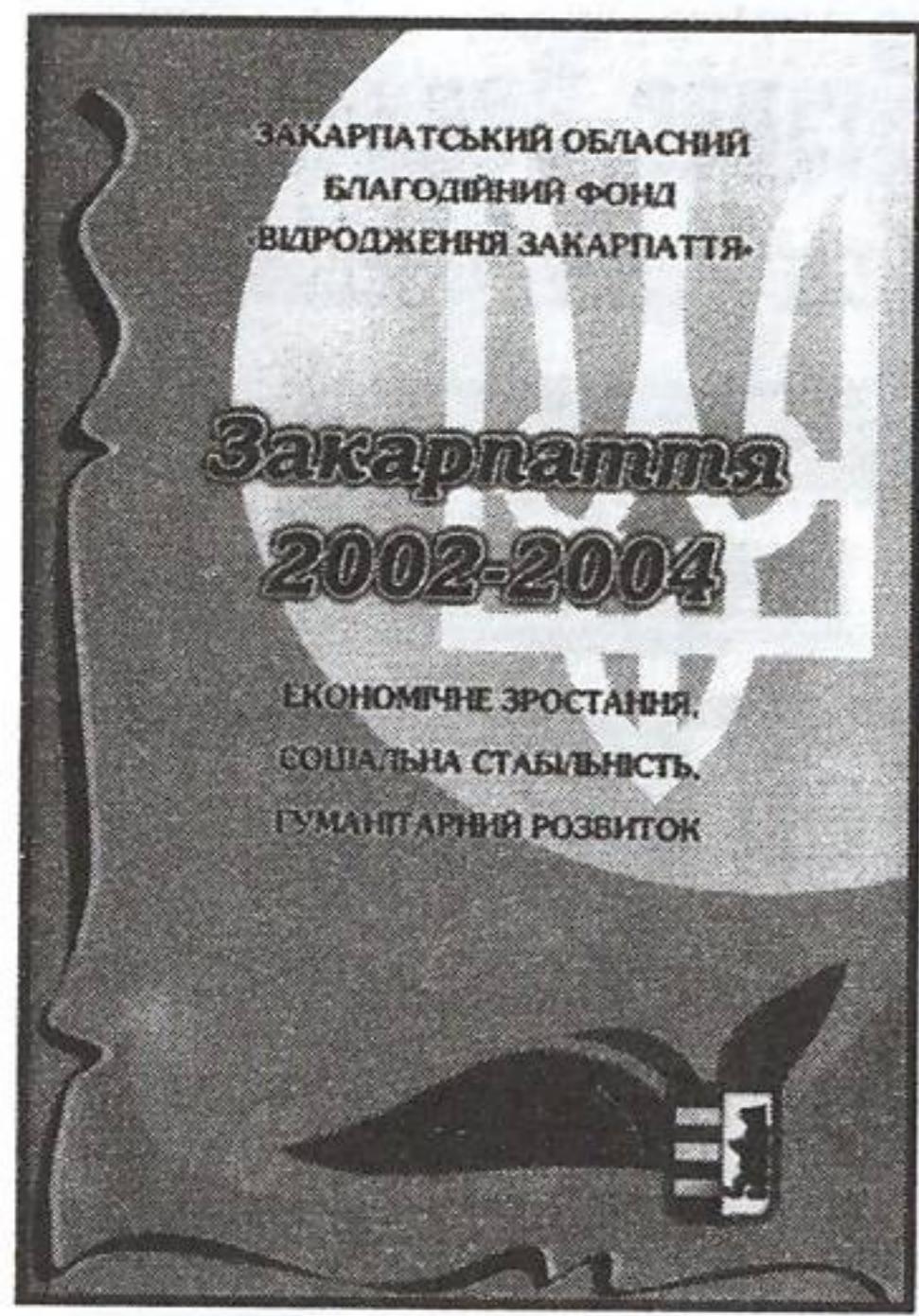
У навчальному посібнику систематизовані понятійно-категоріальний апарат стратегічного планування, узагальнені моделі планування та його організаційного забезпечення, викладено технологію процесу стратегічного планування, наведено приклади розробки стратегічних планів розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць України, узагальнено зарубіжний досвід стратегічного планування.

Розрахований на фахівців, які займаються проблематикою планування адміністративно-територіальних одиниць, працівників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоуправління, студентів.

35. Енергозберігаючі технології в агропромисловому комплексі: Інформ. бюл. № 1: Матеріали семінару, Львів-Радехів, 11-12 трав. 2004 р./ Відп. за вип. І.М.Пшеславський.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 68 с.

Постійне зростання цін на традиційні енергоресурси є стимулюючим фактором зниження енергоємності агропромислового комплексу, а також використання відновлювальних нетрадиційних джерел енергії. Цій проблемі присвячено науковий семінар, матеріали якого знайомлять із перспективними напрямками у цій галузі, зосереджують увагу спеціалістів на нових технологіях.

36. Закарпаття 2002-2004: Економічне зростання, соціальна стабільність, гуманітарний розвиток/ Закарпат. обл. благодійний фонд "Відродження Закарпаття".- Ужгород, 2004.- 88 с.

Видання має на меті якомога ширше розповсюдити інформацію про розвиток економіки, використання природно-ресурсного та рекреаційного потенціалу, позитивні зміни у бюджетному фінансуванні, розвиток у галузях освіти, культури, охорони здоров'я, розвиток соціальної сфери за 2002–2004 роки.

37. Закарпаття 2003: Стат. щорічник/ Держ. комітет статистики; Голов. упр. статистики у Закарпат. обл.; За ред. І.В.Ільтьо.- Ужгород, 2004.- 583 с.

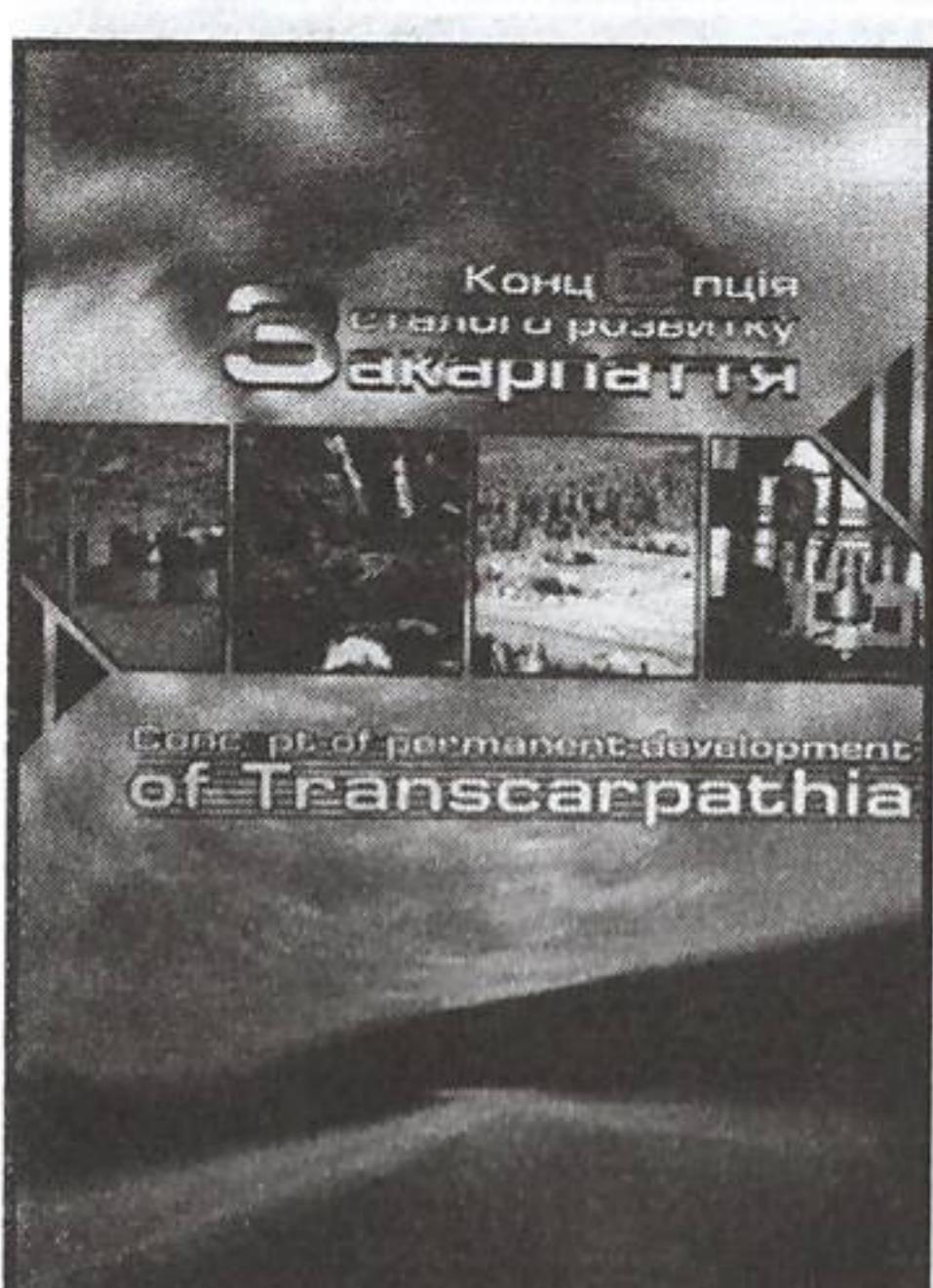
Статистичний щорічник – традиційне видання, яке містить комплексні дані про макроекономічні показники області, інвестиційну та зовнішньоекономічну діяльність, результати господарської діяльності, промисловості, сільського і лісового господарства, транспорту та зв'язку, санаторно-оздоровчу діяльність та туризм, стан навколишнього середовища, рівень охорони здоров'я тощо.

38. Концепція сталого розвитку Закарпаття/ Закарпат. обл. держ. адмін.- Ужгород, 2004.- 40 с.

Видання представляє матеріали Концепції сталого розвитку Закарпаття, основна мета якої – визначити пріоритетні напрями створення реальних умов для поліпшення добробуту населення, вирішення його соціальних проблем на основі підвищення ефективності функціонування регіональної економіки через структурну реорганізацію, більш ефективне використання кліматичних, мінерально-сировинних та геоекономічних чинників.

39. Концепція сталого розвитку Закарпаття = Concept of permanent development of Transcarpathia.- Ужгород, [2004].- 36 с.: іл.- Укр. та англ. мовами.

У виданні подається характеристика області: потенціал народногосподарського комплексу та людських ресурсів, природні ресурси, екологічна ситуація. Подаються стратегічні орієнтири та пріоритети сталого регіонального розвитку, етапи та механізми реалізації концепції.

40. Підприємництво та управління малим бізнесом:
Навч. посіб./ Заг. ред. В.П.Мікловди.- Ужгород: Карпати,
2004.- 328 с.- Укр. та англ. мовами.

Видання підготовлене колективом науковців Лютонського університету (Великобританія) та Ужгородського національного університету для студентів економічного факультету, підприємців, усіх, хто цікавиться економікою.

Це перше білінгвальне – українською та англійською мовами – навчальне видання про проблеми підприємництва, яке дає можливість опанувати не тільки предмет, але й спеціальну термінологію з метою подальшого використання при ознайомленні з іноземними джерелами та у роботі з потенційними інвесторами.

41. Попадинець В. 30 років відкритому акціонерному товариству “Хустська ПМК-240”. 1974–2004.-
Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 64 с.

В основу даного видання покладена підготовлена до 30-річного ювілею ВАТ “Хустська ПМК-240” доповідь багаторічного її начальника, нині переобраного вже на третій термін голови правління, заслуженого будівельника України Василя Івановича Попадинця, яка знайомить із іменами працівників товариства та висвітлює їх вклад у здобутки колективу.

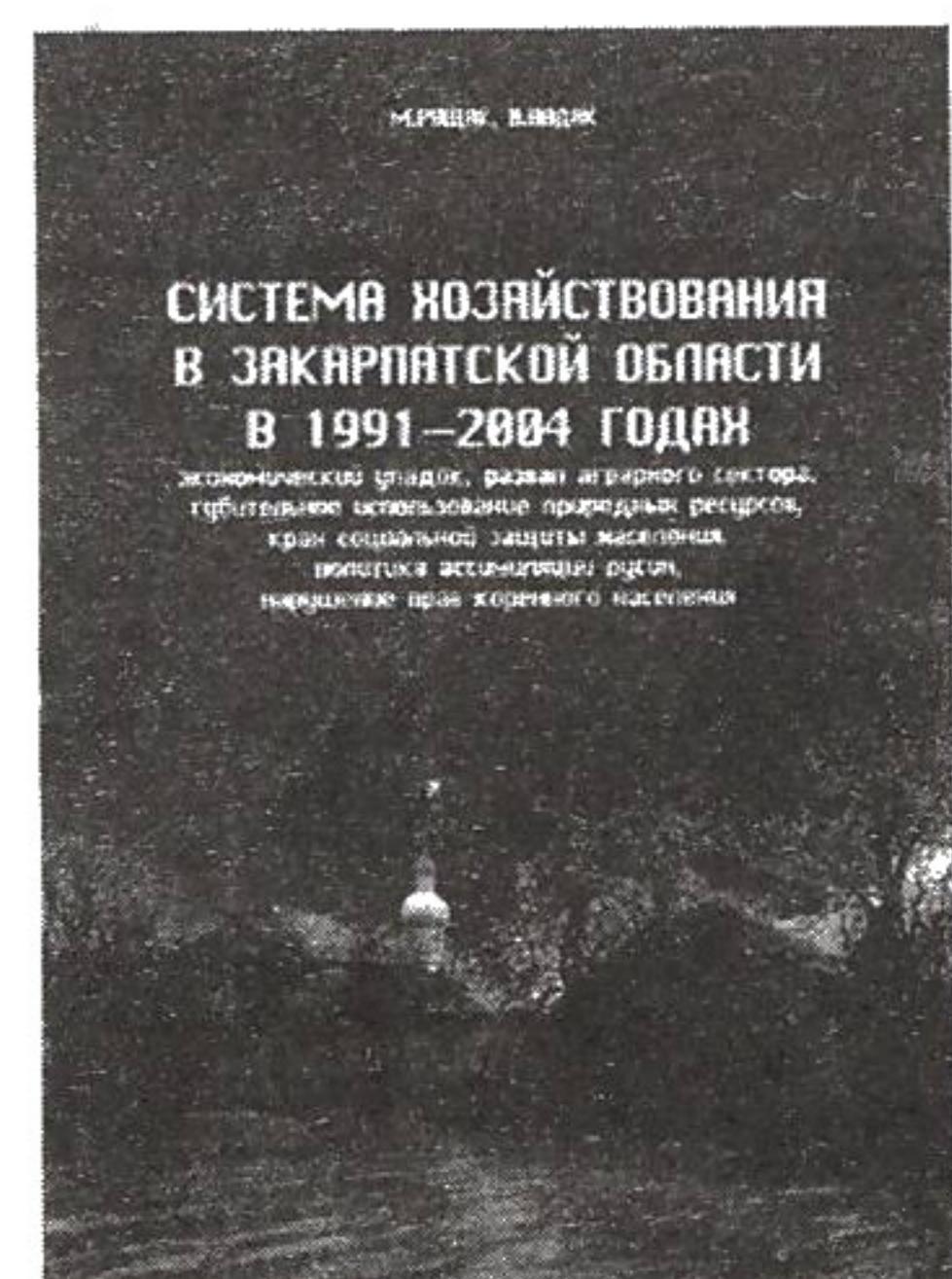
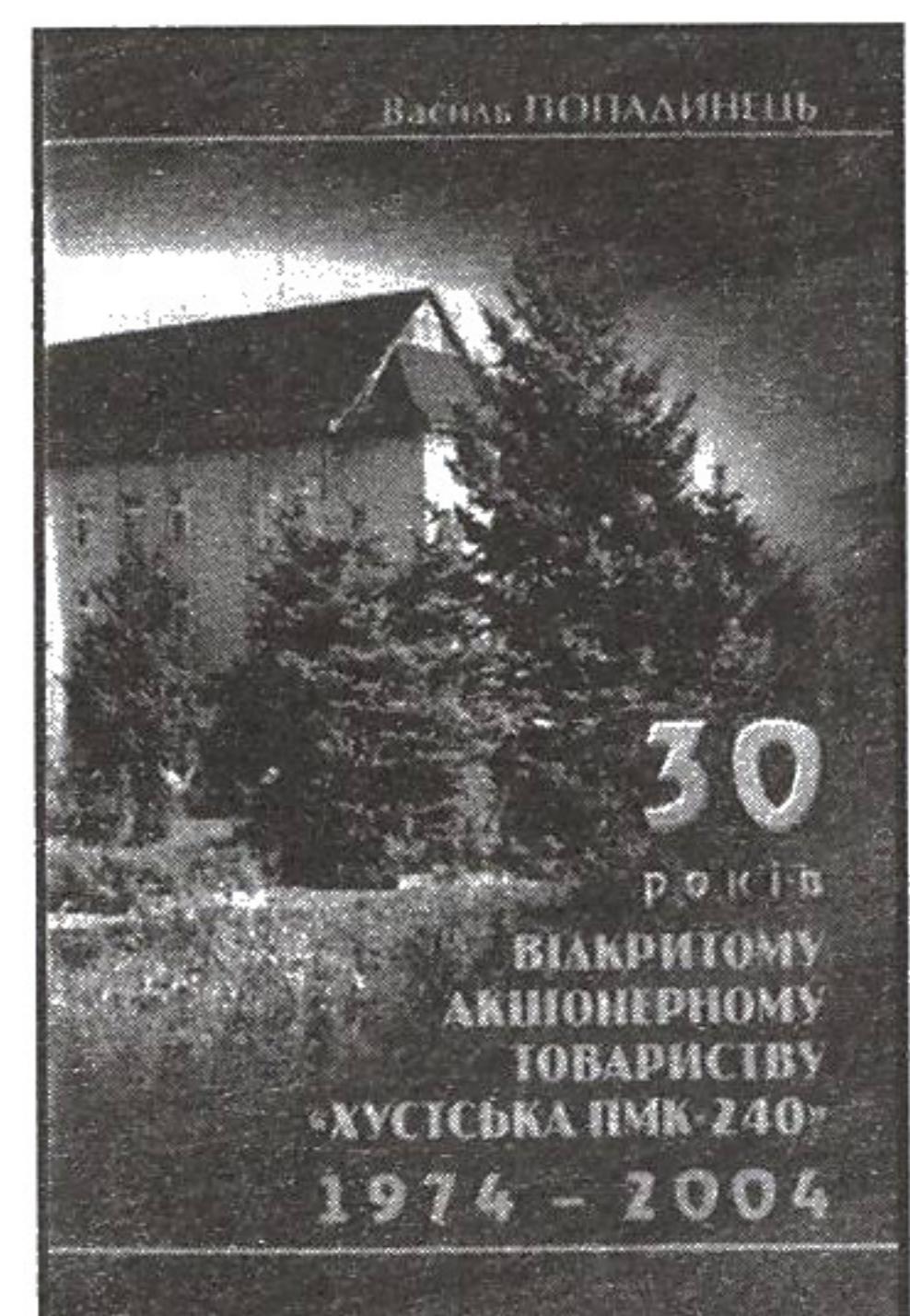
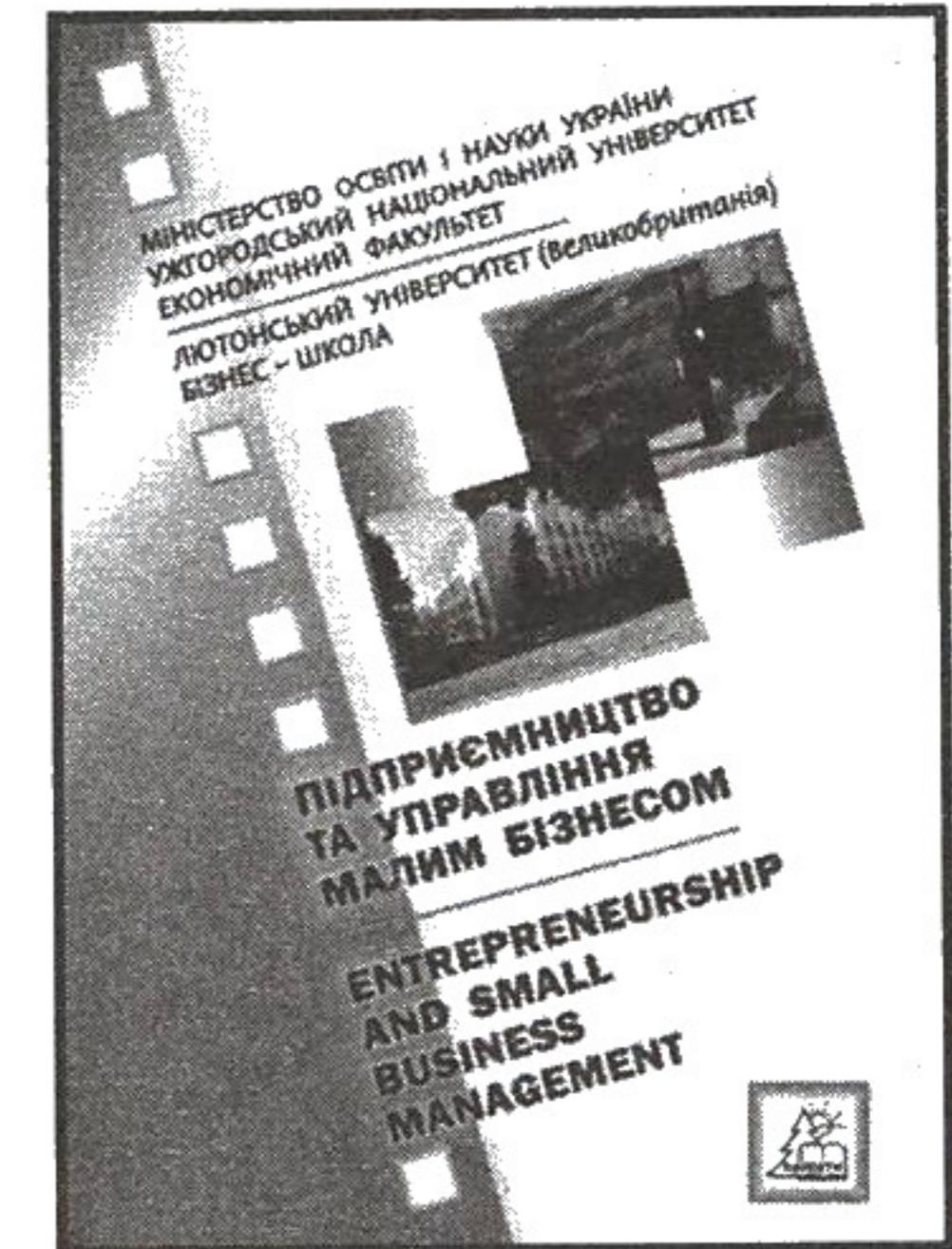
42. Рущак М.Ю., Падяк В.И. Система хозяйствования в Закарпатской области в 1991–2004 годах: экономический упадок, развал аграрного сектора, губительное использование природных ресурсов, крах социальной защиты населения, политика ассимиляции русин, нарушение прав коренного населения/ Исследовательский центр карпатоведения при Изд-ве В.Падяка.- Ужгород: Изд-во В.Падяка, 2004.- 56 с.- Рос. мовою.

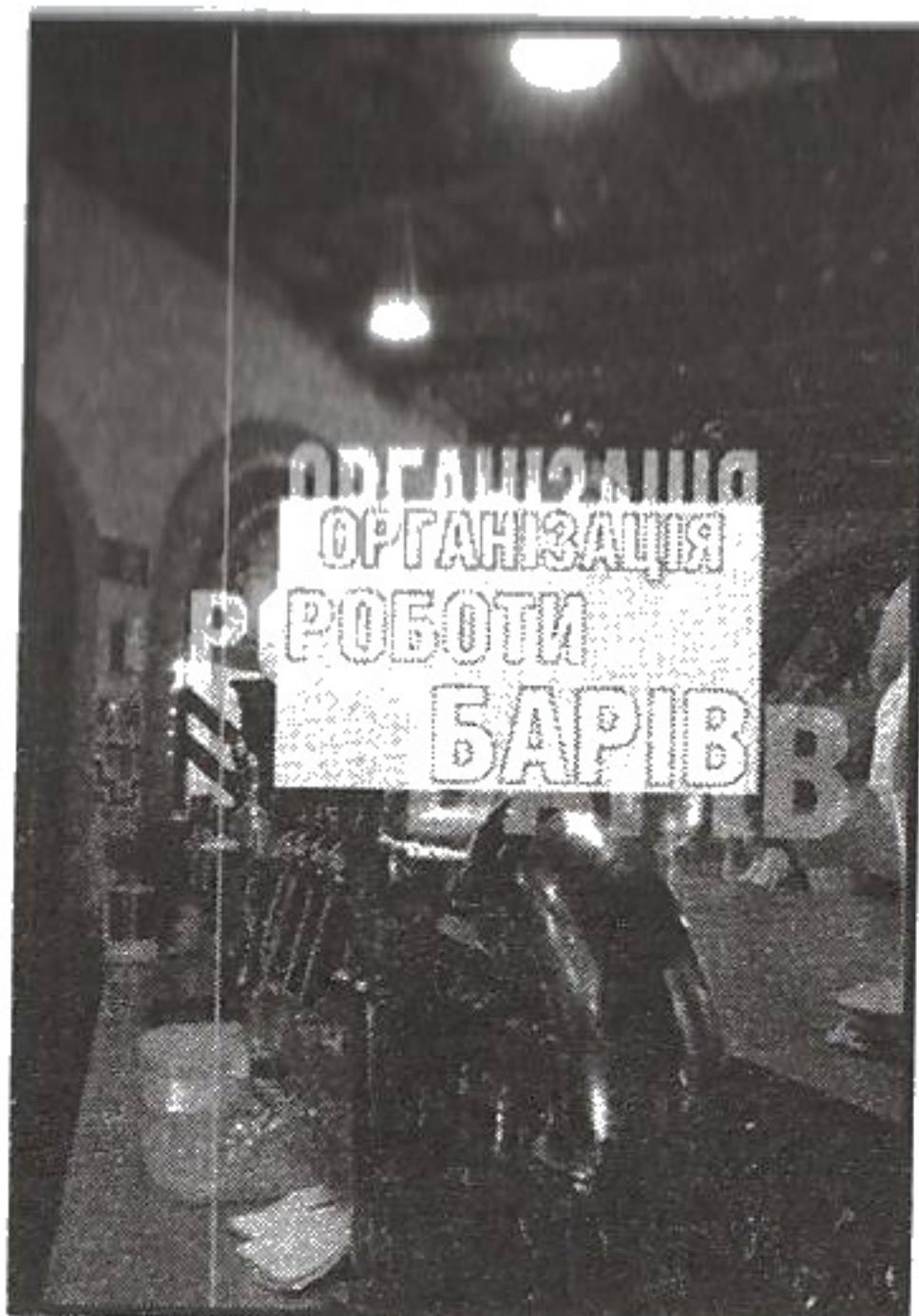
Програма місцевих господарських еліт з комплексного розвитку Закарпаття, яку активно підтримували широкі верстви населення у 1990–1991 рр. у поєднанні з політикою економічного суверенітету краю виявилась неприйнятною для центральних органів управління в Україні й була ними заблокована. Як свідчить статистичний аналіз за минуле більш як десятиліття, альтернативна система господарювання привела до багаточисельних згубних наслідків в агро-економічному, соціально-політичному та етно-національному розвитку Закарпатської області.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА м. УЖГОРОД
ПР. СВОБОДИ, 16, 88018

17

841453

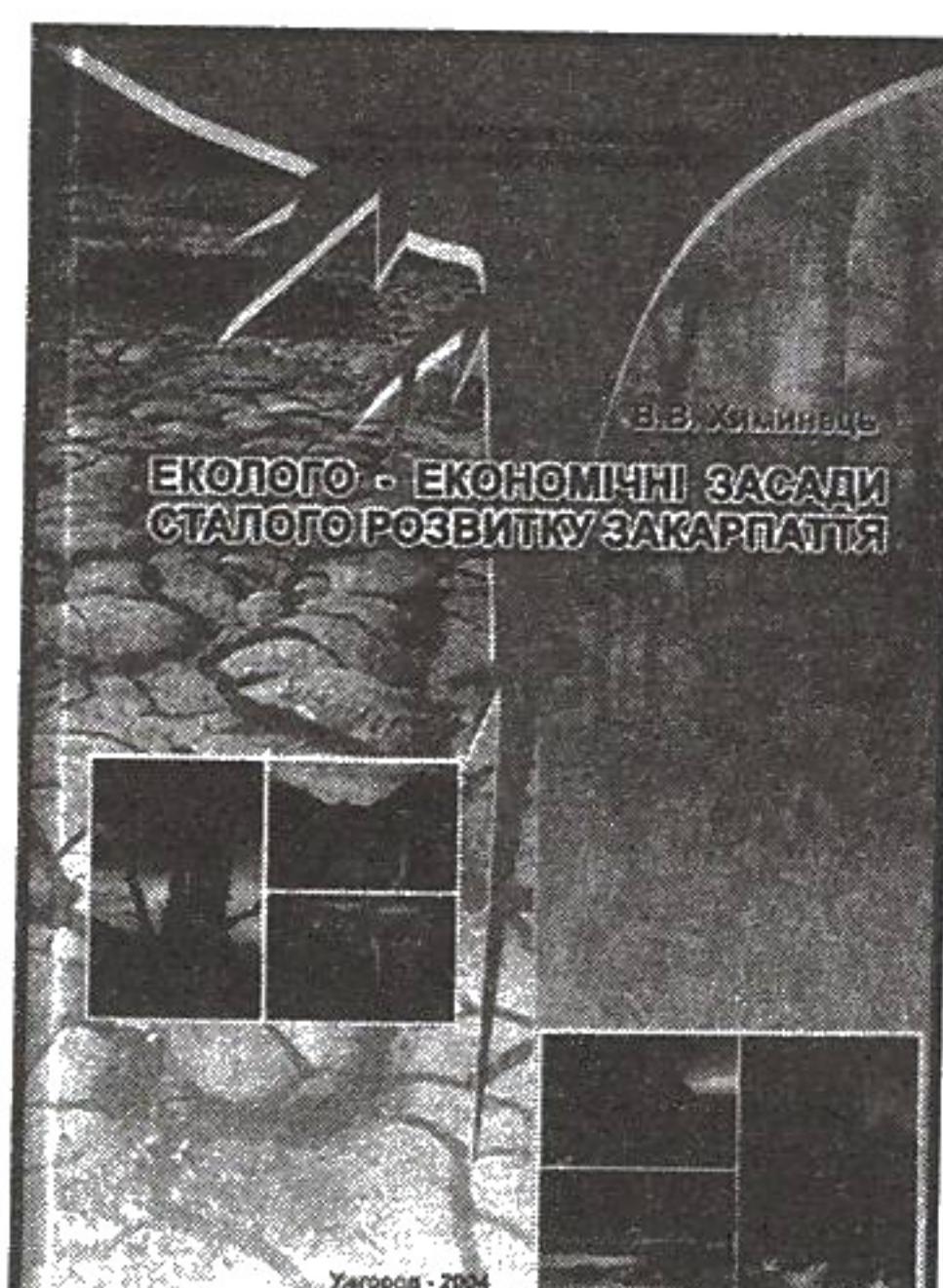

43. Томишин-Лелекач М.М., Гаврилко П.П. Організація роботи барів: Навч. посіб./ Ужгород. комерц. технікум.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 296 с.: іл.

Навчальний посібник складено у відповідності до програми курсу “Організація барної справи” спеціальності “Технологія харчування”. Посібник характеризує основні типи підприємств харчування, подає загальні вимоги до приміщень барів, посуду, обслуговування відвідувачів та технології приготування напоїв і різноманітних страв.

44. Химинець В.В. Еколого-економічні засади сталого розвитку Закарпаття.- Ужгород, 2004.- 212 с.

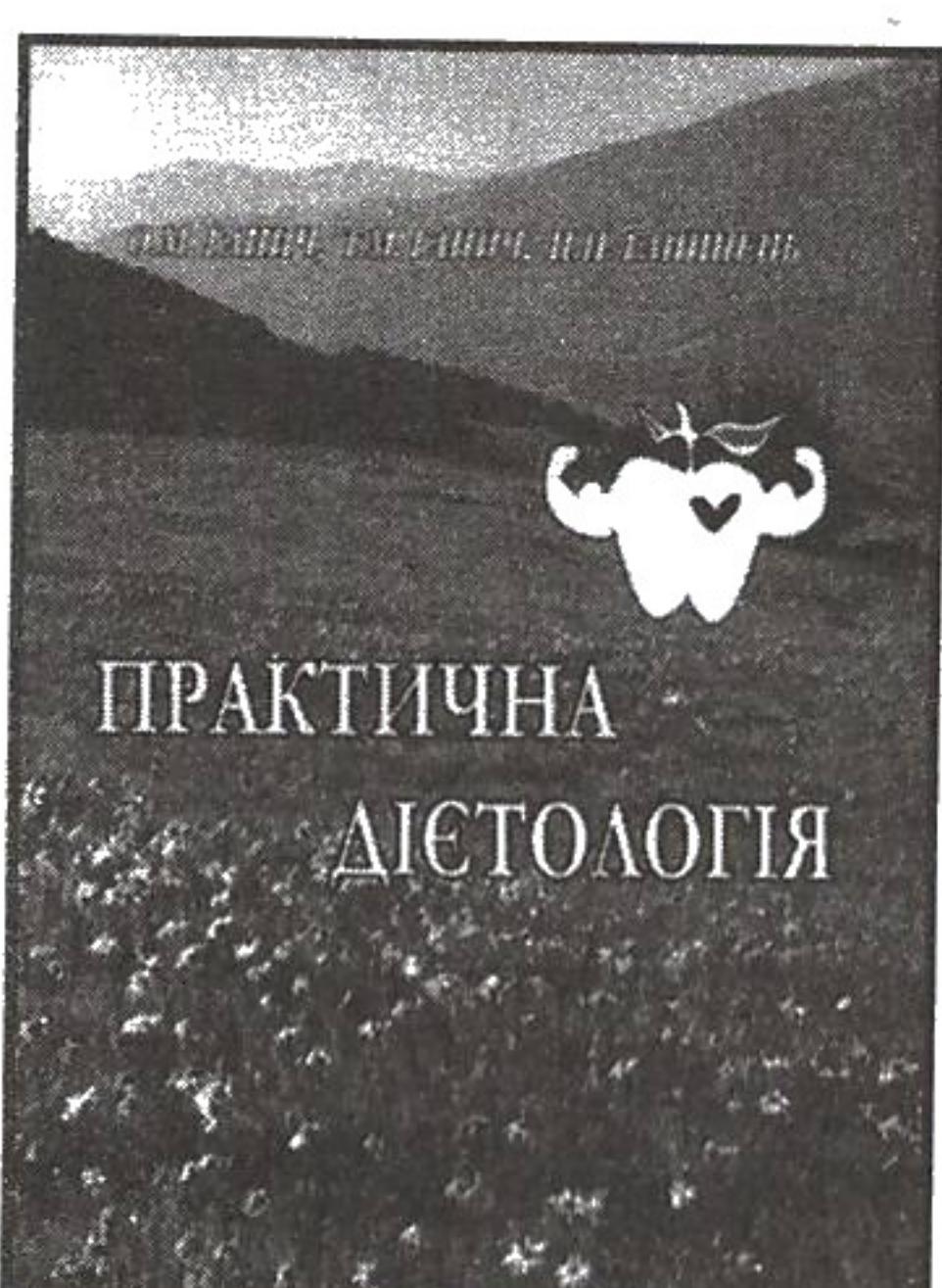
Видання присвячене дослідженню стану та особливостей еколого-економічного розвитку Закарпаття. Висвітлюються теоретичні аспекти, необхідні умови та механізми запровадження ідеї та принципів сталого розвитку в регіоні. Показано, що при розробці концепцій, програм і планів соціально-економічного розвитку Закарпатської області у контексті ідеї сталого розвитку необхідно враховувати як комплекс сприятливих факторів (зокрема, географічний, ресурсний, рекреаційний, екологічний), так і реально існуючі фактори лімітуючого характеру (насамперед праценадлишковість, малоземелля, залежність від енергоресурсів, велика ймовірність виникнення природних і техногенних катаklіzmів тощо).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. МЕДИЧНІ УСТАНОВИ

45. Ганич О.М. та ін. Практична дієтологія: Навч. посіб. для студ., лікарів-інтернів вищих мед. закладів III-IV рівнів акредитації, сімейних лікарів, лікарів загальної практики/ Ганич О.М., Ганич Т.М., Ганинець П.П.; Під ред. М.М.Ганича; УжНУ.- Ужгород, 2004.- 228 с.

Посібник підготовлено відповідно до навчальних програм з терапії та гігієни харчування, затверджених МОЗ України. Висвітлюється на сучасному науковому рівні питання про здоровий спосіб життя, біологічну цінність інгредієнтів – продуктів харчування, раціональне харчування. Виходячи з відомостей літератури, власного лікарського і педагогічного досвіду та враховуючи несприятливу екологічну ситуацію, автори виклали оптимальні методики дієтичного харчування з включенням фітопрепаратів при захворюваннях внутрішніх органів.

46. Глюдзик М.М. та ін. Організація медичного забезпечення військ: Мет. вказівки до практ. занять з організації мед. забезпечення військ для студ. 3-4 курсів мед. ф-тів/ Глюдзик М.М., Шніцер Р.І., Яцина Ю.Ю.; УжНУ.- Ужгород, 2004.- 80 с.

Методичні вказівки, розроблені на кафедрі медицини катастроф і військової медицини, пропонують студентам матеріал з надання допомоги в екстремальних ситуаціях мирного і воєнного часу.

47. Головацький А.С., Кочмарь М.Ю. Функціональна анатомія проекційних провідних шляхів центральної нервової системи і черепних нервів у схемах: Метод. посіб. для самостійної роботи студ. I і II курсів мед. ф-ту/ УжНУ; Мед. ф-т; Каф. анатомії людини та гістології.- Ужгород, 2004.- 64 с. + Схеми.

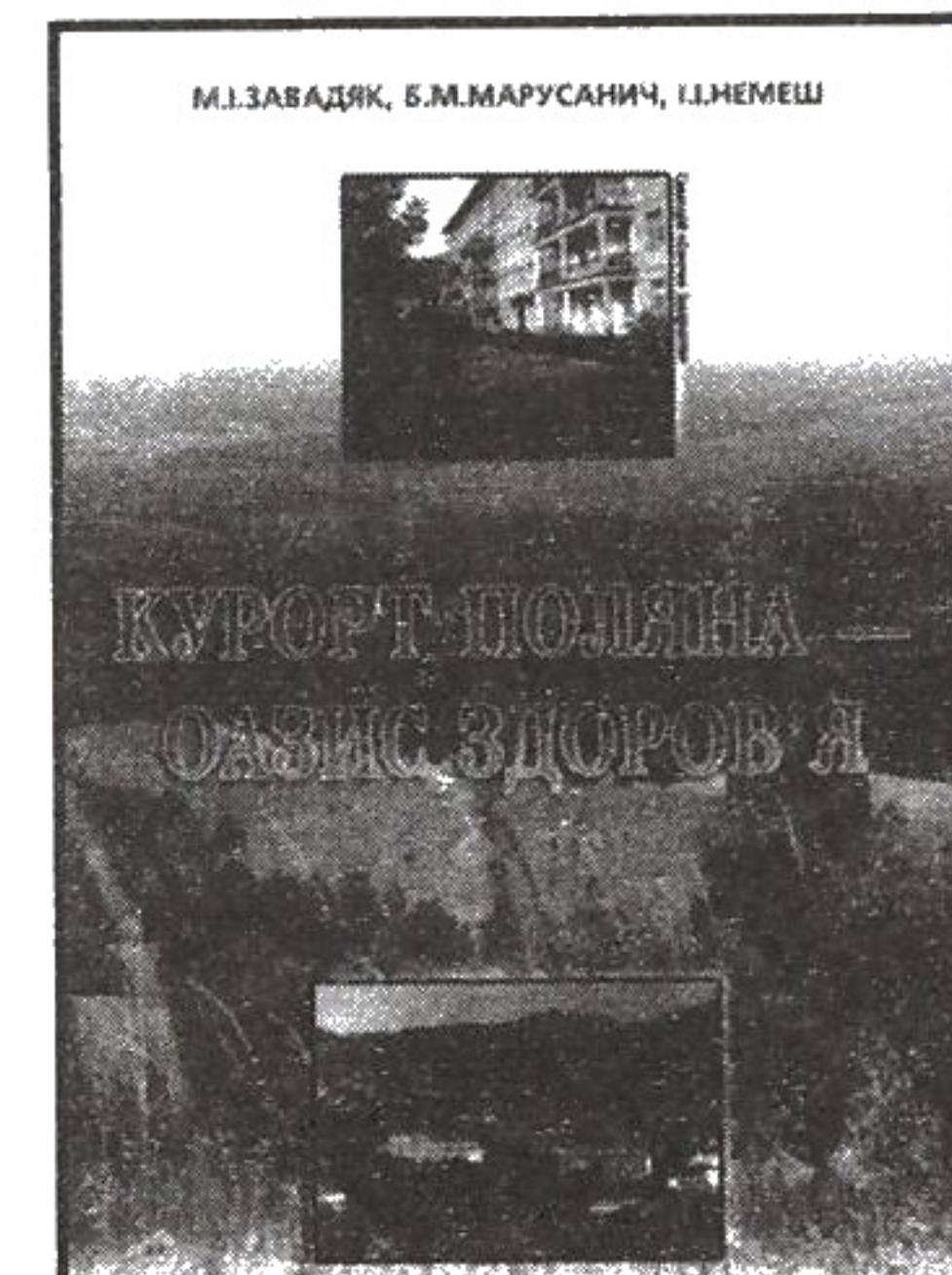
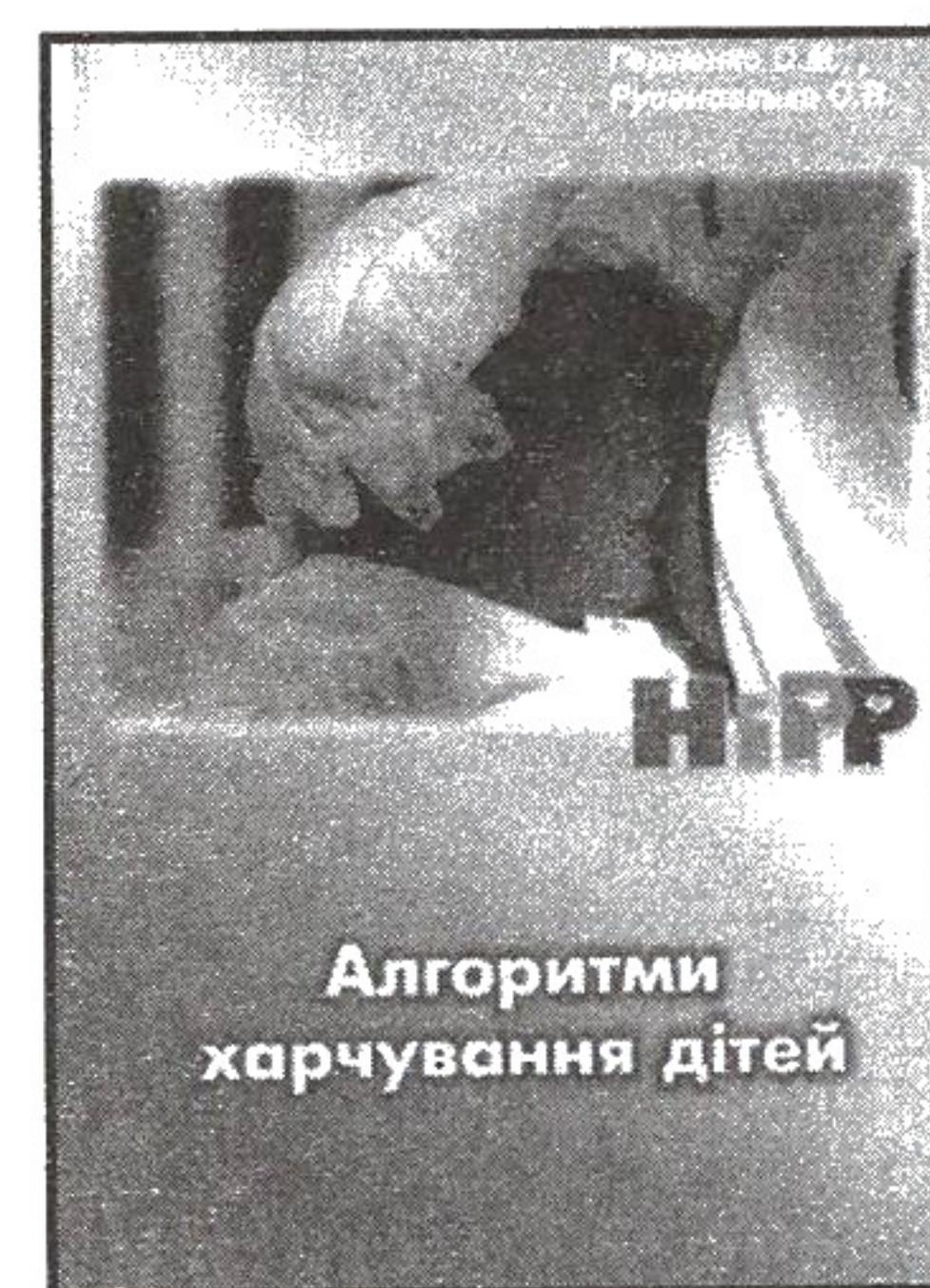
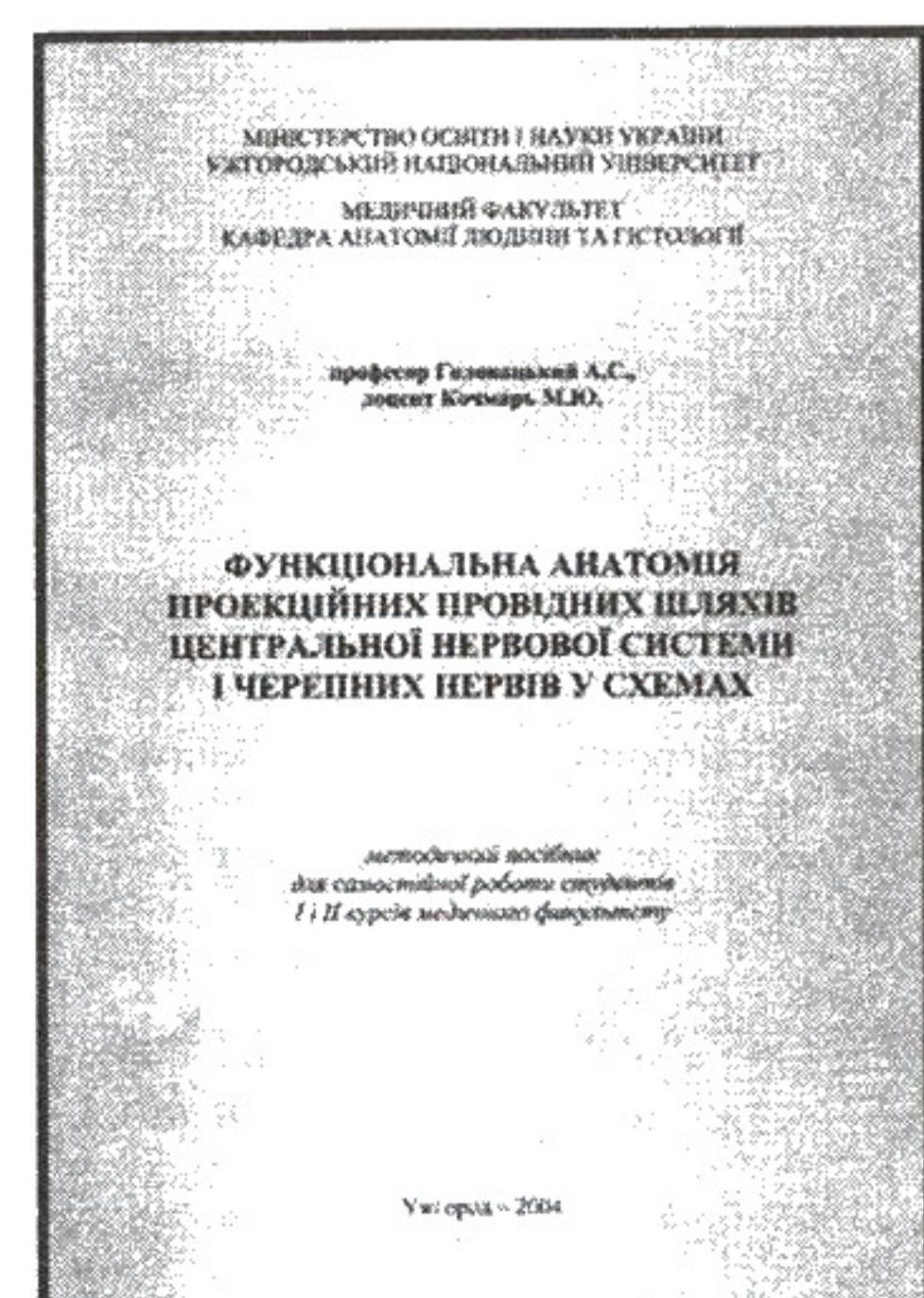
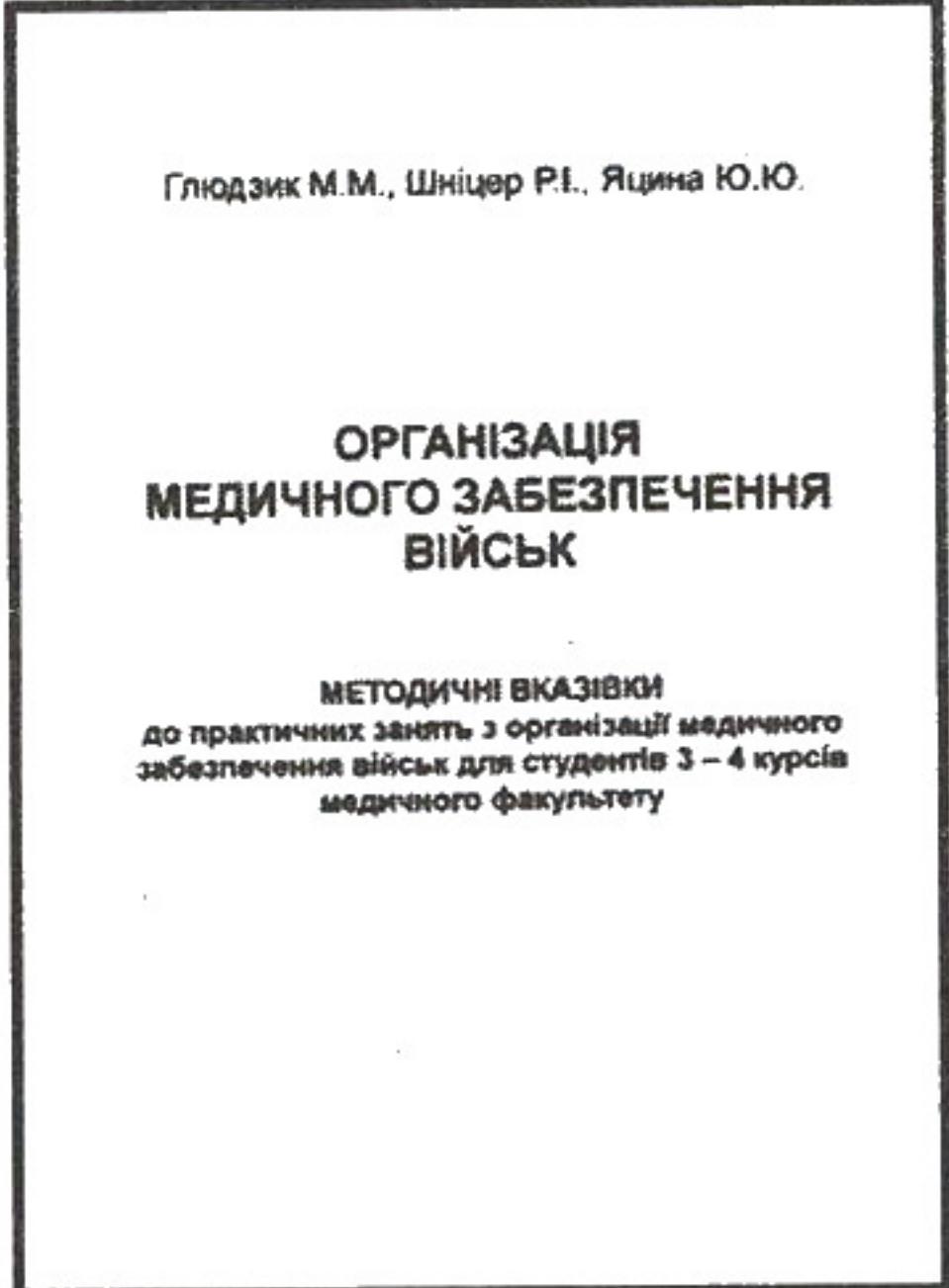
Завдяки представленим матеріалам та схемам пропонований посібник дає можливість швидко засвоїти матеріал з будови центральної і периферійної нервової системи.

48. Горленко О.М., Русановська О.В. Алгоритми харчування дітей (для студ. III-VI курсів мед. ф-ту, інтернів, лікарів-педіатрів та сімейних лікарів)/ УжНУ; Мед. ф-т; Каф. дит. хвороб.- Ужгород: Карпати, 2004.- 152 с.: іл.

Проблема харчування в педіатрії стала особливо дискусійною в останні роки в світлі нових підходів до проблеми. Алгоритми харчування здорових та хворих дітей висвітлюють основні принципи вигодовування здорових дітей, харчування здорових та хворих дітей, враховуючи рекомендації провідних педіатрів України та новітні технології виготовлення продуктів харчування.

49. Завадяк М.І. та ін. Курорт Поляна – оазис здоров'я: Санаторії “Сонячне Закарпаття” та “Поляна”/ Завадяк М.І., Марусанич Б.М., Немеш І.І.; Під ред. М.І.Завадяка.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 124 с.; фото.

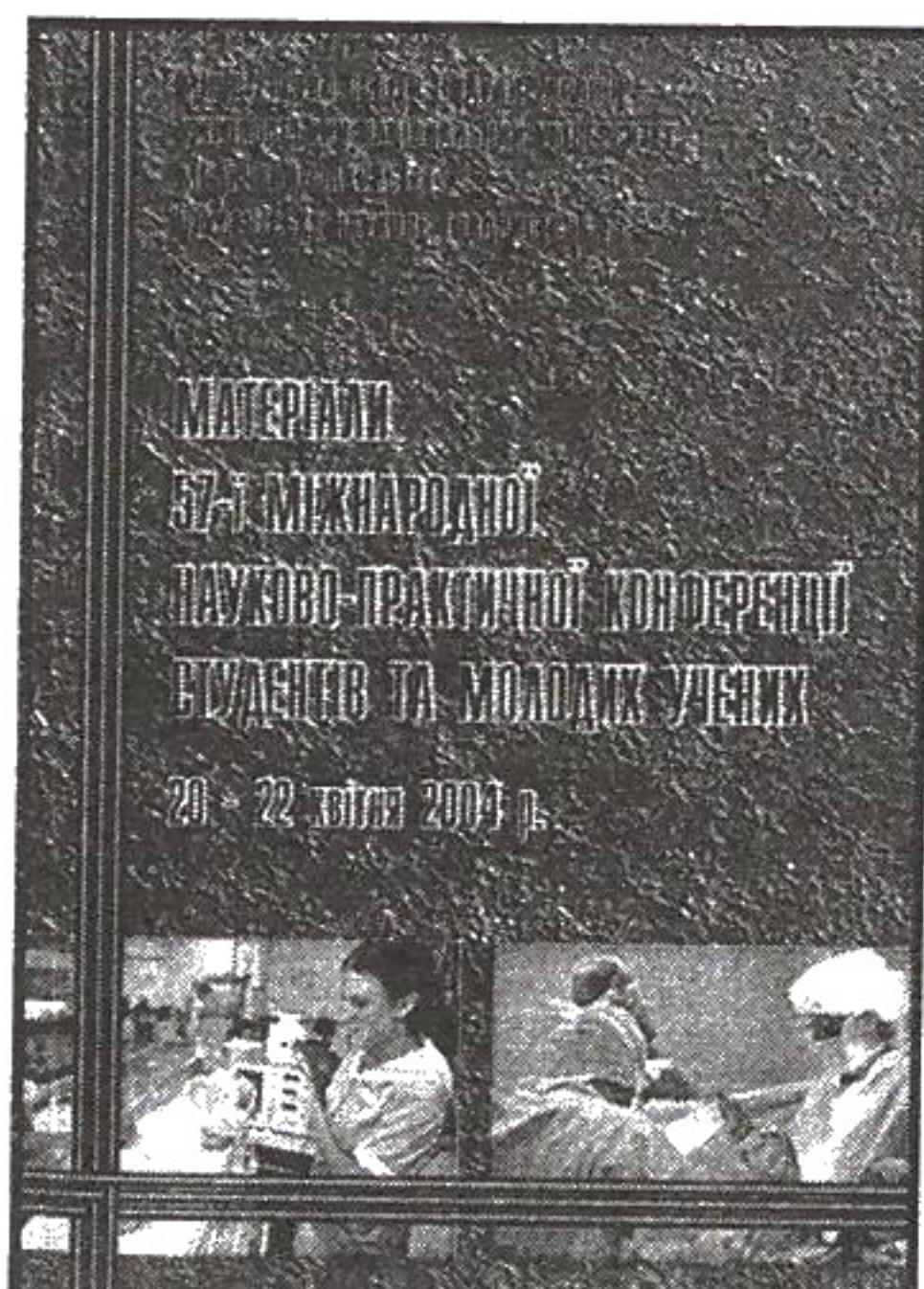
У книзі провідних курортологів Закарпаття в популярній формі розповідається про відомий в Україні і за її межами курорт Поляна, його багату, різноманітну, цілющу природу, основний лікувальний фактор – еталонну мінеральну воду Поляно-Кvasівського (Ново-Полянського) родовища “Поляну квасову”, про її повний аналог “Поляну купель”, про інші лікувальні фактори, діагностичні можливості санаторіїв “Сонячне Закарпаття” і “Поляна” та ефективність бальнеотерапії.

50. Кручаниця М.І. та ін. Основи оздоровчого харчування: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закл. фіз. виховання і спорту/ Кручаниця М.І., Михайлович С.О., Розумик Н.В.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 216 с.

Видання містить відомості з історії розвитку харчування, анатомо-фізіологічних особливостей травлення; наведено основні складові компоненти їжі та характеристику поширених продуктів харчування, їх роль у формуванні здоров'я. Особливу увагу приділено значенню раціонального збалансованого харчування різних категорій людей (залежно від віку, професійної діяльності, в т.ч. для спортсменів – з урахуванням різних періодів фізичного навантаження) у формуванні й зміцненні здоров'я та складанню для них добового раціону. Висвітлена роль лікувально-дієтичного та нетрадиційних методів харчування у відновленні здоров'я. Описано ознаки хвороб, що передаються аліментарним шляхом, та харчові отруєння і методи їх профілактики, невідкладної допомоги.

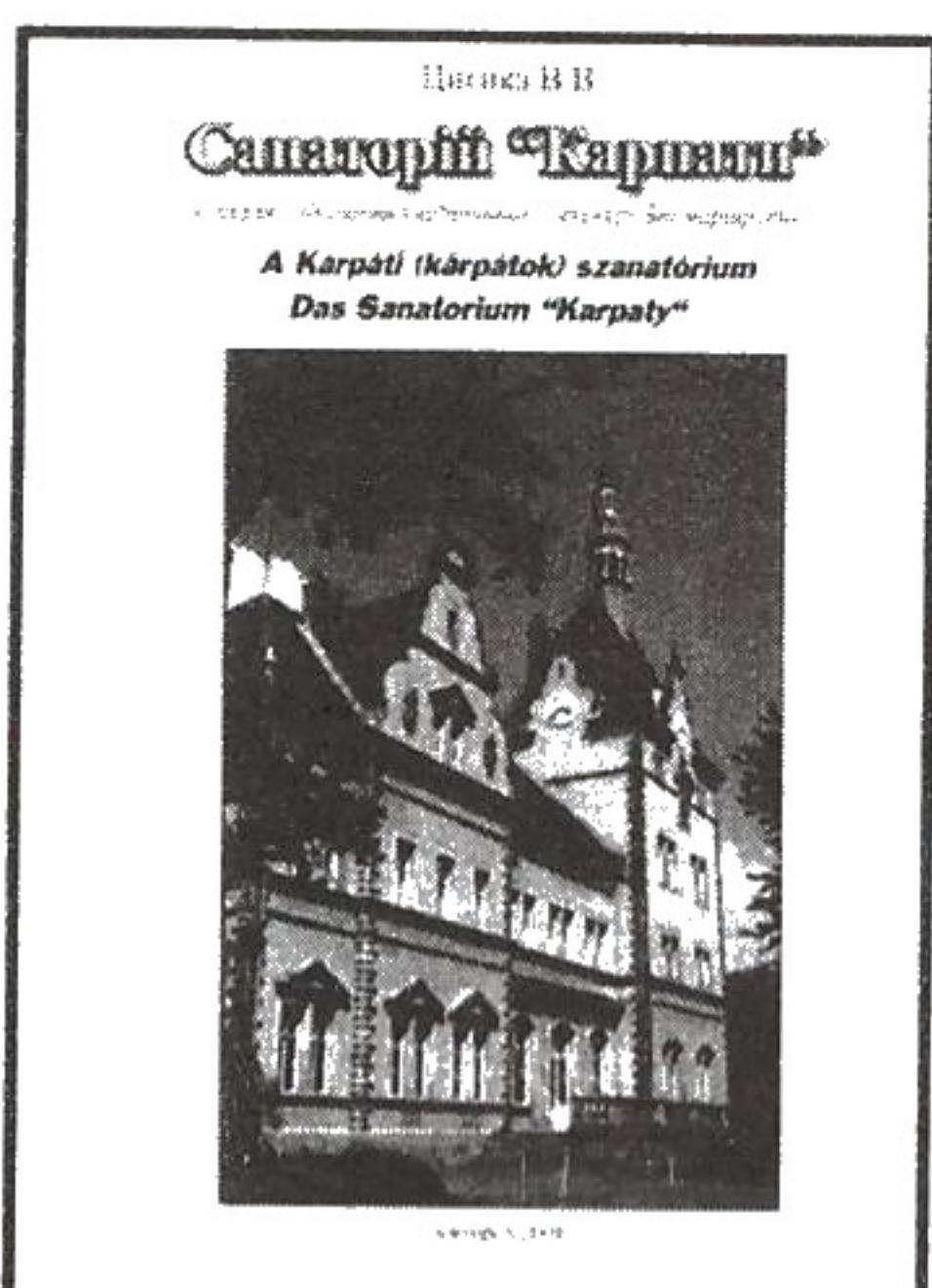

51. Матеріали 57-ї міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених (20-22 квіт. 2004 р., м.Ужгород) = Materials of the 57-th international scientific conference of students and young scientists (april 2004)/ УжНУ; Студ. наук. т-во; Уклад. В.Я.Нанинець.- Ужгород: ІВА ПРОФІ, 2004.- 152 с.: фото.

Видання містить матеріали міжнародної наукової конференції з проблем медицини, організованої ужгородським студентським науковим товариством. подаються програма та короткі тези доповідей з різних галузей медицини, які прозвучали на секційних засіданнях.

52. Цигика В.В. Санаторій “Карпати”: історія, лікування і відпочинок, екскурсійні маршрути = A Kárpáti (Kárpátok) szanatórium: történelmi információ, a gyógykezelés és a pihenés körülményei, Kárpátalja turistaútvonalai = Das Sanatorium “Karpaty”: historische Informationen, Kur- und Erholungsbedingungen, touristisch Touren durch Transkarpatien.- Ужгород, 2004.- 68 с.: іл.- Укр., угор. та нім. мовою.- Рез. нім. та угор. мовами.

Видання містить краєзнавчу інформацію, відомості про умови лікування і відпочинку в санаторії “Карпати”, про туристичні маршрути Закарпаття. Книга призначена, насамперед, відпочиваючим санаторію, а також всім, кого цікавить історія краю, хвилює краса неповторних Карпат.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ. ТУРИЗМ

53. Жирош І.Ю. Шлях до Олімпу: Про Йожефа Бецу.- Ужгород: Мистецька лінія, 2004.- 248 с.: іл.

Про непростий шлях сходження на спортивний Олімп знаменитого футболіста – закарпатця Йожефа Беци. У книжці вміщено цікавий ілюстративний матеріал, який публікується вперше.

54. Крайняниця П. І. Історія закарпатського футболу/ Розшифрування рукописів, упорядкування матеріалів, вступ. сл. В.Ю.Тарасюка. -Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004. - 272 с.: іл.

Видання є вагомим дослідженням відомого в минулому футболіста, а також спортивного організатора, керівника – П.І.Крайняниці (1924–1997). Праця відтворює багаторічний і славний шлях шкіряного м'яча в краї за Карпатами, розповідає про яскраві особистості, котрі в різні історичні епохи своєю футбольною майстерністю прославляли рідну землю.

55. Transkarpatien: Planen und Reisen: Reiseführer/ Idee, Text S.Steptschuk; Übersetzung aus dem Ukrainischen: T. Kusmenko; Redaktion der deutschsprachigen Fassung: U.Fankhauser.- Uschhorod: Lira, 2004. - 132 с.: іл.- Нім. мовою.

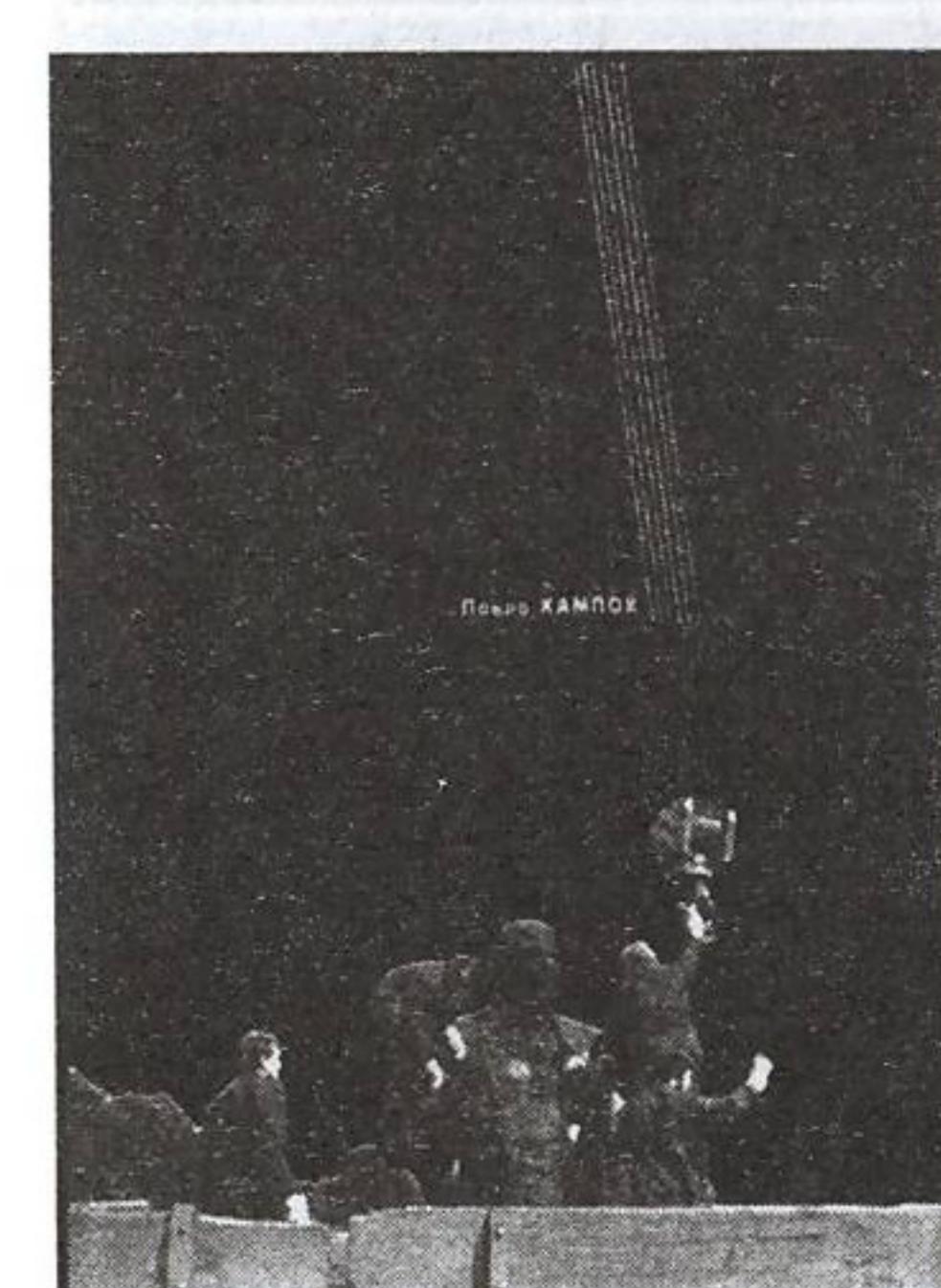
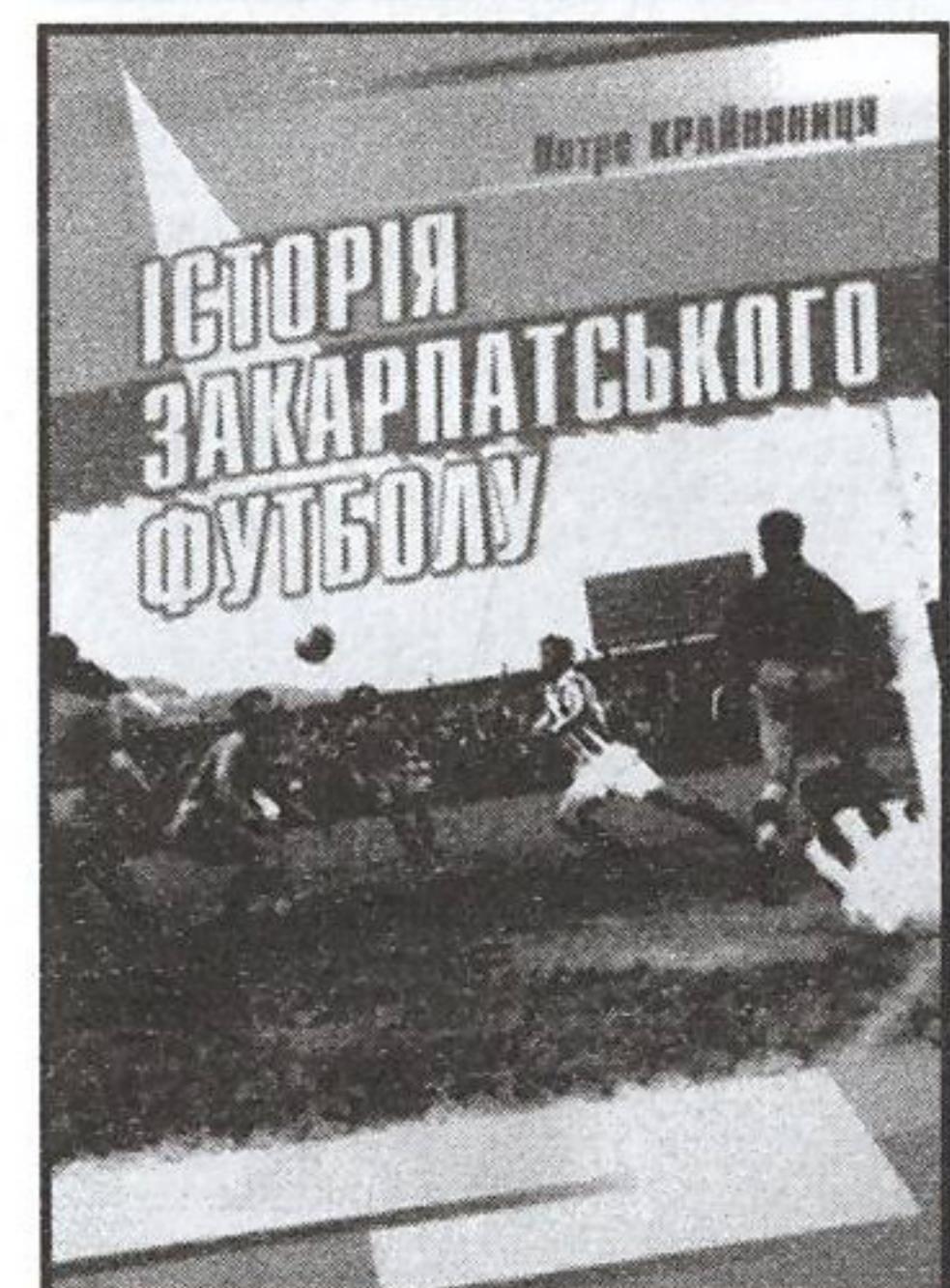
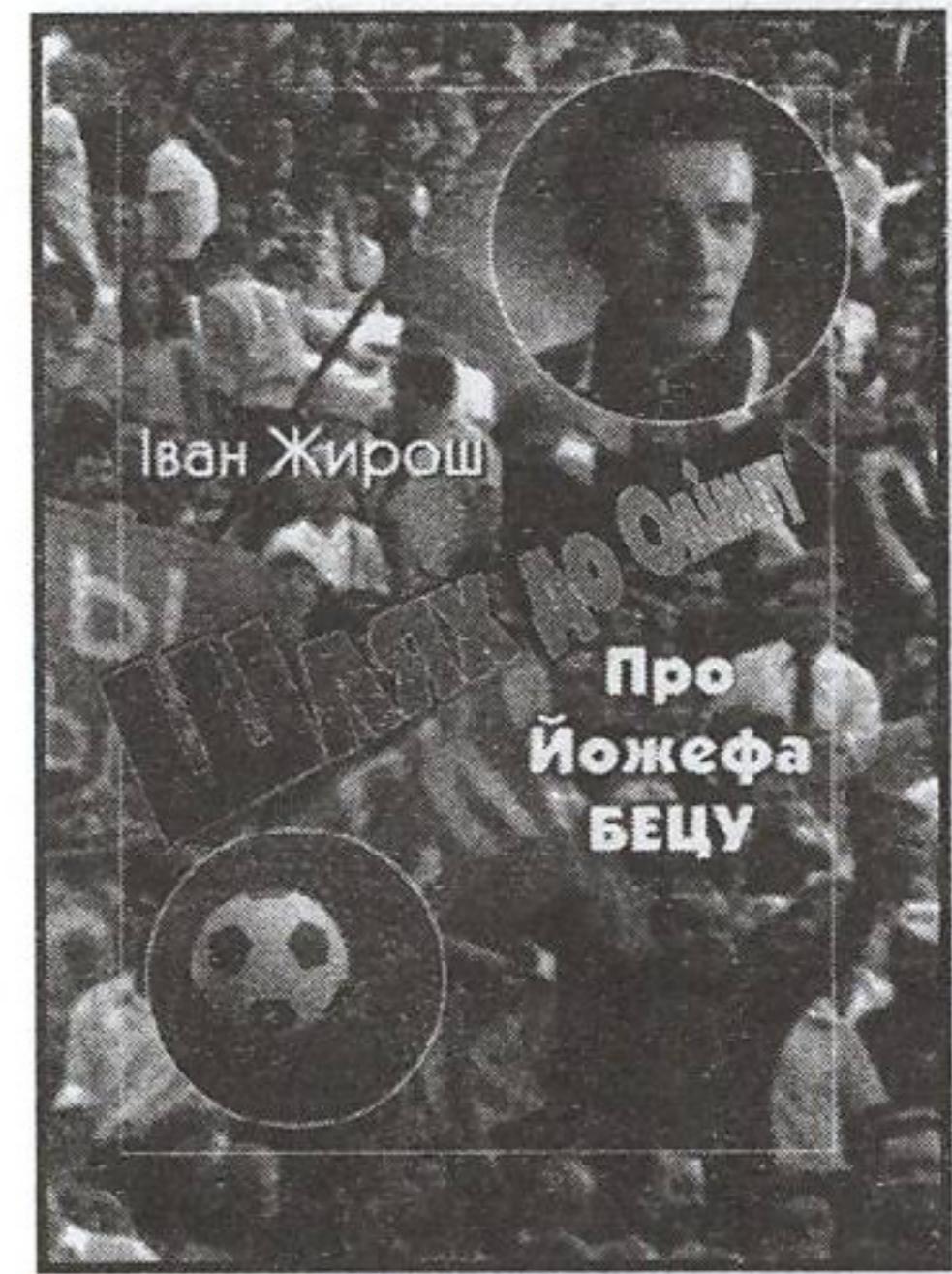
Путівник пропонує найкращі з туристичних маршрутів по Закарпattю. Тут також представлено широку інформацію про географію, історію, культуру краю. Путівник допоможе знайти для себе цікаве, спланувати відпочинок та зробити перший крок у відкритті одного з наймальовничіших куточків України.

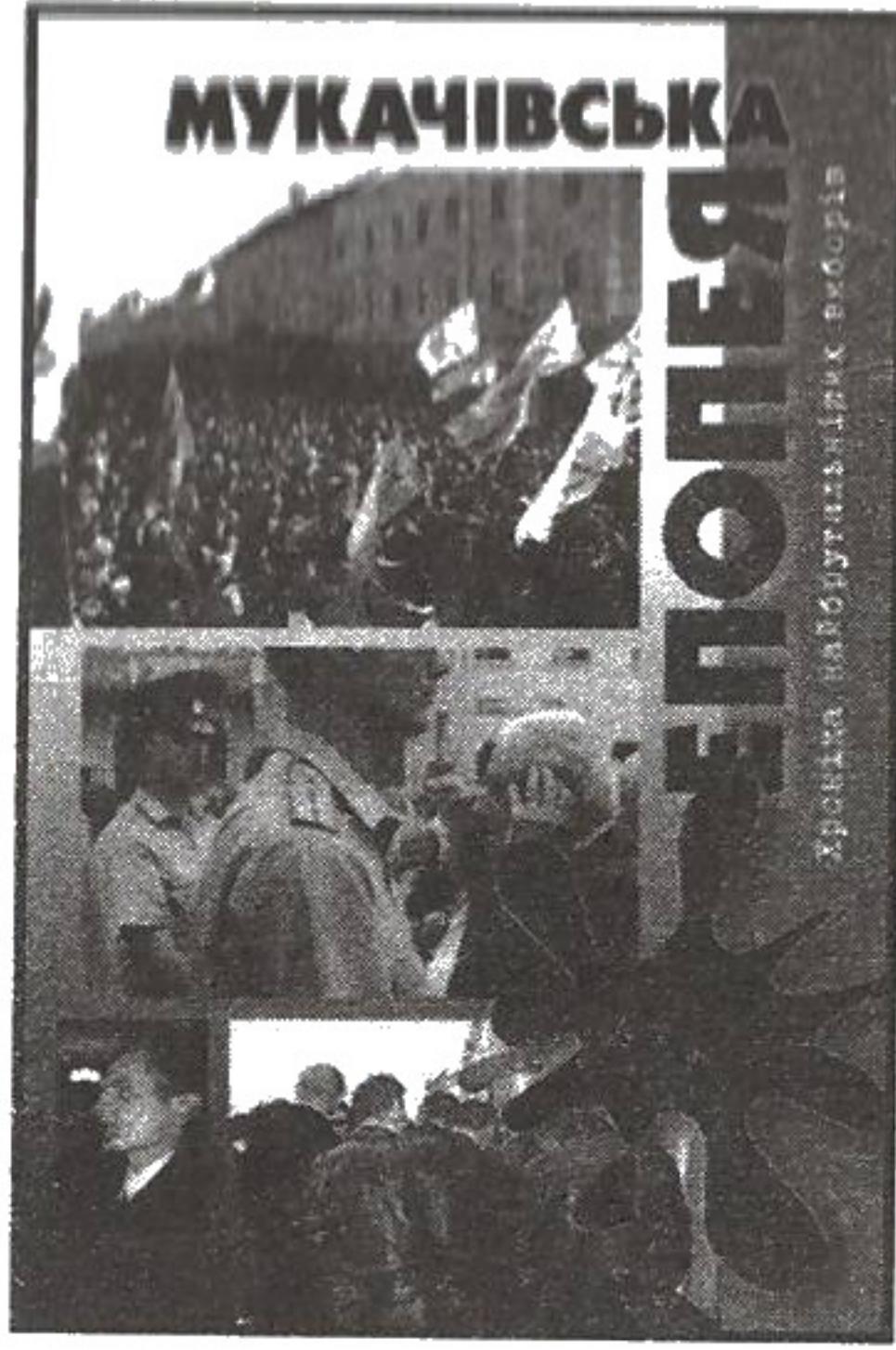
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ

56. Кампов П. Чорне жало виходить зі схованки: Статті та нариси/ Передм. М.Макари.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 200 с.; фото.

Русини, корінний слов'янський етнос південних схилів Карпат, чиє існування вперше за його більш як тисячолітню історію було заперечено сталінською окупаційною системою у 1944 році, сьогодні відновлюють свої національні права.

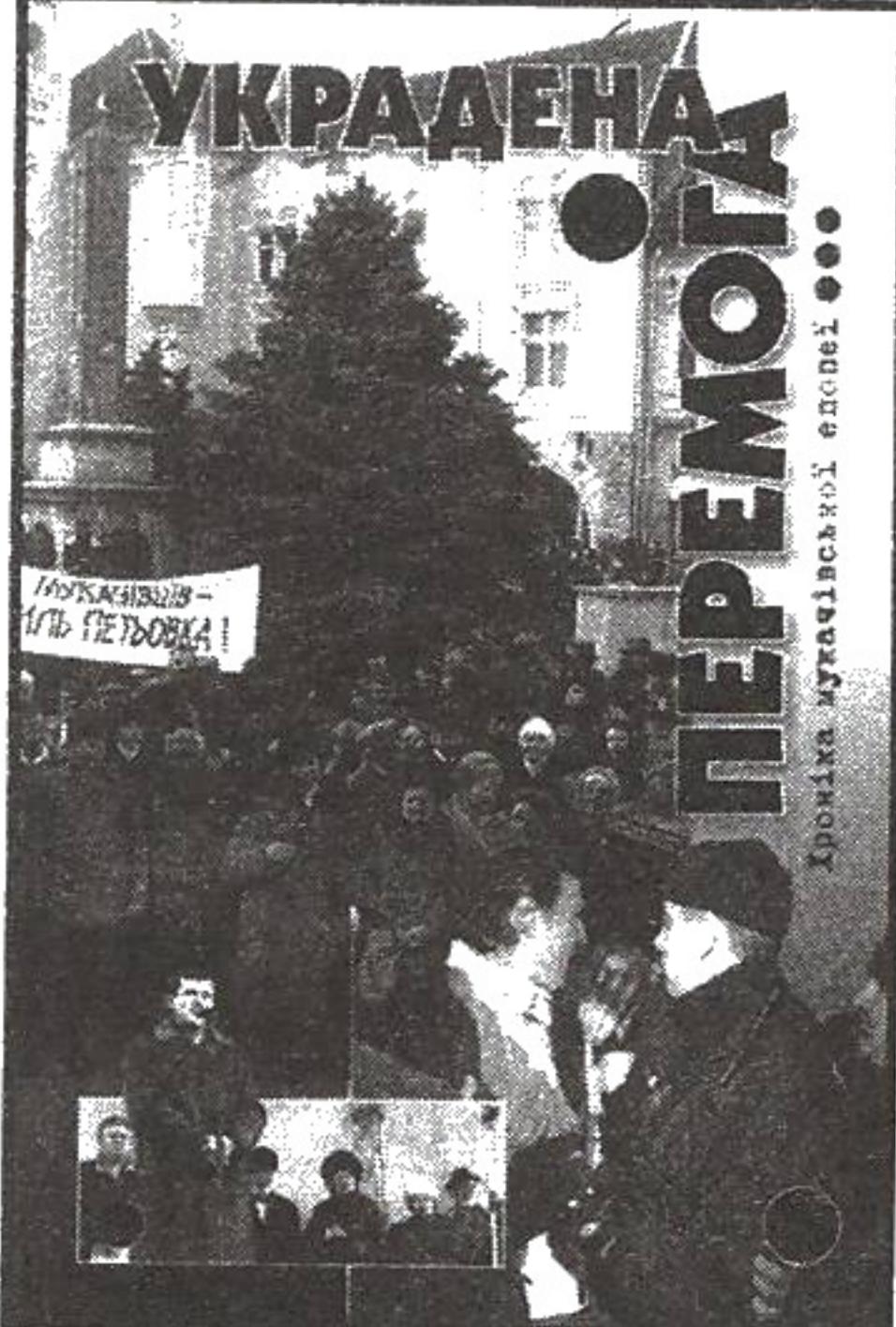
Книга відомого ужгородського правозахисника, дисидента – це зібрання його статей останнього десятиліття, присвячених аналізу сучасних подій на Закарпattі, спричинених автономістським рухом.

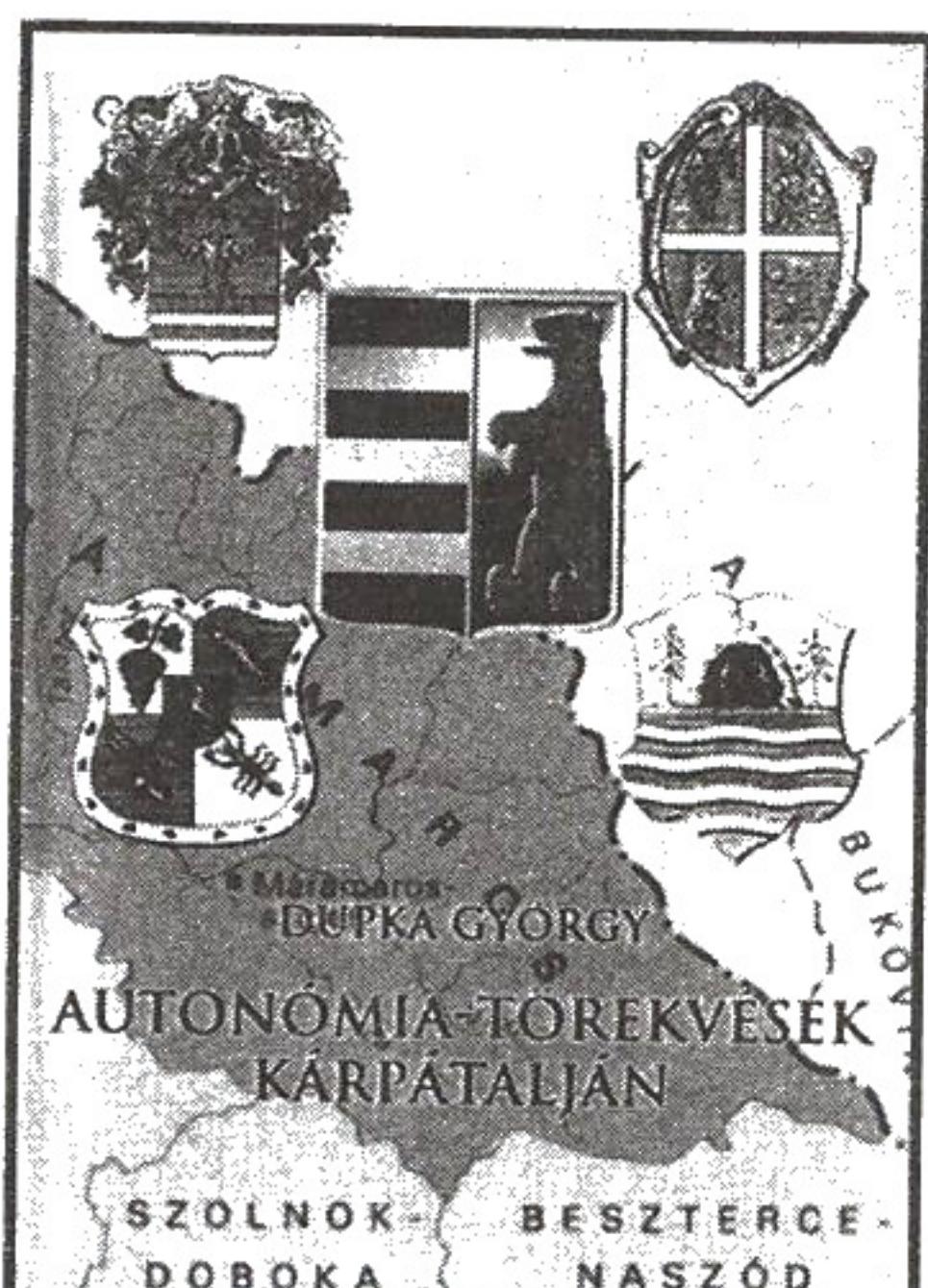
57. Мукачівська епопея: хроніка найбрутальніших виборів/ Уклад. і передм О.Гавроша.- Мукачево: Карпат. вежа, 2004.- 222 с.: іл.

Пропоноване видання є другою книжкою про вибори міського голови Мукачева. Якщо в першій ("Украдена перемога") йшлося про вибори 2003 р., то в другій – про "брудні" вибори 18 квітня 2004 р. Це видання є збіркою публіцистичних творів багатьох авторів, надрукованих попередньо у різноманітних опозиційних виданнях України та Закарпаття і присвячених виключно цій темі.

58. Украadena перемога: хроніка мукачівської епопеї/ Уклад. і передм.: О.Гавроша. - Мукачево: Карпат. вежа, 2004. - 200 с.: іл.

Йдеться про одну з найрезонансніших подій останнього часу в Україні – брудні за технологією вибори міського голови Мукачева у 2004 р. та перипетії, пов’язані з ними. До книги увійшли газетно-журнальні публікації різних авторів, які дозволяють спостерігати за розвитком подій у хронологічній послідовності.

59. Dupka György. Autonomia-törekvés Kárpátalján.- Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 231 о.- Угор. мовою.

Цей збірник знайомить читача з автономістськими прагненнями частини угорської меншини України. Автор книги – Дьордь Дупка, сучасний закарпатський угорський культурний діяч, заступник голови президії Демократичної Спілки Угорців України.

МІЖНАРОДНІ ЗВ’ЯЗКИ ОБЛАСТІ

60. Путеводитель для предпринимателей по Карпатскому региону/ TES Мукачево: Агенція місцевого розвитку та іновацій.- Мукачево, 2004.- 112 с.- Рос. мовою.

Путівник хоч і не претендує на вичерпну повноту, подає панорамне бачення та порівняльні характеристики економічних і правових умов ведення бізнесу в прикордонних регіонах п’яти держав – в Закарпатській області (Україна), Подкарпатському воєводстві (Польща), Кошицькому регіоні (Словаччина), області Саболч-Сатмар-Берег (Угорщина) та регіоні Сату-Маре (Румунія). Видання також подає каталог бізнес-пропозицій із п’яти країн, які беруть участь у проекті "Ініціатива розвитку транскордонного співробітництва в Карпатському регіоні" програми транскордонного співробітництва TACIS Європейського союзу. Довідник також подає інформацію про основні елементи інфраструктури підтримки бізнесу в Карпатському регіоні.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

61. Буковчаник В. М., Турлаков Є. Г. Історія Державної автомобільної інспекції Закарпаття.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 92 с.: іл.

Вперше у фактах, цифрах та персоналіях постає перед читачем історія становлення та хроніка буднів Закарпатської державної автомобільної інспекції, її районних відділень.

62. Варцаба В.М. Розслідування злочинів організованих злочинних груп: проблеми тактики та психології: Наук.-практ. посіб. - Ужгород: Карпати - 248 с.

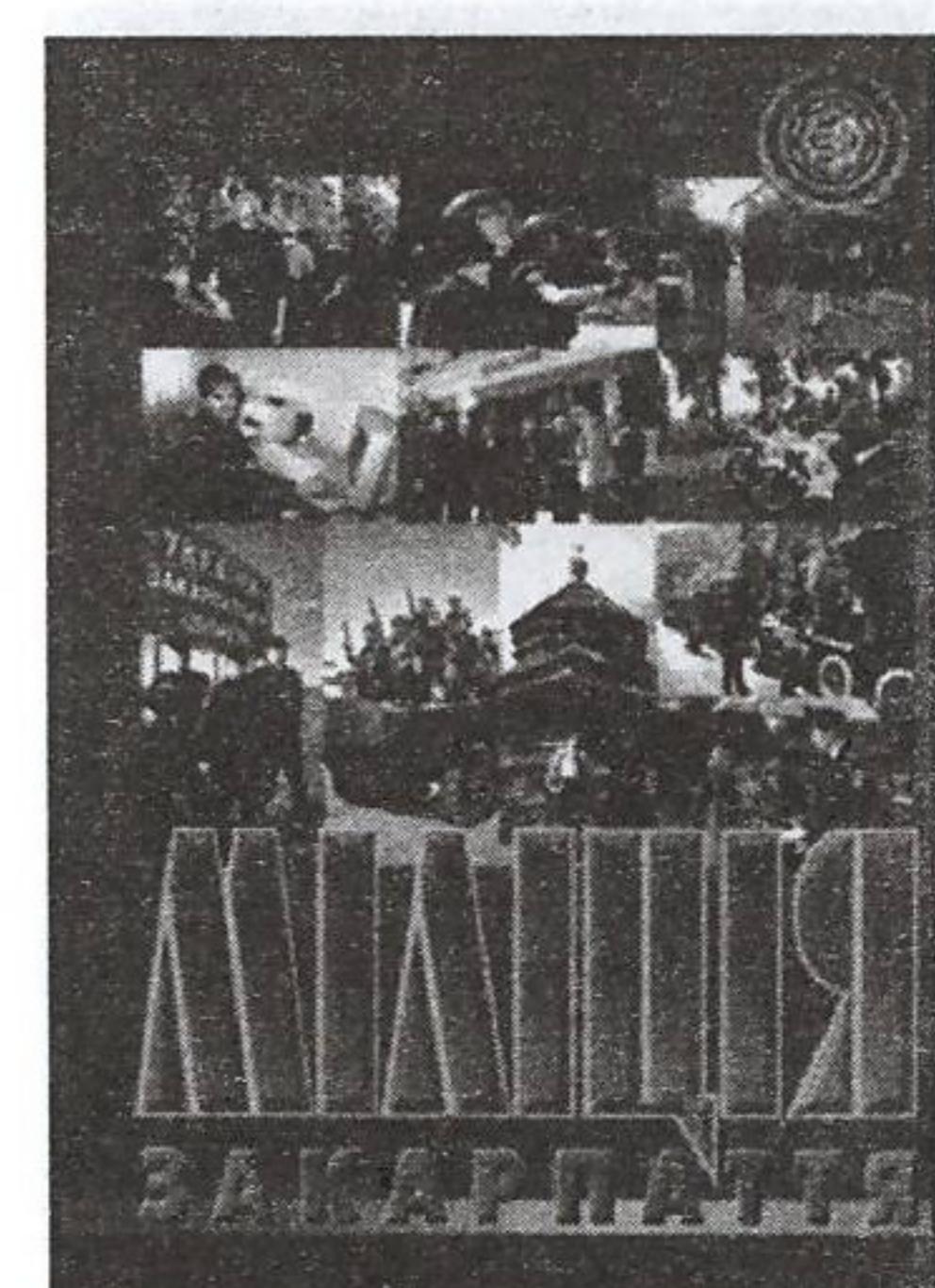
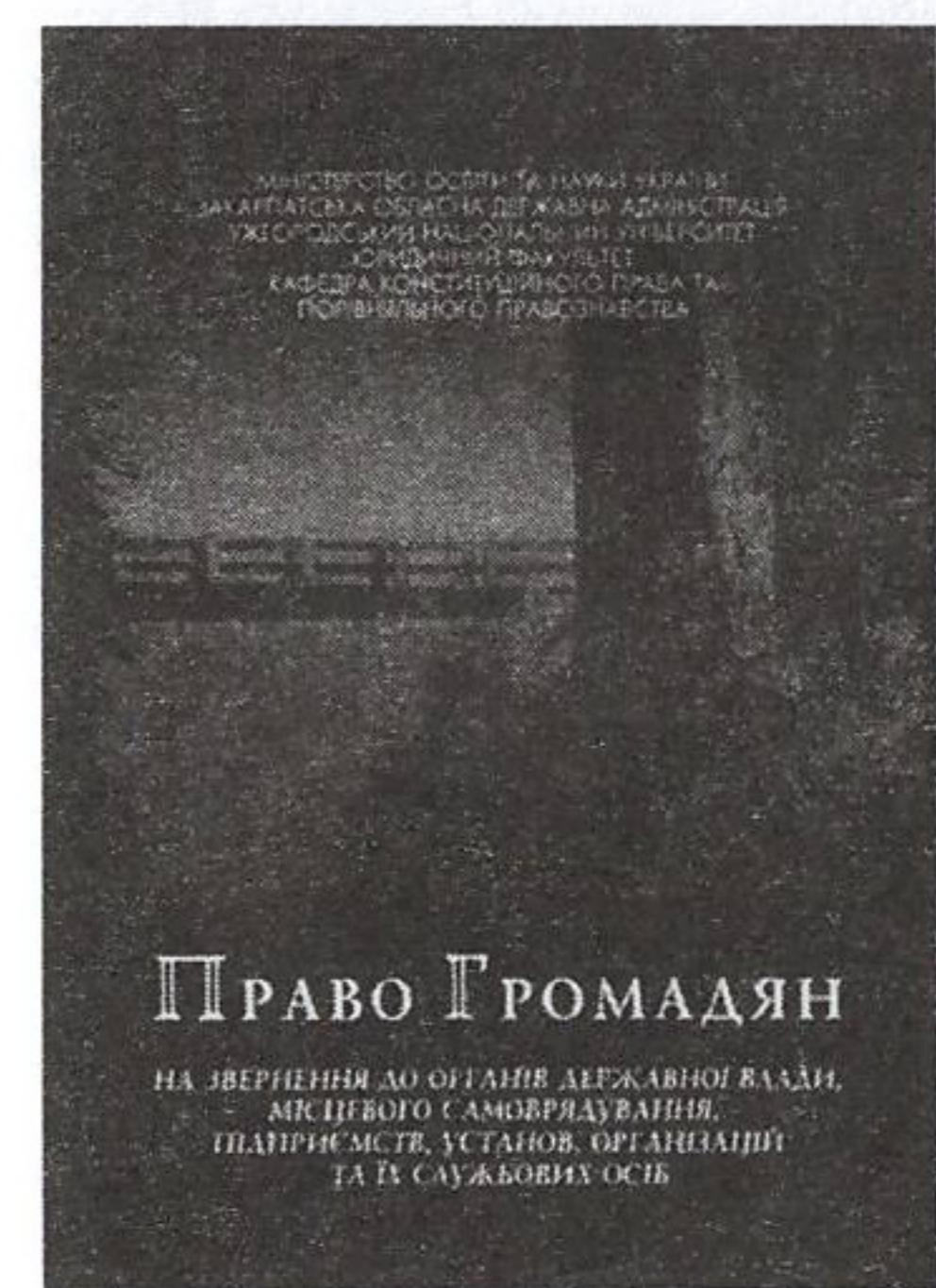
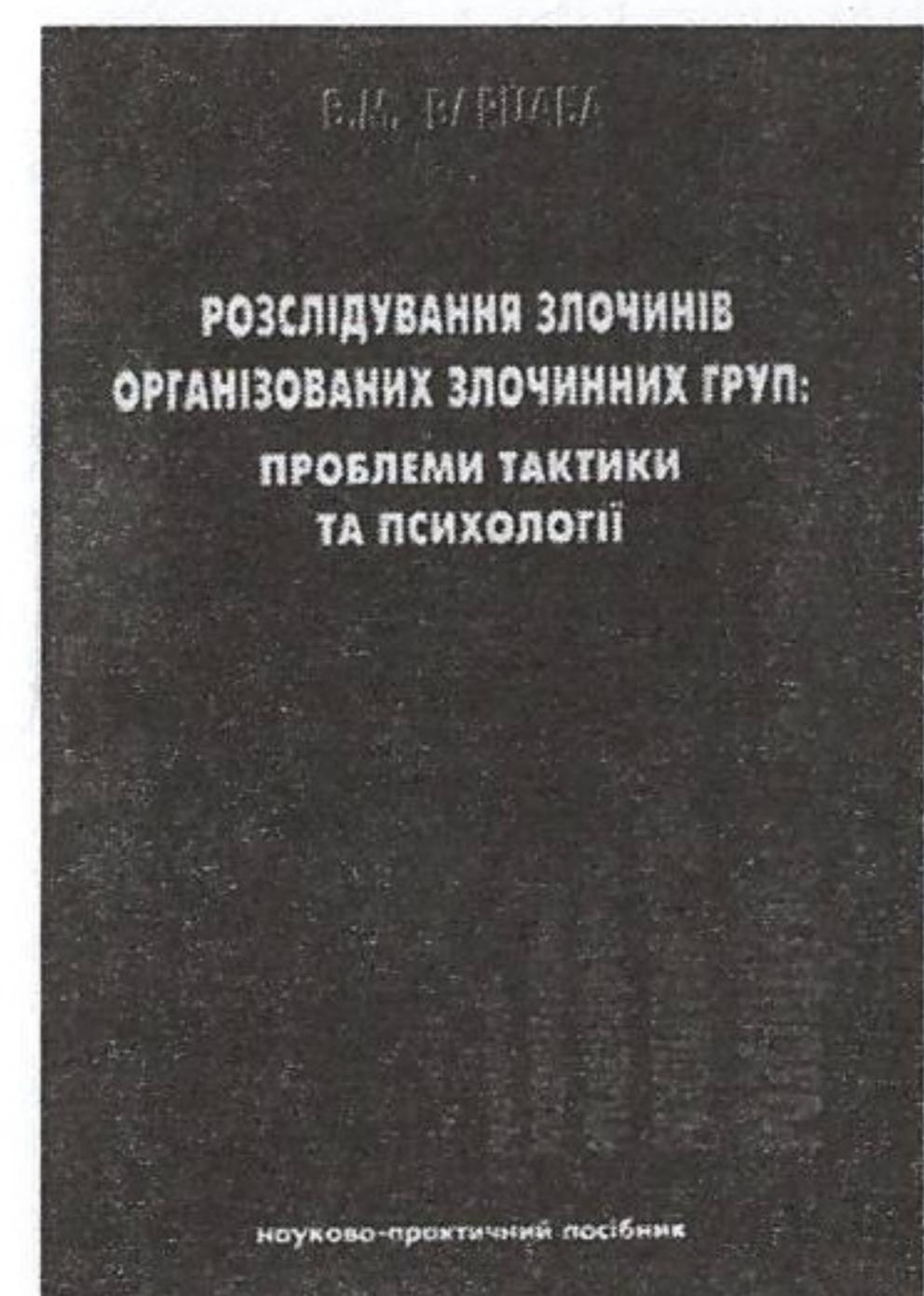
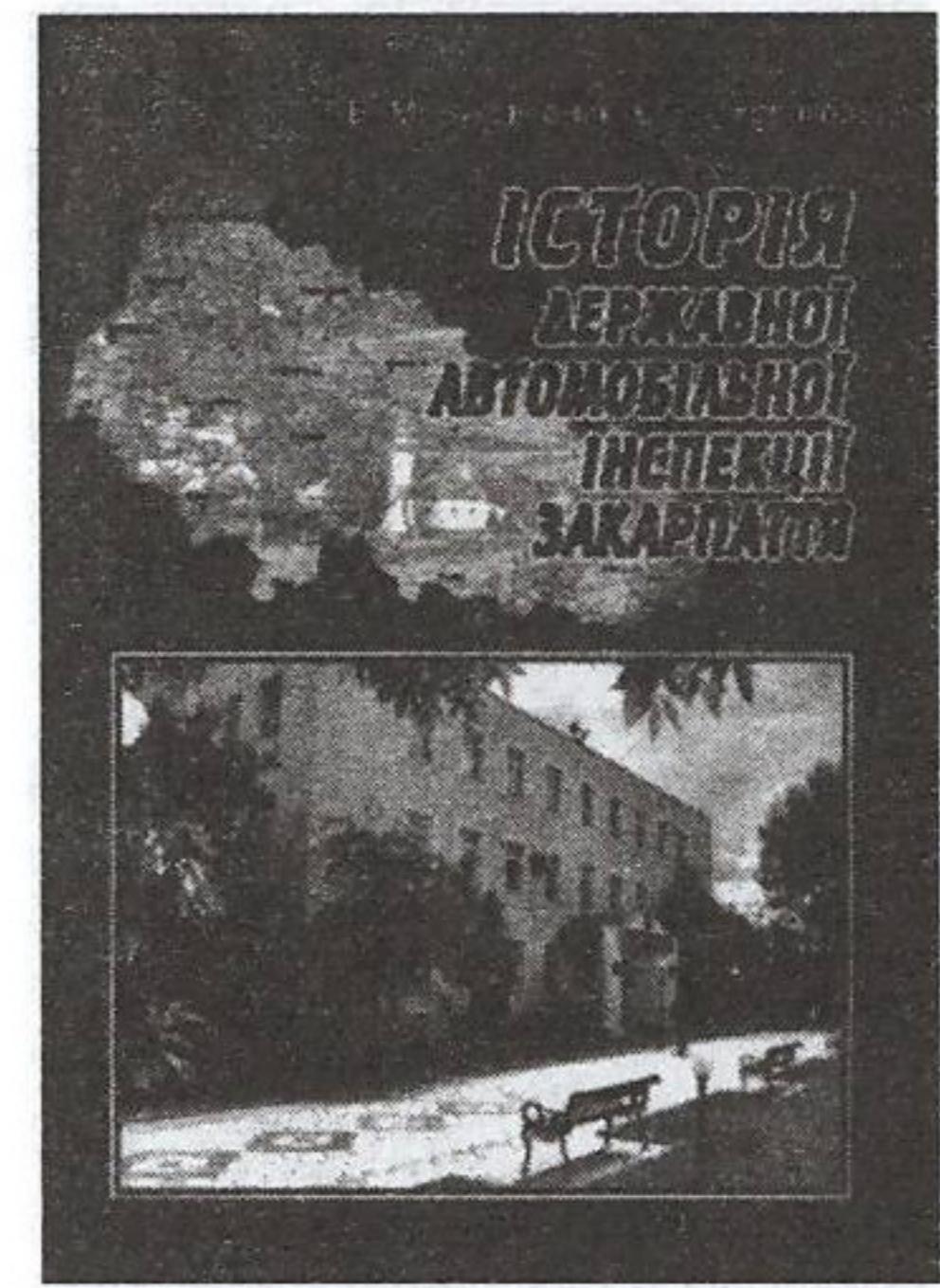
Посібник присвячений дослідженню тактико-психологічних основ розслідування злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами. Проведено комплексний аналіз психолого-гічного механізму функціонування організованих угруповань, виявлені криміналістично значущі ознаки їх злочинної діяльності. Запропоновані найбільш ефективні тактичні прийоми проведення окремих слідчих дій та тактичні операції (комплекси), що мають специфічний характер по справах даної категорії.

63. Право громадян на звернення до органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та їх службових осіб/ Різак І.М., Бисага Ю.М., Палінчак М.М., Чечерський В.І., Бєлов Д.М.; Закарпат. обл. держ. адмін.; УжНУ; Юридич. ф-т;- Ужгород: Ліра, 2004.- 52 с.

Автори, у контексті Указу Президента України Л.Кучми “Про додаткові заходи забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади” (2002 р.), роз’яснюють населенню шляхи реалізації конституційного права громадян України на звернення в органи державної влади, органи місцевого самоврядування, установи та організації.

64. Служу народу України: Міліція Закарпаття.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 96 с.: іл.

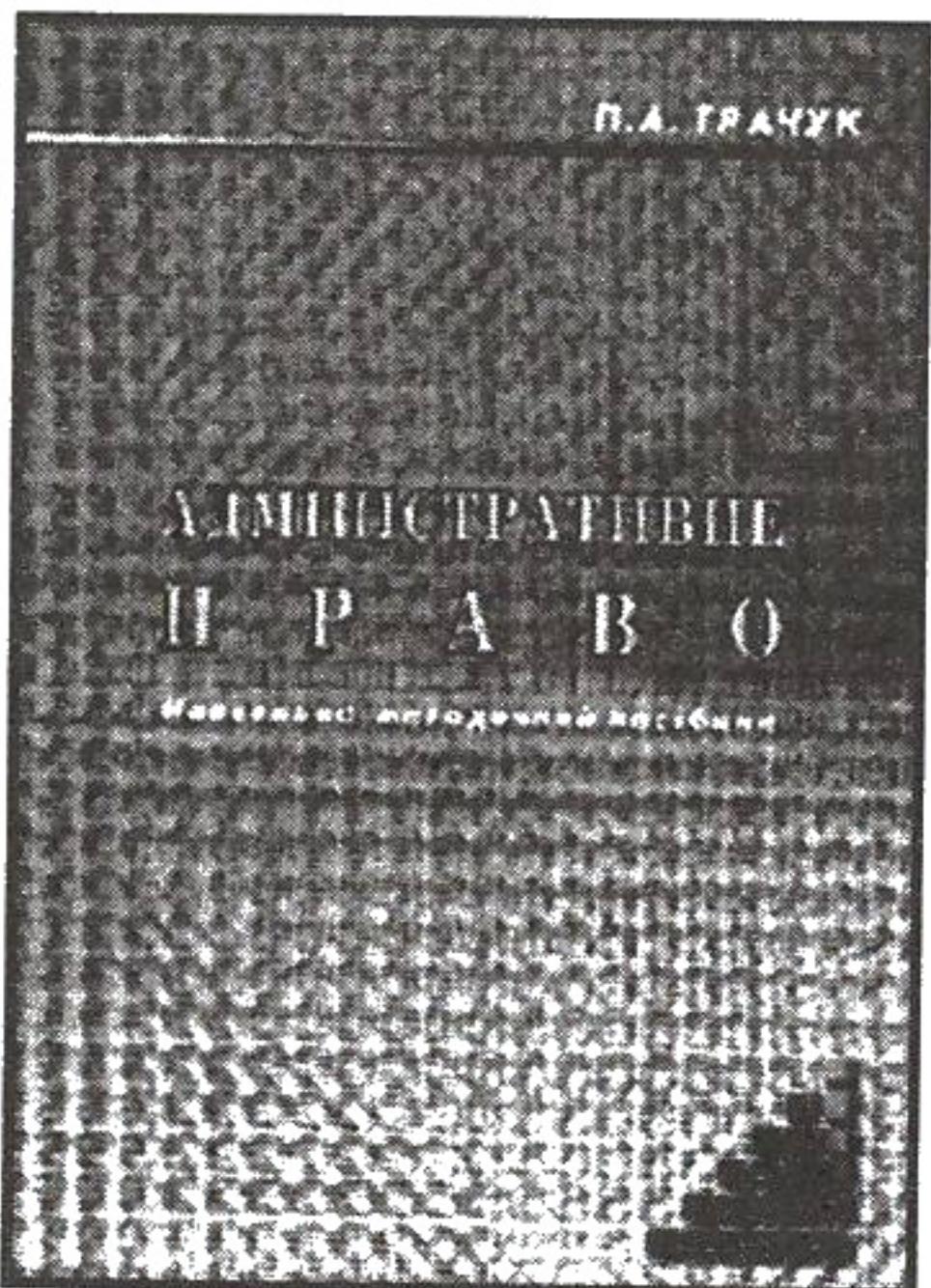
Книга присвячена тим, хто своєю подвижницькою працею і розумом зміцнювали авторитет закарпатської міліції. Це – данина пам’яті ветеранам, народним міліціонерам, дружинникам. Це – вшанування усіх, хто віддав своє життя в ім’я незалежної Української держави, її славного геройчного народу.

65. Стрижак А.А. Судове управління в Україні: Теоретичні основи і правове регулювання.- Ужгород: Патент, 2004.- 120 с.

У виданні аналізуються зміст судового управління як однієї з головних функцій забезпечення судової діяльності, розкриваються організаційні форми і методи державно-управлінських відносин у системі судів загальної юрисдикції, висвітлюються актуальні проблеми, які пов'язані із здійсненням судової влади, підвищенням ефективної реалізації правосуддя.

66. Трачук П.А. Адміністративне право: Навч.-метод. посіб.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред-вид. від. управління у справах преси та інформації, 2004.- 80 с.

Посібник розрахований на студентів заочної форми навчання юридичних вузів та факультетів. Посібник може бути також використаний студентами юридичного профілю інших форм навчання.

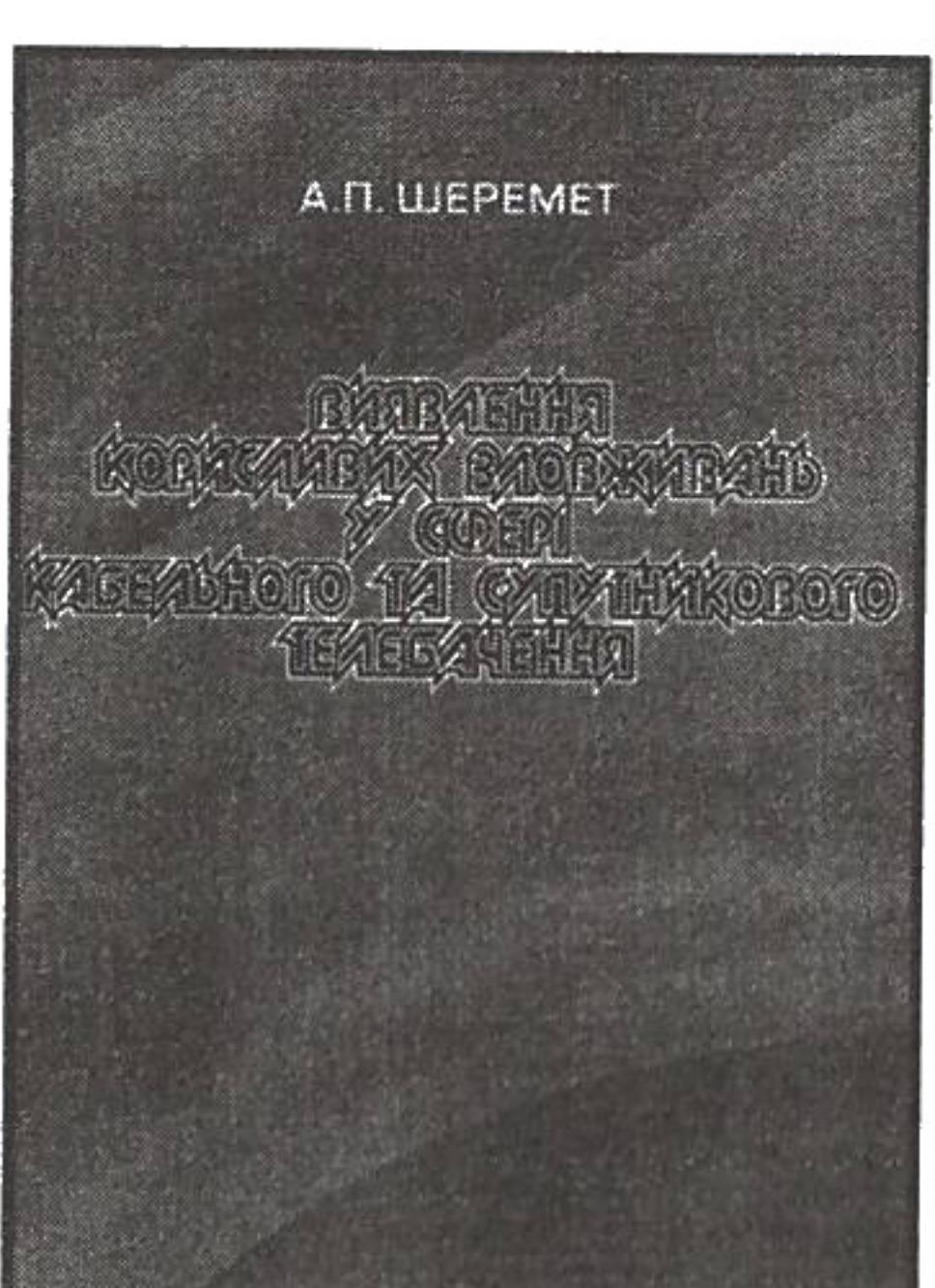
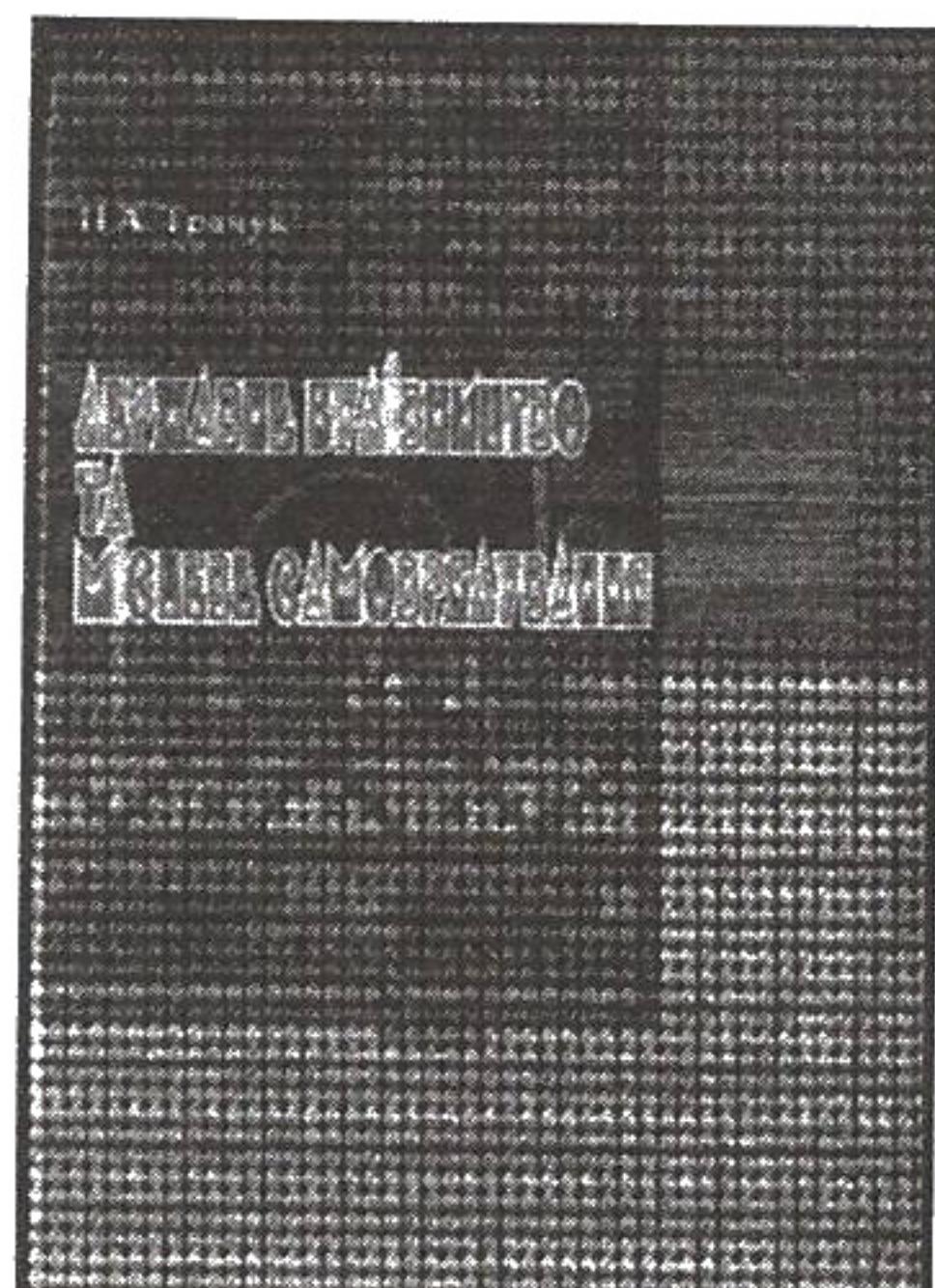
67. Трачук П.А. Державне будівництво та місцеве самоврядування: Навчальний посібник.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. управління у справах преси та інформації, 2004.- 140 с.

У виданні розглядаються поняття, предмет, метод і джерело місцевого самоврядування, розкриваються форми безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні, система та основні функції і повноваження місцевого самоврядування, механізм їх реалізації. Висвітлюються гарантії місцевого самоврядування та відповіальність у системі місцевого самоврядування. Робиться спроба висвітлити особливості функціонування та взаємодії органів виконавчої влади та органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

68. Шеремет А.П. Виявлення корисливих зловживань у сфері кабельного та супутникового телебачення: Навч.-метод. посіб./ Закарпат. держ. ун-т.- Ужгород, 2004.- 32 с.

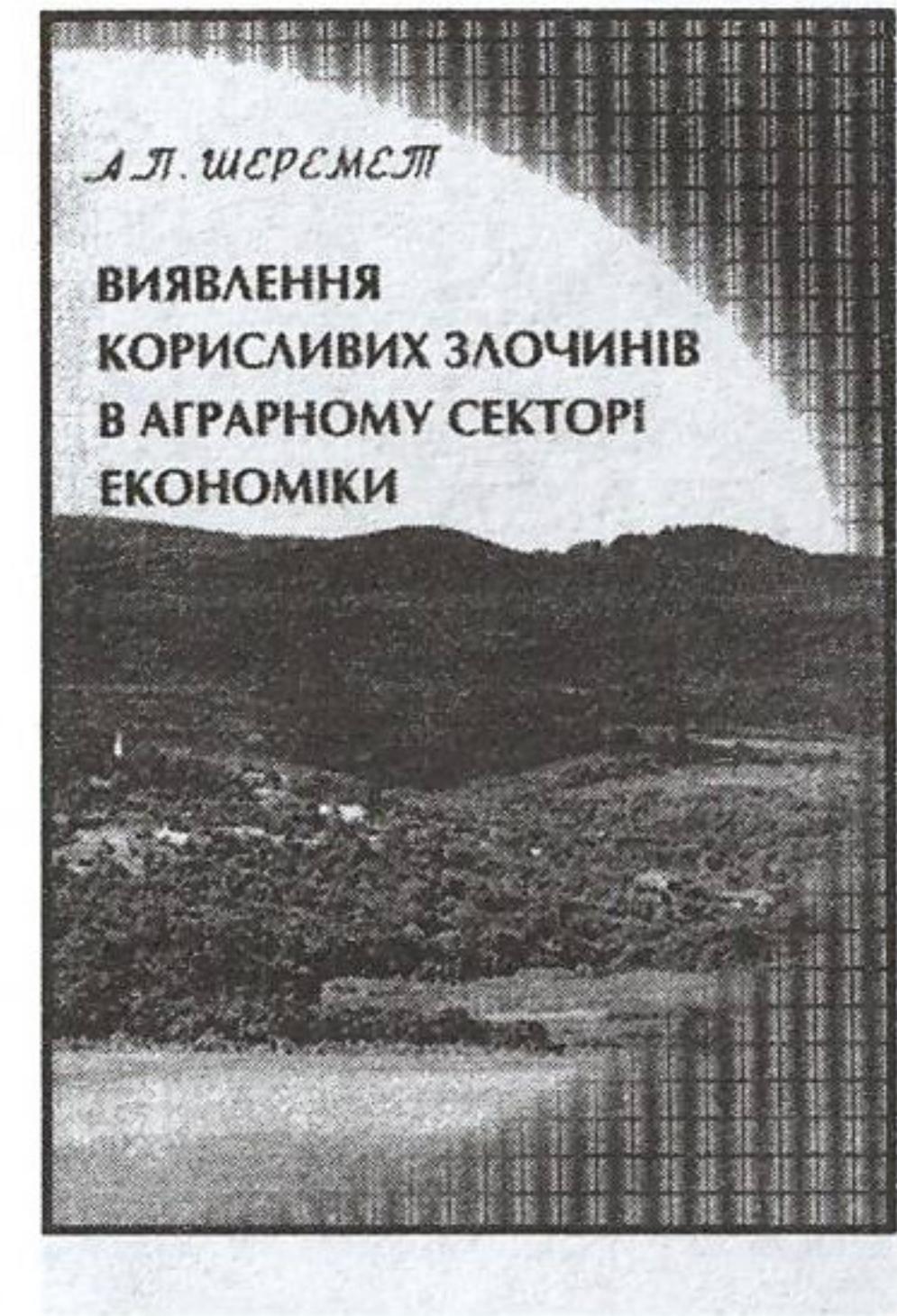
Подаються методичні рекомендації щодо виявлення та перевірки корисливих зловживань у сфері кабельного та супутникового телебачення під час широкого використання нових технологій на сучасному ринку телекомунікацій.

Для студентів і викладачів юридичних вузів і факультетів, а також працівників правоохранних органів.

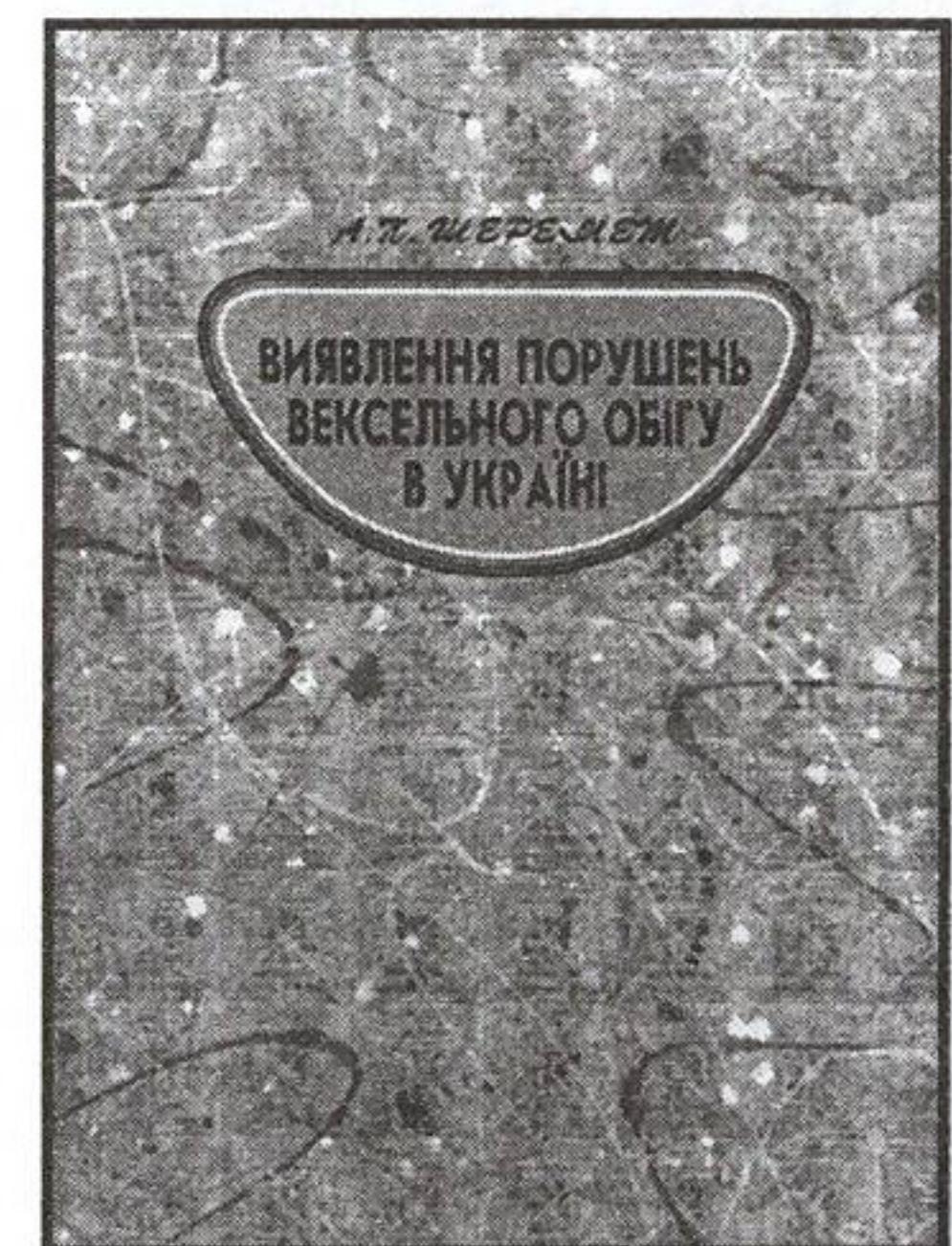
69. Шеремет А.П. Виявлення корисливих злочинів в аграрному секторі економіки: Навч.-метод. посіб./ Закарпат. держ. ун-т.- Ужгород, 2004.- 32 с.

Висвітлюється організація роботи з викриття корисливих злочинів, пов'язаних з реформуванням аграрного сектора економіки України. Розглядається методика виявлення фактів розкрадання акцій під час зміни форми власності підприємств переробної промисловості; виявлення злочинів, пов'язаних із розпаюванням землі, порушення бюджетного законодавства; подається нормативно-правове регулювання процесів реформування агропромислового комплексу.

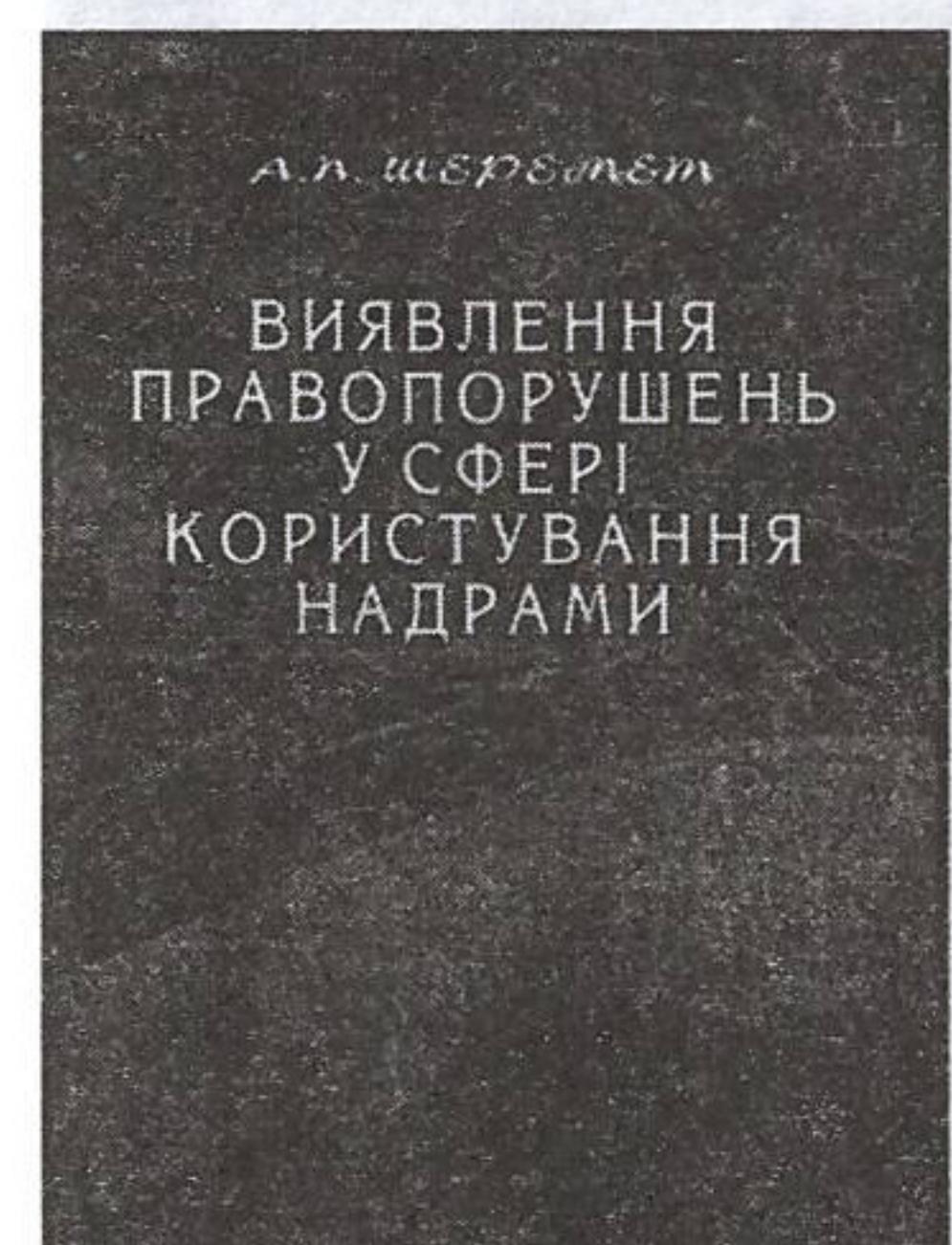
70. Шеремет А.П. Виявлення порушень вексельного обігу в Україні: Навч.-метод. посіб./ Закарпат. держ. ун-т.- Ужгород, 2004. - 44 с.

Даються методичні рекомендації щодо проведення перевірок та документування зловживань у ході проведення розрахунків, забезпечених векселями між суб'єктами господарювання та в бюджетних установах. Подається правова база щодо обігу векселя. Розкриваються зловживання під час використання комерційних, казначейських, податкових векселів, а також векселів місцевих органів державної влади.

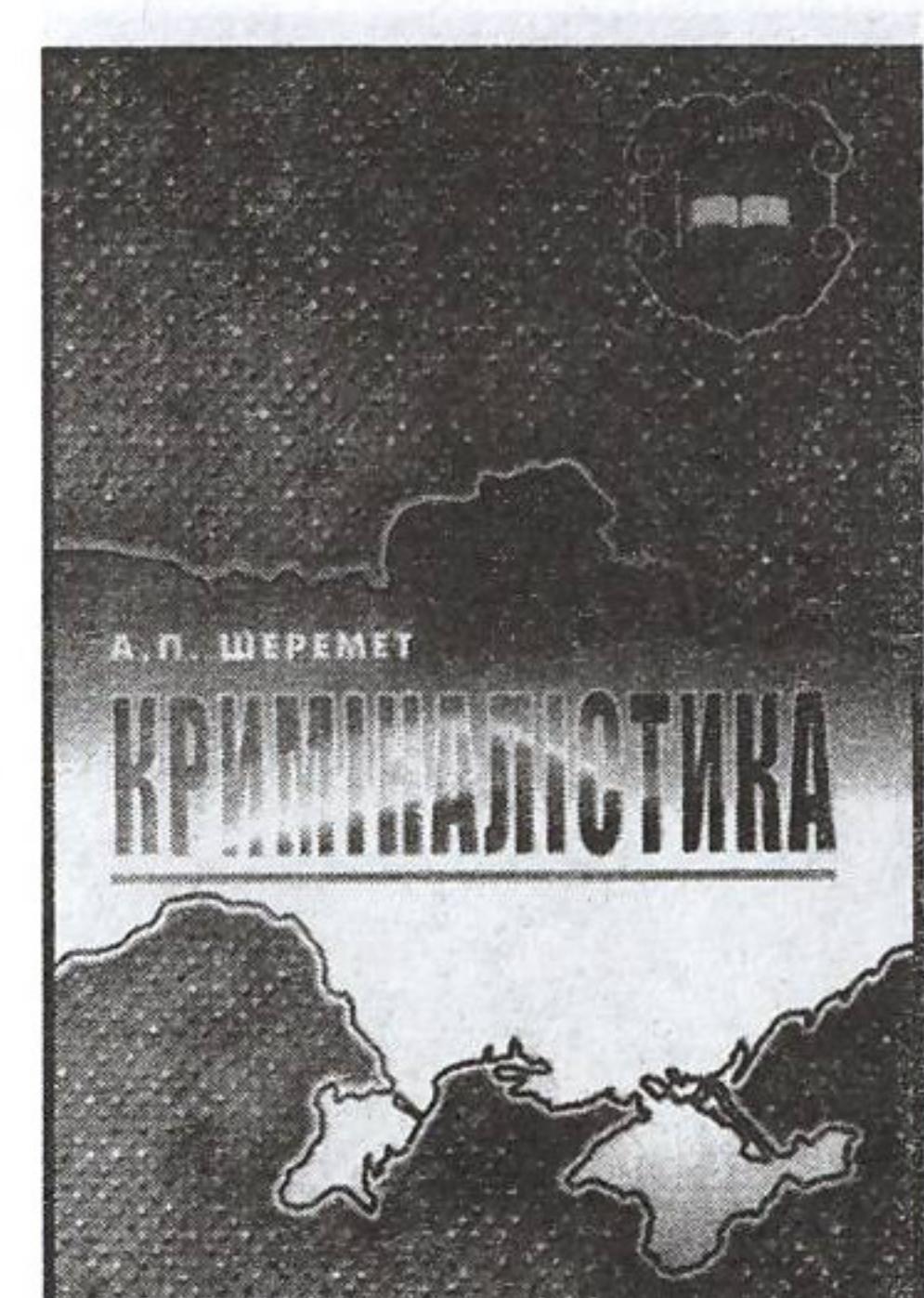
71. Шеремет А.П. Виявлення правопорушень у сфері користування надрами: Навч.-метод. посіб./ Закарпат. держ. ун-т.- Ужгород, 2004.- 52 с.

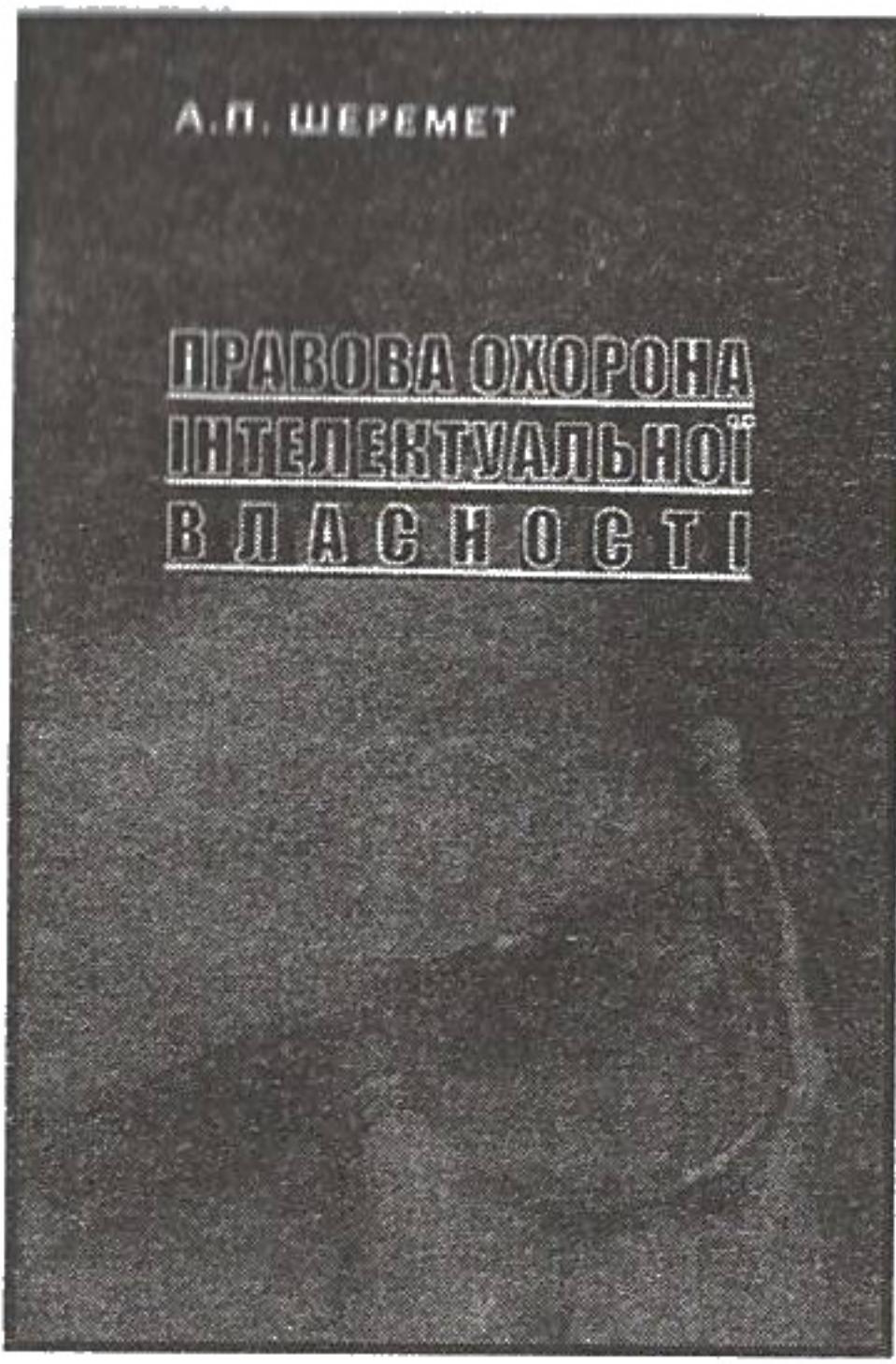
Висвітлюються методичні рекомендації щодо виявлення економічних правопорушень у сфері користування надрами, обумовлені необхідністю підвищення ефективності роботи правоохоронних органів щодо протидії прогресуючому розвитку негативних явищ, які призводять до значних економічних втрат держави, нерационального використання природних ресурсів і кризових змін у навколошньому природному середовищі.

72. Шеремет А.П. Криміналістика: Курс лекцій/ УжДІЕП.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 416 с.

Курс лекцій підготовлено відповідно до програми дисципліни. Видання книги зумовлено змінами у структурі злочинної діяльності, прийняттям Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів України та оновленням всієї нормативної бази, що регулює боротьбу зі злочинністю, необхідністю вдосконалення теорії криміналістики, важливістю впровадження в практику новітніх криміналістичних засобів, прийомів і методів.

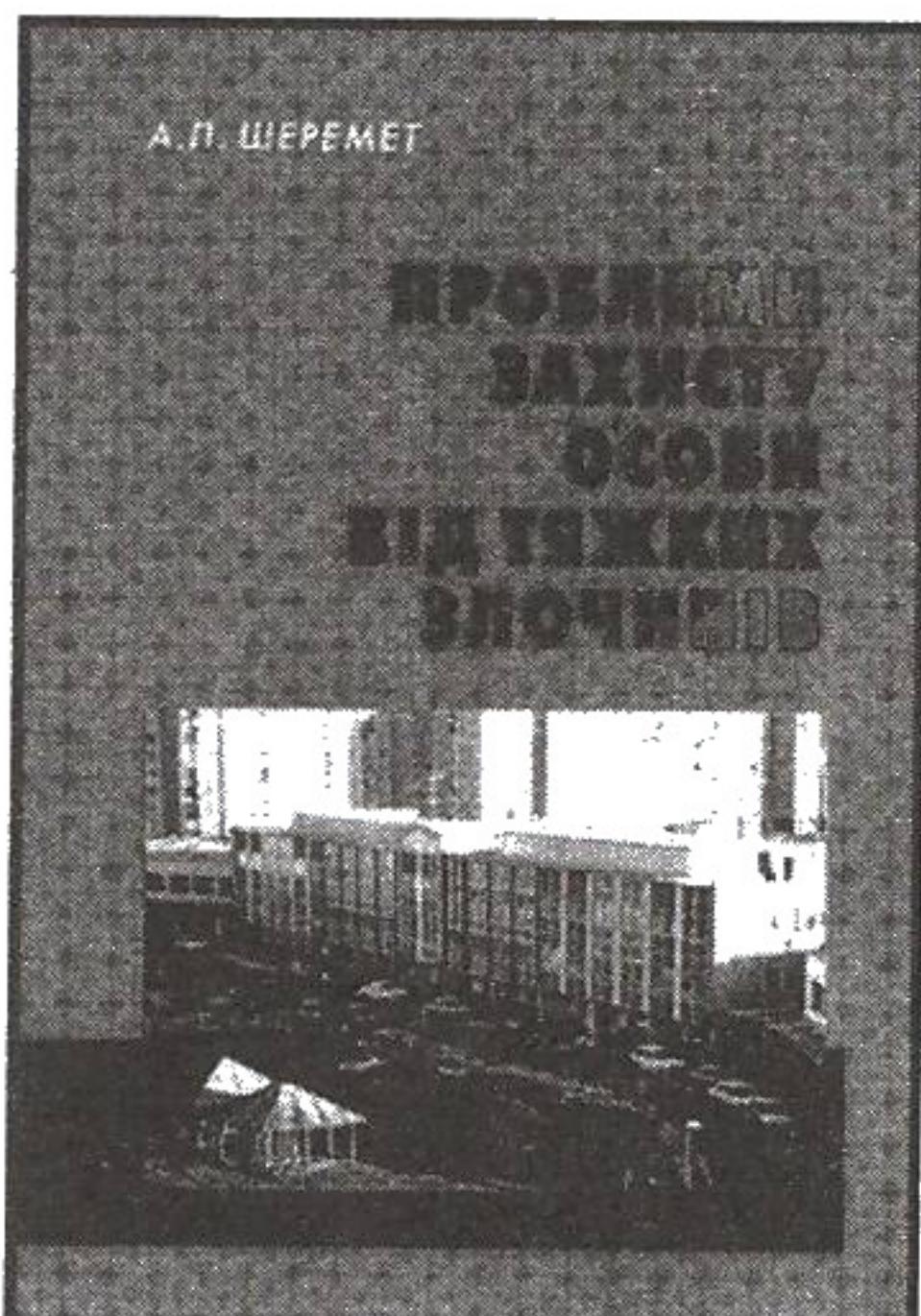

73. Шеремет А.П. Правова охорона інтелектуальної власності: Навч.-метод. посіб./ Закарпат. держ. ун-т.- Ужгород, 2004.- 44 с.

Висвітлюються суспільні відносини у сфері інтелектуальної власності, які регулюються двома основними галузями права, зокрема: авторським правом, суміжними правами, патентним правом. Подається аналіз ринку об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. Розкривається практика діяльності органів внутрішніх справ України щодо боротьби з посяганнями на права інтелектуальної власності. Описується методика дослідження аудіовізуальних творів та фонограм, а також об'єктів комп'ютерного програмного забезпечення. Висвітлюється кримінальна та адміністративна відповіальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Для студентів та викладачів юридичних факультетів, а також співробітників органів внутрішніх справ України.

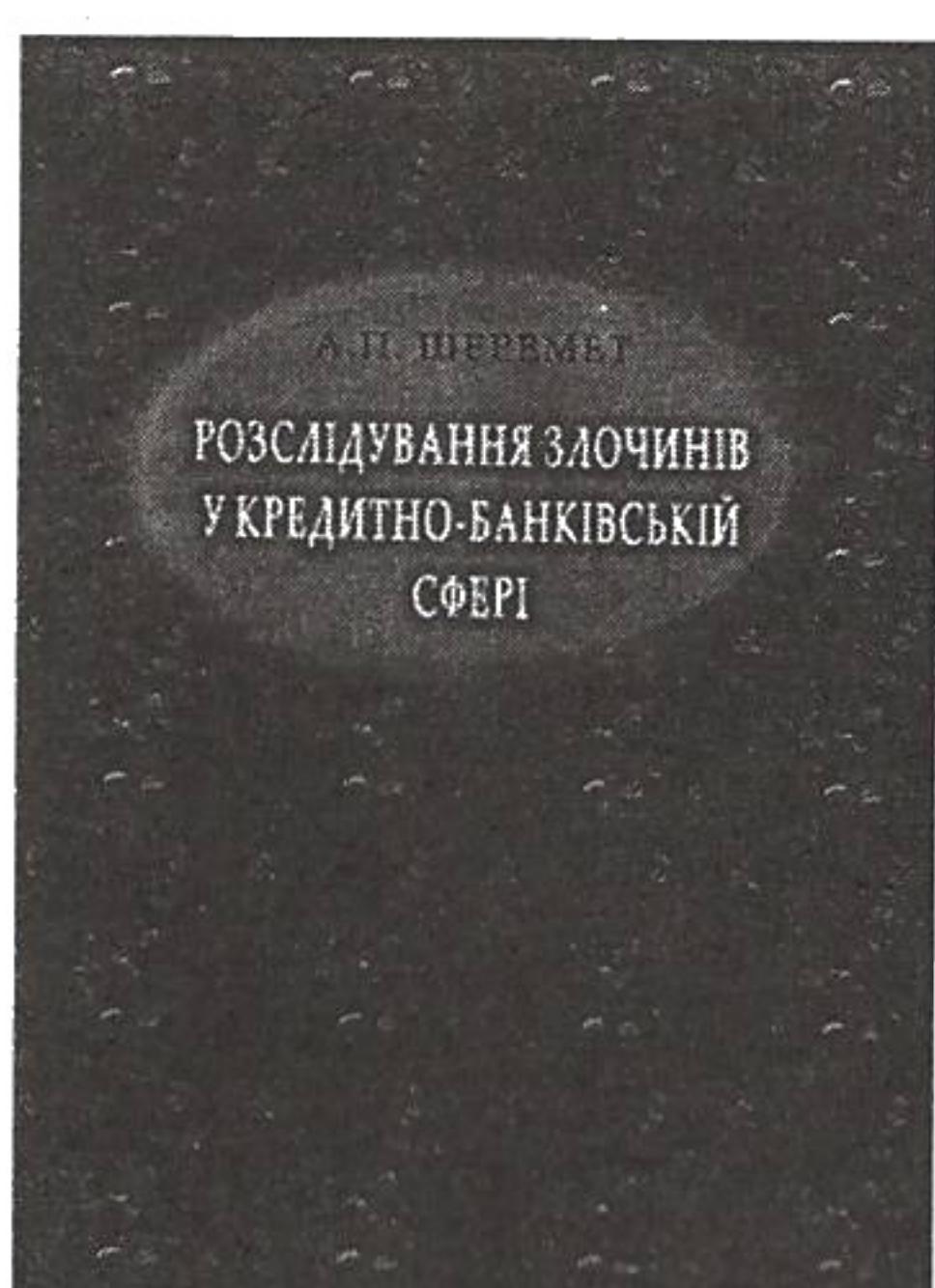
74. Шеремет А.П. Проблеми захисту особи від тяжких злочинів/ УжДІЕП.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 192 с.

Проблеми захисту особи від тяжких злочинів, висвітлені в даній монографії, зберігають свою актуальність на будь-яких етапах розбудови правової держави. Дані проблема досліджується в аспекті досягнень сучасної кримінології та з урахуванням вимог нового Кримінального кодексу України, а також на основі нормативних актів та аналітичних матеріалів правоохоронних органів України, їх практичної діяльності з питань захисту особи від тяжких злочинів.

75. Шеремет А.П. Розслідування злочинів у кредитно-банківській сфері: Навч.-метод. посіб./ Закарпат. держ. ун-т.- Ужгород, 2004 - 40 с.

Подаються методичні рекомендації щодо виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним одержанням та нецільовим використанням кредитних ресурсів. Висвітлюються способи "відмивання" коштів, необґрунтованого переводу безготівкових коштів у готівку. Розкривається проведення слідчих дій та опертивно-розшукових заходів, що випливають із кримінальних справ даної категорії.

Для студентів і викладачів юридичних факультетів вищих навчальних закладів, а також для співробітників ДСБЕЗ МВС України.

НАУКА, ОСВІТА В ОБЛАСТІ

76. Блецкан Д.И. Кристаллические и стеклообразные халькогениды Si, Ge, Sn и сплавы на их основе. В 2-х т.: Т. 1.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 292 с.: ил. + Табл.

У виданні узагальнено літературні дані та результати досліджень автора про кристалічні й склоподібні халькогеніди кремнію, германію і олова.

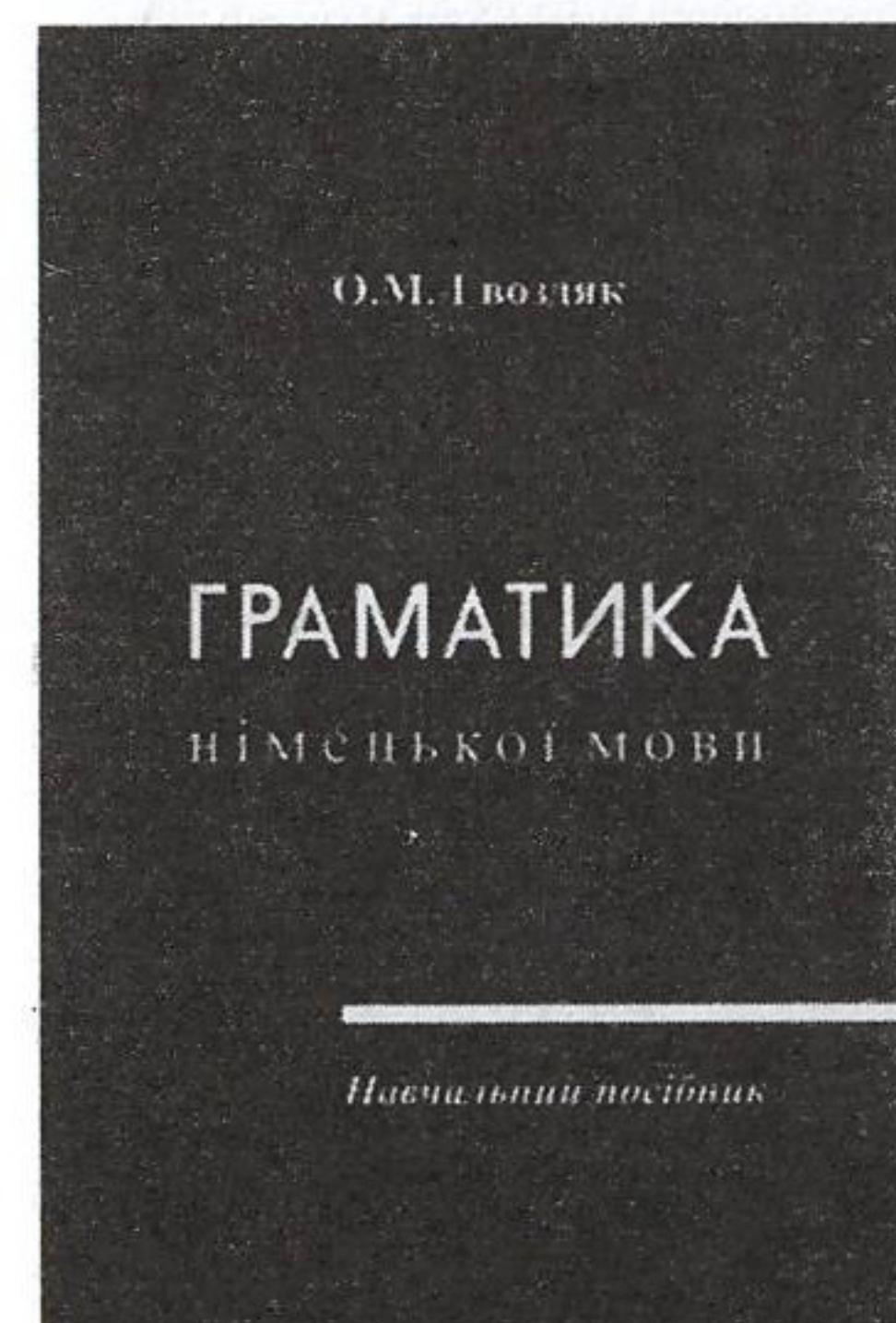
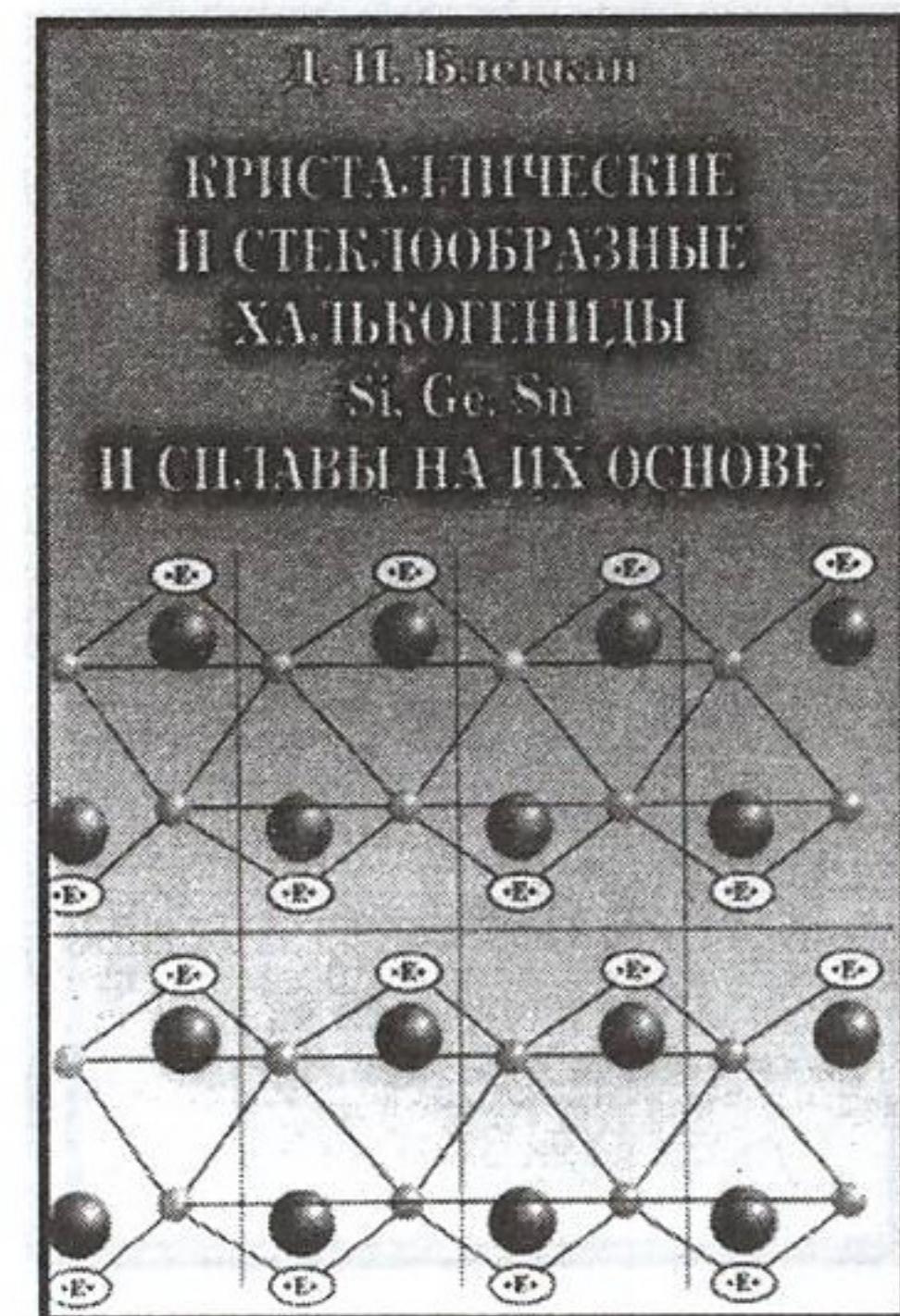
У першому томі розглянуто фазові рівноваги в подвійних системах $A^{IV}-B^{VI}$ і подано Т-х-діаграми бінарних і потрійних систем на основі сполук $A^{IV}B^{VI}$, а також мікродіаграми стану в околі напівпровідниківих фаз. Подані дані про кристалічну структуру хімічних сполук халькогенідів кремнію, германію та олова і про поліморфні та політипні перетворення цих сполук. Із врахуванням установлених особливостей діаграм стану проаналізовано можливості сучасних методів синтезу і вирощування монокристалів різноманітних халькогенідів Si, Ge та Sn, розкрито механізм їх росту із газової фази. Описані умови синтезу стекол і приведені області склоутворення в подвійних і потрійних системах на основі халькогенідів елементів IVA групи.

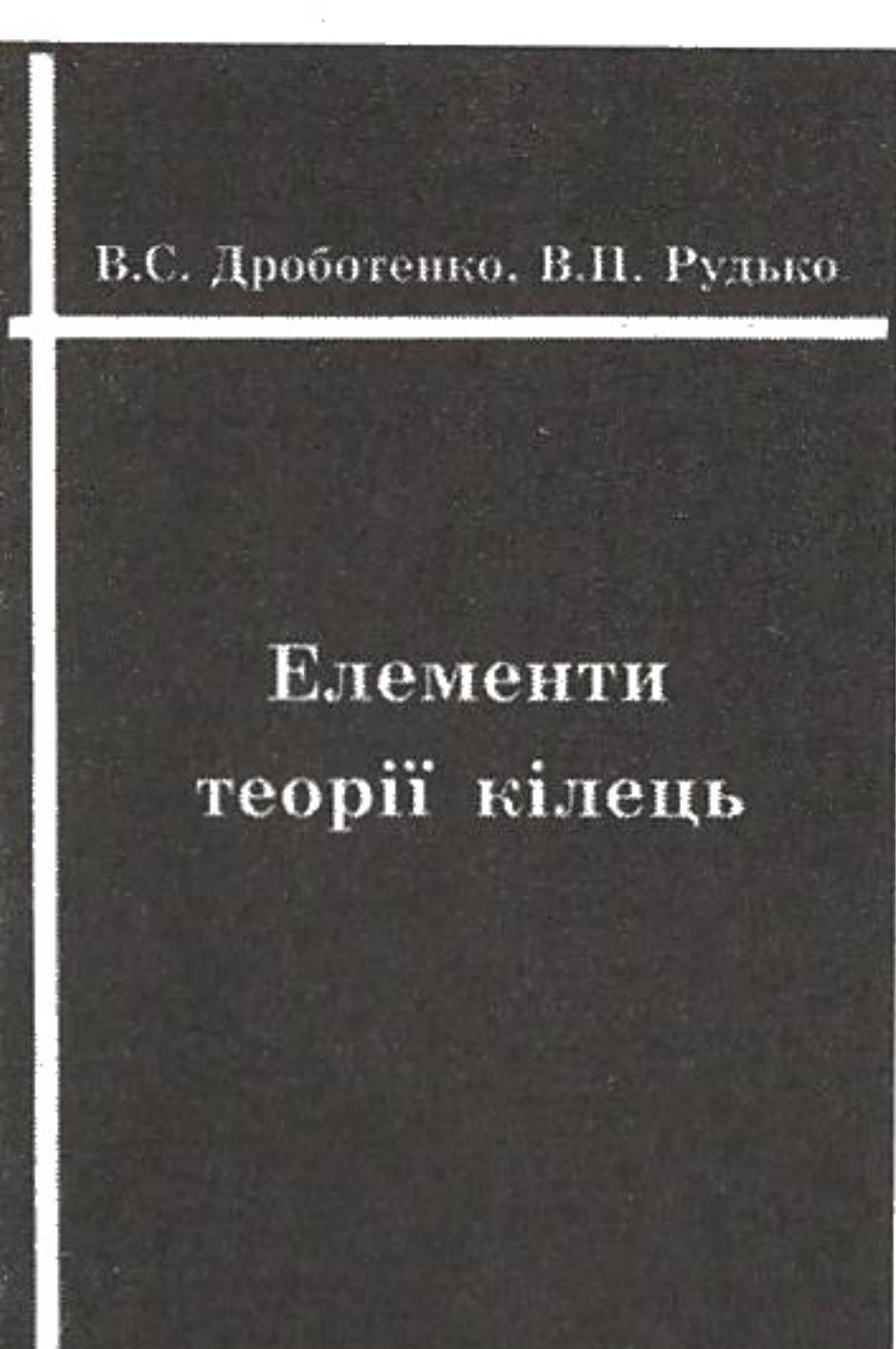
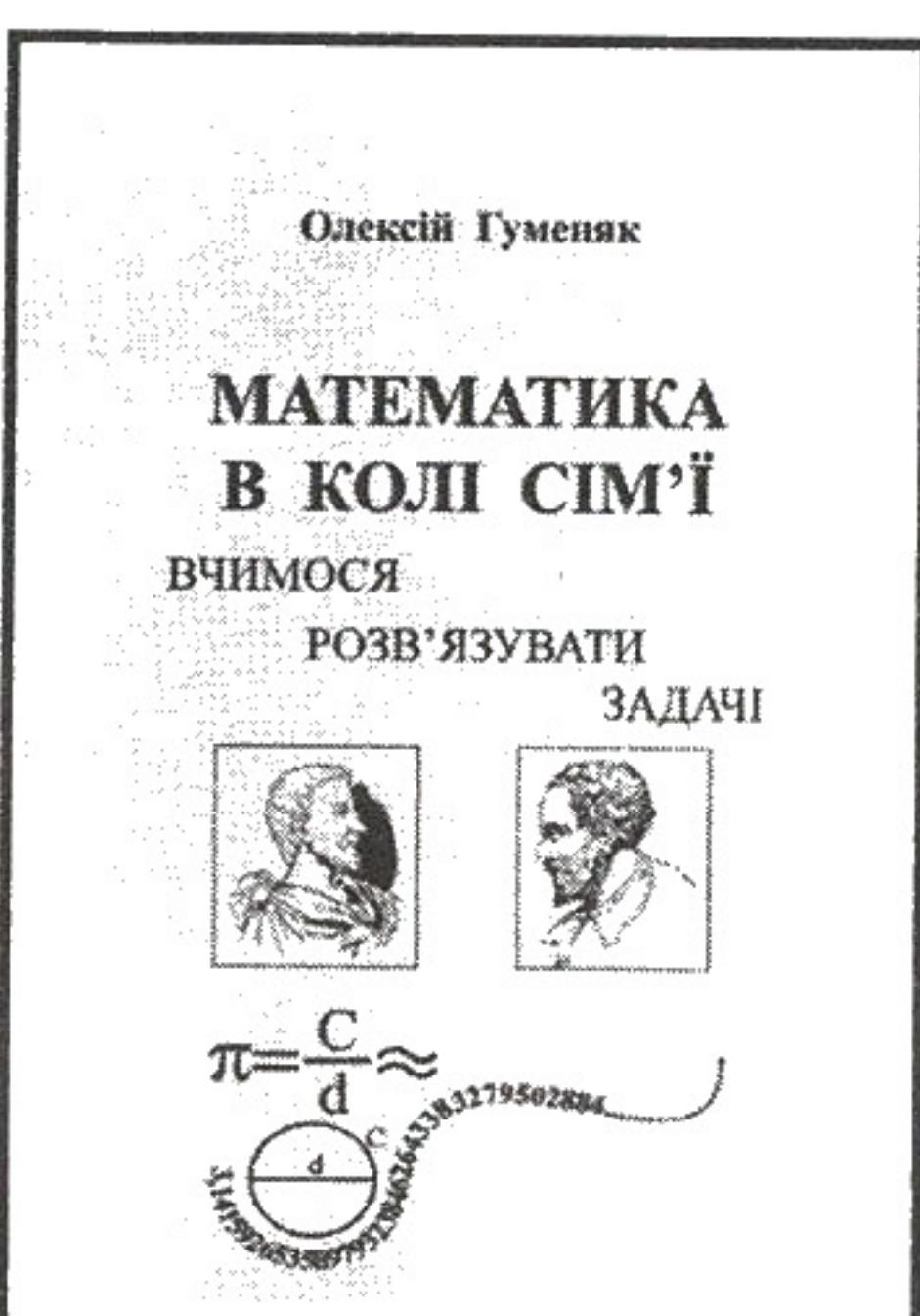
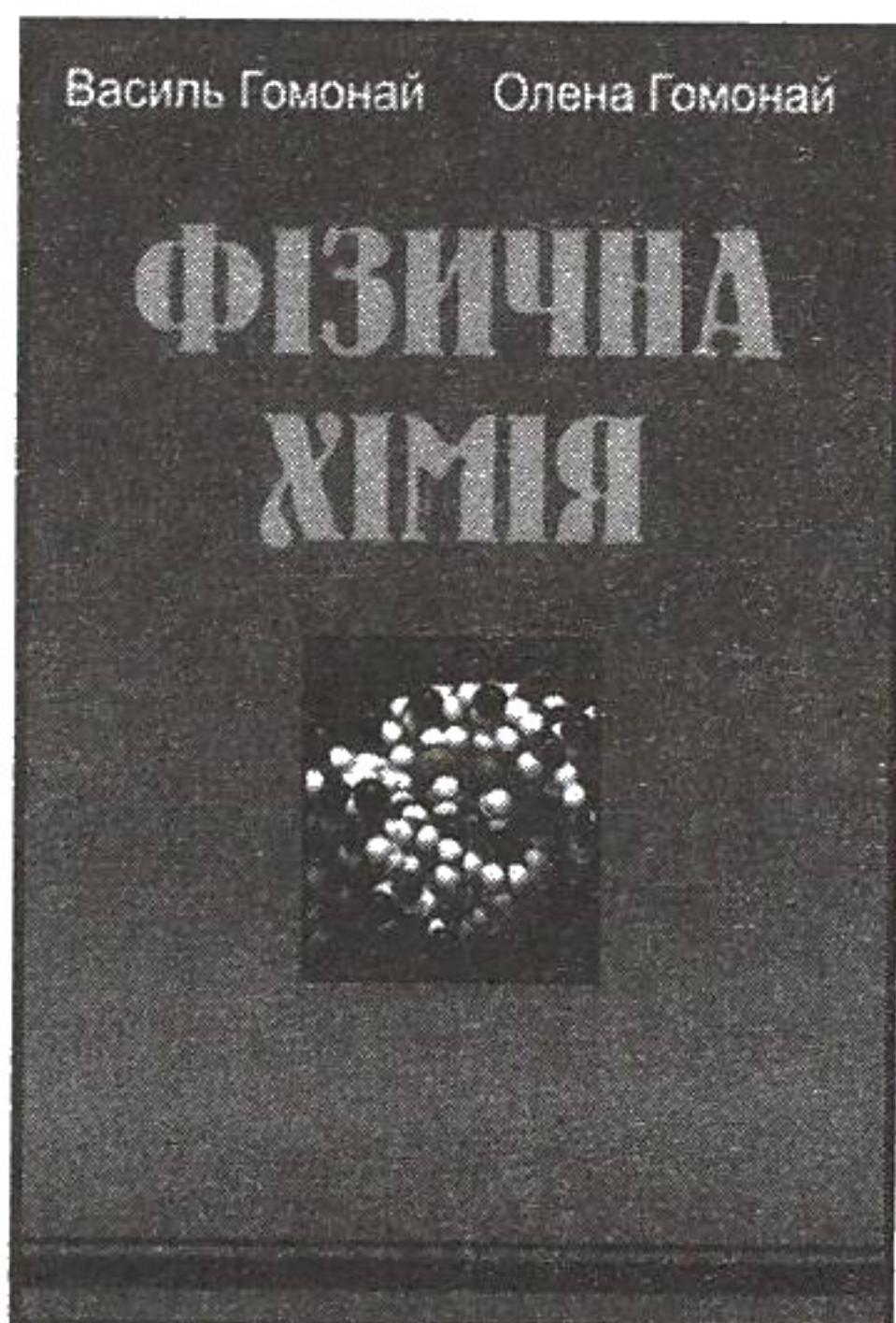
77. Василь Довгович з точки зору прочитання: Матеріали конф., присвяч. 220-ій річниці від дня народж. визначеного закарпат. письм., філософа, етнографа, церковного та громад. діяча, одного з фундаторів і члена-кореспондента Угор. акад. наук Василя Довговича/ Закарпат. осередок наук. т-ва ім. Т.Г.Шевченка; Наук.-мистец. клуб ім. В.Довговича; Вид-во "Гражда"; Упорядкув. О.Д.Довганича, І.М.Ребрика.- Ужгород: Гражда, 2004.- 112 с.: іл.- Бібліogr. 153 поз.: с.87-111.

Видання публікує доповіді, виголошені на наукових конференціях, присвячених постаті видатного закарпатця В.Довговича (березень, 2003 р.), що відбулися в Ужгороді та Хусті, окрім ювілейні публікації. Окремим розділом подано бібліографію рукописів та видань творів В.Довговича з фондів Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету.

78. Гвоздяк О.М. Граматика німецької мови: Навч. посіб./ УжНУ.- Ужгород: Ліра, 2004.- 576 с.

Посібник призначений для студентів факультету романо-германської філології, які вивчають німецьку мову як другу іноземну мову, та студентів немовних факультетів. Рекомендується також для використання у навчальному процесі загальноосвітніх шкіл, гімназій та середніх спеціальних навчальних закладів, а також для всіх, хто бажає вивчати німецьку мову самостійно.

79. Гече Ф. Й., Моца А. І. Аналіз для статистиків:
Підруч.- Ужгород, 2004.- 262 с.

У систематизованому вигляді подані такі розділи математичного аналізу, як логічні операції й квантори, відношення та функції, скінченні й нескінченні множини, основи комбінаторики, числові послідовності, граници та неперервність функцій, числові ряди. Підручник охоплює матеріал, який необхідно засвоїти першокурсникам математичних факультетів університетів, що навчаються за спеціальностями "математика", "статистика", "прикладна математика".

80. Гомонай В.І., Гомонай О.В. Фізична хімія: Підруч.-
Ужгород: Патент, 2004.- 712 с.

У підручнику викладено основи хімічної термодинаміки, хімічної кінетики, гомогенні й гетерогенні каталітичні процеси, вчення про поверхневі явища та адсорбцію, фото- та радіаційно-хімічні процеси, основи електрохімії, а також термодинаміку гальванічних елементів.

Рекомендується студентам хімічних спеціальностей університетів та хіміко-технологічних інститутів, а також може бути використаний аспірантами, науковими та науково-технічними співробітниками, студентами нехімічних спеціальностей вузів і викладачами фізичної хімії.

81. Гуменяк О. Математика в колі сім'ї: Вчимося розв'язувати задачі.- Ужгород: Карпати, 2004.- 124 с.

Книга досвідченого учителя математики з м.Мукачево, винахідника лічильного пристрою «Універсальна рахівниця» на цей раз наближує «царицю наук» кожній родині і має навчальне педагогічне значення, зацікавить батьків і вчителів. Вона стане корисною для всіх категорій учнів та допоможе дітям розширити і поглибити свої знання з математики.

82. Дроботенко В.С., Рудько В.П. Елементи теорії кілець: Навч. посіб./ УжНУ.- Ужгород, 2004.- 130 с.

У книзі фахівців вищої школи викладається теорія артінових кілець з одиницею і деякі її застосування. Посібник написано на основі лекцій з спецкурсу "Теорія кілець" для студентів математичних факультетів вищих навчальних закладів.

83. Жупанин С.І. та ін. В.В. Бурч – гуманіст, освітянин, художник: (До 85-річчя В.В.Бурча)/ Жупанин С.І., Качур Б.М., Химинець В.В.; ЗІППО.- Ужгород: Карпати, 2004.- 56 с.: іл.

У книзі подано короткий нарис освітянської та культурно-просвітницької діяльності члена Спілки художників СРСР, заслуженого вчителя УРСР, кавалера ордена Трудового Червоного Прапора, колишнього керівника Закарпатського відділу народної освіти Василя Васильовича Бурча.

Це перша спроба узагальненого аналізу його життєвого шляху і педагогічних поглядів.

84. Мазурок О. та ін. Методичні поради з архівно-музейної та переддипломної практики студентів II-VI курсів денної і заочної форм навчання історичного факультету. Спеціальність: Історія/ Мазурок О., Олашин М., Сліпецький О.; УжНУ.- Ужгород: Вид-во УжНУ, 2004.- 31 с.

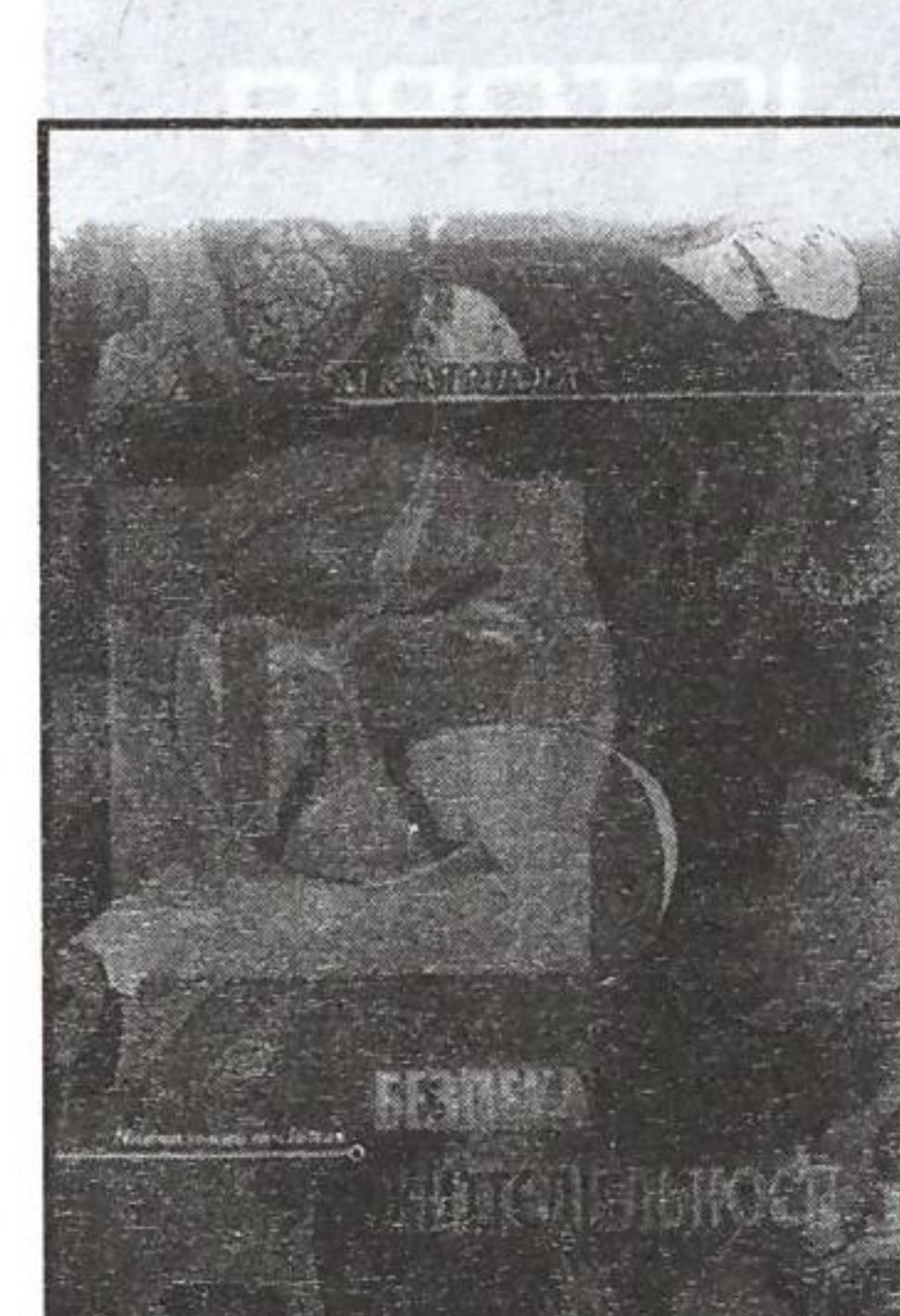
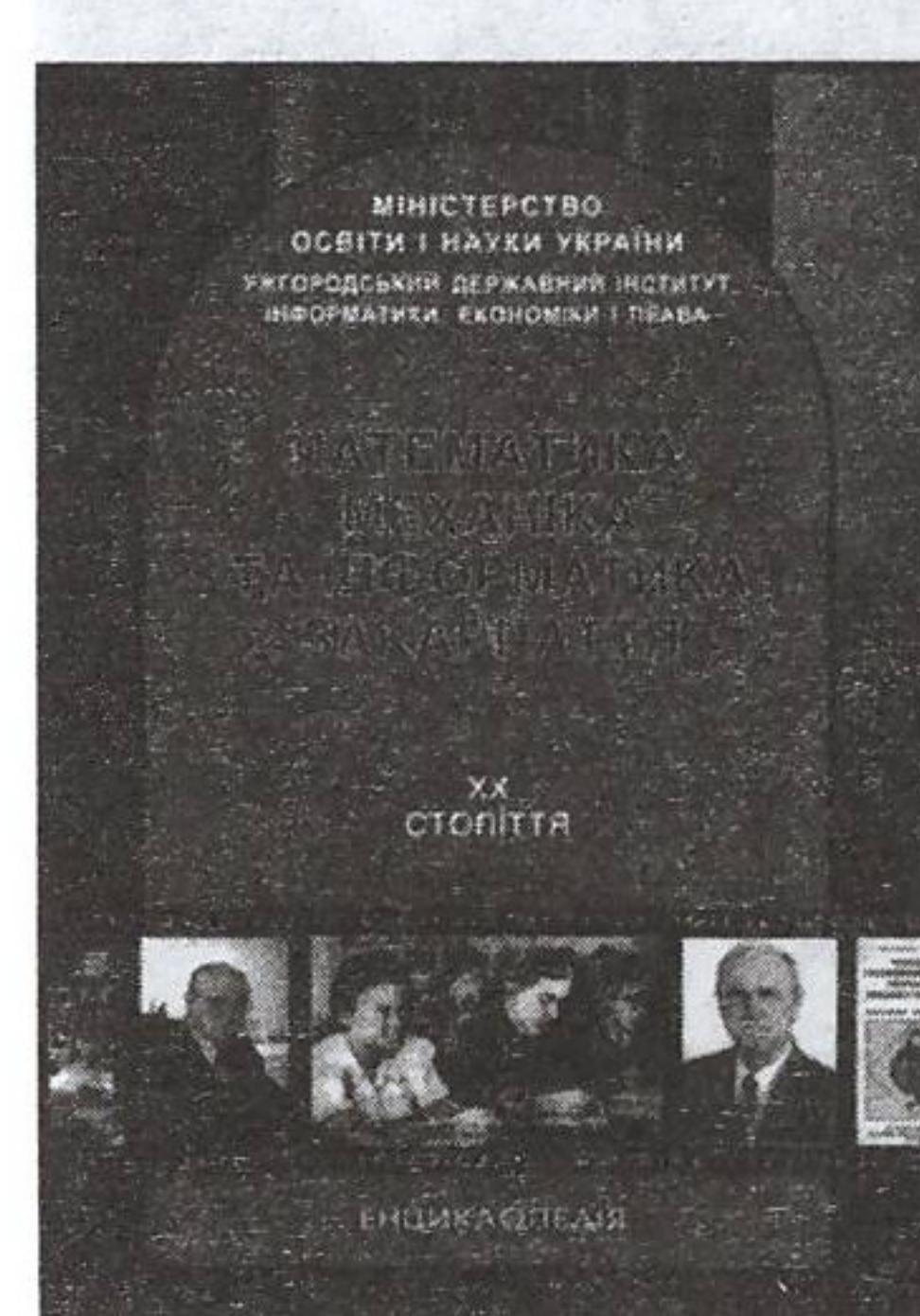
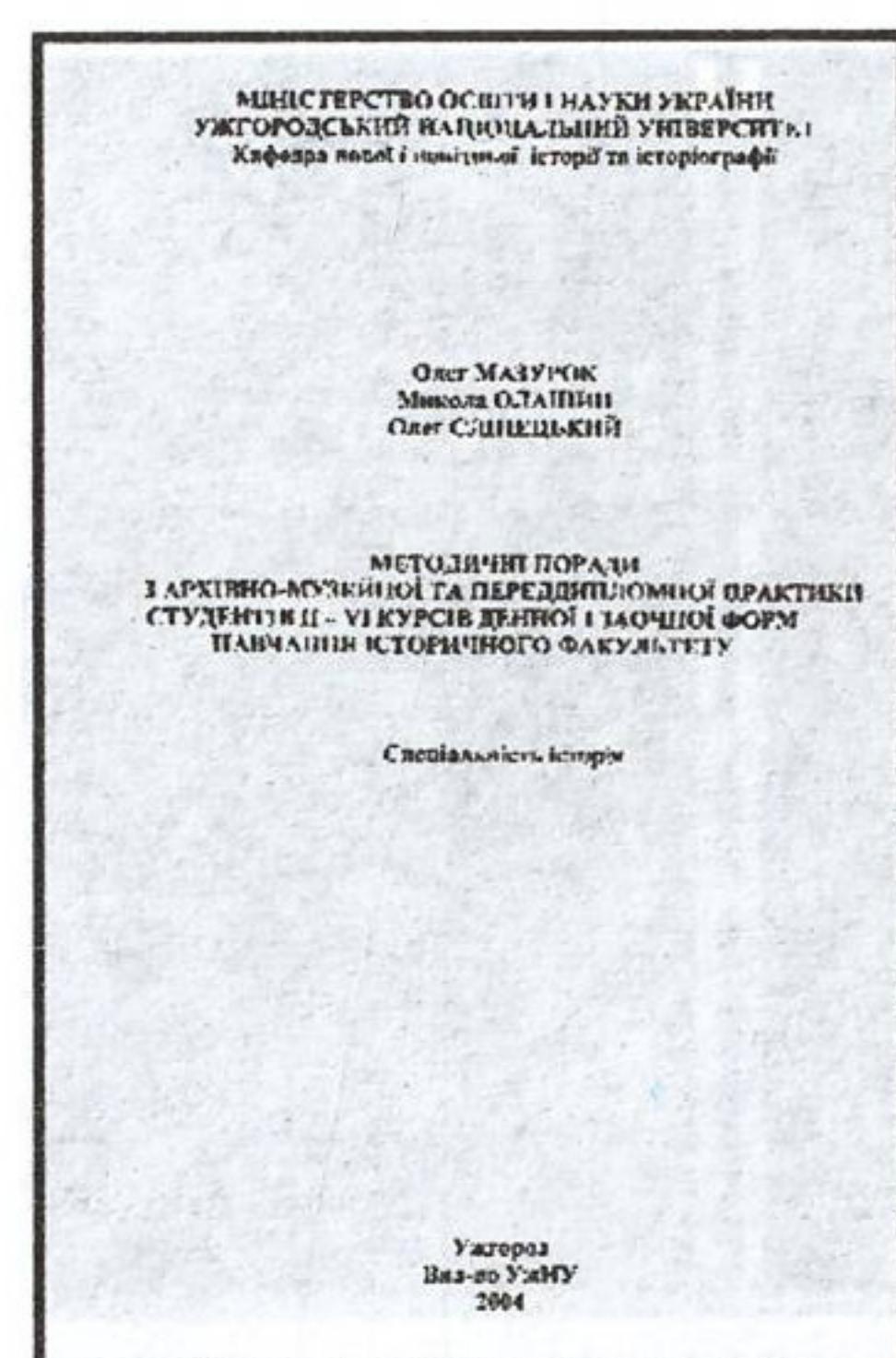
Поради у стислій формі знайомлять студентів з методикою організації практики, що проводиться з метою покращення фахової підготовки студентів.

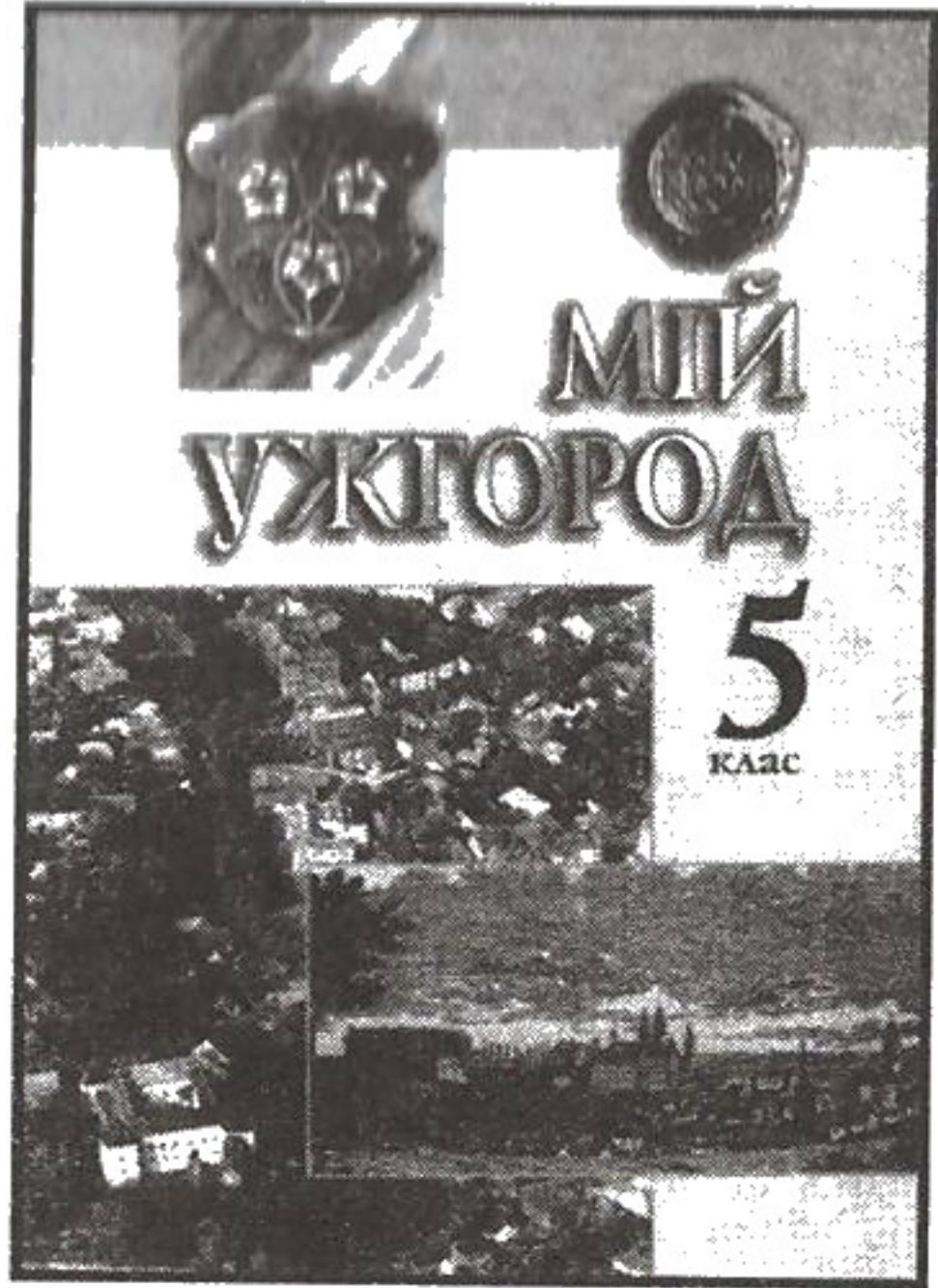
85. Математика, механіка та інформатика Закарпаття. ХХ століття: Енциклопедія/ УжДІЕП; Упорядкув., передм. та ред. С.С.Поляка.- Ужгород: Г'ражда, 2004.- 112 с.: іл.

До видання увійшли нариси про наукову та науково-педагогічну діяльність науковців Закарпаття, чиї досягнення є офіційно визнаними, хто зробив вагомий внесок у розвиток математики, механіки й інформатики та тим самим примножив славу математичної школи Закарпаття.

86. Митрога М.К. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб./ Ужгород. комерц. технікум.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 164 с.

У посібнику висвітлені основи життєдіяльності як комплексу взаємозв'язків у системі “Людина – життєве середовище”, розглянуто сутність і зв'язок понять “безпека”, “небезпека”, “ризик”. Значна увага приділена характеристиці джерел небезпеки середовища проживання і породжених ними факторів, їх нормуванню, діям населення у випадках прояву небезпек, взаємному впливові людини на навколишнє природне середовище та середовища на людину. Розглянуто питання запобігання надзвичайним ситуаціям, організації дій з метою усунення їх негативних наслідків, подання першої долікарської допомоги потерпілим.

87. Мій Ужгород. Історія. Географія. Культура: Підручник для 5 кл./ Брецко Ф.Ф., Габчак Н.Ф., Майор Л.П., Федака С.Д., Фесенко С.С., Шандор Ф.Ф.; Упоряд. Ф.Ф.Брецко.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 144 с.: іл.

Це перший підручник для учнів, який містить інформацію про історію, культуру, географічні особливості міста Ужгорода: природу, населення та господарство. У книзі подано дані про видатних людей, які творили історію міста, а також багато цікавинок.

Підручник побудований як базовий для курсу за вибором “Мій Ужгород. Історія. Географія. Культура”.

88. Полюжин М.М., Омельченко Л.Ф. Бахуврихи у сучасній англійській мові: Навч. посіб. – Ужгород, 2004. - 60 с.

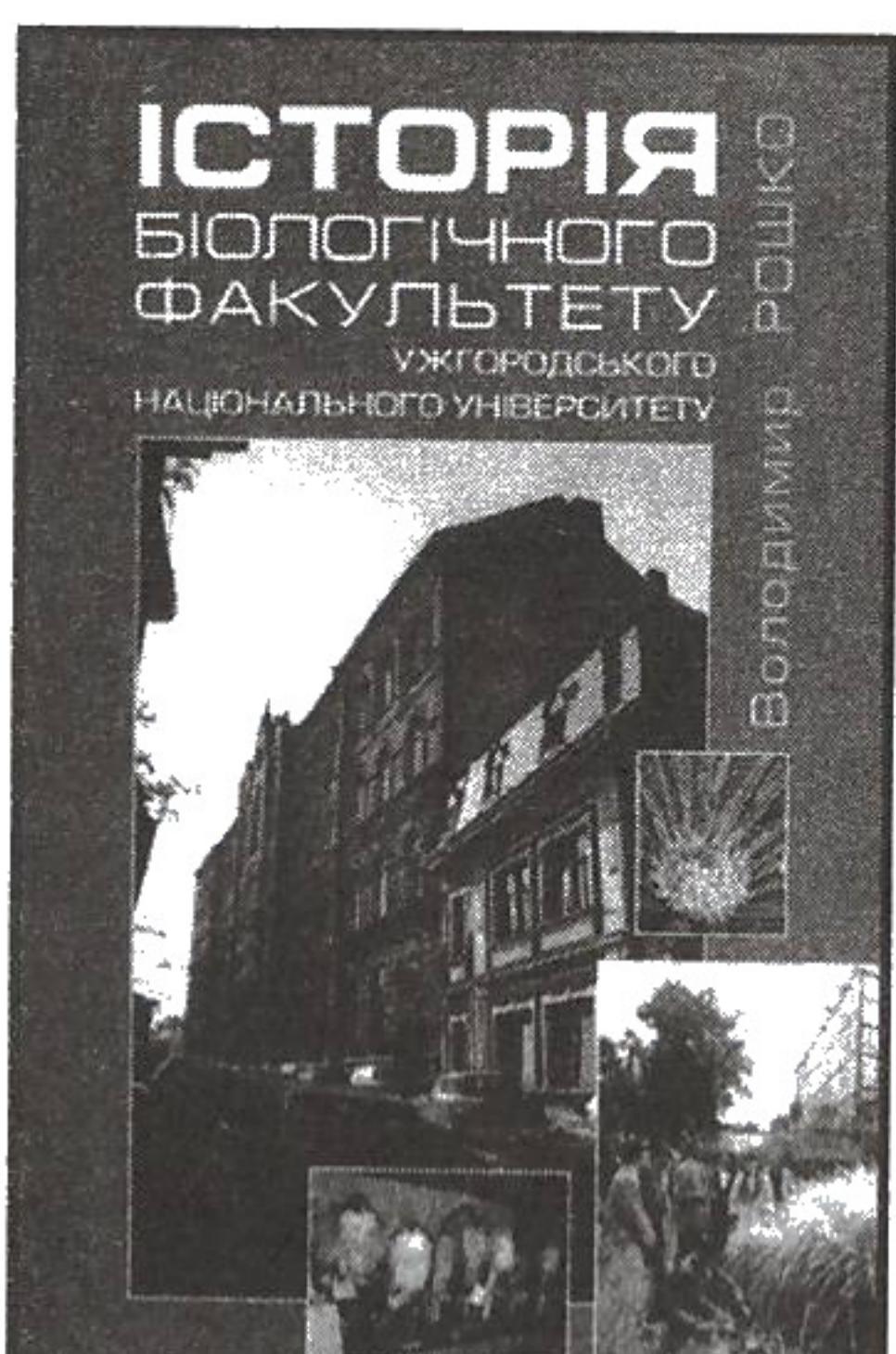
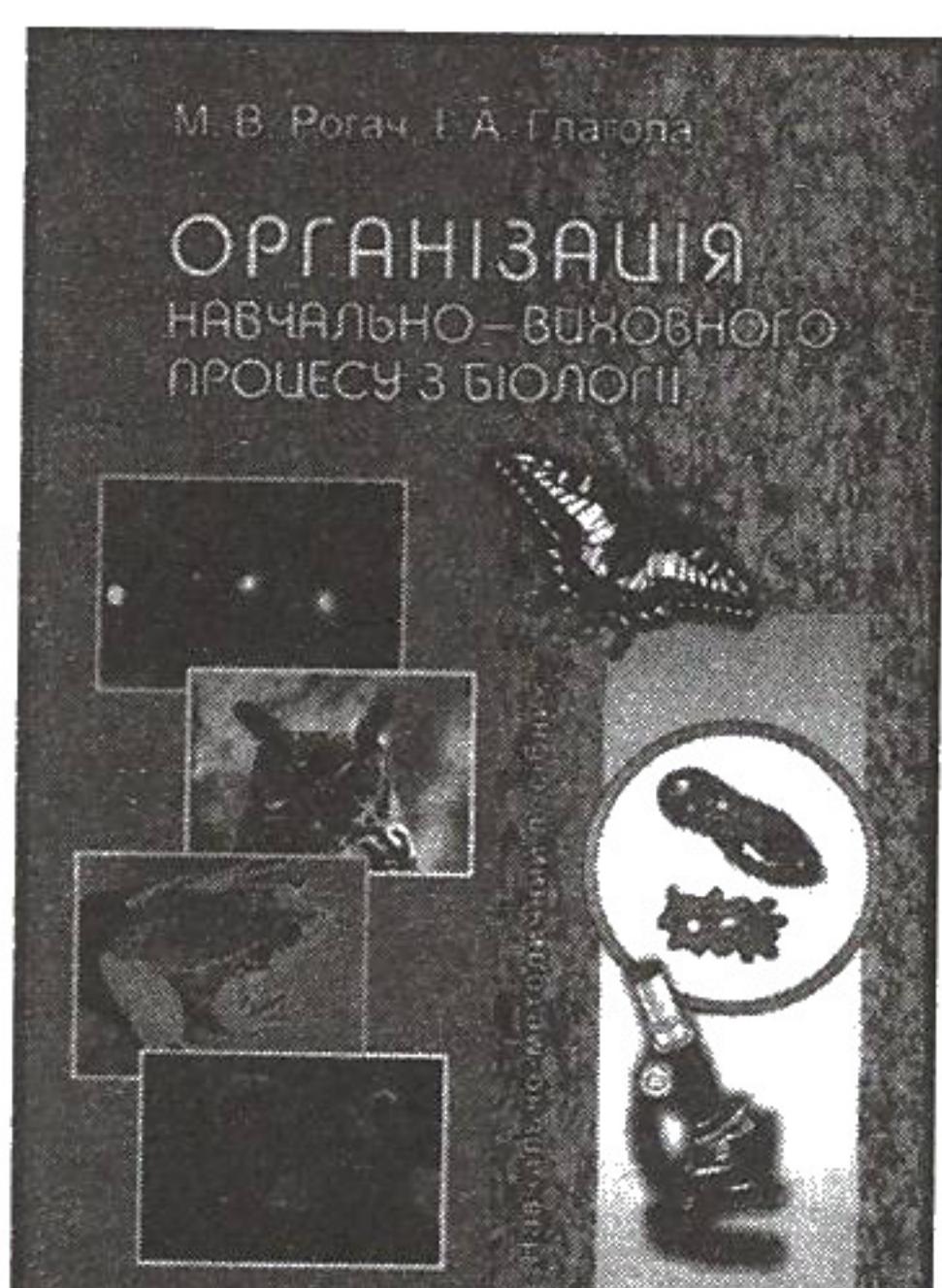
Посібник подає опис структурно складних лексем, які отримали назву бахуврихів і набувають усе більшого поширення у сучасній англійській мові, відзначаючись високим експресивно-стилістичним потенціалом і широким спектром комунікативно-дискурсивних характеристик.

89. Рогач М.В., Глагола І.А. Організація навчально-виховного процесу з біології: Навч.-метод. посіб./ Закарпат. ін-т післядипломної пед. освіти.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 192 с.: іл.

У багатому на методичну інформацію посібнику висвітлено питання добору ефективних організаційних форм, методів і прийомів навчання біології. Значну увагу приділено організації сучасного уроку, активізації пізнавальної діяльності учнів. Подано оригінальні опорні сигнали (конспекти) з окремих розділів шкільної програми, а також рекомендації щодо раціонального використання наочно-навчальних засобів.

90. Рошко В.Г. Історія біологічного факультету Ужгородського національного університету: До 60-річчя Ужгород. нац. ун-ту/ УжНУ; Вступ. сл. ректора В.Сливки.- Ужгород: Мистец. лінія, УжНУ, 2004.- 140 с.: іл.

У виданні представлена інформація про історичний шлях формування і становлення біологічного факультету УжНУ. Показані основні події й факти, здобутки за майже шістдесятилітній період існування факультету. Докладно висвітлено історію всіх кафедр і структурних підрозділів, подано біографічні нариси про фундаторів і визначні особистості біологічного факультету.

91. Сусліков Л.М., Дьордяй В.С. Патентознавство: Навч. посіб. для студ. фіз.-тех. спеціальностей/ УжНУ; Фіз. ф-т.- Ужгород: Вид-во УжНУ, 2004.- 184 с.

Посібник написаний на основі лекцій з курсу “Патентознавство”, який читається для студентів кафедри прикладної фізики УжНУ. Видання розглядає основні положення законодавства України з питань інтелектуальної власності та її правової охорони, особливості авторського та патентного права, умови надання правової охорони об’єктам інтелектуальної власності. Висвітлюються питання оформлення та подання заяви на одержання патенту на винахід, процедура розгляду заяви в патентному відомстві, права та обов’язки власника патенту на винахід, методи реалізації патентних прав, передача прав на винахід.

92-93. Шапочка І.В., Шапочка В.І. Збірник конкурсних завдань з математики/ УжНУ.- Ужгород: Патент, 2004.

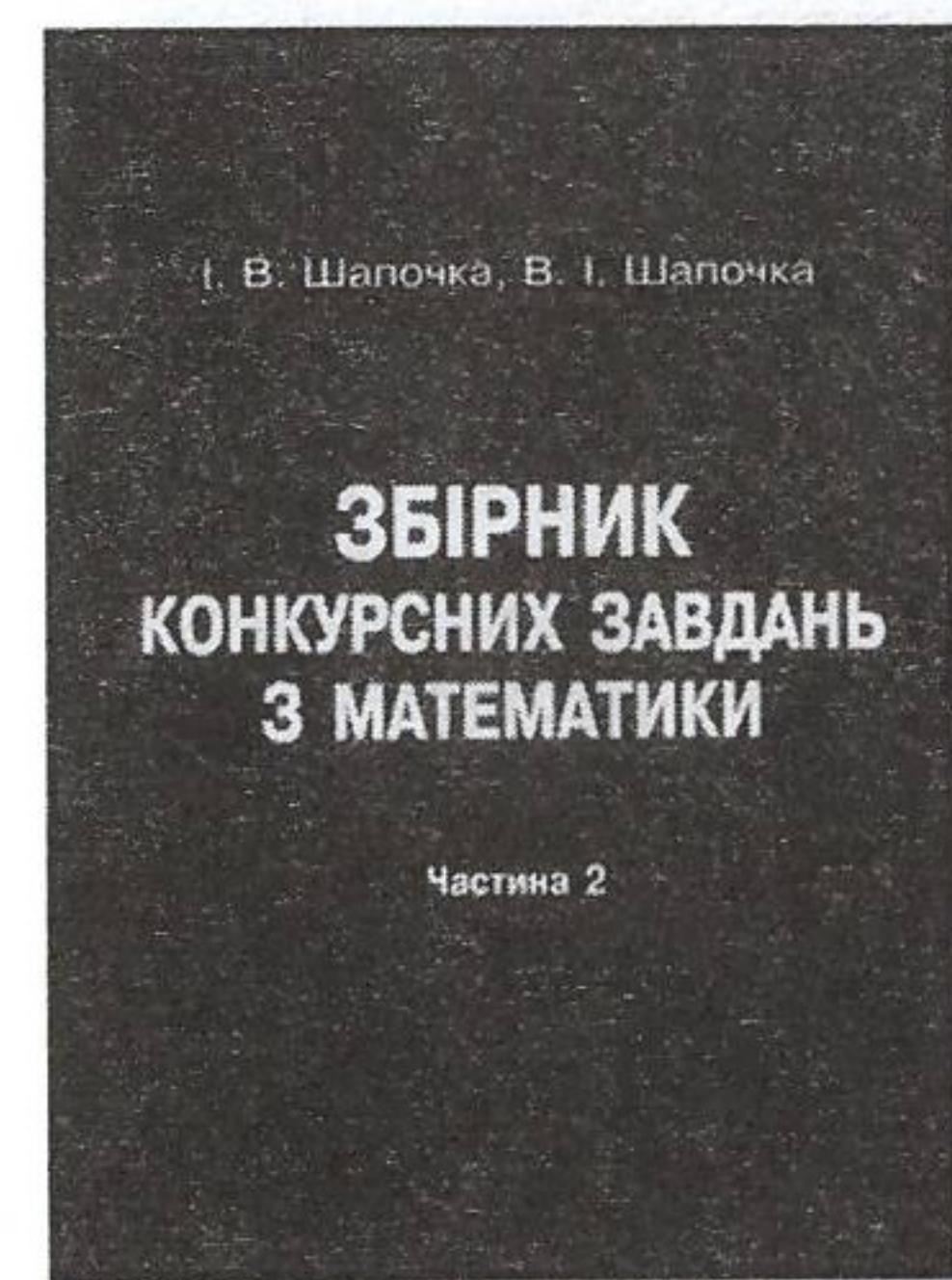
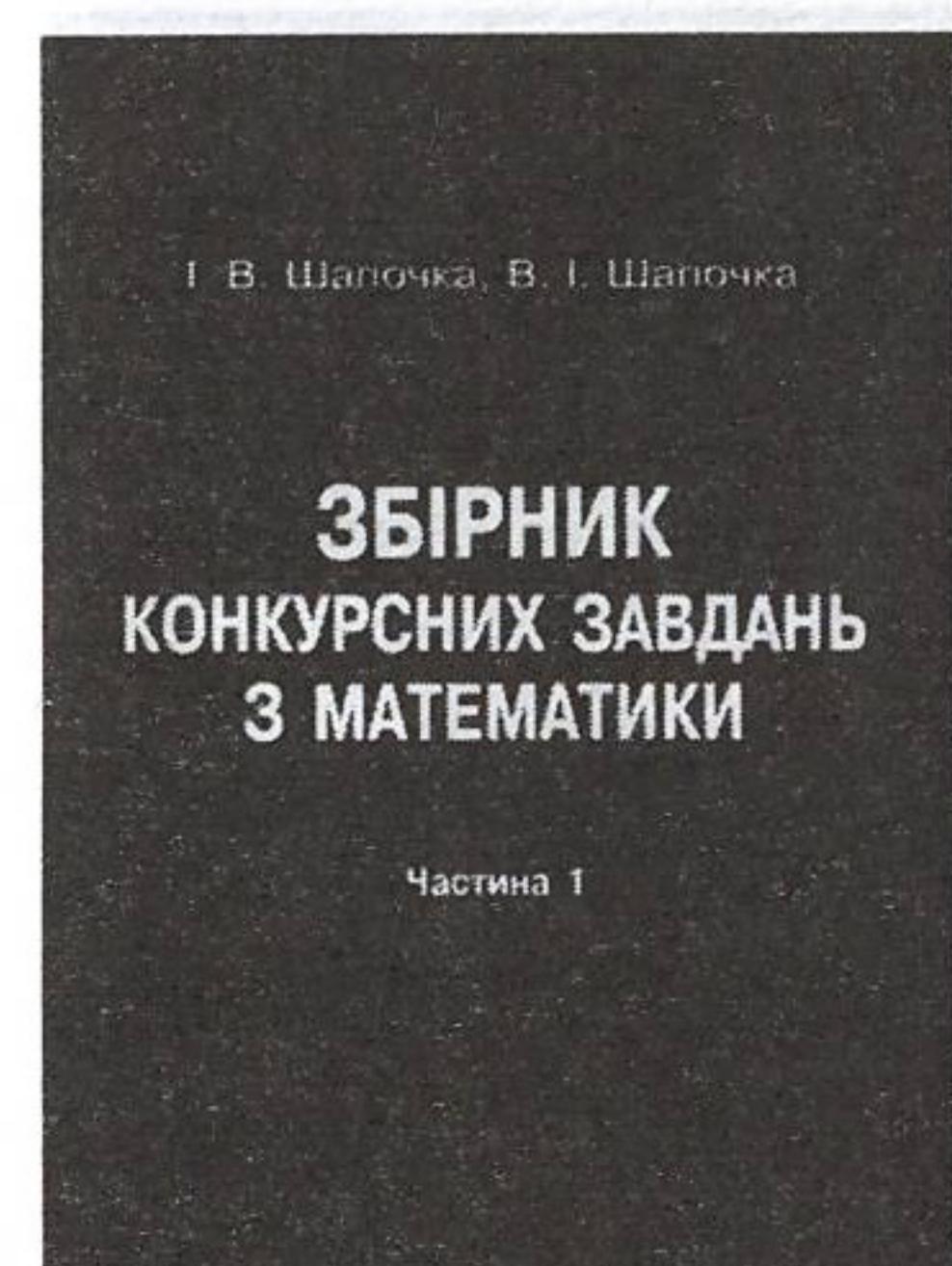
Ч. 1.- 2004.- 116 с;
Ч. 2.- 2004.- 127 с.

Частина перша видання містить понад 1400 конкурсних завдань з таких розділів елементарної математики, як алгебра і тригонометрія. Частина друга – понад 1200 конкурсних завдань з таких підрозділів елементарної математики, як алгебраїчні раціональні та ірраціональні нерівності, тригонометричні нерівності, показникові та логарифмічні нерівності, нерівності з модулем, системи нерівностей, арифметична та геометрична прогресії, функції та їх властивості, початки аналізу, декартові координати, вектори, планіметрія, стереометрія, комбінаторика, елементи теорії ймовірностей. Збірники призначені для абітурієнтів математичного, інженерно-технічного, економічного факультетів та факультету міжнародних відносин УжНУ, а також інших вузів, а також для вчителів математики та учнів старших класів загальноосвітніх шкіл.

КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ

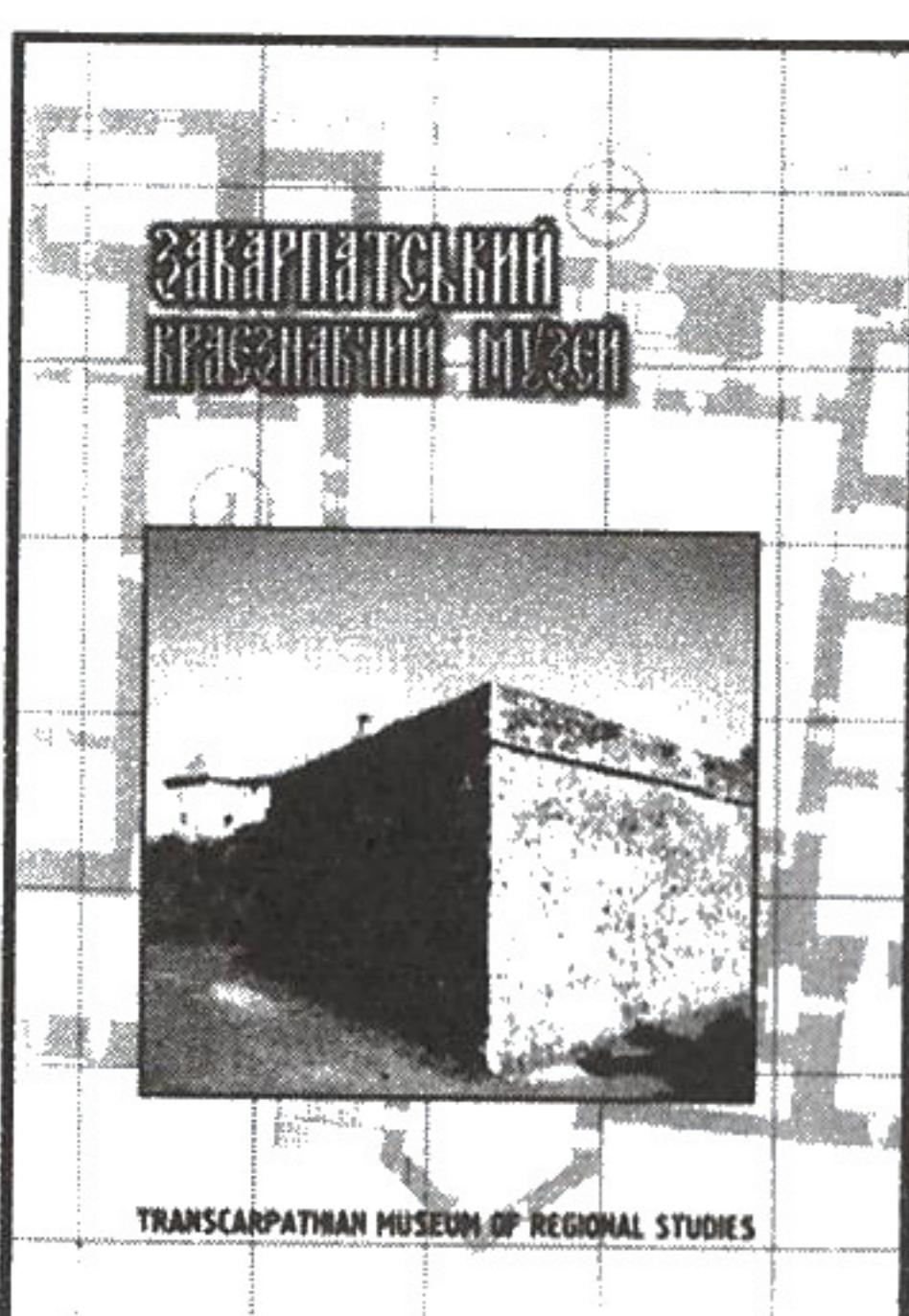
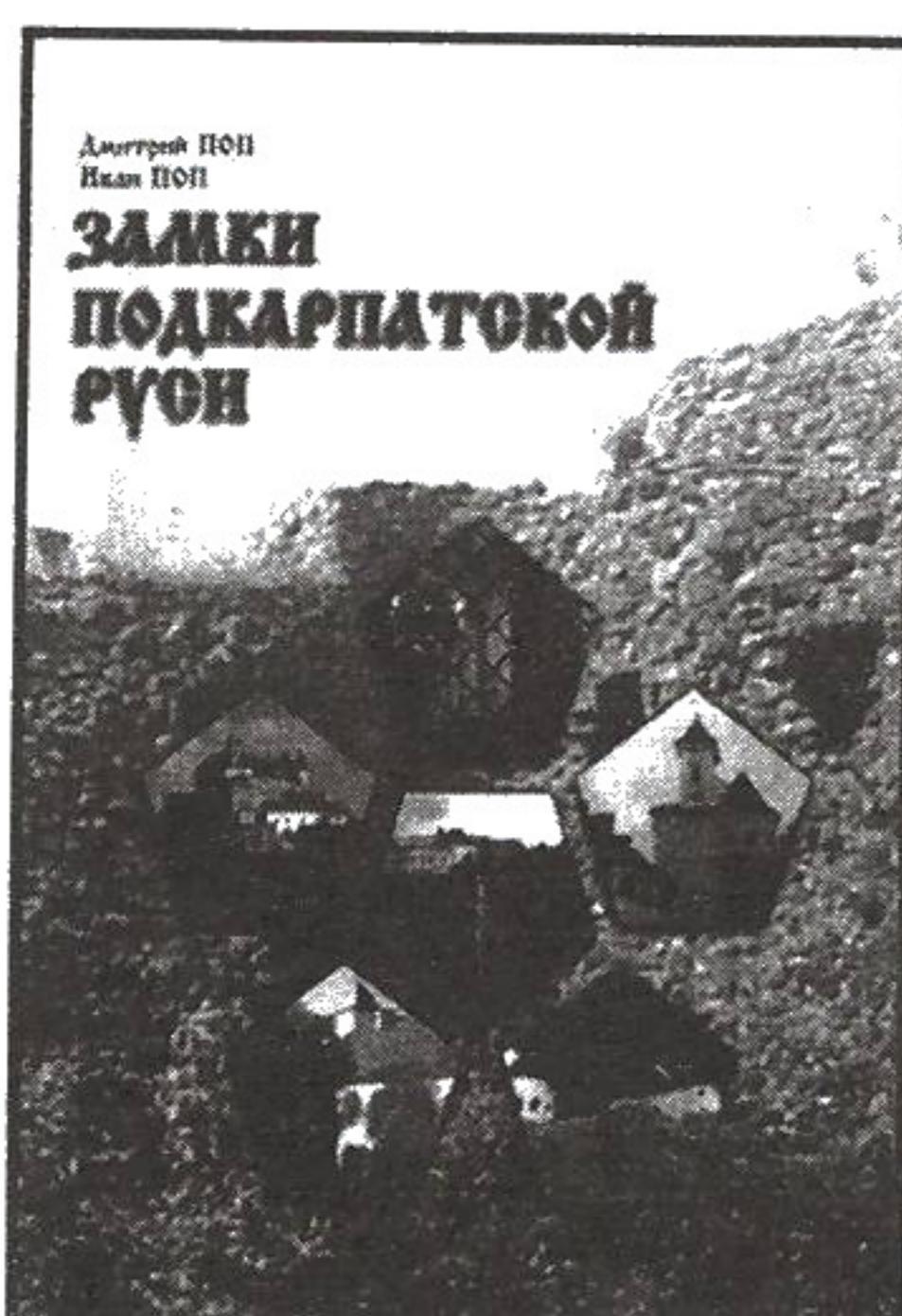
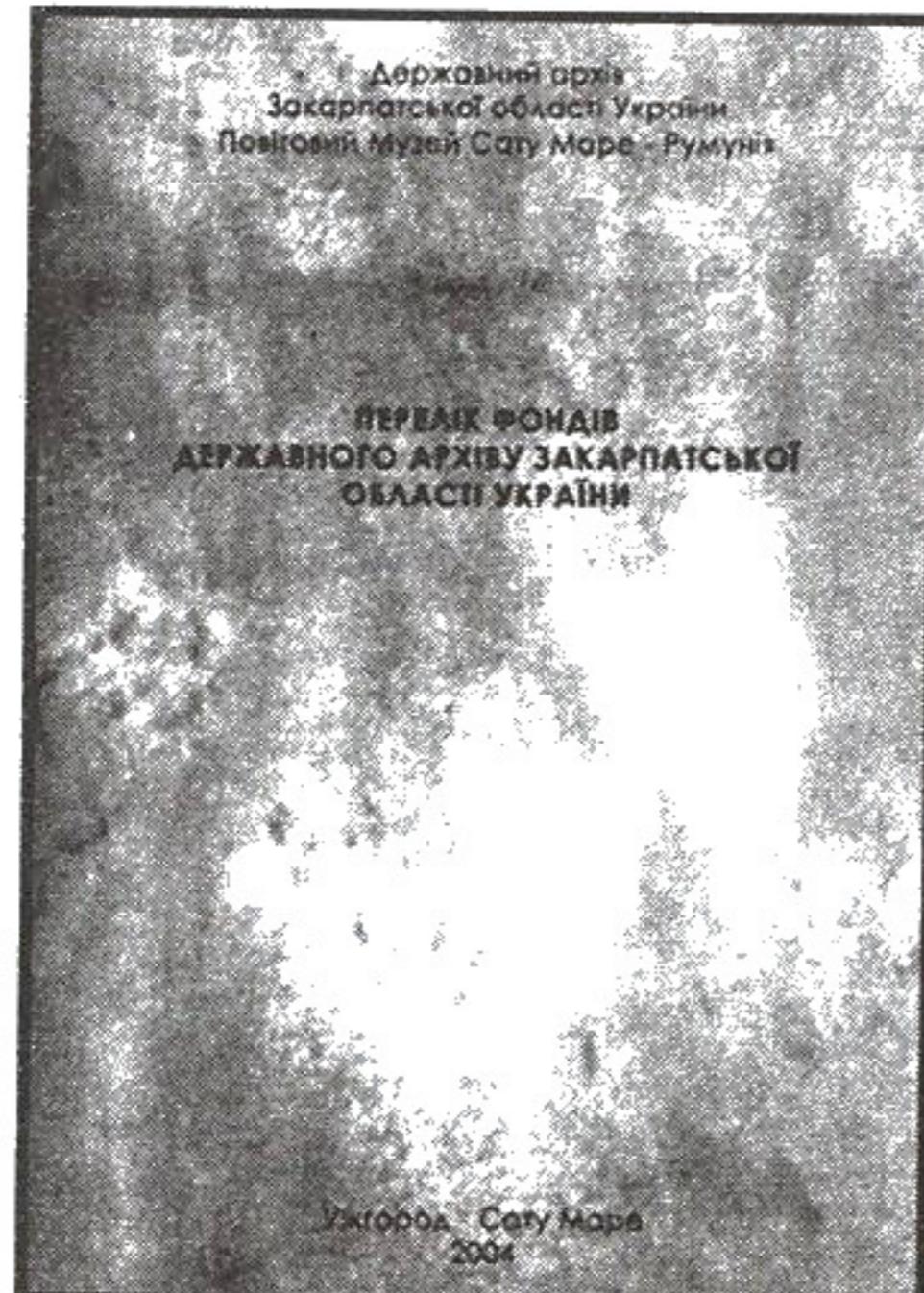
94. Губаль І. Володар мудрості народної: Художньо-докум. повість/ Обл. центр нар. творчості; Передм. М.Зимомрі.- Ужгород: Патент, 2004.- 410 с.: іл. Бібліogr.: с. 365-405.

Художньо-документальна оповідь про життєвий і творчий шлях відомого фольклориста, літературознавця, бібліографа, мистецтвознавця Івана Хланти. Окремим розділом подається бібліографія праць І.Хланта, а також літератури про нього.

Думки з приводу...

95. Чорі Ю. Думки з приводу...: 36. критично-філософ. міркувань. - Ужгород: IBA, 2004. - 204 с.

Видання містить писані впродовж усього творчого життя конкретні спостереження, дослідження й довільні розмірковування над явищами та фактами, взятыми із життя.

ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ. МУЗЕЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА

96. Перелік фондів державного архіву Закарпатської області України/ ДАЗО України; Повітовий Музей Сату-Маре в Румунії; Уклад.: М.Делеган, В. Чубота, І.-Л.Горват; Пер.: І.-Л.Горват, В.Марина.- Сату-Маре—Ужгород: Вид-во Сатумар. повітового музею, 2004.- 185 с.- Кн.-перевертень.- До кн. припл. кн. румун. мовою: Îndrumătorul fondurilor arhivei de stat a regiunii Transcarpatia—Ucraina/ Muzeul Județean Satu Mare; Arhiva de Stat a Regiunii Transcarpatia—Ucraina; M.Delegan, V.Ciubotă, I.-L.Horvat.- Satu Mare—Ujgorod: Editura Muzeului Sâtmărean, 2004.- 158 с.- Паг. окрема.

Нарешті після кількох десятиліть варварського ставлення до унікальних архівних фондів Закарпаття прийшли часи вдумливого й бережливого до них ставлення. Фонди Державного архіву Закарпатської області (ДАЗО) упорядковуються, про що переконливо свідчить це видання. Перелік фондів охоплює період від XIV століття по 1945 рік, свідчить про обсяги накопиченого архівного матеріалу та суттєво спрощує працю науковця.

97. Поп Д., Поп И. Замки Подкарпатской Руси.- 2-е изд.- Ужгород, 2004.- 128 с.: ил.- Рос. мовою.

Видання містить інформацію про 12 замків на території Закарпаття (історична назва – Підкарпатська Русь). Вступна розвідка присвячена питанням розвитку будівництва оборонних споруд та основних ознак і стилістичних особливостей замкової архітектури.

98. Федака П., Шеба В. Закарпатський краєзнавчий музей: Путівник.- Ужгород: Два кольори, 2004.- 48 с.: іл.- Укр. та англ. мовами.

Путівник знайомить з історією, архітектурними та оборонними особливостями Ужгородського замку, найдіннішими колекціями Закарпатського краєзнавчого музею, експозиціями природи, археології, історії, культури, народного мистецтва та етнографії краю. Подано також інформацію про мережу муzejних закладів Закарпатської області.

ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ. ФОЛЬКЛОР

99. Барчан В.В. Поетична творчість Василя Гренджі-Донського: Навч. посіб./ УжНУ; Каф. укр. л-ри; ЗІППО; Передм. Б.Качура.- Ужгород: Карпати-Інформ.-видавн. центр ЗІППО, 2004. - 152 с.: іл.

У посібнику проаналізовано поетичний доробок В.Гренджі-Донського в аспекті ідейно-тематичної, жанрової та стилівої еволюції. Розглянуто ще не досліджені ліро-епічні твори, які входили до окремих збірок, а також ті, які не друкувалися за життя поета. В додатках подано перші відгуки на його творчість.

100. Пагиря В. Терновий шлях поета: До 30-річчя смерті Василя Гренджі-Донського.- Мукачево: Карпат. вежа, 2004.- 48 с.: іл.

Видання містить статті про поета В.Гренджу-Донського і його дочку Зірку, які раніше були опубліковані В.Пагирею у газетах і журналах, а також спогади і листи Зірки до автора книжки.

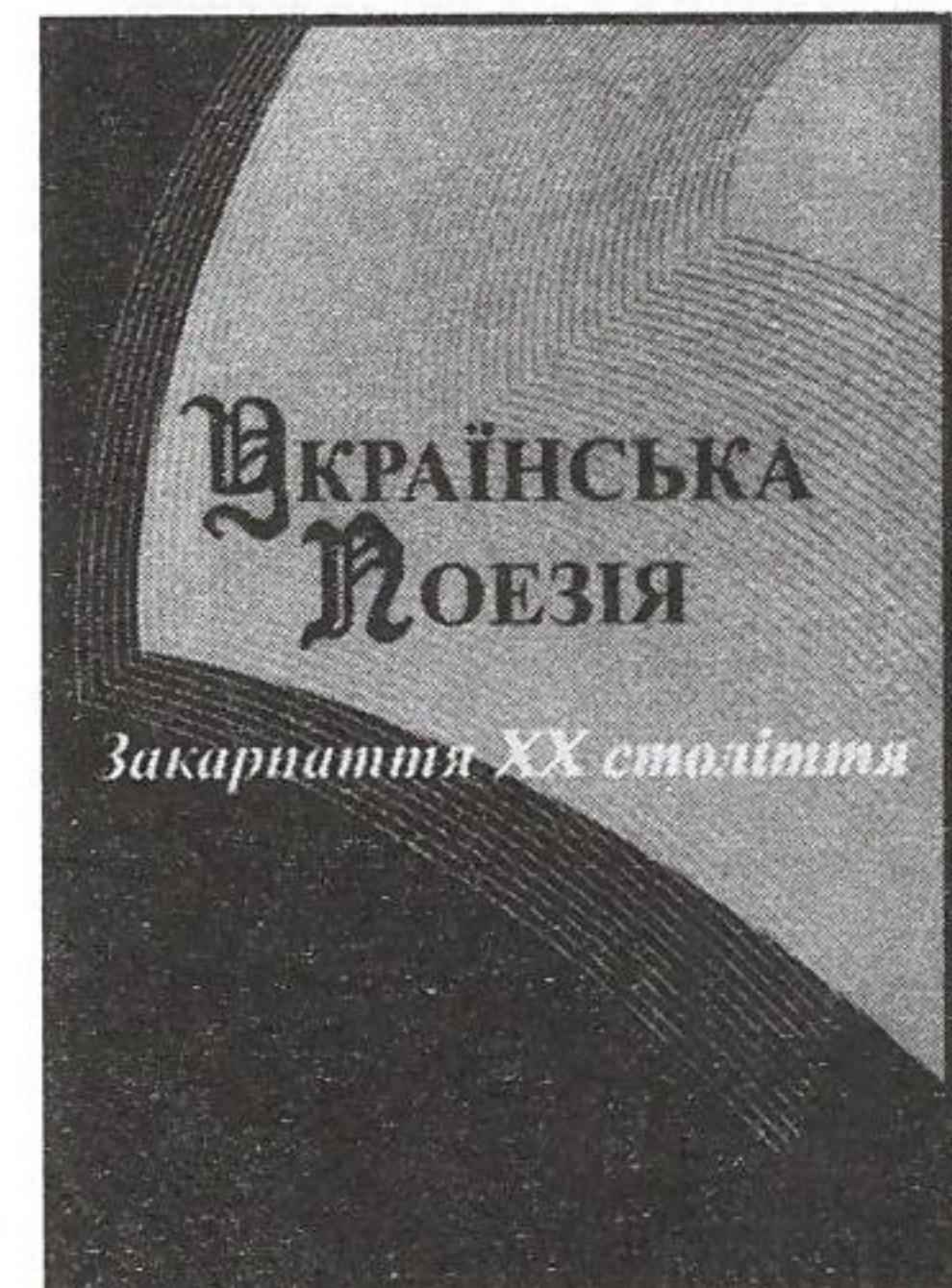
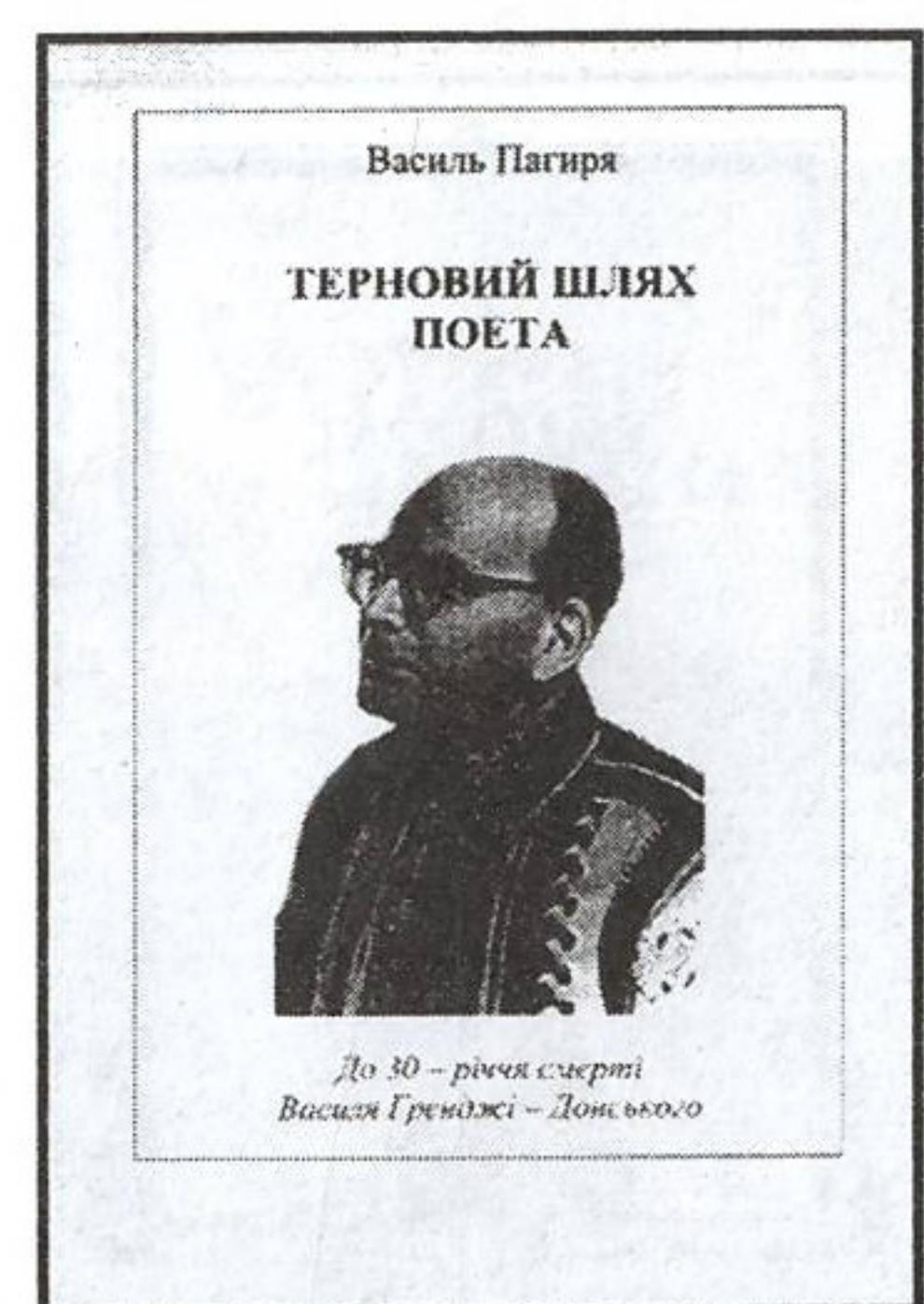
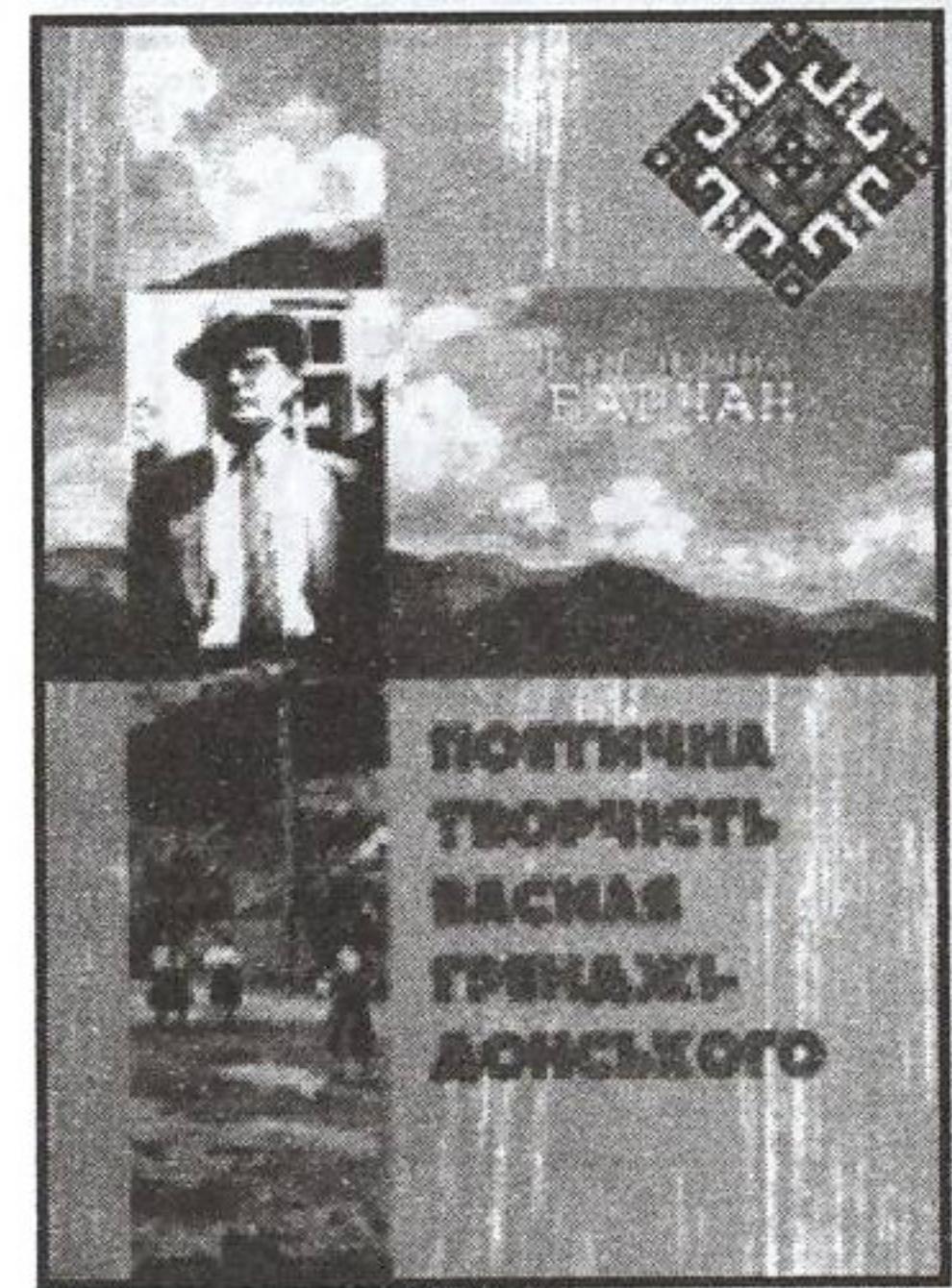
101. Українська поезія Закарпаття ХХ століття: Наук. зб./ УжНУ; Упорядкув. та передм. В.Барчан.- Ужгород: Ліра, 2004.- 250 с.

Видання системно простежує розвиток української поезії Закарпаття у ХХ столітті. У ньому науковцями зроблено загальний огляд поезії краю в контексті суспільно-політичного та культурного розвитку на Закарпатті у першій половині ХХ століття, подано дискурс літературно-критичної думки 20-30-х рр. та приділено увагу конкретним постатям, творчість яких відбиває найбільш суттєві ознаки розвитку поетичних жанрів протягом минулого століття.

102. Хланта І. Труди і дні на рушнику життя: Нарис життя і творчості Василя Густі/ Обл. центр нар. творчості. - Ужгород: Патент, 2004. - 128 с.: іл.

У книжці висвітлюється життєвий і творчий шлях відомого закарпатського поета В.Густі. Подається вибрана бібліографія творів В.Густі та публікацій про нього. Завершують книгу зразки поетичної творчості В.Густі.

Для літературознавців, викладачів вищих навчальних закладів, студентів, учителів, учнів, бібліотечних працівників та всіх, хто цікавиться красним письменством рідного краю.

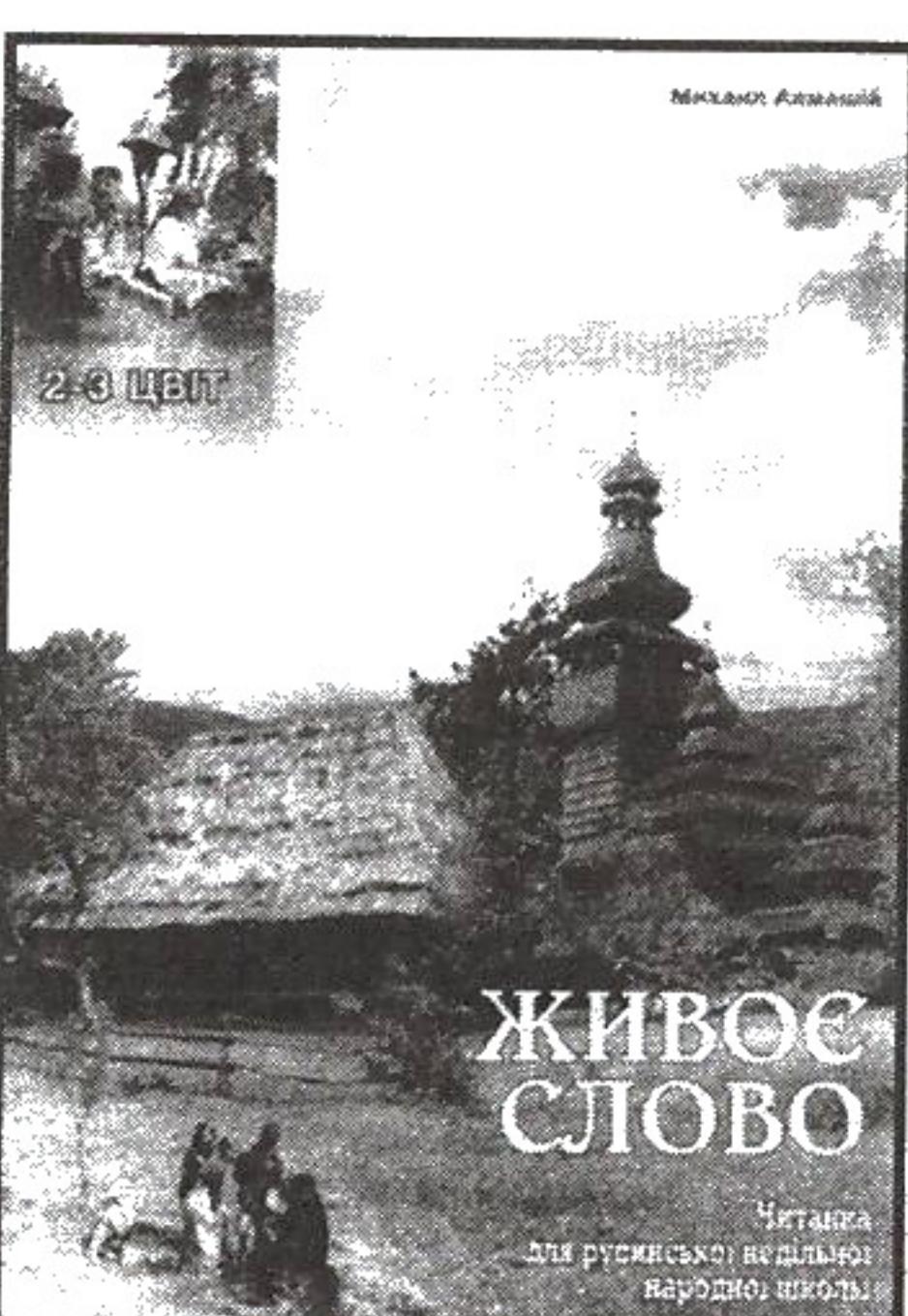

103. Шпонтак О. Перші кроки: Рецензії, статті, відгуки.-
Мукачево: Карпат. вежа, 2004.- 24 с.

Автор добірки рецензій та відгуків – молода людина, яка пробує критично осмислювати факти сучасного літературно-мистецького життя краю. Добірка вміщує 13 публікацій, які до цього були надруковані в місцевій пресі.

104. Gortvay Erzsébet: Emlékezni szükséges: Esszék, emlékezések, jegyzetek.- Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 153 о.- Угор. мовою.

Ержебет Гортвай у цій книзі висловлює свої думки про тенденції розвитку угорської літератури; кілька ессе розповідають про видатних угорських поетів і письменників.

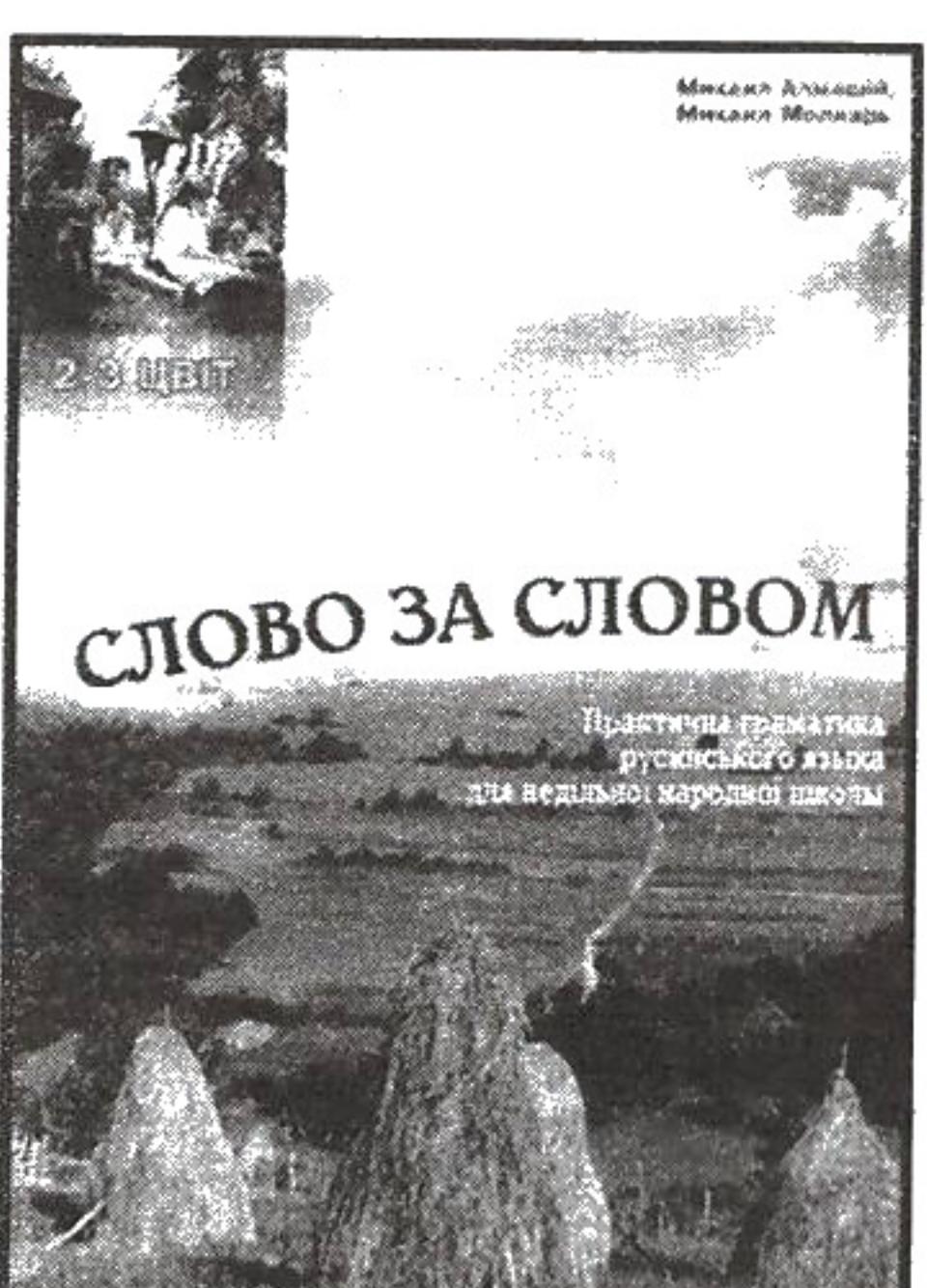
105. Живое слово: Читанка для русинської недільної народної школи: 2-3 цвіт/ Составитель М.Алмашій.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 30 с.- Русин. мовою.

Корінне русинське населення Закарпаття бережно відноситься до рідного слова, результатом чого в останній час стало відкриття активістами творчої інтелігенції двох десятків чотириступеневих русинських недільних шкіл. Слідом за практичною граматикою школярі отримали читанку, розраховану на учнів 2-3 ступеня. Навчальний матеріал сприяє засвоєнню основ граматики русинської мови.

106. Слово за словом: Практична граматика русинского языка для недільної народної школы: 2-3 цвіт/ Склали: М.Алмашій, М.Молнарь.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 24 с.- Русин. мовою.

Русинська мова в школах Закарпаття не вивчається. Незважаючи на це, русини продовжують традиції бережливого ставлення до рідного слова, яке й сьогодні є широковживаним, як людьми старшого віку, так і молоддю.

Більш глибокому засвоєнню основ граматики русинської мови має сприяти перший шкільний підручник, розрахований на учнів 2-3 ступеня недільних шкіл.

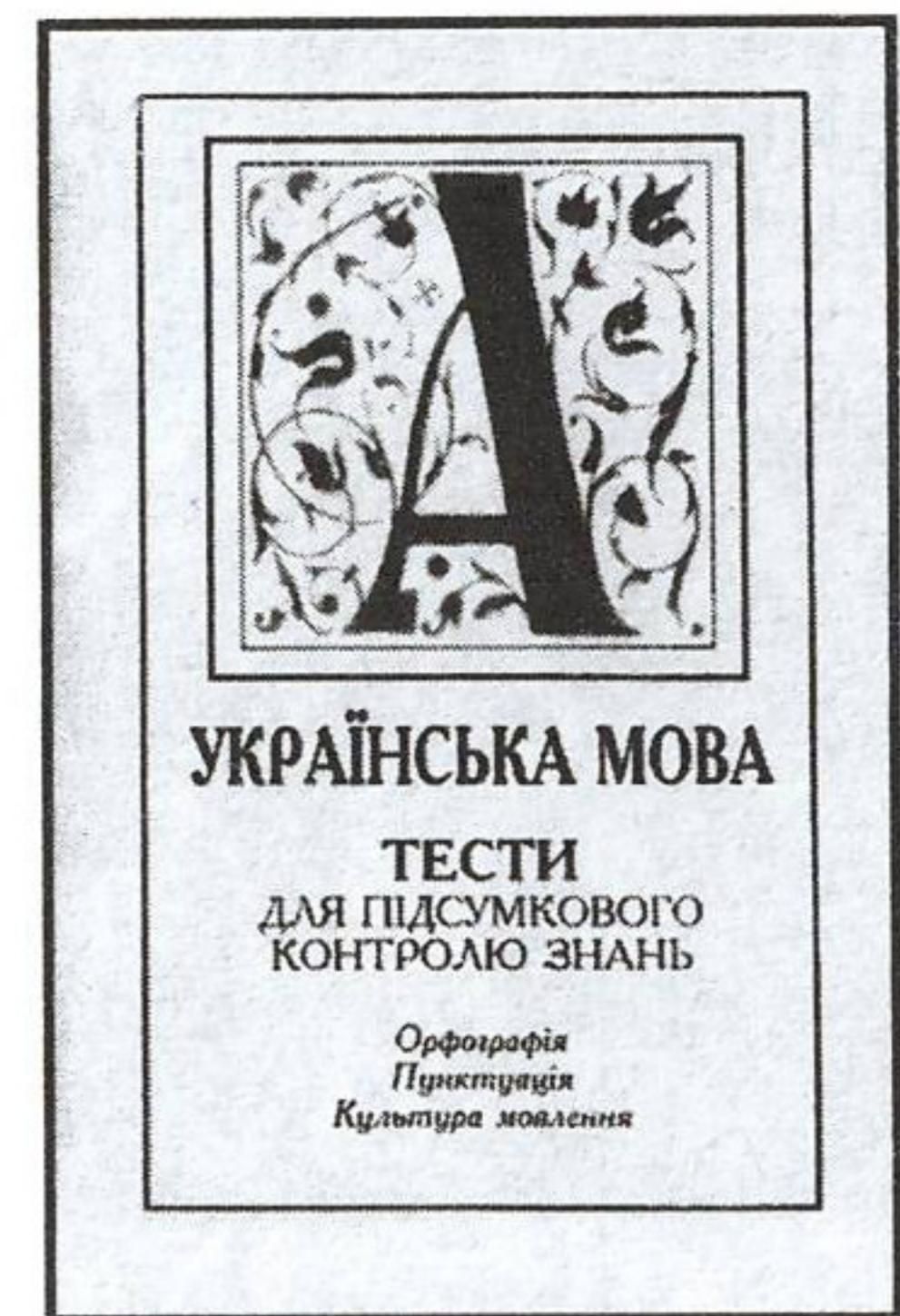

107. Українська мова: Тестові завдання для підсумкового контролю знань: Орфографія. Пунктуація. Культура мовлення/ ЗІППО; Укладач Л.П.Ходанич.- Ужгород: Гражда, 2004.- 72 с.

Тестові завдання охоплюють навчальну програму з української мови для учнів загальноосвітньої школи з орфографії, пунктуації, культури мовлення і дають можливість об'єктивно визначити рівень грамотності учнів на останньому етапі навчання у школі. Особливість пропонованих тестів у тому, що їх можна застосовувати для самоконтролю під час самостійного навчання.

108. Українські закарпатські говірки: Тексти/ УжНУ; Упоряд. та передм. О.Ф.Миголинець, О.Д. Писач.- Ужгород: Ліра, 2004.- 400 с.

У збірнику вміщено діалектні тексти, записані упорядниками протягом 1995–2003 рр., а також матеріали, зібрані у XIX – першій пол. ХХ ст. М.Лучкаєм, І.Верхратським, В.Гнатюком, І.Панькевичем та іншими вченими. Крім того, подаються записи із кандидатських дисертацій П.Лизанця, П.Чучки, рукописного словника І.Сабадоша та інших дослідників.

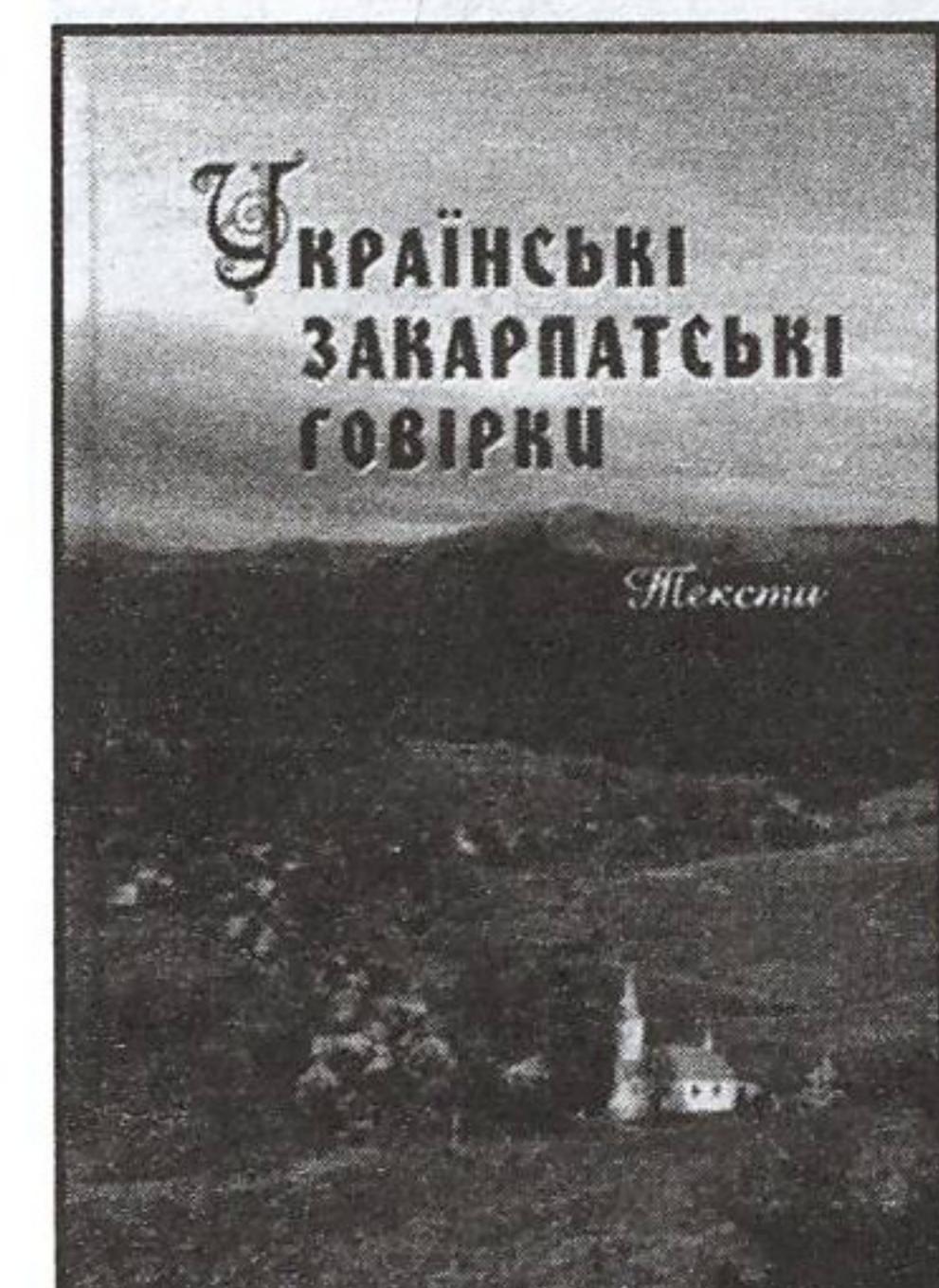
ФОЛЬКЛОР

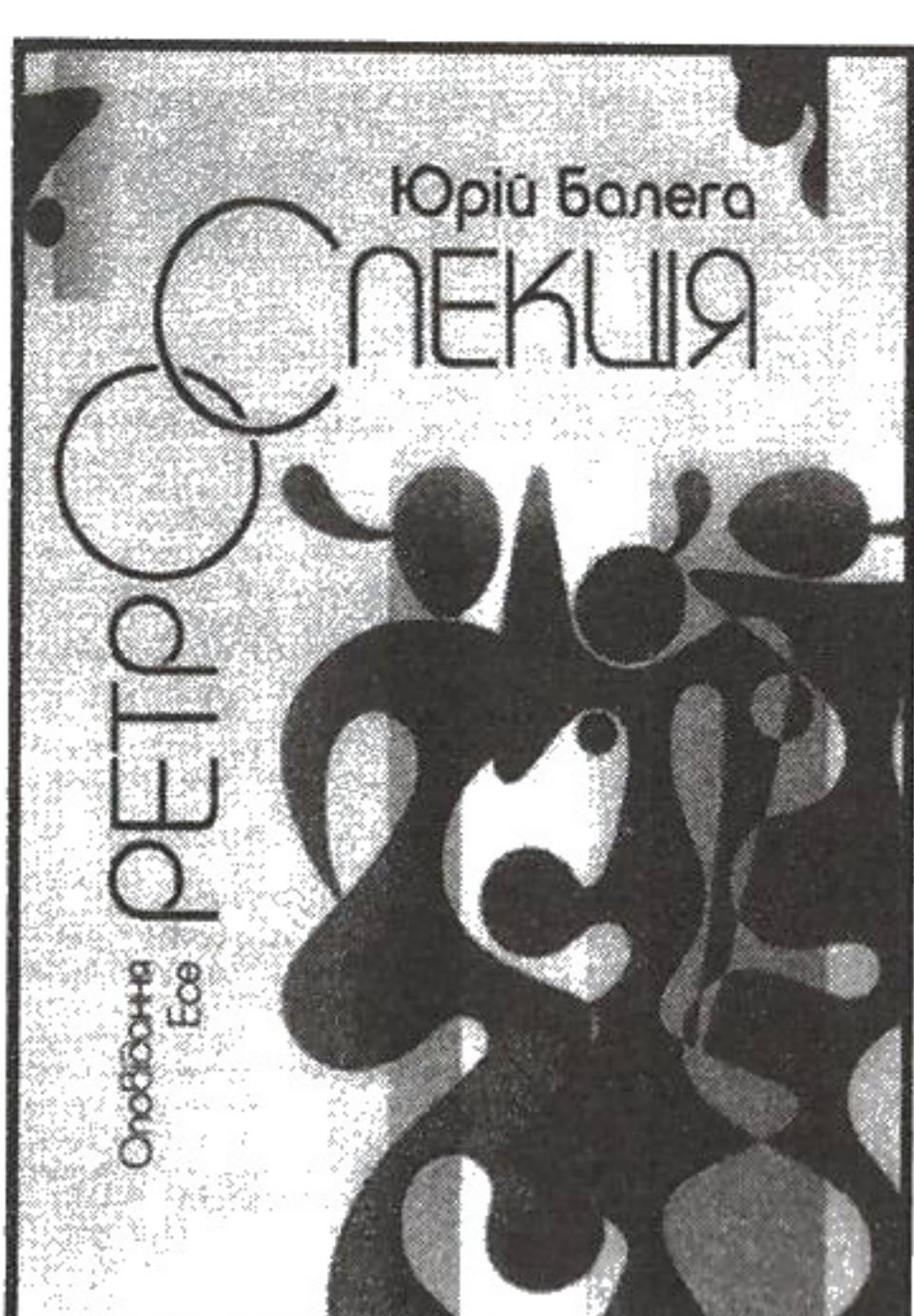
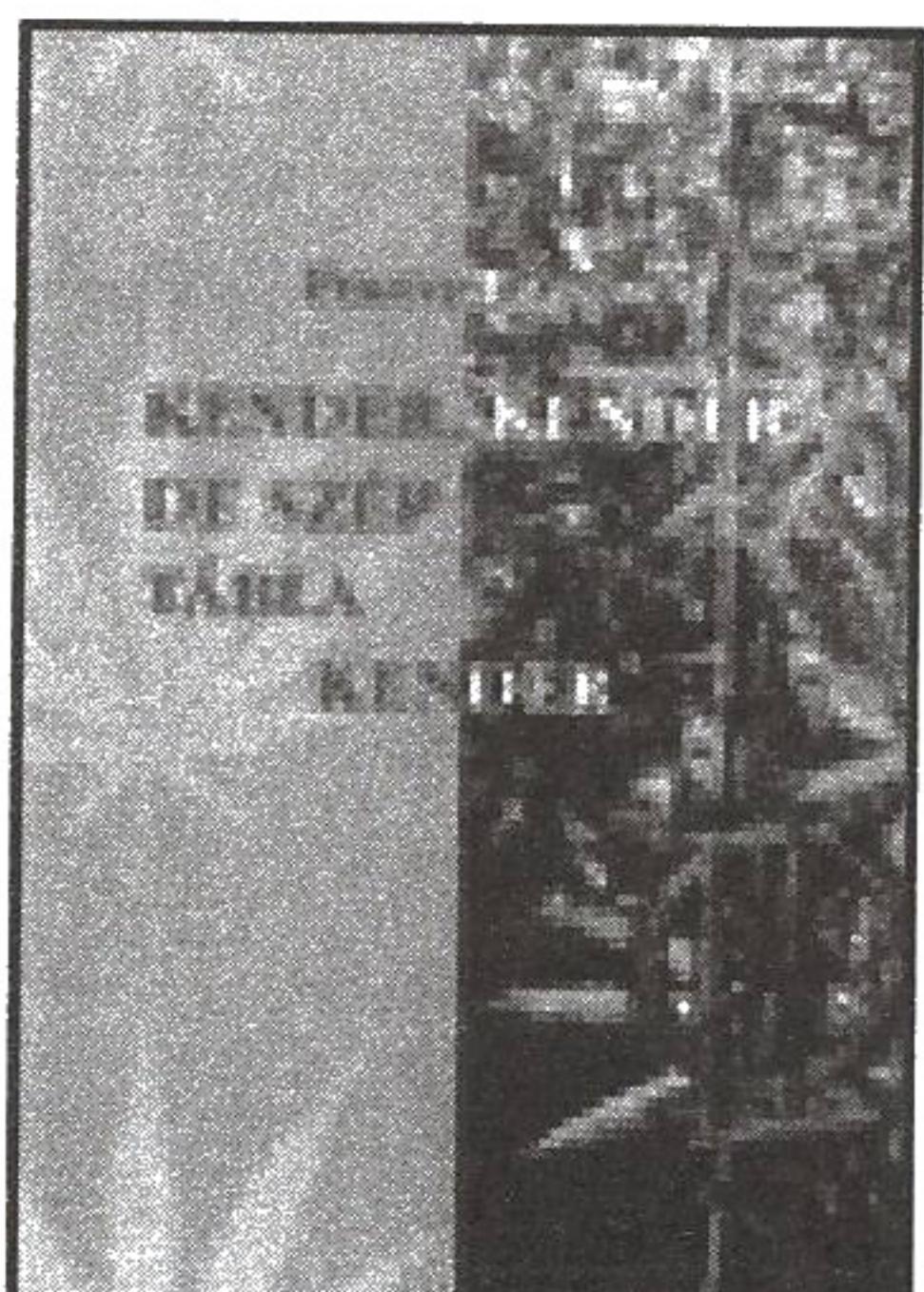
109. Володар дикого лісу: Закарпат. нар. казки/ Упорядкув. І.Ребрика.- Ужгород: Гражда, 2004.- 194 с.: іл.- (Блукуючі вогні віртуального світу).

Першу добірку задуманої серії видань складають всього п'ять казкових сюжетів. Відомі закарпатські автори цього популярного жанру – Михайло Галшія та Василь Королович – дарують вдячному читачеві прекрасні миті духовного й естетичного комфорту в звабливому й загадковому віртуальному світі людської фантазії.

110. Чорі Ю.С. Не без лукавого: Легенди, перекази та оповіді про нечисту силу, різні містичні створіння, дводушників, упирів, ворожіль і ворожбітів та їх діяльність/ Передм. М.Митровки.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 208 с.

У виданні зібрани перлини народної духовної культури – вірування й повір’я. У найдавніших зразках цього жанру знайшли відображення первісно-общинні міфологічні уявлення про “темні сили”, “нечисту силу”. У русинів вони пройшли складний історичний шлях від язичництва через прийняття християнства та опір багатовіковому іноземному національному поневоленню.

111. Чорі Ю. Хоч не рай, зате свій край: Легенди, перекази та оповіді.- Ужгород: ІВА ПРОФІ, 2004.- 416 с.- (Легенди Срібної Землі).

На сторінках цієї книжки читач знайде легенди, перекази та оповіді, почути від мешканців різних куточків Закарпаття. У них відбиті різні факти з історії нашого краю, дбайливо збережені людською пам'яттю, а також відображене наше сьогодення і сучасники.

112. Чорі Ю. Що не сільце – своє лице: Легенди, перекази та оповіді про закарпатські міста, села й присілки/ Передм. М.Митровки.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 248 с.

Пропоновані читачеві легенди, перекази та оповіді – своєрідна енциклопедія народознавства. Кожна назва – самобутній мовно-літературний топонім. А в ньому, з одного боку, виразно дає себе взнаки конкретний історичний факт, тобто наявність самого населеного пункту, його географічне місцезнаходження, а з іншого – осмислена народом якась подія і прикрашена творчою фантазією оповідача. Унаслідок, що не село – це сюжетно-цільна легенда про його виникнення, або поширений переказ про якусь небуденну подію, пов’язану з селом, або ж, інколи, просто констатація й висновок того, що колись сталося на тому місці, де тепер місто, село, присілок чи хутір.

113. Fekete Erzsébet. Kender, kender, de szép tábla kender: A Szalókai Általános Iskola Hagyományőrző együttesének népszokások alapján színpadra feldolgozott jelenetei.- Ungvár–Budapest: Credo Alapítvány–Intermix Kiadó, 2004.- 79 о.- Угор. мовою.

У книзі зібрані сцени народних традицій у трактуванні фольклорного гурту загальної школи с.Саловка Ужгородського району.

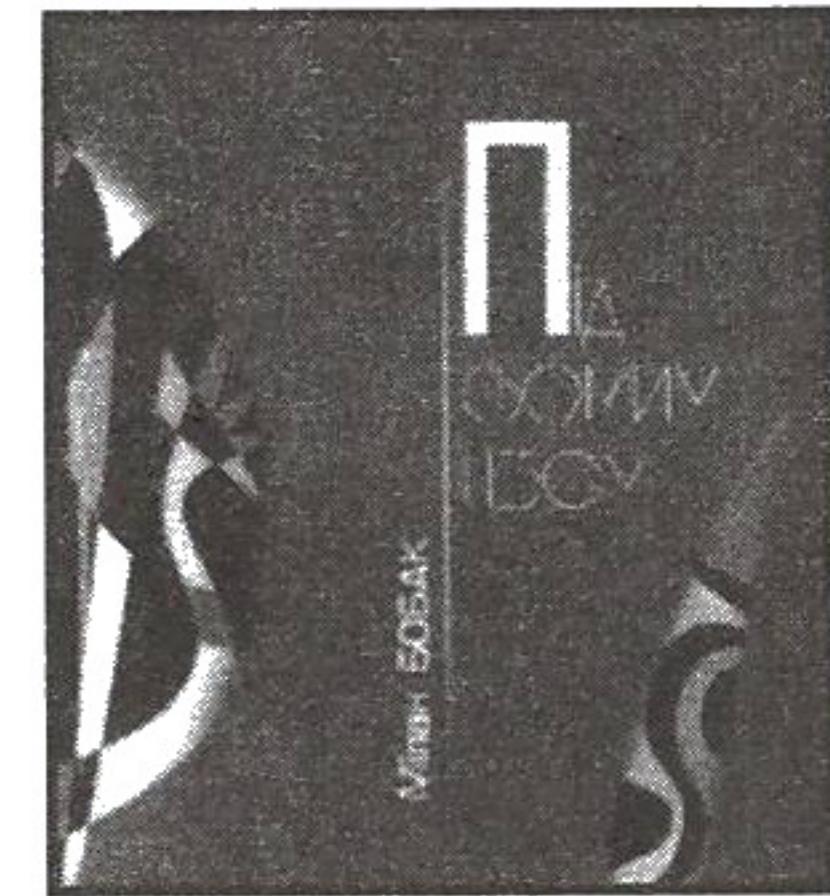
ОБЛАСТЬ У ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ. ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА

114. Балега Ю.І. Ретроспекція: Оповідання, есе.- Ужгород: Мистец. лінія, 2004.- 184 с.

Нова збірка оповідань та есе автора продовжує тему, розпочату у книжці “Професор і Семіджо”, з якої взято окремі твори: театр людських стосунків у різний період – застійних часів, сучасності. Не оминає автор і рефлексії, які вдало відтворено в есе.

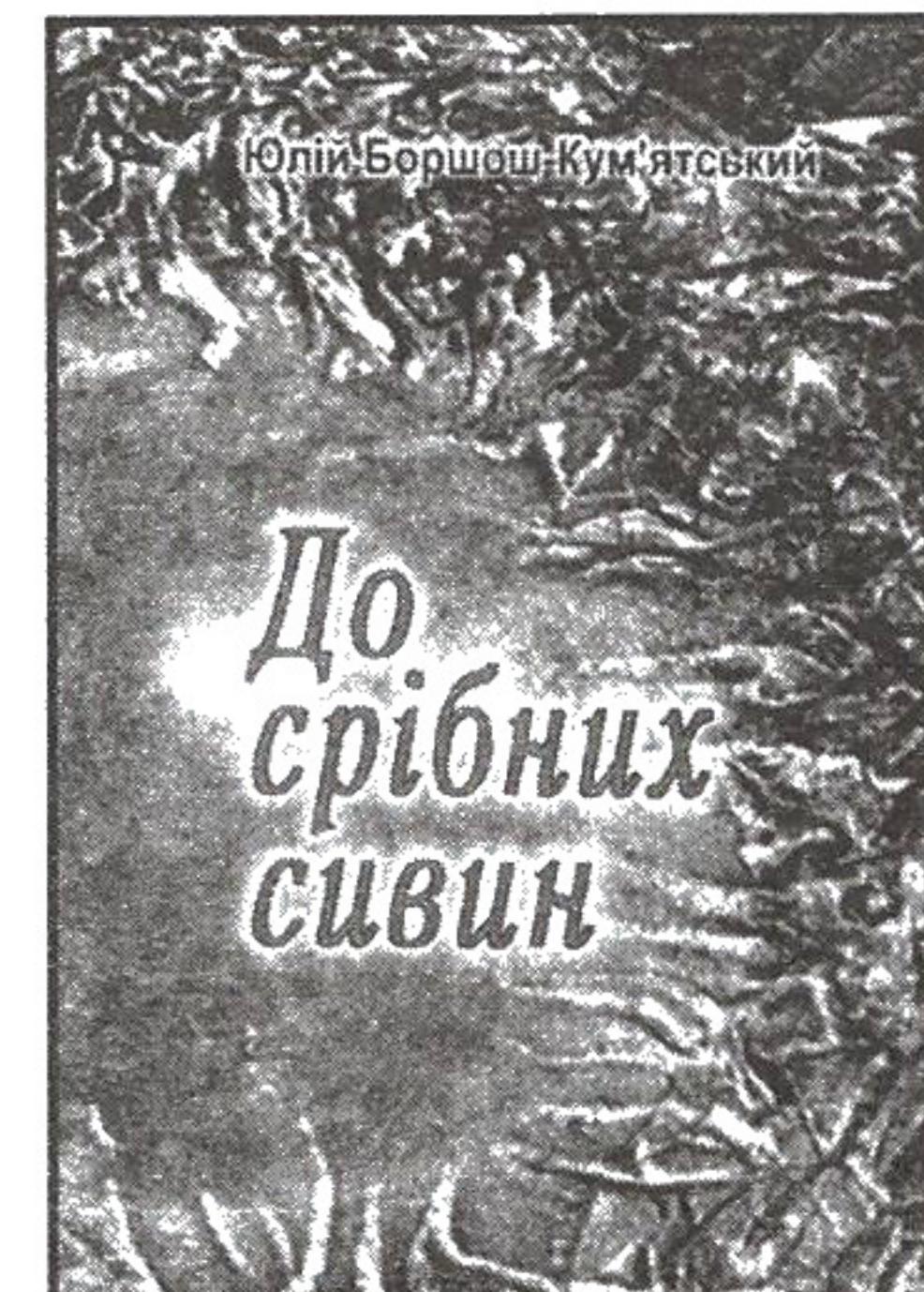
115. Бобак М. Під сьомим небом: Вибрані поезії/ Худож. оформлен. Н.Пономаренко.- Ужгород: Мистец. Лінія, 2004.- 120 с.: іл

Вперше в Україні вийшла книга поезій українського письменника зі Словаччини М.Бобака. До неї, крім нових поезій, увійшли вибрані вірші з колективної збірки “Пригорщі весни” (1966), збірок “Живоцвіт” (1972) і “Судний час” (1996).

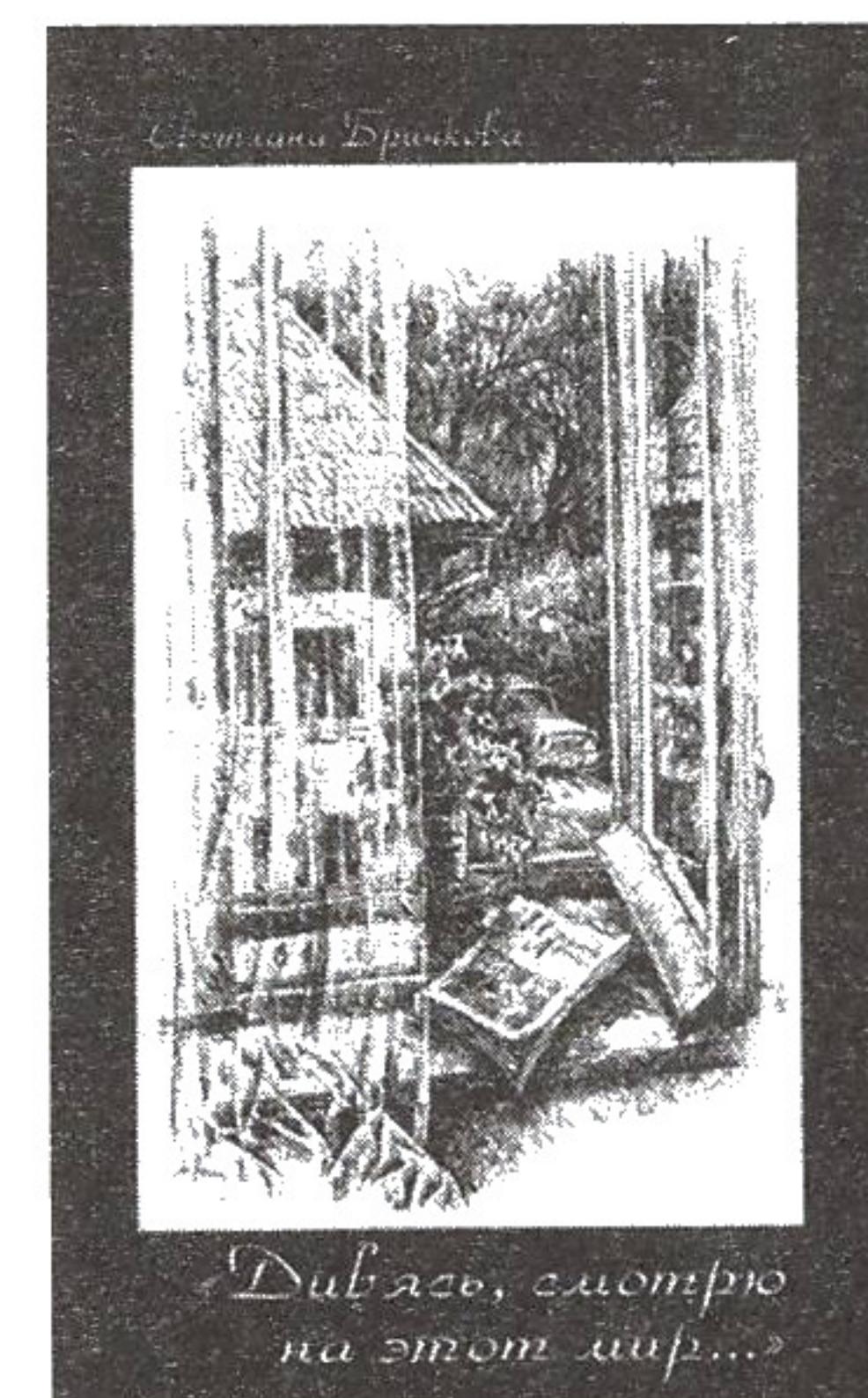
116. Боршош-Кум'ятський Ю.В. До срібних сивин:
Недруковані й призабуті поезії та проза/ Зібрав і впорядкув. Ю.-Б.Боршош; Вступ. ст. П.Скунця.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 176 с.

До книги поета, назву якій він дав сам і яку готовував до друку в останні роки життя, увійшли не друковані досі у його книжках або й ніколи не друковані поезії та мала проза 1929–1978 рр.

117. Бричкова С. “Дивясь, смотрю на этот мир...”:
Стихи/ Предисловие В.Падяка.- Ужгород–Бостон: Изд-во В.Падяка, 2004.- 56 с.: ил.- Рос. мовою.

Цей перший поетичний зошит – результат споглядання прожитого життя, а думки у ньому – досвід пережитого, що зберігається у пам’яті до найдрібніших деталей і подробиць, ще близького настільки, що, здавалося б, протягни руку і доторкнешся до нього, прекрасного...

118. Вежа: [36. поезії]/ Уклад. Т.Ліхтей; Худож. оформлен. Н.Пономаренко.- Ужгород: Мистец. лінія, 2004.- 96 с.: іл.- Рос. та укр. мовою.

У збірнику, що вміщує окремі зразки творчості 23-х поетес краю, в поетичному і художньому втіленні постає поверхнісячолітній Ужгород – з кам’янistими плитами, що шліфувалися в імлі віків, з дорогими серцю закутинами вузеньких вуличок, сплетінням площ і прадавніми замковими стінами, з маєстатичним Собором у наших душах.

119. Вечорова гармонія: Франц. поезія у перекладі І.Петровція.- Ужгород: Карпати, 2004 - 280 с: іл.

Антологія класичної та сучасної французької поезії у перекладі на українську мову – багаторічний доробок ужгородського письменника. Поезії наближають читача до поетичного олімпу Франції.

120. Гниденко В. Зелёная кольчуга: (Партизанские рассказы): Стихи.- Ужгород: Патент, 2004. - 106 с.: іл. - Рос. мовою.

Книга присвячена реальним подіям і людям. Її герої – партизани, фронтовики, вдови, сироти, діти, які пережили страхіття війни та окупації. У поетичній формі автор розповідає про своїх земляків від Слобожанщини до Карпат.

121-122. Гренджа-Донський В.С. Твори: В 2-х томах.- Ужгород: Карпати, 2004.

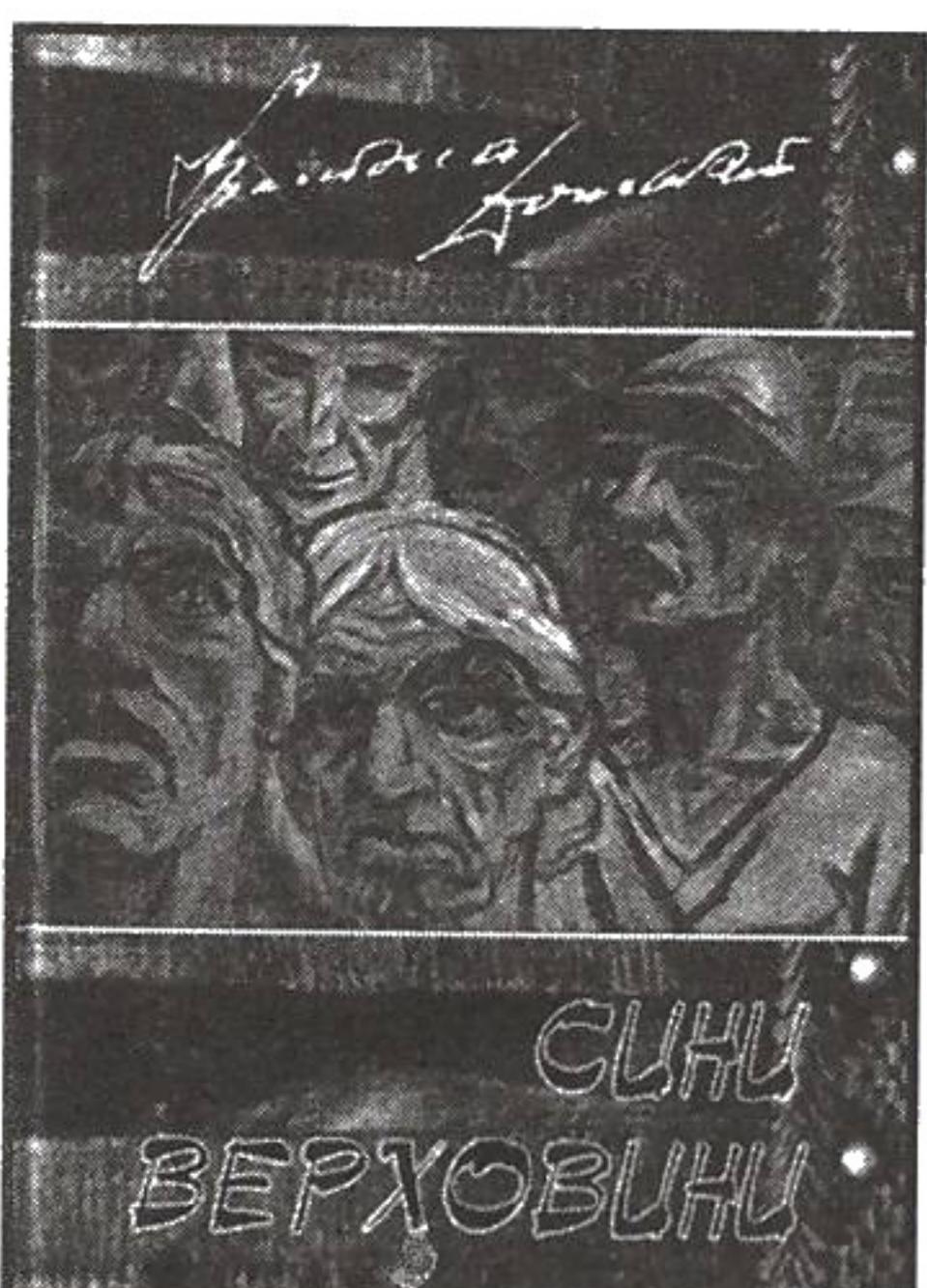
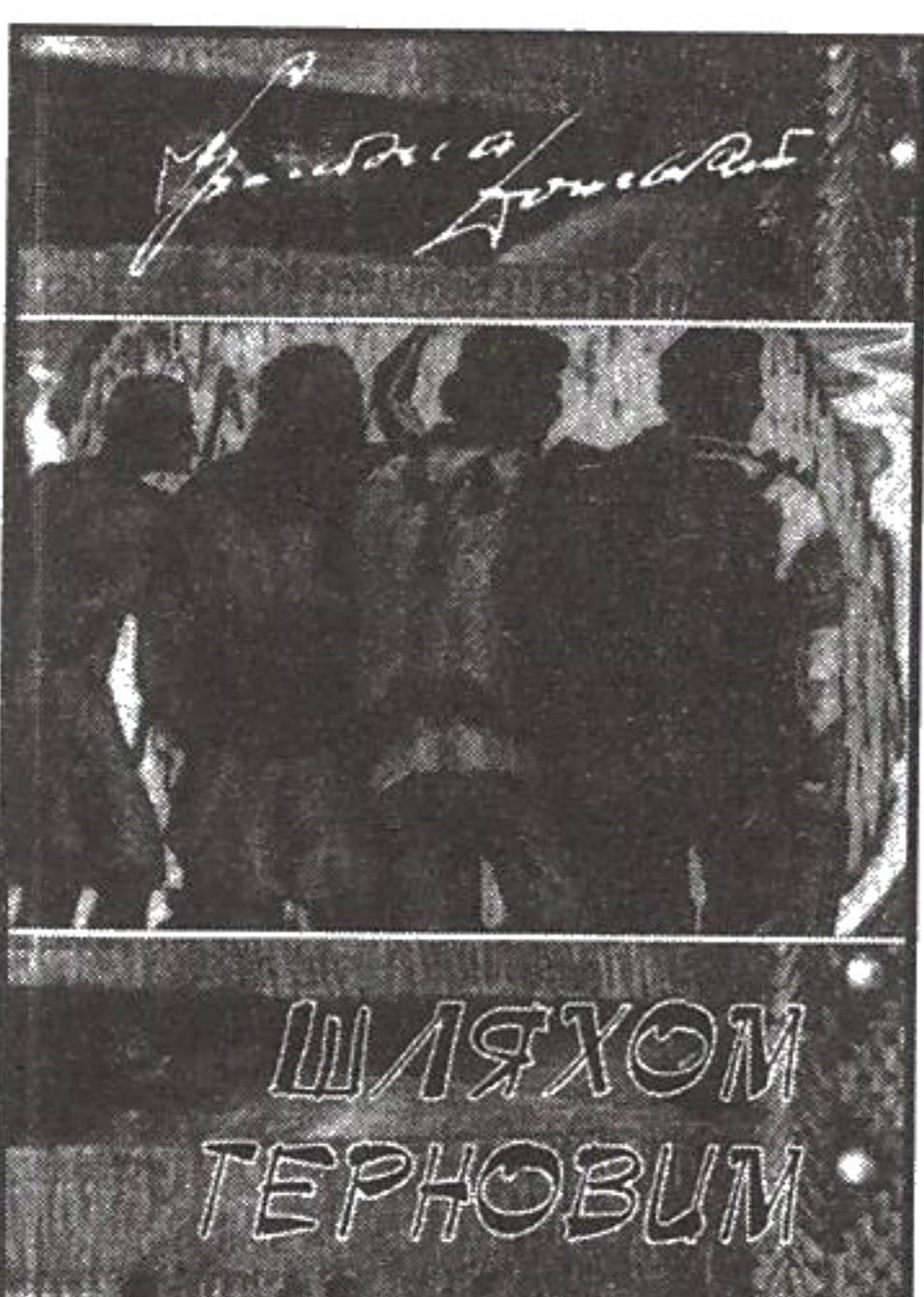
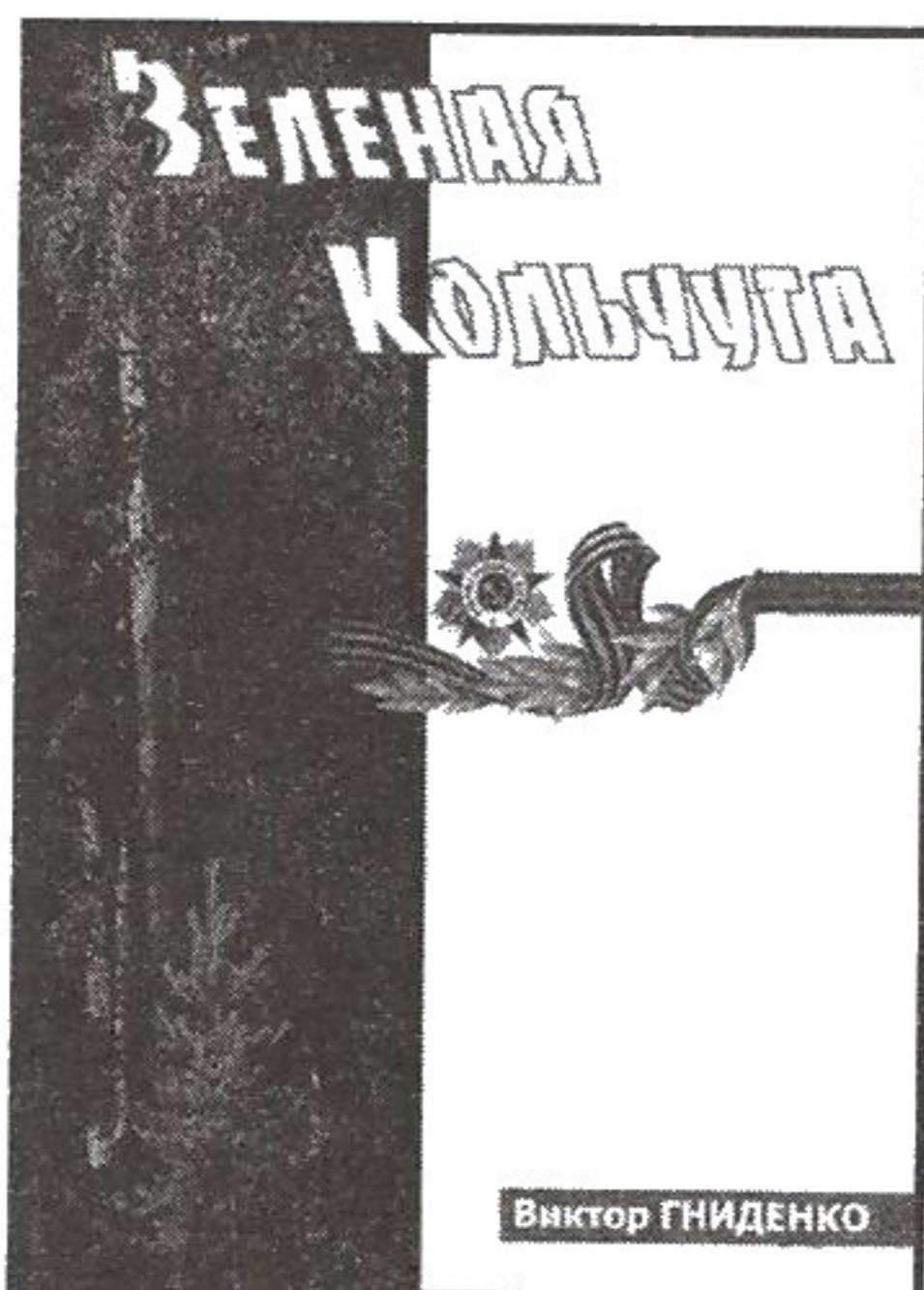
Т. 1. **Шляхом терновим/** Упорядкув., передм. та підготовка текстів З.Гренджі-Донської.- 608 с.: іл.

Т. 2. **Сини Верховини/** Упорядкув. та підготовка текстів З.Гренджі-Донської; Передм. О.Мишаниця.- 464 с.: іл.

Пропоноване двотомне видання вводить нас у складний і багатограничний світ неспокійної творчої натури невтомного національно-культурного подвижника. У пропонованому обсязі художні тексти Василя Гренджі-Донського в Україні публікуються вперше. Мовно-стилістичні особливості авторського оригіналу збережено.

Перший том містить грунтовну передмову-розвідку дочки письменника Зірки, поеми, драматичні поеми, оперету та історичні повісті, наскрізною темою яких є художнє осмислення тернистого шляху українського народу, найзахідніших околиць держави упродовж століть.

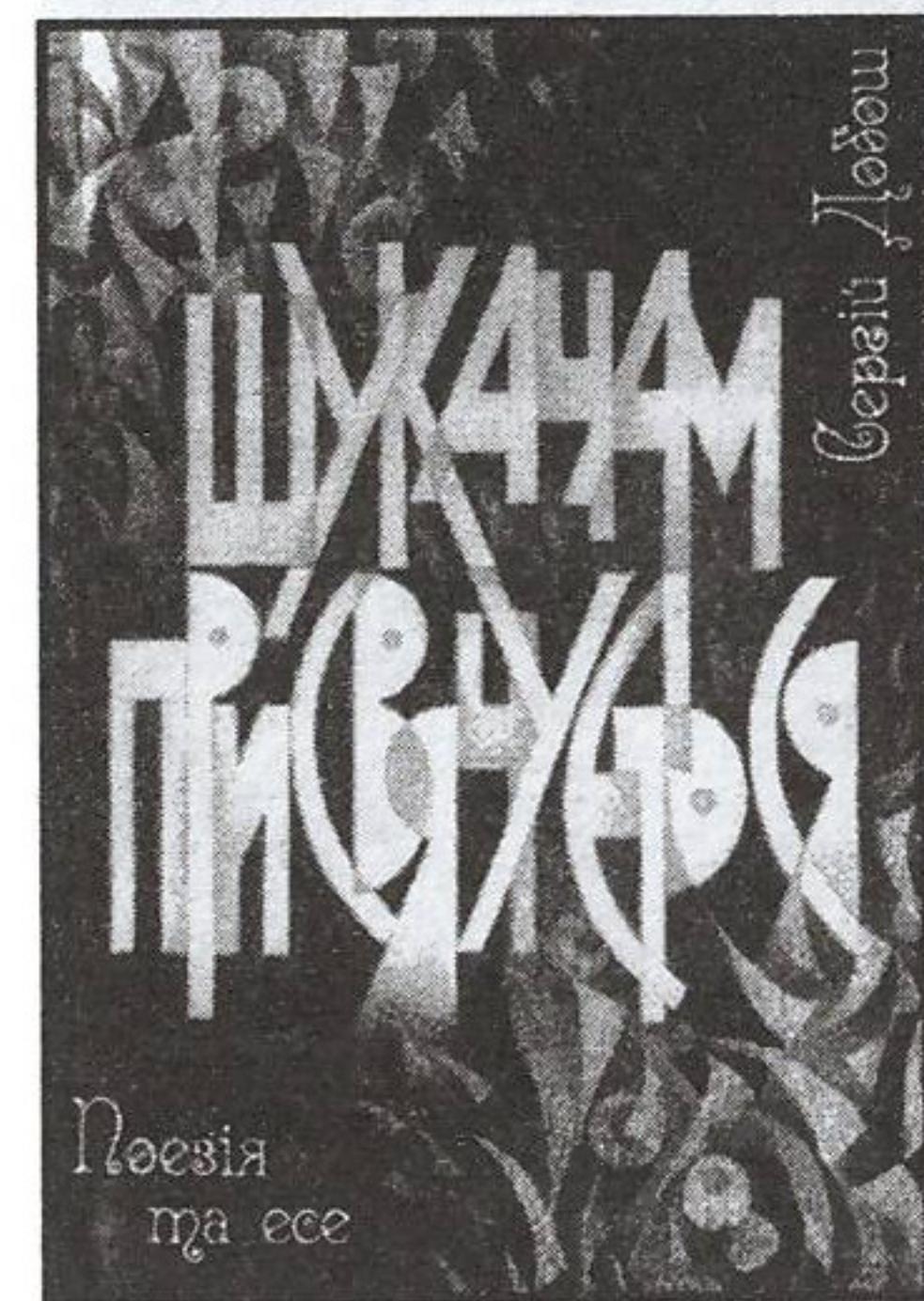
“Сини Верховини” – лебедина пісня Гренджі-Донського, над створенням якої його й застала смерть. Це – широке епічне полотно про Закарпаття з кінця XIX ст. до 1921 р. У ньому колоритно змальовано життя на Верховині в останні роки панування тут Австро-Угорщини, в перші роки після приєднання краю до Чехословаччини. Яскраво відтворено побут, звичаї, вірування, прагнення до возз’єднання з усім українським народом, пробудження закарпатців до політичного і культурного життя.

123. Добош С.Ю. Шукачам присвячується...: Поезія та есе.- Ужгород: Сходи, 2004.- 96 с.

Автор добірки поезій – музикант. Музикант, якого Бог щедро наділив ще й талантом поета і філософа-есеїста. Свого часу багато з поезій побачили світ на шпальтах газет. Однак, доробок автора є вже доволі вагомим і, систематизувавши його, поет пропонує читачеві свої твори у вигляді дебютної збірки.

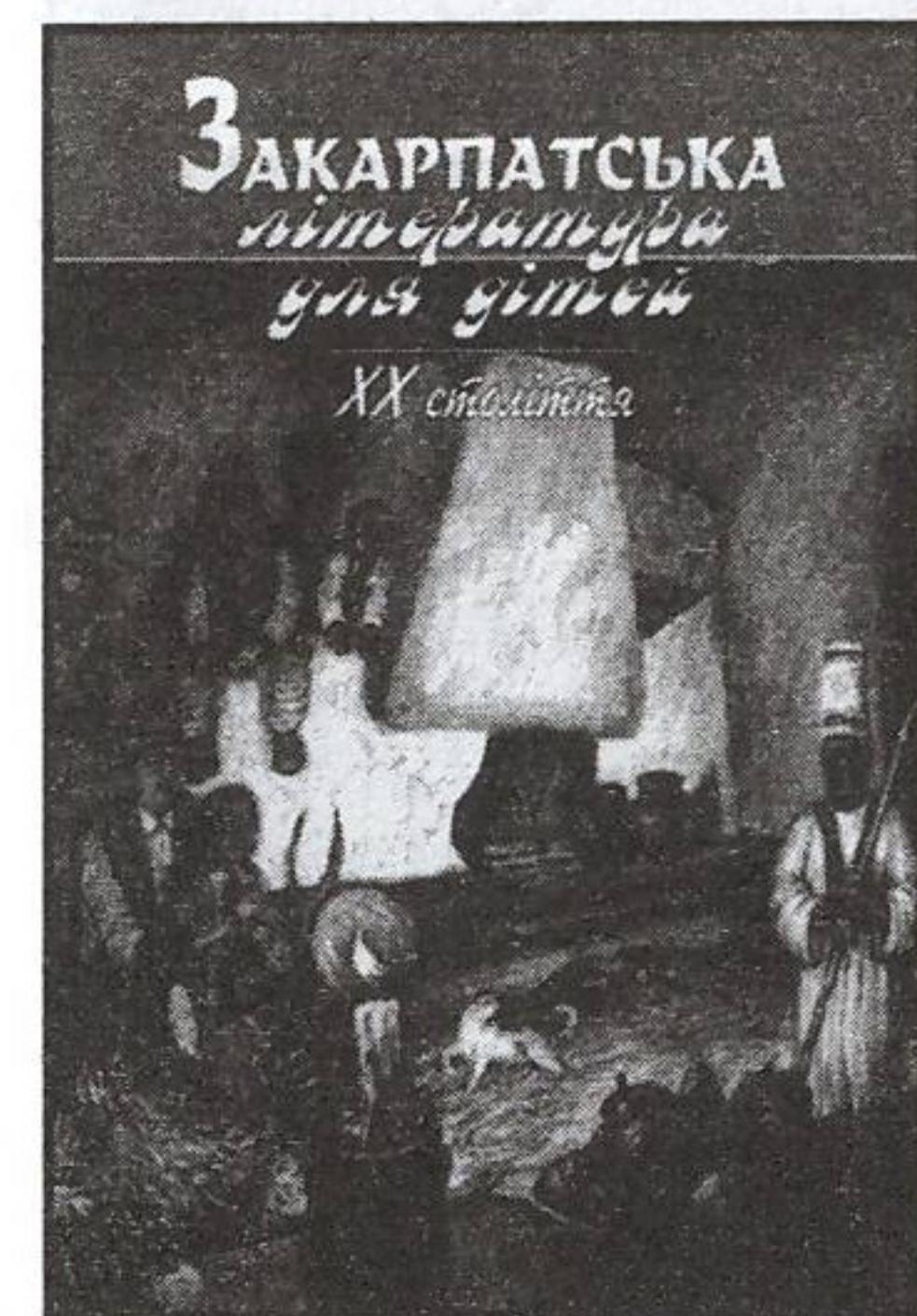
Бог і Людина у Божому плані. Такою є головна тема усіх творів цього доробку.

124. Закарпатська література для дітей. ХХ століття: Антол./ Упорядкув., передм. та підготовка текстів Г.Малик.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 592 с.: фото.- (Красне письменство Закарпаття).- Укр., рос. та угор. мовами.

Книга є третім виданням серії “Красне письменство Закарпаття”. Антологія містить кращі поетичні, прозові та драматичні твори закарпатських майстрів художньої літератури, адресовані дітям.

Період з 1944 р. до наших днів представлений творами членів Закарпатської організації Національної спілки письменників України.

125. Зубач В. Всевишний глаз любви: Повесть-мозаика.- Ужгород: Шарк, 2004.- 76 с.: ил.- Рос. мовою.

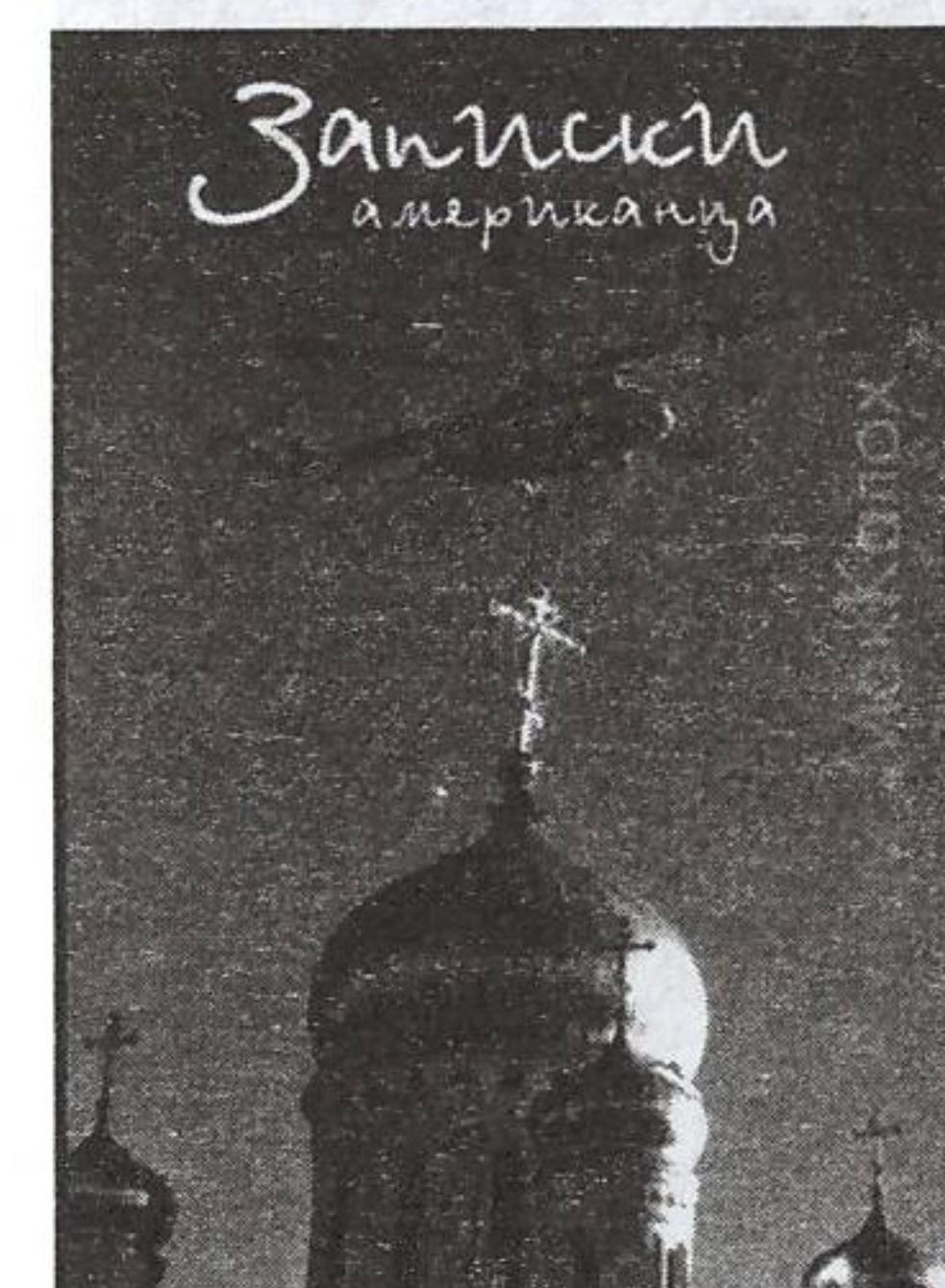
Художня документалістика про закарпатську культуру, що складає першу частину книги під назвою “Всевишний глаз Любви”, не лише констатує факти, але й претендує на узагальнення щодо пройденого багатьма людьми, але не всіма поміченого шляху.

Документальна повість “Гнездо одинокої птиці”, що теж увійшла до даного видання, присвячена визначній постаті – Учителю – Золтану Баконію.

126. МакКалог Сэнди. Записки американца: Рассказы/ Пер. з англ.; Ред. перевода А.Снегурский.- Ужгород: Мистец. Лінія, 2004.- 176 с.- Рос. мовою.

У своїх оповіданнях американський письменник Сенді МакКалог, який уже декілька років мешкає в Україні, знайомить читачів зі своїм поглядом на життя простих людей різних куточків світу. “Записки американца” – продовження “Ужгородських історій”, виданих англійською мовою.

127. Карпатський словоблуд: Альманах автохтонного гумору/ Уклад. О.Гаврош.-Мукачево: Карпат. вежа, 2004.- 78 с.; іл.

Збірка творів трьох молодих, і не дуже, сатириків – П.Чучки, М.Дочинця, О.Гавроша, збагачена вдалими сатиричними художніми мініатюрами учасників конкурсу “Карпатський словоблуд”, є першою спробою представити закарпатський гумор як невід’ємну частину літературного процесу Закарпаття нової доби.

128. Кешеля Д.М. ...І в Смерті були твої очі: Осінні сповіді/ Худож. І.Панейко.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 180 с.: іл.

Нова книга – етапна у творчості письменника Д.Кешелі. Вона презентує оригінальний, філософського спрямування художній світ автора, непересічним героем якого доводиться осягати глибини буття, часто виходячи за межі усталених уявлень про життя і реальність.

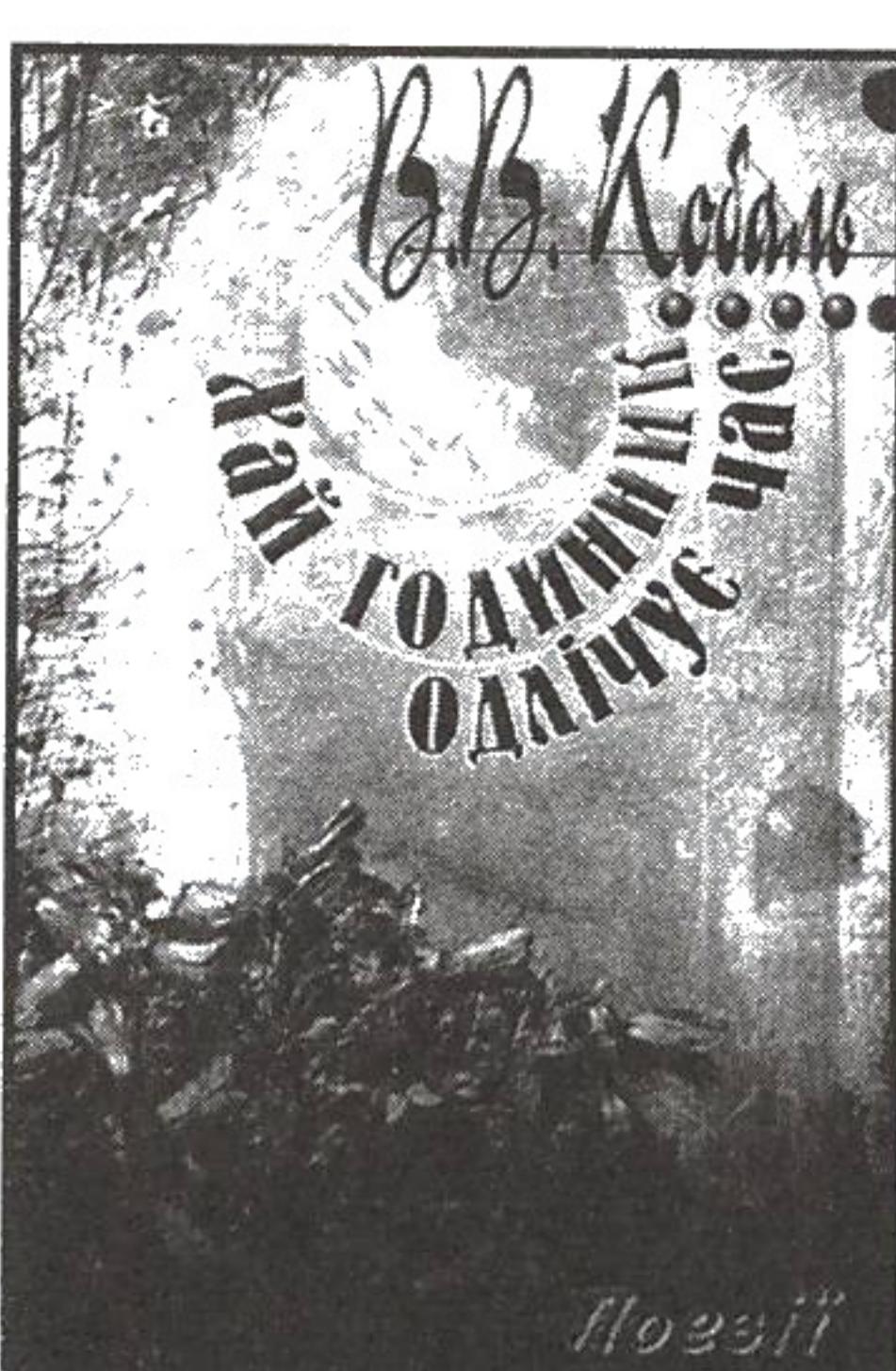
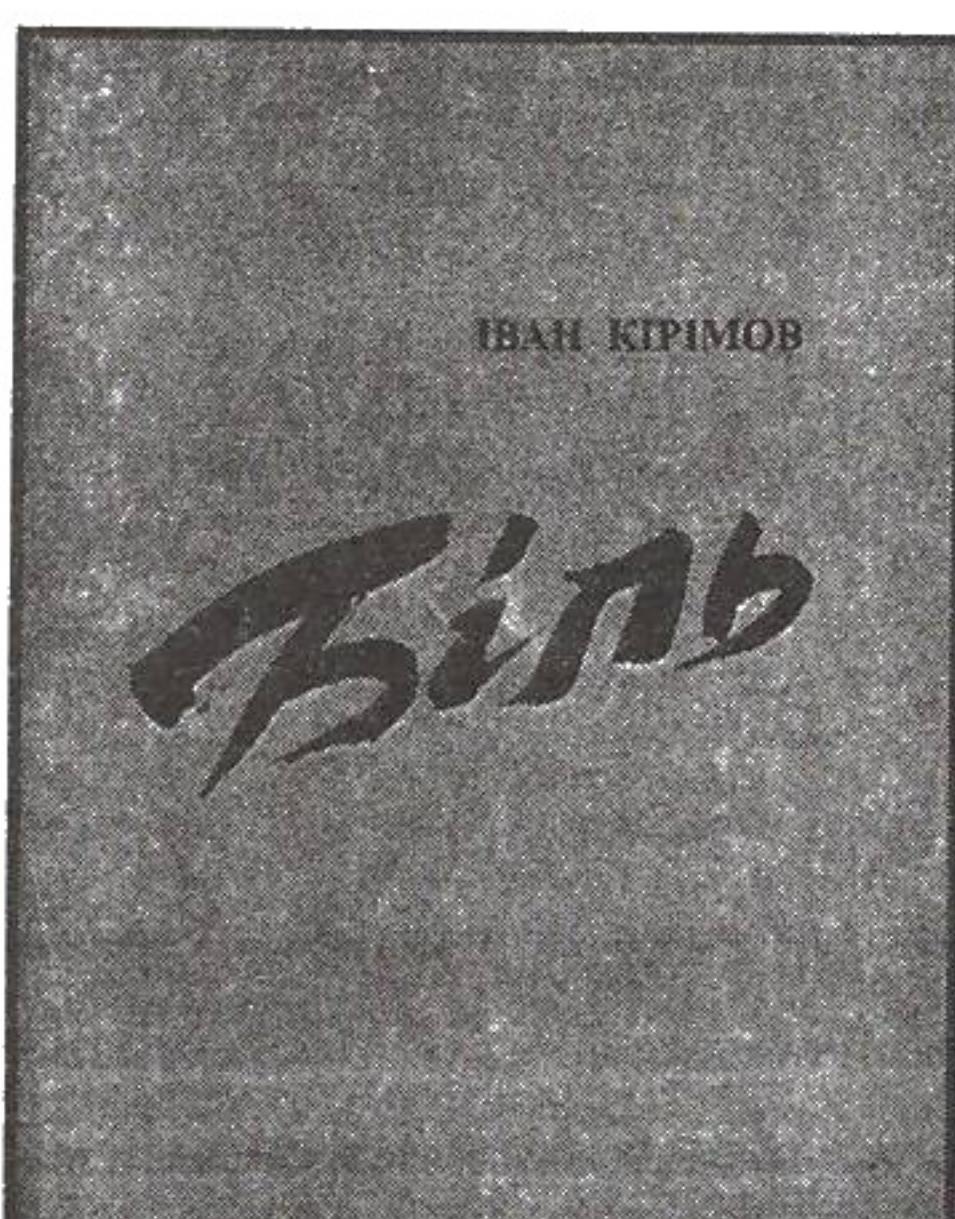
У книзі використані роботи художника І.Панейка. Доля дійових осіб Карпат настільки переплітається у творах обох авторів, написаних у різні часи і без відома про спільне у творчості, що неможливо розмежувати, кому з них наслідося написане, а хто пережив його.

129. Кірімов І. Біль: Поезії/ Худ. І.Кучак.- Ужгород: IVA, 2004. - 96 с.

Назва книги – це стан душі поета. Біль виходить із серця назовні. Книга просякнута вірою у завтрашній день.

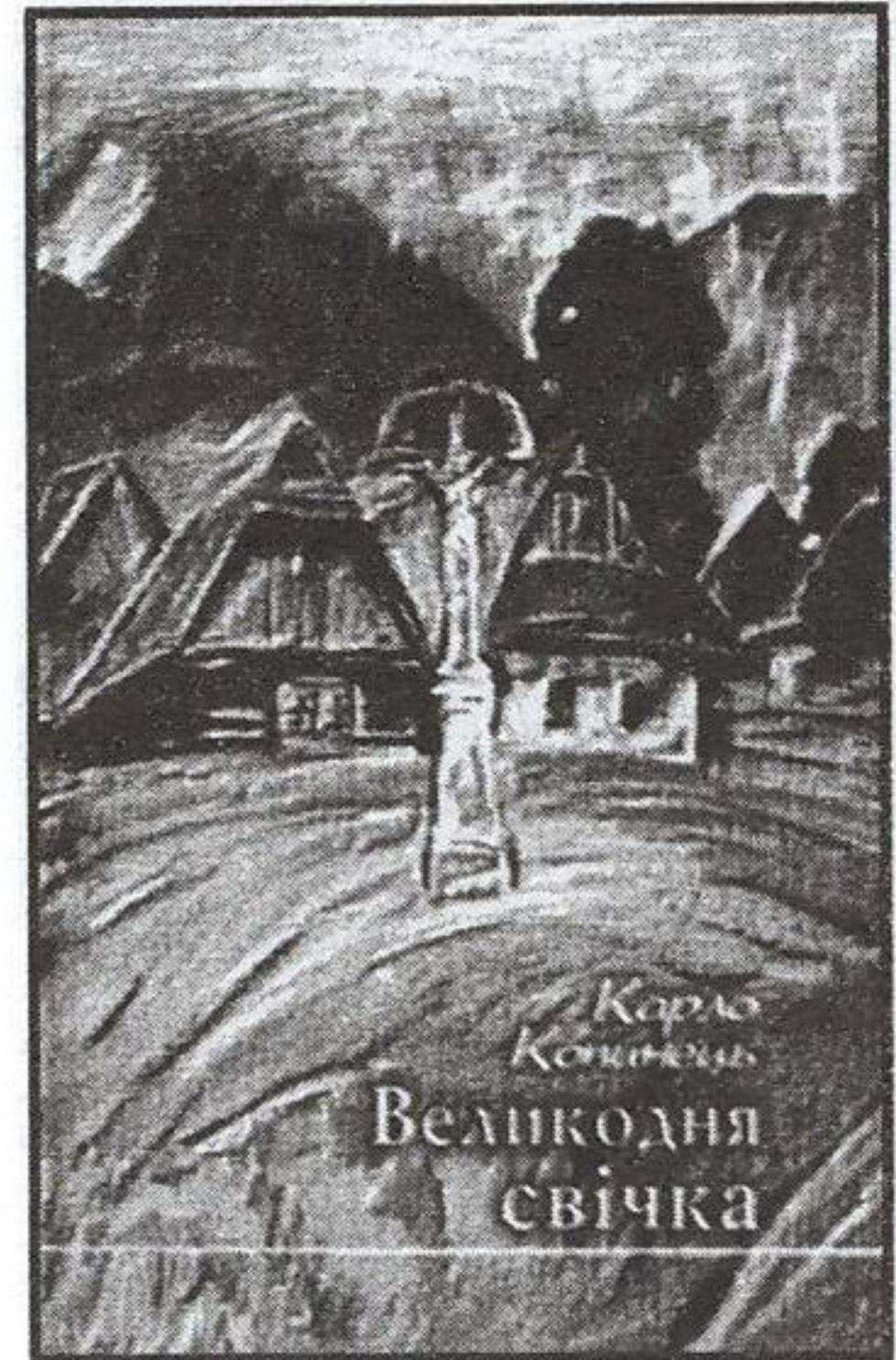
130. Кобаль В.В. Хай годинник одлічує час...: Поезії.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 88 с.

Добріка поезій художньо відтворює одвічний цикл невмірущості людського духу, народу, епохи, передаючи глибокі почуття й найсокровенніші порухи власної душі.

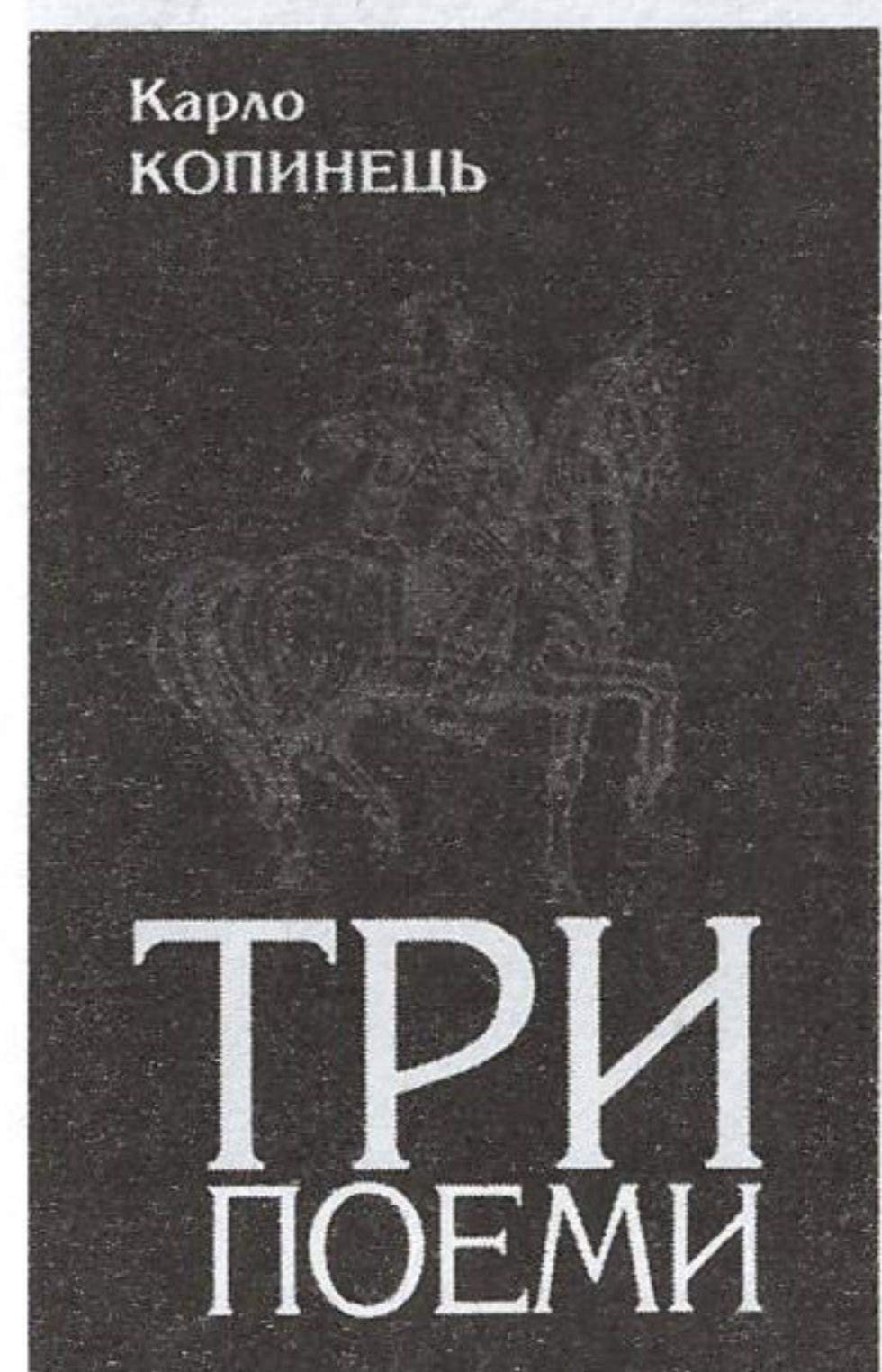
131. Копинець К.Ф. Великодня свічка: Поезії.-
Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 136 с.: іл.

У новій збірці поет, що незабаром після її виходу відійшов у вічність, представ перед читачем з високохудожніми, емоційно забарвленими творами, у яких глибоко аналізуються духовні витоки краян, так звані “білі плями” закарпатської історії, возвеличуються трагіко-героїчні постаті рідного народу – А.Волошина, І.Рогача, Г.Рогач, О.Блестіва, В.Кузьмика та ін. Одна з найпомітніших ознак творчого стилю автора – вміння мислити історично, малювати широкі, з епічним розмахом, панорами суспільно-політичного та побутового життя земляків.

132. Копинець К.Ф. Три поеми/ Передм. В.Кухти.-
Ужгород: Гражда, 2004.- 108 с.: іл.

Нова в доробку автора книжка пропонує читачеві ліро-епічну подорож в історію рідного краю аж до часів легендарного ужгородського князя Лаборця. Власне, її осердям є осмислення себе, свого місця й призначення в цьому світі, вияснення джерел національної сутності, зрештою – душі й духовності українського народу, невід’ємною частиною якого автор себе самоідентифікує, в історичній ретроспекції, а заразом – осягнення перейденого шляху з усією варіативністю вибору на житейських перехрестях.

133. Корсак Ю. ...І світить зорею сльоза: Поезії. Етюди. Новели. Повість.- Ужгород: Шарк, 2004.- 172 с.

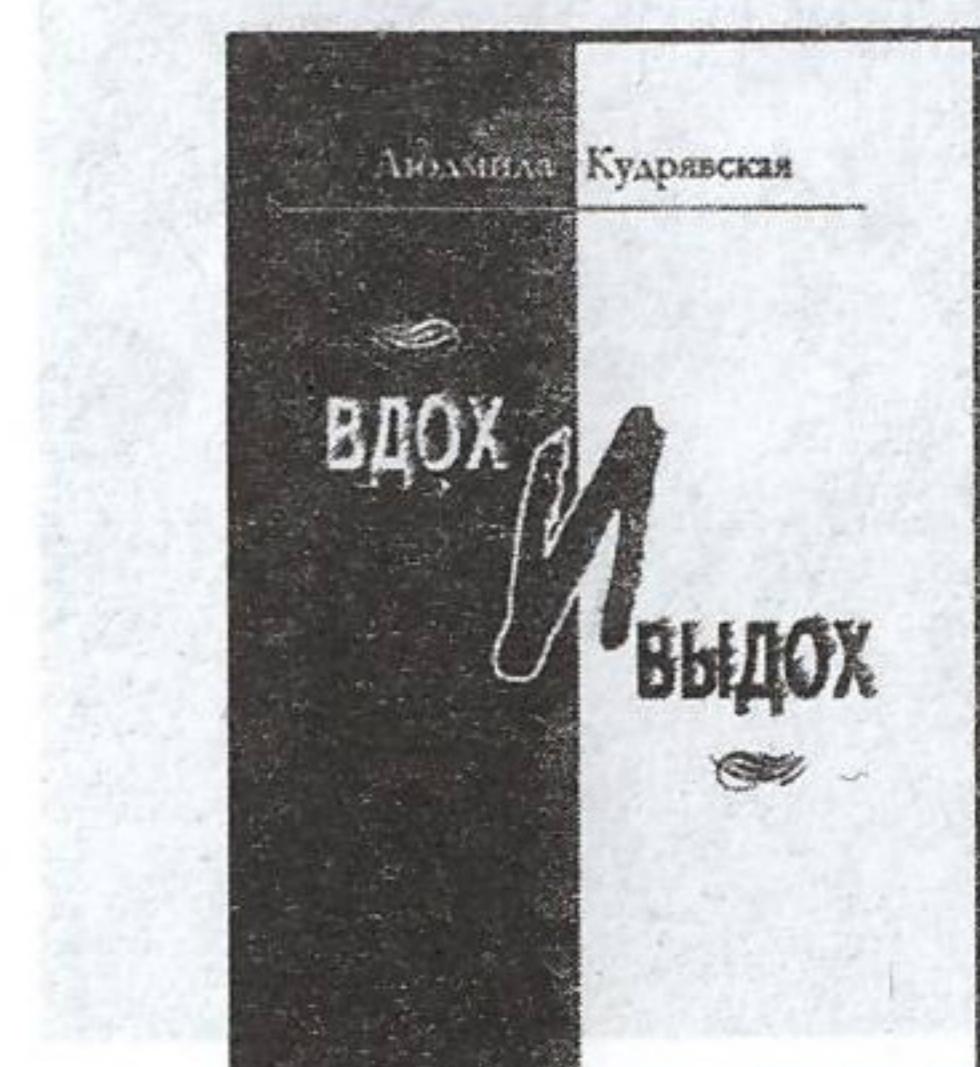
Першу книжку автора, лікаря за професією, склали твори про кохання, щедро зігріті добрим юначим серцем.

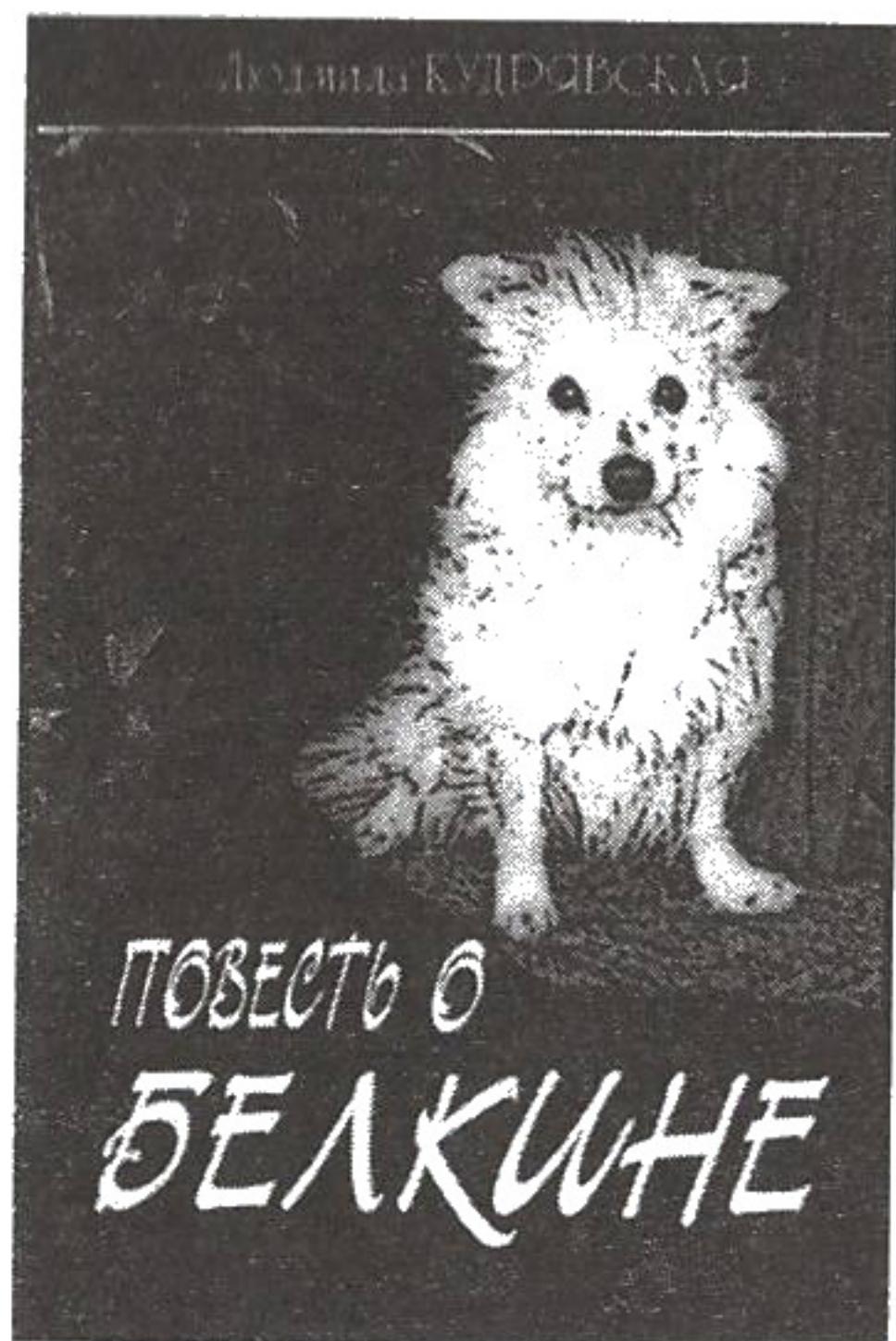
Повість “Світло в кінці тунелю” – крик душі героя, динамічна, складна, пристрастна оповідь про велике кохання і велику трагедію людської душі.

134. Кудрявская Л. Вдох и выдох: Поэзия/ Худож. оформ. А.Гаркуши.- Ужгород, 2004.- 144 с.- Рос. мовою.

Збірка ліричних мініатюр складається з нових творів відомої закарпатської російськомовної поетеси, автора низки видань, які полюбилися читачам. Це – раздуми про життя, пейзажні замальовки, вірші-настрої, іронічні восьмивірші. І в усіх цих мініатюрах – душа автора, небайдужа й чутлива.

135. Кудрявская Л. Повесть о Белкине: Мозаика: Рассказы, стихи, этюды/ Худож. оформл. А.Гаркуши.- Ужгород: М-Студія, 2004.- 112 с.: ил.- Рос. мовою.

Книга – це експресивна мозаїчна картина взаємовідносин людини й давнього друга – собаки. Тема ця не нова, але авторка прагне розкрити її по-своєму. Саме тому книжку, умовно названу “повістю” складають як сюжетно закінчені невеличкі оповідання, так і етюди, начерки, спостереження, епізоди з життя. Всі вони об’єднані головним чотириногим “героєм”. Мозаїка доповнена ліричними і драматичними віршами про собаку, що виводять розповідь із рамок камерності. Це книга про гармонію у взаємовідносинах людини і братів наших менших.

136. Кудрявская Л. Летающие деревья: Рассказы.- Ужгород: Карпаты, 2004.- 64 с.: ил.- Рос. мовою.

Це друга книга прози відомої закарпатської поетеси, автора багатьох збірників лірики і віршів для дітей. Оповідання написані, в основному, у 80-их роках і друкуються вперше. Вони адресовані малим і дорослим читачам, які пам’ятають себе в дитинстві, незалежно від нинішнього віку.

137. Кухта В.В. Пава повстання: Поезії.- Мукачево: Карпатська вежа, 2004.- 72 с.

У новій збірці поет, заглядаючи у минуле, розмірковує над цінностями сучасного, сповненою протиріч світу, роллю митця у процесі самоосмислення людини.

Розкутість думки, психологізм, невпинний художній пошук – характерні ознаки пропонованої увазі читачів книги.

138. Маслиев Ю.К. Злобным аллюром пропората ночь...: Приключенческий роман.- Ужгород, 2004.- 256 с.- Рос. мовою.

У першій частині трилогії “Злобним аллюром пропората ночь...” автор розповідає про долю трьох товаришів. І білій контррозвідці, і ВЧК, і деяким політичним авантюристам, що захопили владу в Росії після жовтневого перевороту 1917 року, і секретним міжнародним агентам, котрі служать одразу декільком хазяям, – усім хочеться доторкнутись до таємниці – до закодованої інформації та таємних рахунків Військової розвідки Генерального штабу колишньої Російської імперії.

Події, зображені в романі, відбуваються під час громадянської війни на широких просторах Російської імперії.

139. Маслиев Ю.К. Злобным аллюром пропорота ночь... Кн. 2: Бешеная судьба: Приключенческий роман.- Ужгород, 2004.- 278 с.- Рос. мовою.

Друга частина пригодницького роману “Злобним аллюром пропорота ночь...” на фоні шалених пригод піднімає питання моральності та совісті. Мафіозні разборки, екзотика напівфеодального Китаю, диверсійні центри, карний світ Росії, сморід сталінських концтаборів, біла тиша колимських снігів і подвиг в ім’я любові до життя примушують читача самому дати відповідь на запитання, що таке любов, дружба, співчуття, ненависть, честь, гідність, Батьківщина, совість.

140. Між Карпатами і Татрами: Зб. худ. пер. студентів-словакістів УжНУ. Вип 4/ Упоряд. Т.Ліхтей.- Ужгород: Ліра, 2004.- 60 с.- Укр. та слов. мовами.

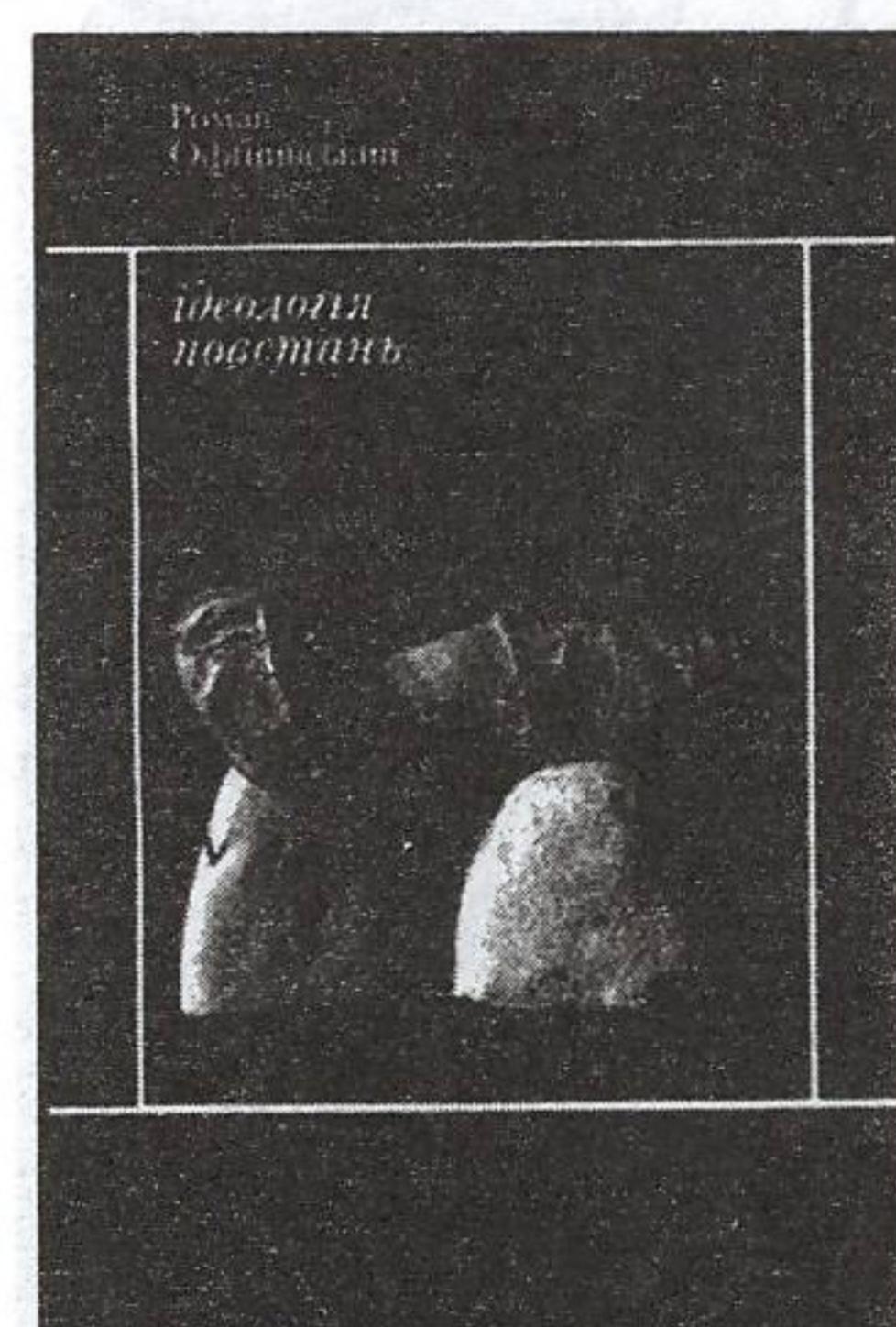
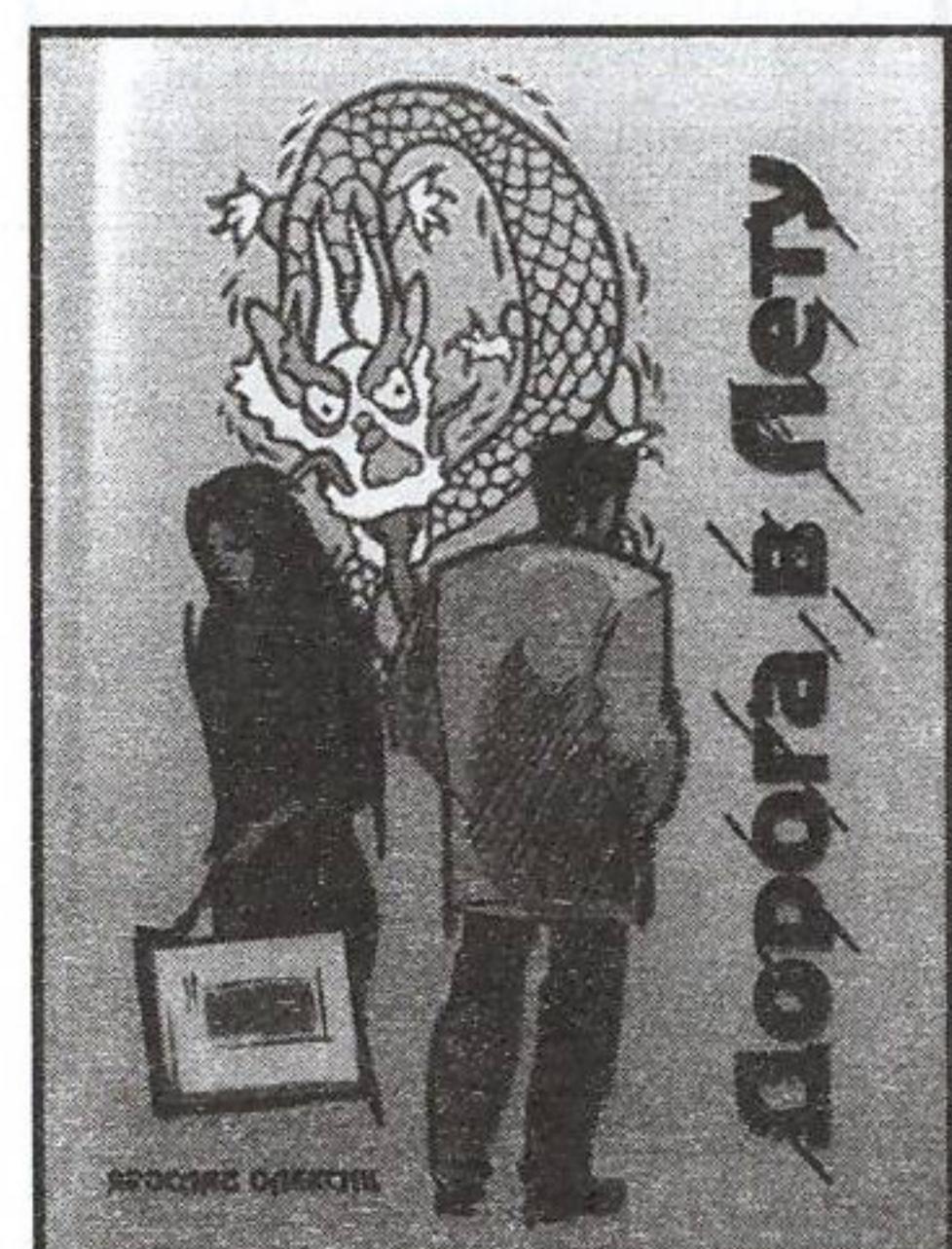
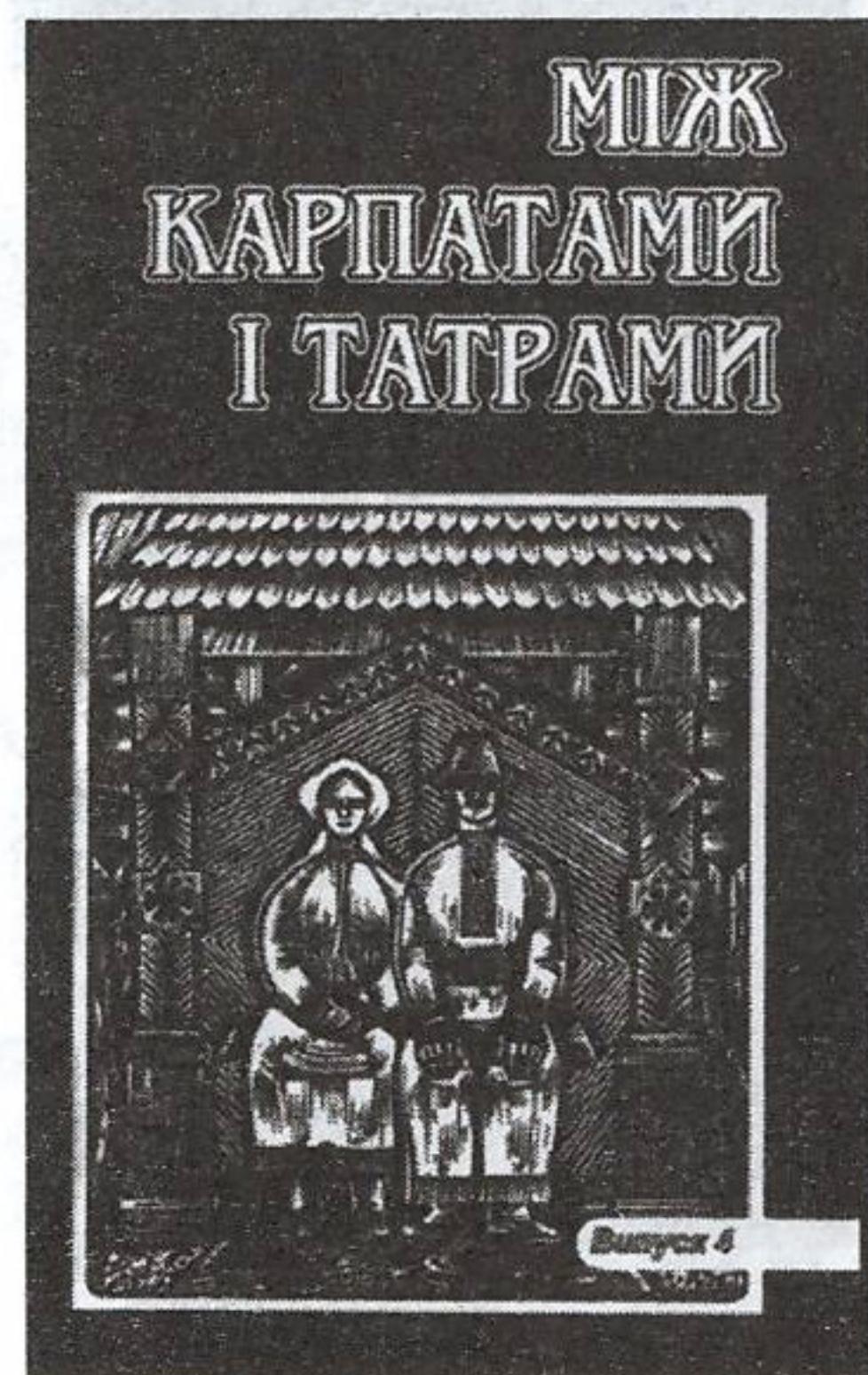
До збірника увійшли українські переклади сучасного словацького поета Яна Замбора і словацькі переклади творів Х.Керити, В.Фединишинця, В.Кузана, О.Тимофієвої, О.Евтушка та В.Кобаль, виконані студентами словацького відділення філологічного факультету Ужгородського національного університету.

141. Олексик Я. Дорога в Лету.- Міжгір’я, 2004.- 208 с.

Документально-публіцистичне видання, за визначенням автора, є запізнілим каяттям, перед тими, чиї імена на початку вісімдесятих років ХХ ст. зустрічалися в інших “творах” автора, що починалися банальним “источнику стало известно...”.

142. Офіцинський Р.А. Ідеологія повстань: Поезія/ Післямова В.Марка.- Ужгород: Гражда, 2004.- 72 с.; іл.

У поезіях все огорнуто віддаленими асоціаціями, вищуканими метафорами, що створює відчуття таємничості поетичного світу. Проте автор не поспішає тлумачити свої відкриття.

143. Павлович О.І. Гучать гори і долини: Вибрані твори/ Упорядкув., підготовка текстів, та пояснення слів І.В.Хланти, Т.М.Чумак; Вступ. ст. та примітки Т.М.Чумак.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- 328 с.: іл.

Олександр Павлович (1819–1900) – видатний поет-будитель, публіцист, педагог, релігійний і культурно-освітній діяч історичного Закарпаття, друг і соратник О.Духновича. Він вперше заговорив народною мовою про лихо кріпаччини, розорення краян, еміграцію в Америку. Книга вперше в Україні знайомить читача з кращими творами з його творчої спадщини.

144. Панчук Н.М. Різні наголоси: Поезії. - Ужгород: Мистец. Лінія, 2004. -104 с.

Сьома збірка поетеси представляє вірші справді багаті розмаїттям емоційних наголосів та інтонацій – від сарказму до ліричного смутку.

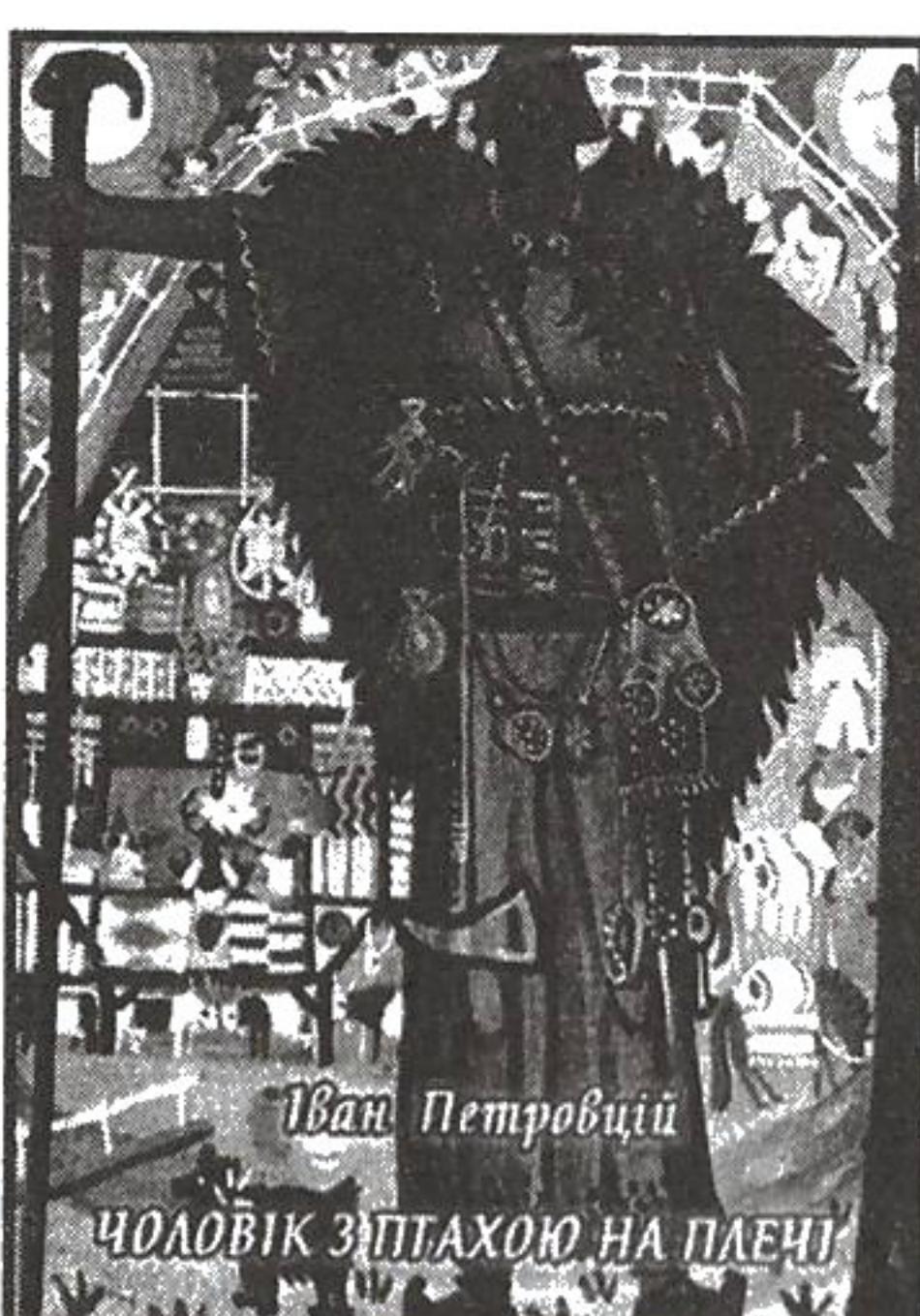
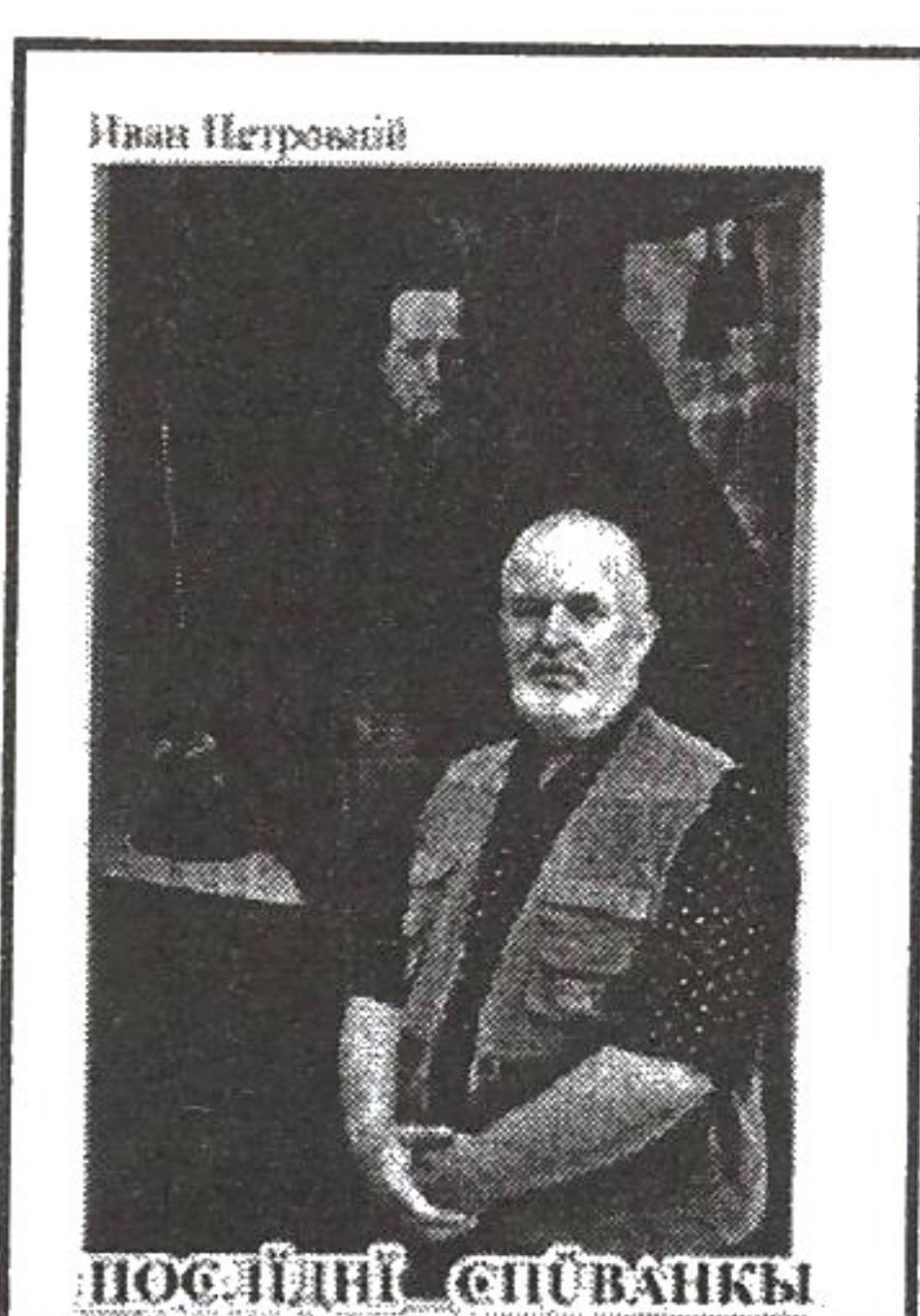
Одна з особливостей збірки – складна архітектоніка, яка, проте, допомагає читачеві легко знайти інтонацію, суголосну тому настроєві.

145. Петровцій И. Послідні співанки: Русинська поезия.- Ужгород, 2004.- 168 с.- Русин. мовою.

Збірка поезій – це старі й нові вірші, в яких межують та уживаються несумісні поняття – добро й зло, любов і ненависть, життя й смерть, рай та пекло... Втомлений від пошуків ліричний герой часто переходить межу, в глибині душі сподіваючись, що це вже востаннє...

146. Петровцій I. Чоловік з птахом на плечі: Поезії.- Ужгород, 2004.- 496 с.

До свого життєвого ювілею поет підготував збірку вибраних поезій, яка увібрала в себе кращі зразки його творчості із збірок попередніх років.

147. Погоріляк Ю.Ю. Зірки Виноградівщини: Поезія.-
Виноградів, 2004.- 144 с.

У пропонованій збірці поезій автор – вчитель-пенсіонер із Виноградівщини намагається познайомити читачів із видатними людьми району. Герої його поезій – як історичні постаті, так і сучасники: вчені, поети, спортсмени, бізнесмени, діячі науки та культури.

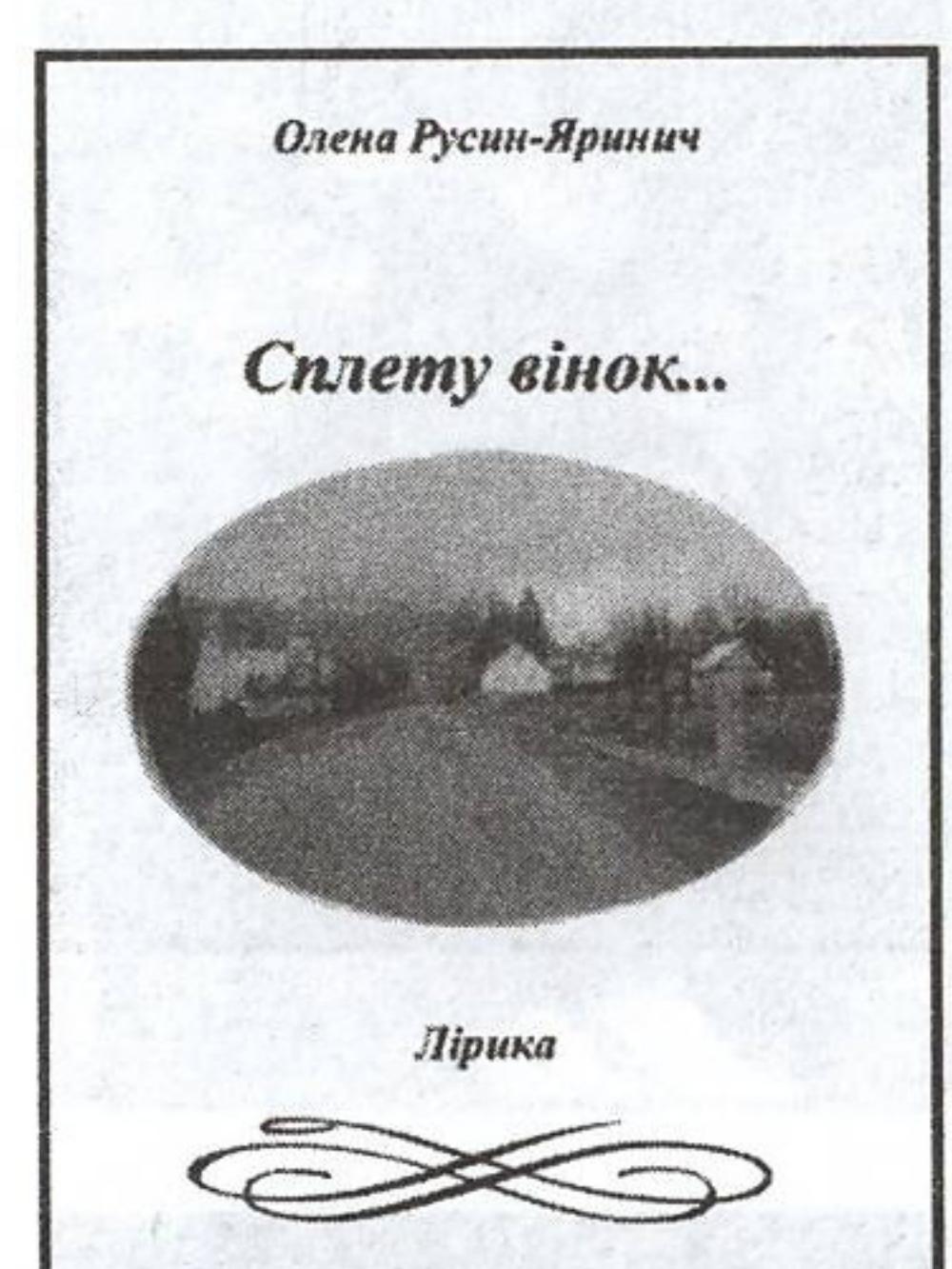
**148. Пономарёв Г. Сеттер на снегу: Повесть; Пере-
личка времён: Худ. публицистика. - Ужгород: Патент,
2004. - 312 с.- Рос. мовою.**

В основу повісті “Сеттер на снегу” покладені особисті спостереження автора, хоча назвати її документальною ніяк не можна. “Перекличка времен” – це чергова спроба утвердитися у жанрі художньої публіцистики.

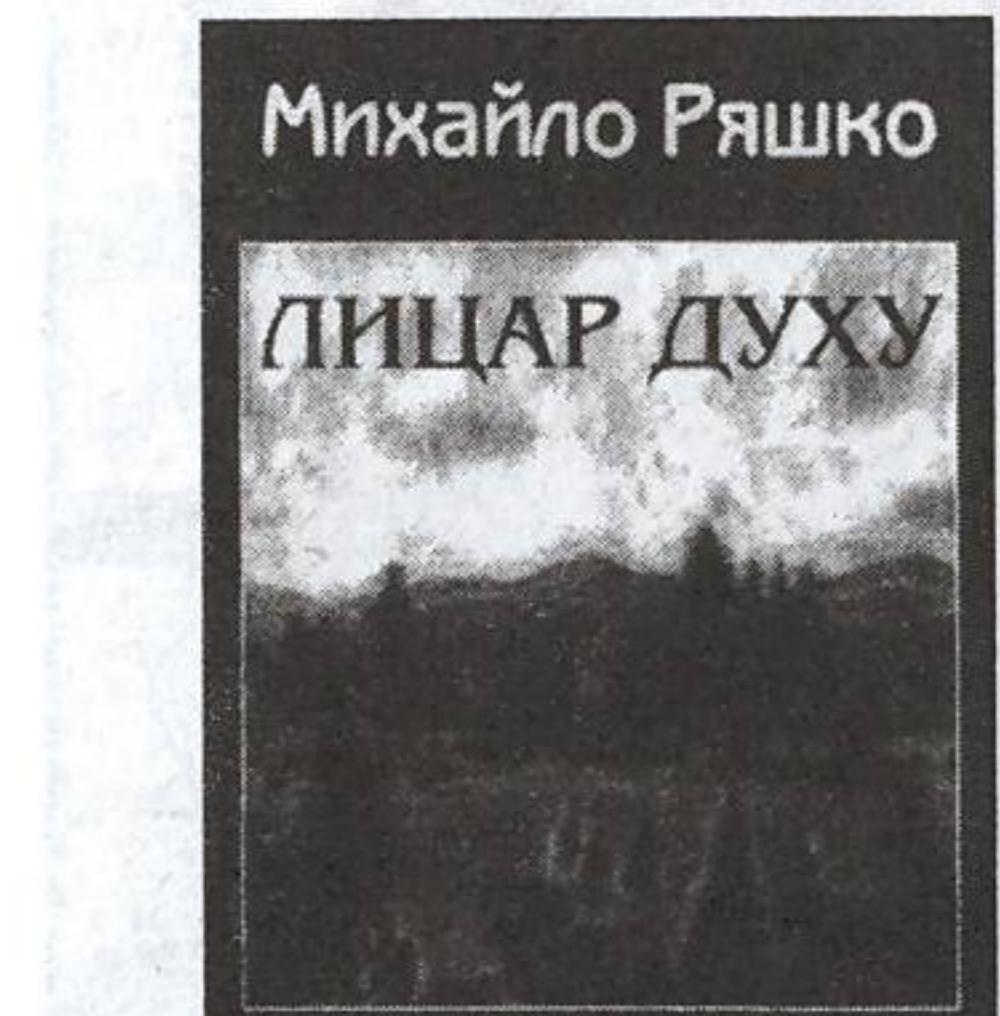
**149. Русин-Яринич О. Сплету вінок: Лірика/ Передм.
Г.Макаренко.- Тячів: Крок, 2004.- 40 с.: іл.- Русин. та укр.
мовами.**

Ці поезії написані не в пошуках літературної слави, вони не претендують на художню досконалість та вишуканість, а є лише своєрідною спробою зупинити щасливу чи драматичну мить, яку випало пережити.

**150. Ряшко М. Лицар духу: Ліро-філософ. поема/ Упр.
культури Закарпат. облдержадмін.; Обл. центр. нар. твор-
чості; Наук.-культурологічна лабораторія.- Ужгород: Па-
тент, 2004. -114с. :іл.**

У поемі подано спробу в поетичній формі висвітлити життєвий і творчий шлях заслуженого діяча мистецтв України, відомого фольклориста, літературознавця, бібліографа, педагога Івана Хланти.

151. Сегляник Ю.І. Світло душі.- Ужгород: М-Студія, 2004.- 64 с.: іл.

Книга-альбом розповідає про надзвичайно складну долю та творчість юної художниці Юлі Сегляник. Про близьких, друзів, які допомагали їй боротись із важкою недугою та велику стійкість і волю до життя тендітної дівчинки. Вона жила надією і намагалась нести радість і заспокоєння туди, де є розpac і смуток, намагалась підтримувати інших, хоча й сама потребувала підтримки.

152. Слободан Славко. Бетярський букварь/ Худож. Т.Керча.- Ужгород, 2004.- 32 с.: іл.- Русин. мовою.

Творчий тандем русинського поета й перекладача Ігоря Керчі (Славка Слободана) та його сестри, поетеси й книжкового ілюстратора Тамари Керчи пропонує русинським дітям оригінальний букварик, в якому кожній букві алфавіту відповідає віршик, пов'язаний з однією з географічних назв краю.

153. Сорока С. Зійшло сонечко ясне: Для дітей мол. і серед. шк. віку/ Худож.О.Гаркуша; Пер. англ. М.Пришляк.- Ужгород: М-Студія, 2004.- 16 с.: іл.- Укр. та англ. мовами.

Твір пройнятий ласкою й лагідністю, добротою серця і душі. Оповідь про невтомного трударя – Сонечко, таємниці якого завше займають малюків.

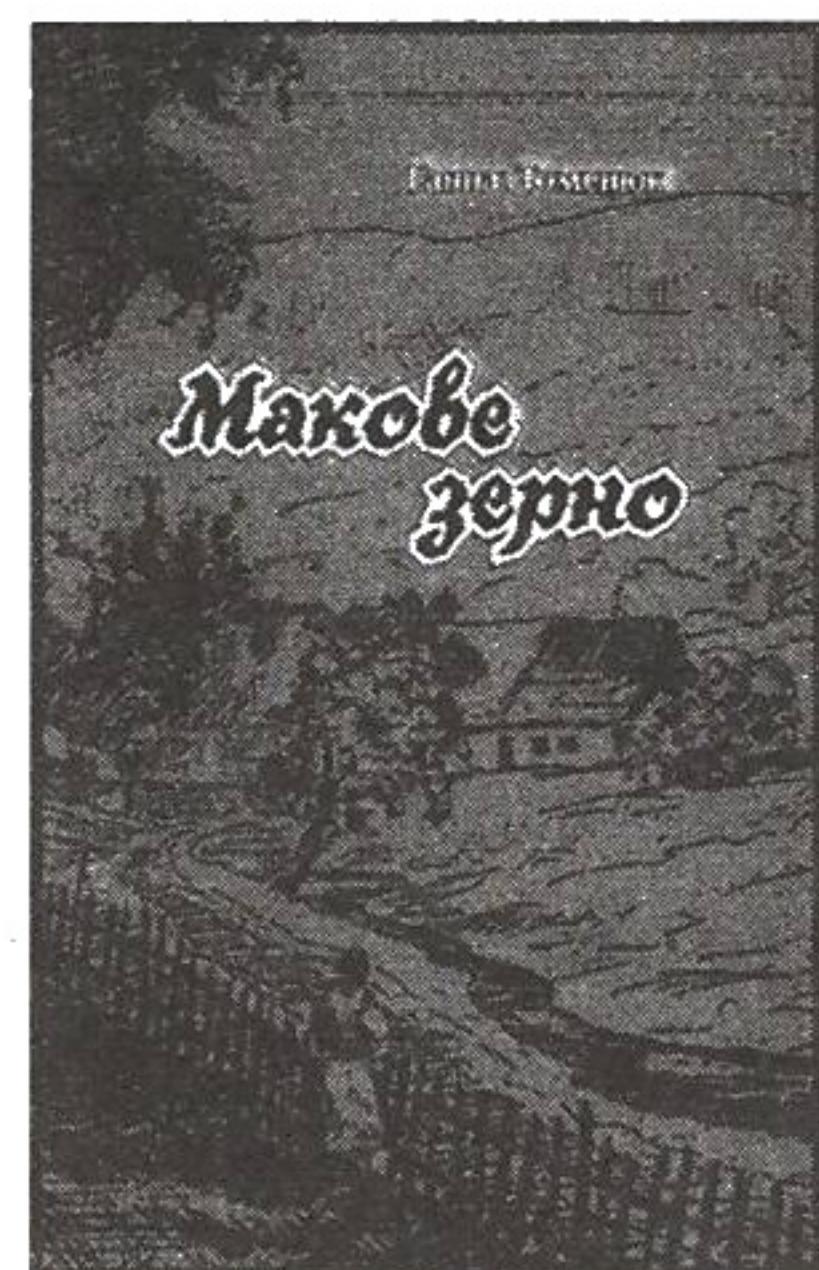
154. Софілканич Р.І. При світлі дня: Поезії/ Худ. оформлен. Н.Пономаренко.- Ужгород: Мистец. Лінія, 2004.- 92 с.: іл.

Безмежжя рідної мови, яка зберігалася у свідомості поетеси, на дні її душі, після кількох збірок поезії російською мовою (“Начало”, “День за днем”, “Калейдоскоп”) авангардово озвалася мелодією старого міста, філософськими роздумами, власною життєвою позицією, ліричними образками у щирих поетичних рядках.

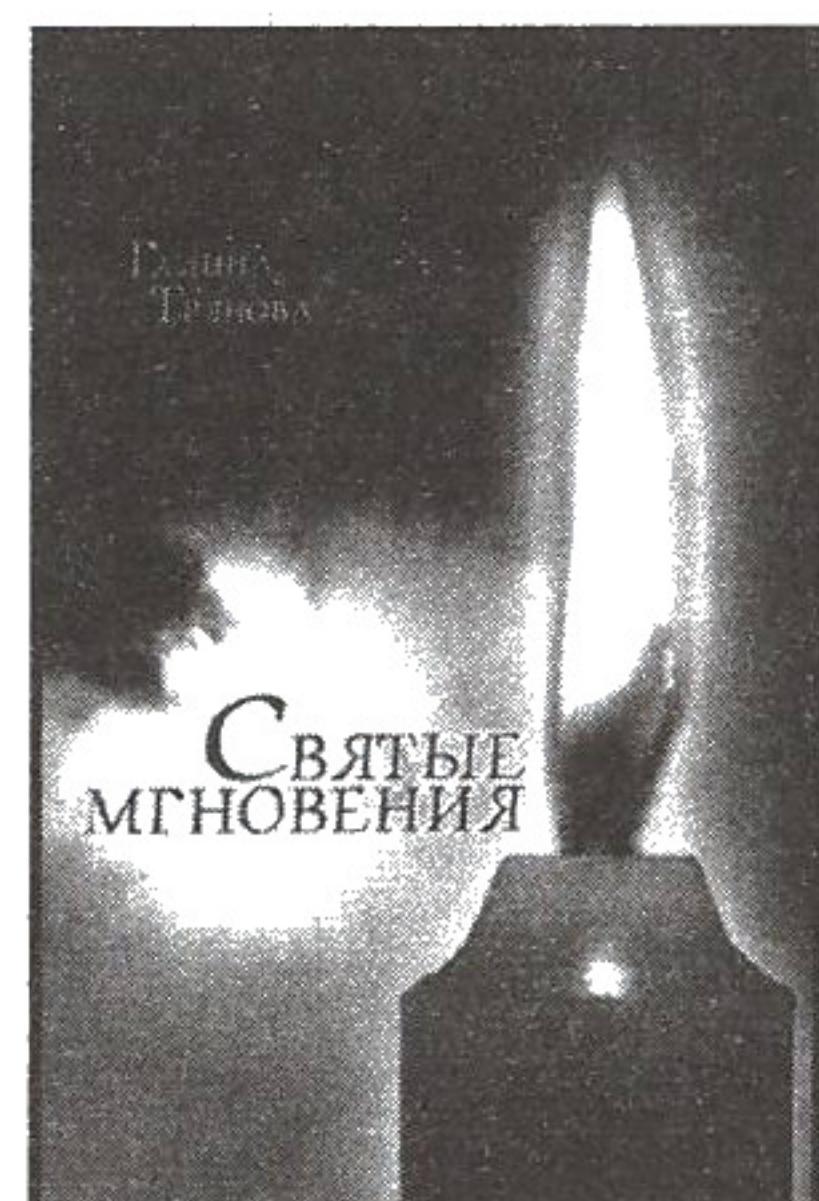
**155. Томенюк Г.Й. Макове зерно: Поезії.- Ужгород:
Карпати, 2004.- 72 с.: іл.**

Перша книга поетеси, котра народилася і виросла на неповторно-мальовничій Рахівщині, – про одвічні людські почуття і про вічну вдячність закарпатців рідному краю, в якому і наше коріння, і майбутнє наших дітей.

**156. Трянова Г.И. Святые мгновения: Стихи.-
Ужгород: Карпати, 2004.- 52 с.: іл.- Рос. мовою.**

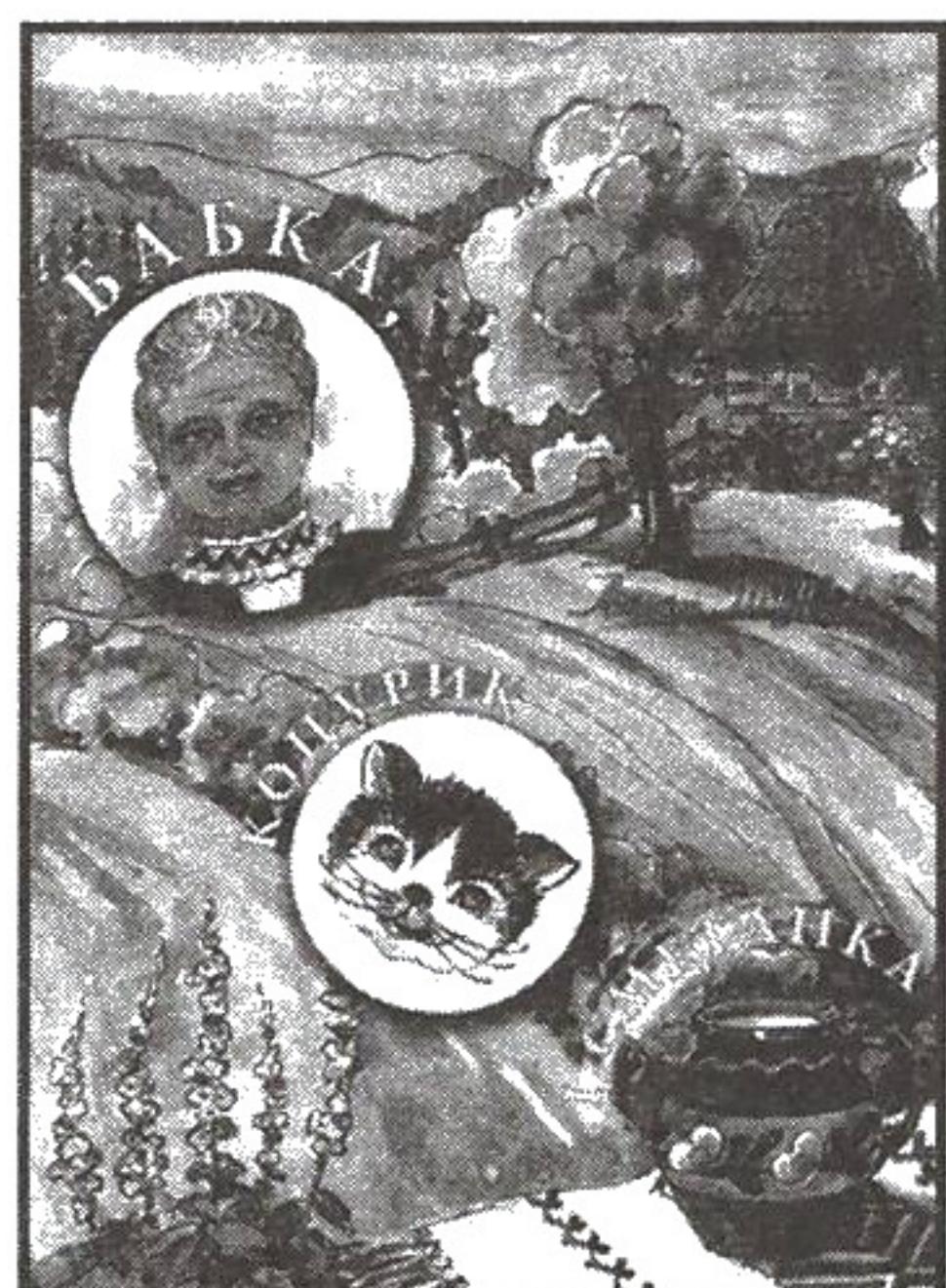
Перша збірка лірики жінки дивної долі, журналістки, кандидата філософських наук, голови асоціації “Жінки Чорнобиля” м. Києва. Французькі журналісти назвали її Жанною д’Арк атомного фронту.

Пропоновані вірші – це щира розмова поетеси з тими, кого вона знає і любить.

**157. Турак А. Бабка, коцурик і сметанка: Читай,
малюй, розфарбуй!: Для дітей мол. і серед. шк. віку/ Худ.
оформ. автора.- Ужгород: Патент, 2004.- 32 с.: іл.**

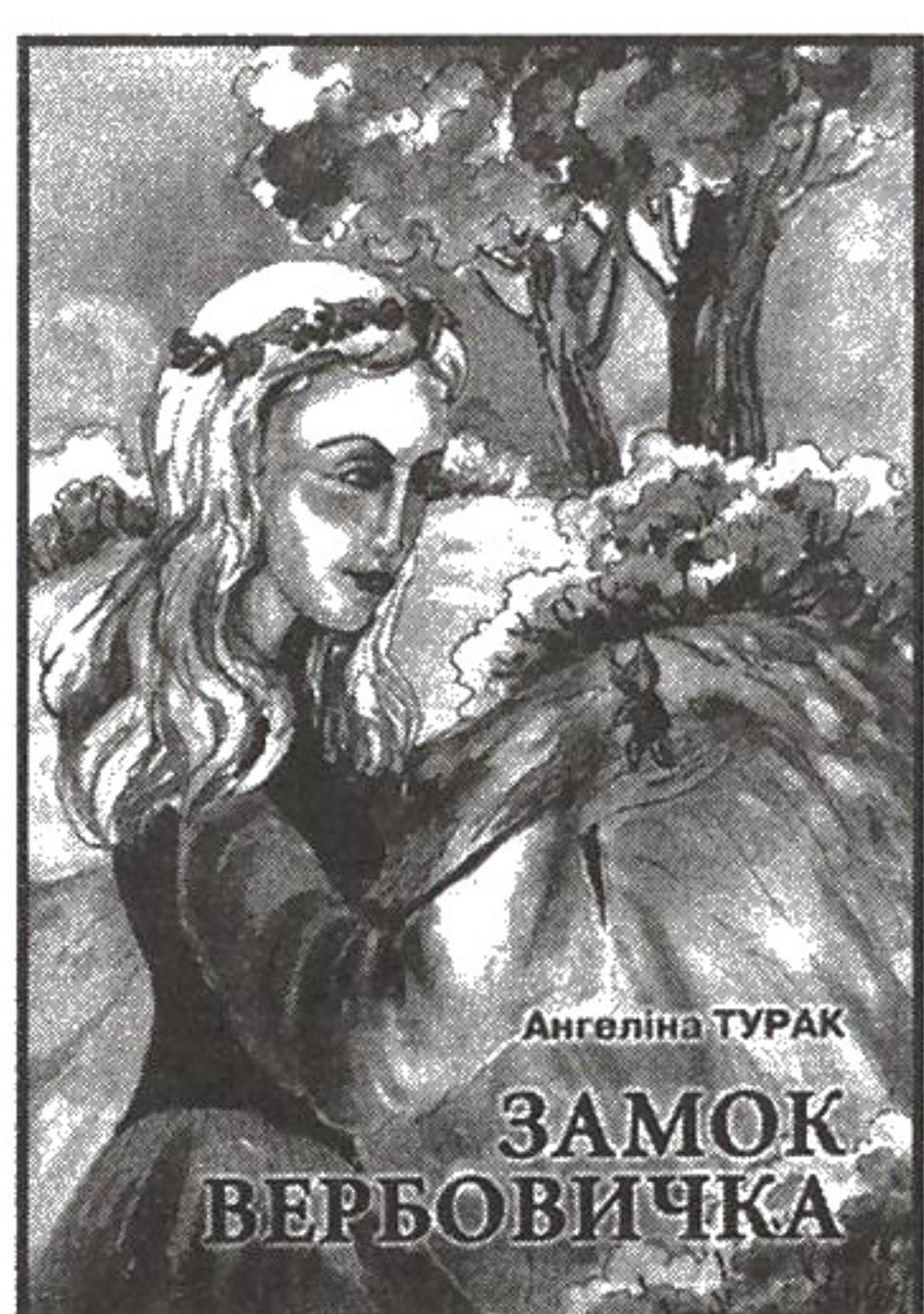
Автор – педагог-художник, заслужений працівник освіти України поповнила серію книжок для дітей новим виданням. Це не тільки цікаві казки про тварин, які радіють, сумують, турбуються про своїх малят, але ще й навчальний матеріал – як можна легко, граючись, малювати різних тварин. Книжка доповнена розмальовками для найменших читачів.

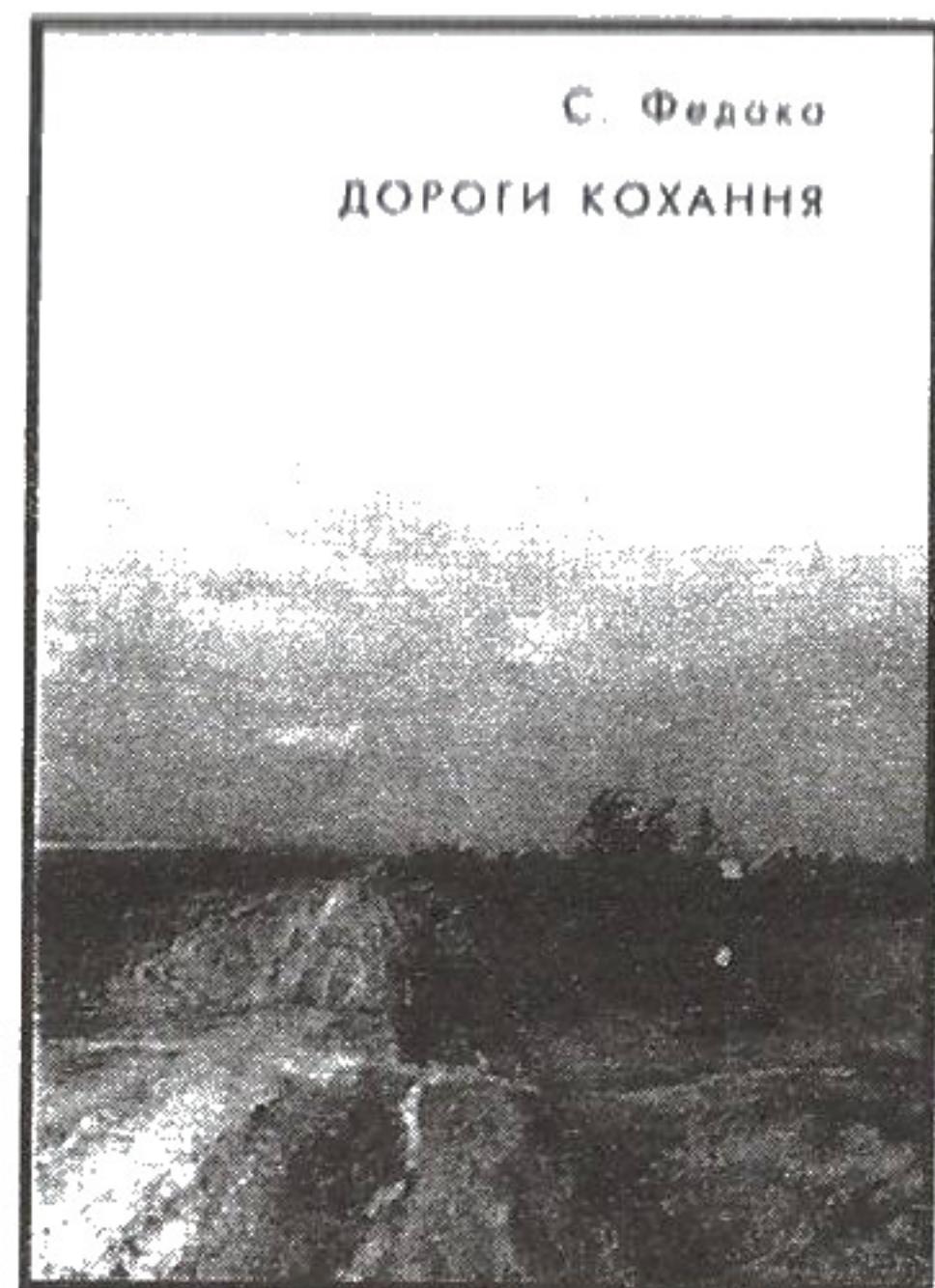

158. Турак А. Замок Вербовичка: Для дітей мол. і серед. шк. віку/ Худ. оформ. автора.- Ужгород: Патент, 2004.- 40 с.: іл.

Видання продовжує серію видань для дітей Ангеліни Турак – художника, педагога, заслуженого працівника освіти України.

Що це? Збірка казок? Так. І не тільки. Крім цікавих незвичайних казок, які заохочують до малювання, є ще й поради для дітей та дорослих, що мають творчу фантазію та умілі руки.

159. Федака С. Дороги кохання: Вірші.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 72 с.

Книжка віршів початкуючого автора є химерним гербарієм екзотичних, польових і домашніх квітів, котрі вирощувались ним багато років.

160. Федака С. Окрушини дзеркал: Вірші.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 80 с.

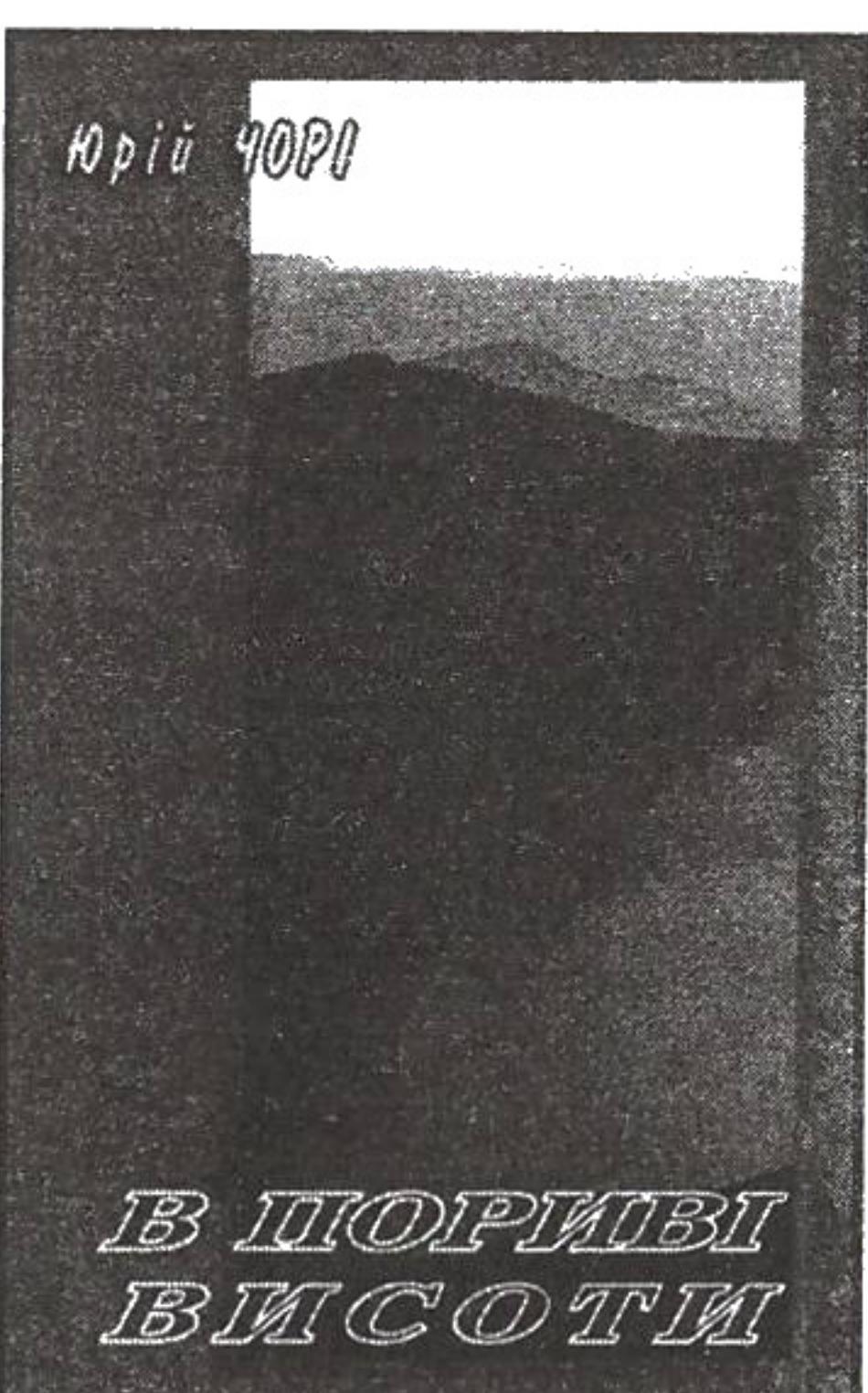
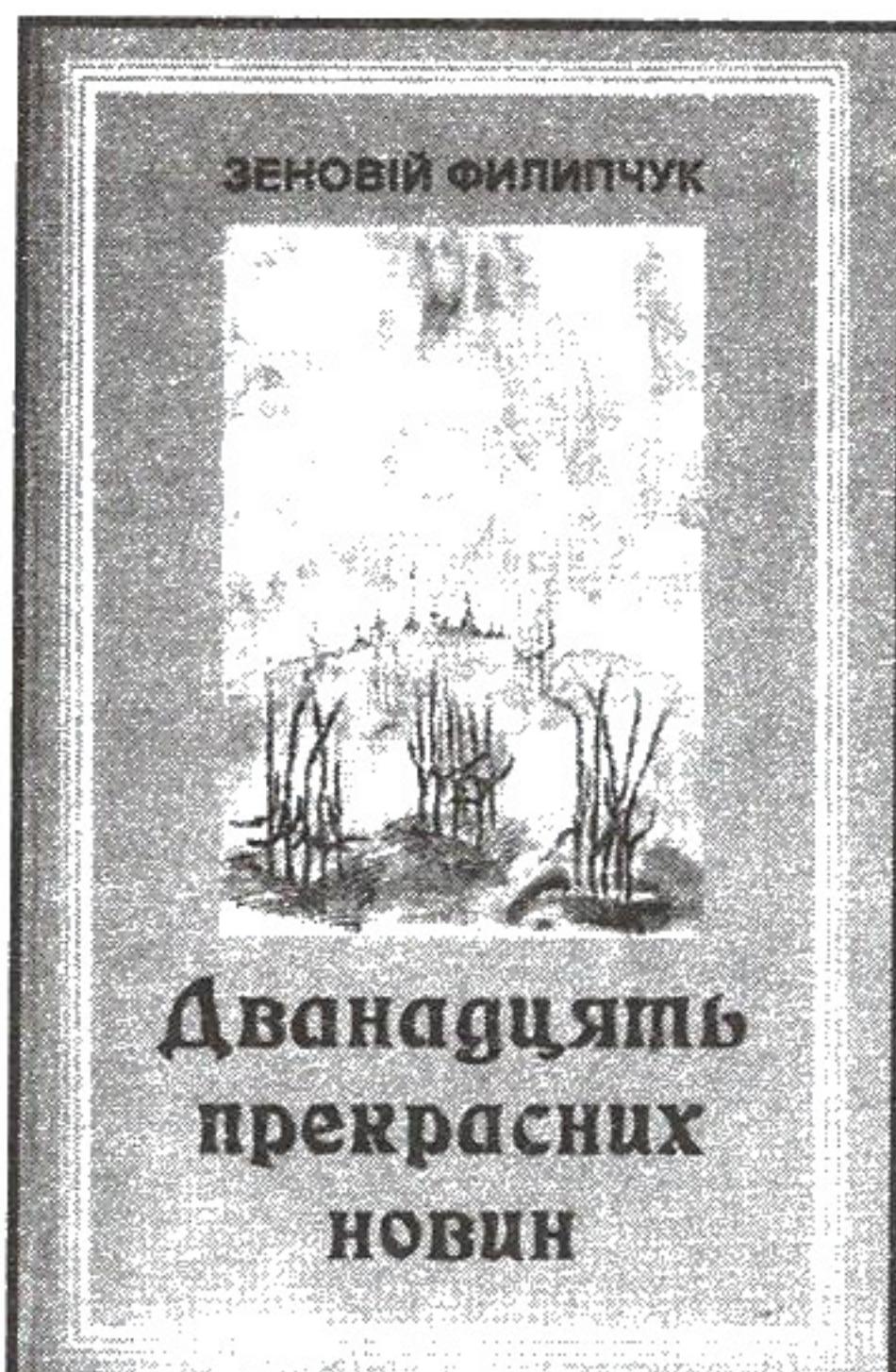
Книжку віршів присвячено дослідженню феномену кохання як парадоксального процесу взаємного притягання-відштовхування жінки і чоловіка. Це вже друга поетична спроба знаного в краї історика, доктора наук, журналіста.

161. Филипчук З.М. Дванадцять прекрасних новин: Твори. -Ужгород: IVA, 2004.- 280 с.

До книжки сучасного українського письменника ввійшли притчі, новели, оповідання про нинішнє життя, яке переплітається з давніми біблійними мотивами. Книжка стане добрим порадником як молодшим, так і старшим читачам, які прагнуть жити у світлі єдиної Правди.

162. Чорі Ю. В пориві висоти: (Поетичний архів 1960–1990 років).- Ужгород, 2004.- 284 с.

Пропонована збірка є одна з так званих “шухлядних” збірок, які часто зустрічаються у поетів. Накопичені матеріали, з якими довгий час були знайомі лише друзі та близькі, сьогодні стають надбанням широкого кола читачів. У ній поряд з наївним юнацьким захопленням автора тогочасною дійсністю вміщено і його більш розважливі, зрілі міркування, морально-дидактичні сен-тенції та філософські узагальнення життя-буття другої половини минулого ХХ століття.

163. Чорі Ю. Дароване літо: Повість та оповідання-образки.- Ужгород: Медіум, 2004.- 124 с.

Повість розповідає про один з літніх таборів відпочинку “Романтик”. Події в ній не вигадані, тільки художньо узагальнені, мали своїх живих прототипів як молодшого, так і старшого поколінь. І хто прочитає повість, неодмінно впізнає їх, а разом з тим задумаетися й над літнім відпочинком своїх власних дітей.

164. Чорі Ю. Два чоботи – пара: Зб. п'ес.- Ужгород: Медіум, 2004.- 168 с.

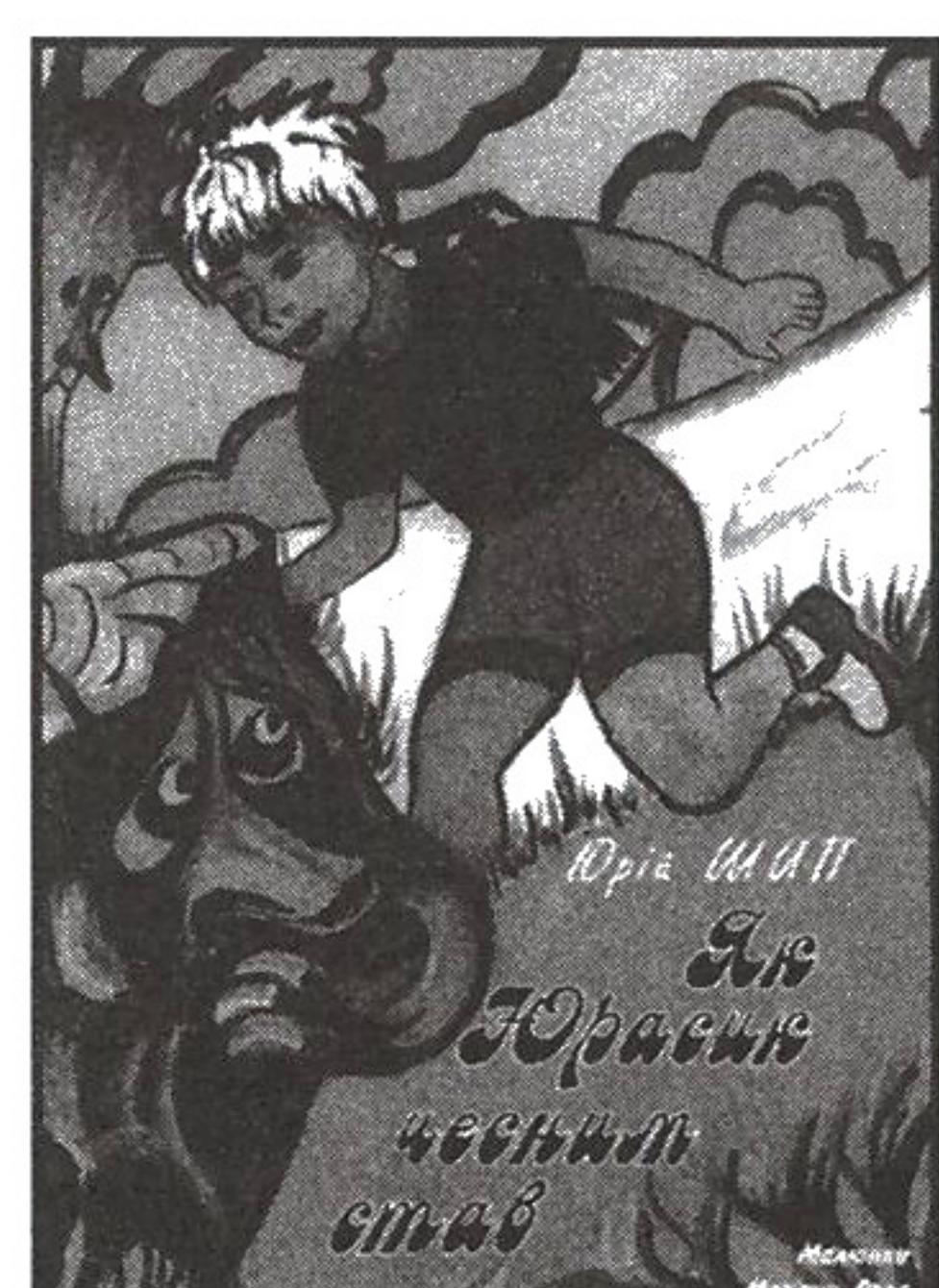
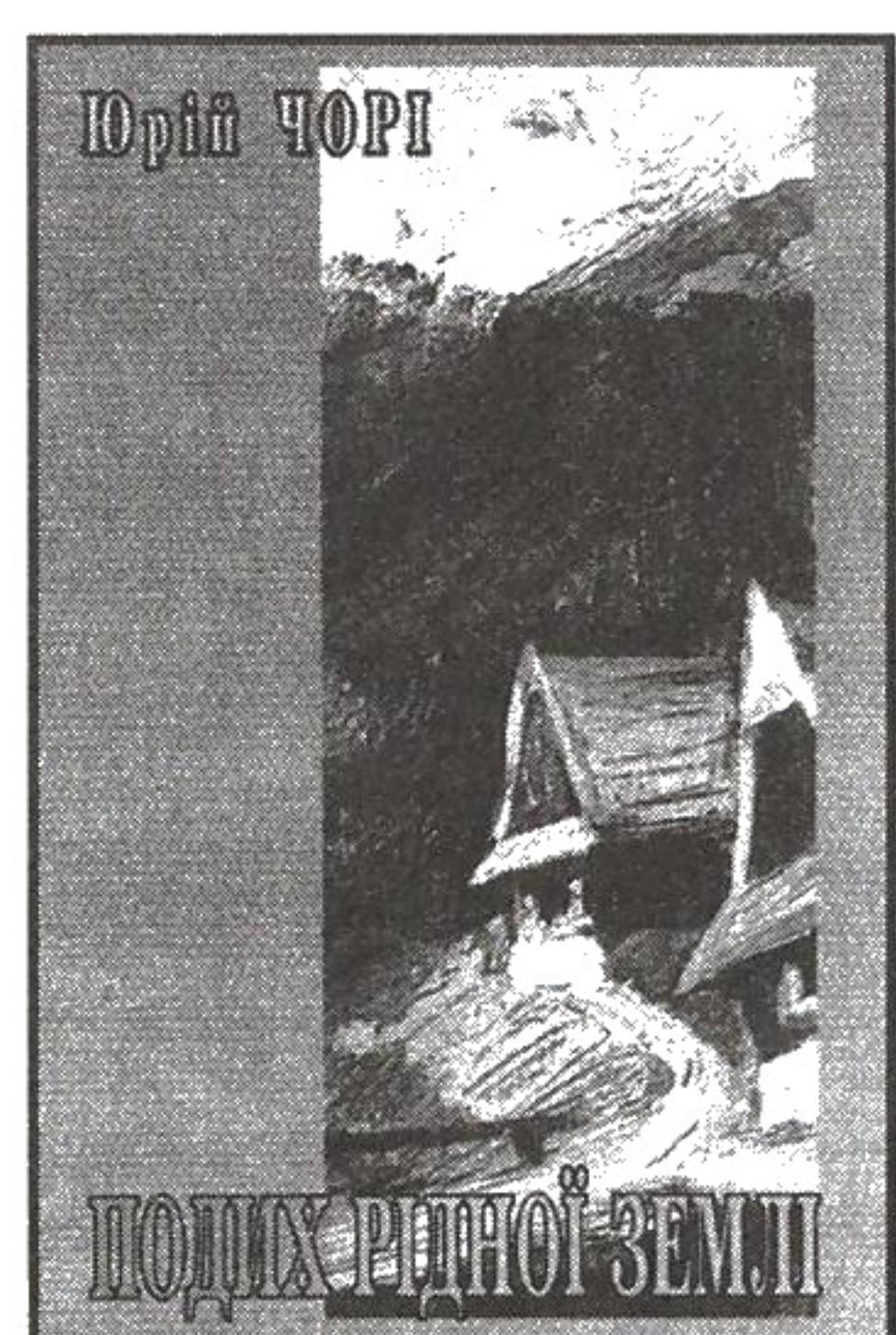
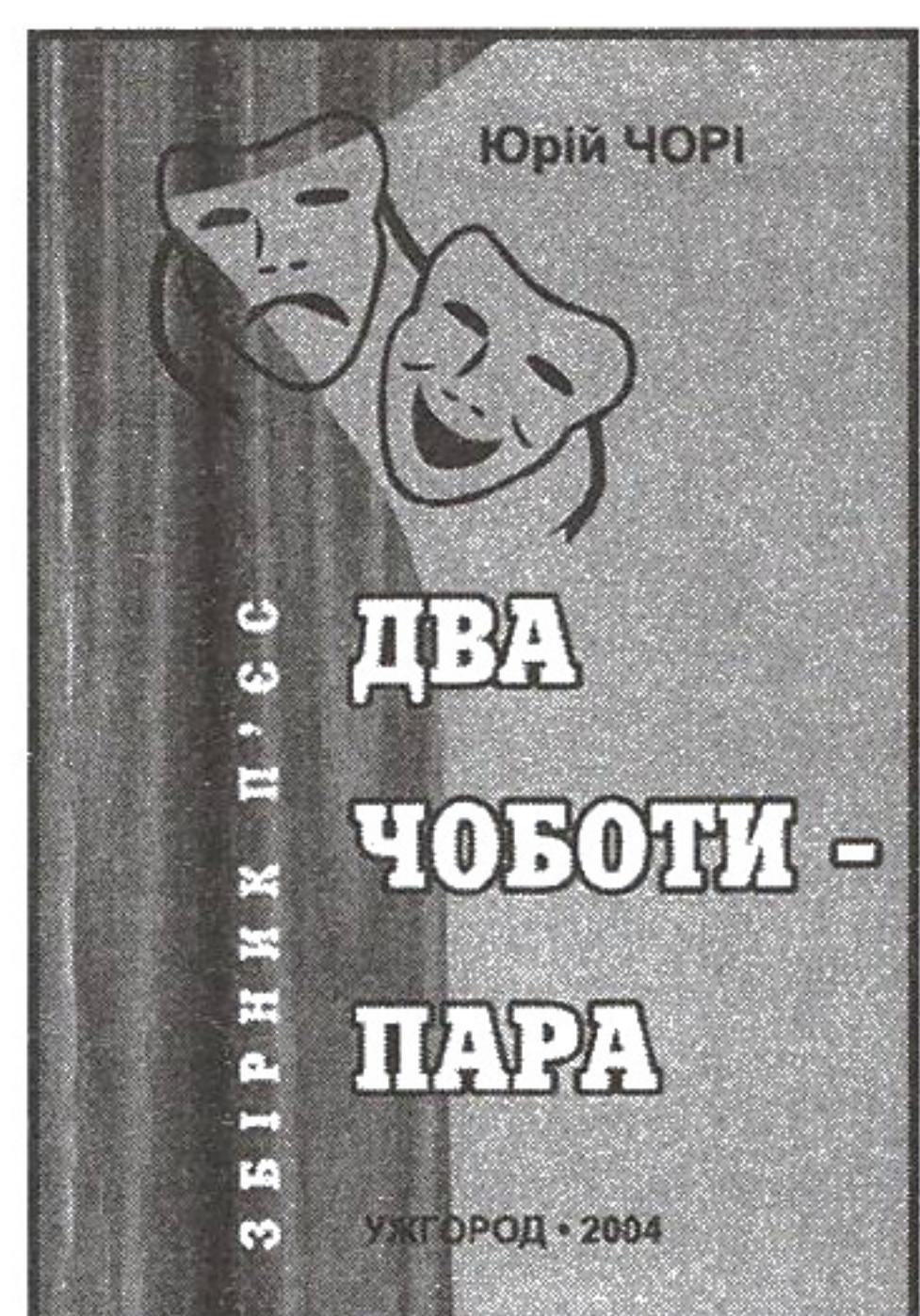
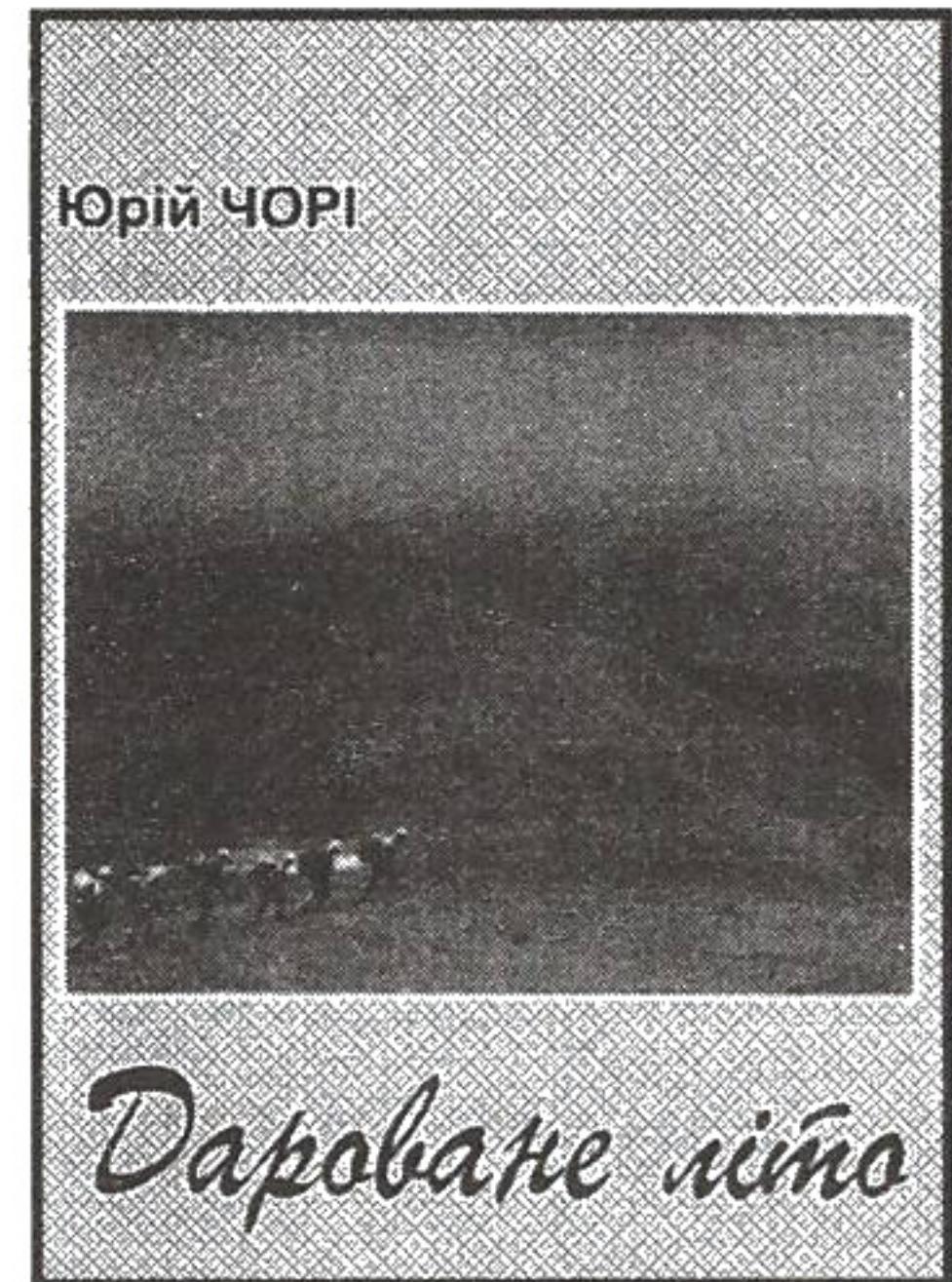
Збірник містить одно-, дво- і багатоактні п'еси, розраховані як на професійні, так і на самодіяльні театри. Є тут драматичні сценки, сатиричні комедії, жарти-водевілі, навіть скетчі. Тематика найрізноманітніша, взята як з нашого недавнього минулого, так і з соціально-політичного сьогодення.

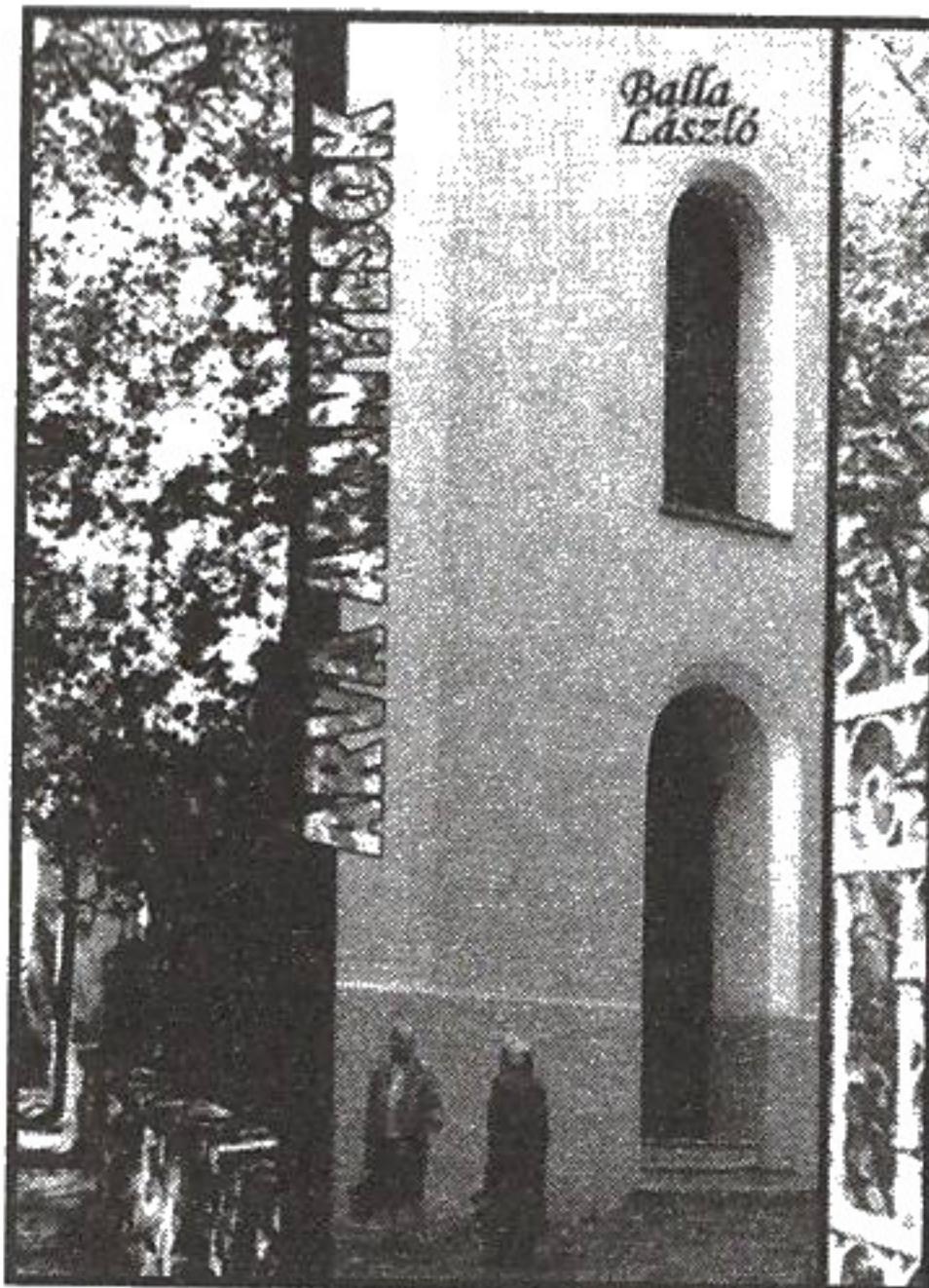
165. Чорі Ю. Подих рідної землі: (Ділогія із селянського життя): Поеми.- Ужгород, 2004.- 80 с.

Ділогія складається з двох поем (“Село між зворами” та “Багряні заграви”), що були написані досить давно, і присвячена селянській проблематиці. В їх основі художньо осмислена “правда життя”, тобто боротьба добра зі злом за тих історичних обставин, що панували в закарпатському селі першої половини ХХ століття. Йдеться про одне й те ж саме село, про одні й ті ж персонажі. Самі ж події не вигадані. Вони запозичені з розповідей селян.

166. Шип Ю. Як Юрасик чесним став: Для мол. шк. віку/ Малюнки М.Орос.- Ужгород, Патент, 2004.- 28 с.: іл.

Вірш-оповідь про бешкетні та лячні пригоди у лісі хлопчика Юрасика, який не слухав батьків, погано вчився у школі, не беріг природу, примусити малюків задуматись над поганими вчинками та прийти до розуміння хорошого.

167. Balla László. *Árva aranyesők: Száz tárca* = Балла Л. Самотні золоті дошки: Новели-етюди.- Ungvár: Kárpáti Kiadó, 2004.- 176 с.- Угор. мовою.

Закарпатський угорський письменник Л.Балла став відомим, в першу чергу, як романіст, але він охоче пише і малу прозу. Особливо близькі його серцю новели-етюди, в яких, не дивлячись на їх незначний обсяг (півтори-две сторінки), він уміє виявляти захоплюючі долі своїх сучасників, малювати їх цікаві портрети. Добірка складається із ста таких творів.

168. Ferenczi Tihamér. *A csenden túl: új versek.*- Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 109 о.- Угор. мовою.

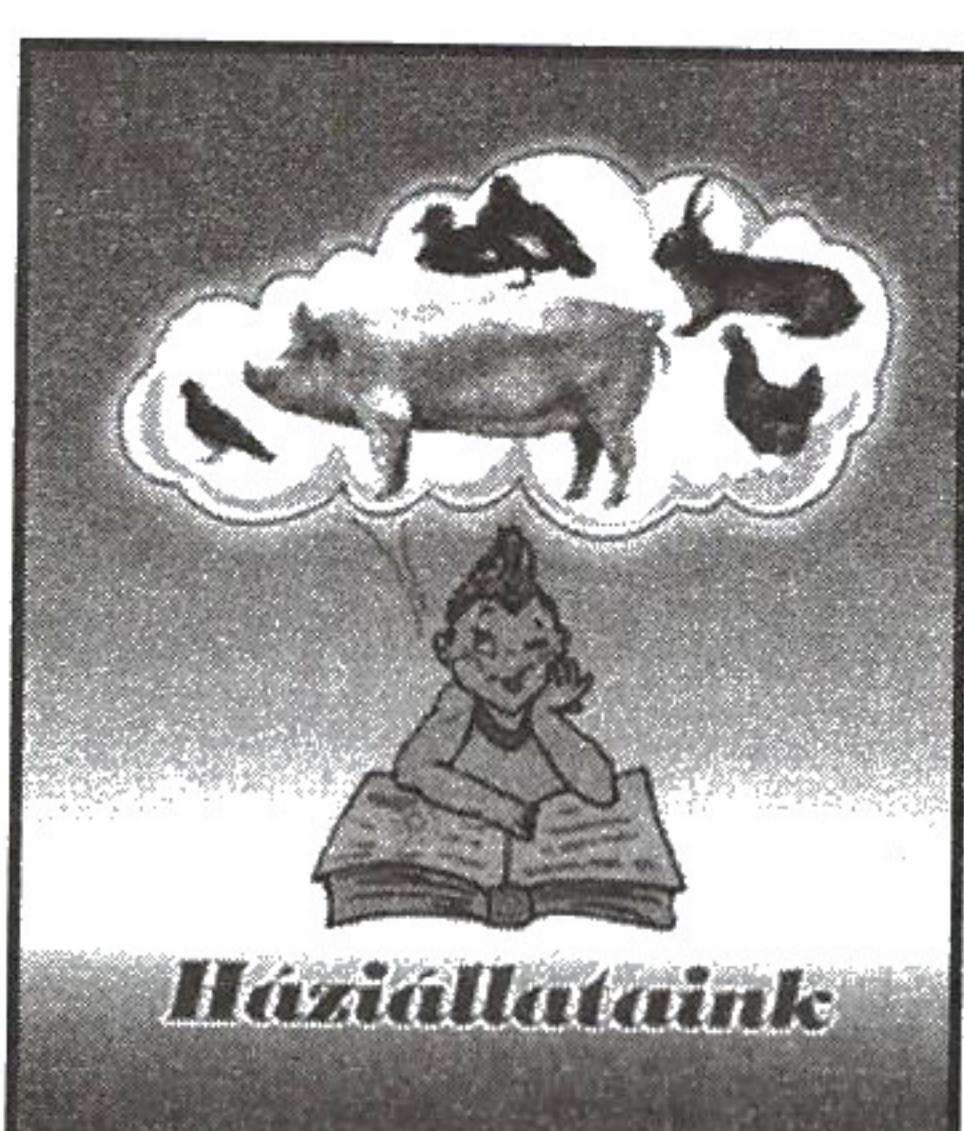
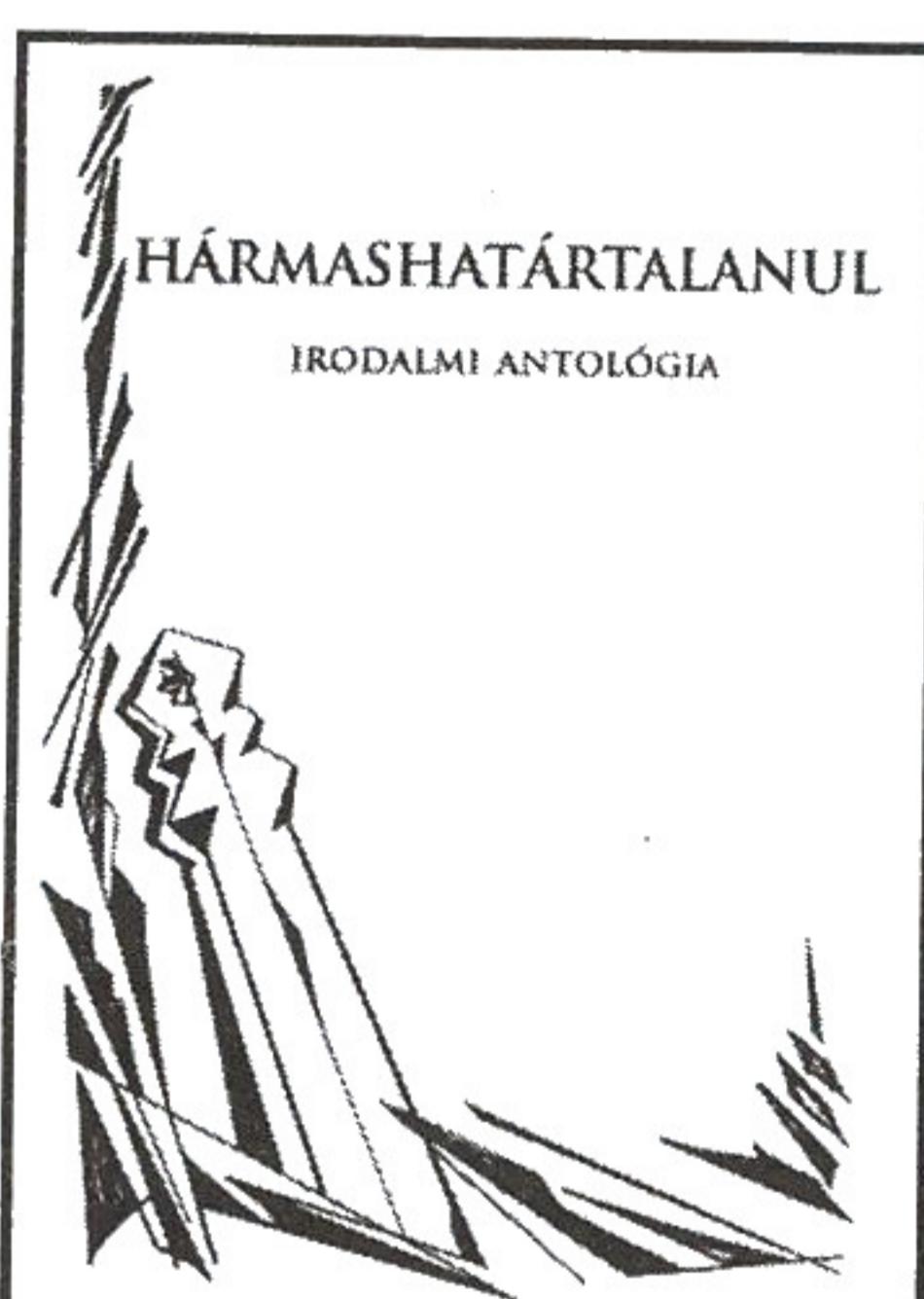
Книга пропонує читачам нові вірші сучасного закарпатського угорського поета Тигомира Ференці.

169. Hármas határtalanul: Irodalmi antológia. Összeállította: Füzesi Magda és Zubánics László.- Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 147 о.- Угор. мовою.

В антології опубліковані вірші та новели поетів та прозаїків Угорщини, а також твори угорськомовних письменників Закарпаття та Трансільванії.

170. Háziállataink = Хто у нашему дворі?: Оповідання для дітей.- Упоряд.: Ф. Деак, М. Деак, Г. Деак.- Ungvar: Karpati kiado, 2004.- 92 о.- Угор. мовою.

Книга містить добірку оповідань про домашніх тварин, сприяє розвитку в дітей інтересу до навколишнього світу.

171. Hon... Szerelem.. Elmúlás... = Вітчизна... Кохання... Кончина.../ Válogatta és fordította Kudla György.- Ungvár-Budapest: Intermx kiadó, 2004.- 108 o. - Угор. та укр. мовами.

У збірці сучасної поезії публікуються найкращі вірші угорського поета Бейли Шомоша та ще двох закарпатських – Шандора Горвата та Дьордя Дупки – в угорському оригіналі та у перекладах українською мовою. Переклади здійснив та уклав збірку Дьордь Кудла.

172. Horváth László. Élet a halál árnyékában: Emlékeim a „malenykij robot”-ról. Horváth Simon. Sötét ég alatt: Lágerversek, verses levelek.- Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 148 o.- Угор. мовою.

Видання складається з двох окремих книг, уміщених під однією обкладинкою. У першій книзі Л.Горват розповідає про тяжке життя тих людей (русинів, угорців, швабів), які перебували в Свалявському пересильному пункті (таборі). У другій книзі зібрані табірні вірші, вірші-листи Шімона Горвата, батька Ласла Горвата.

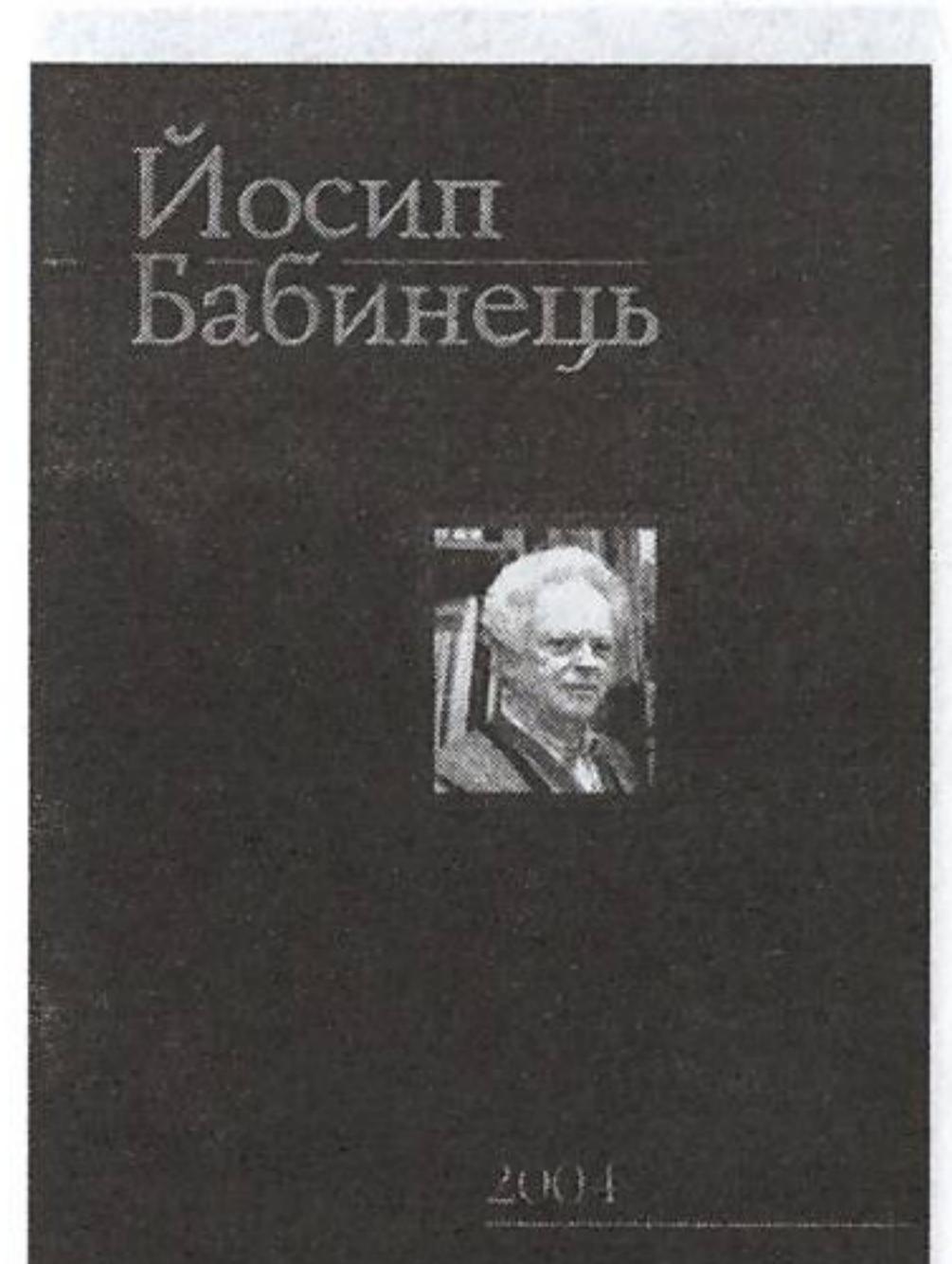
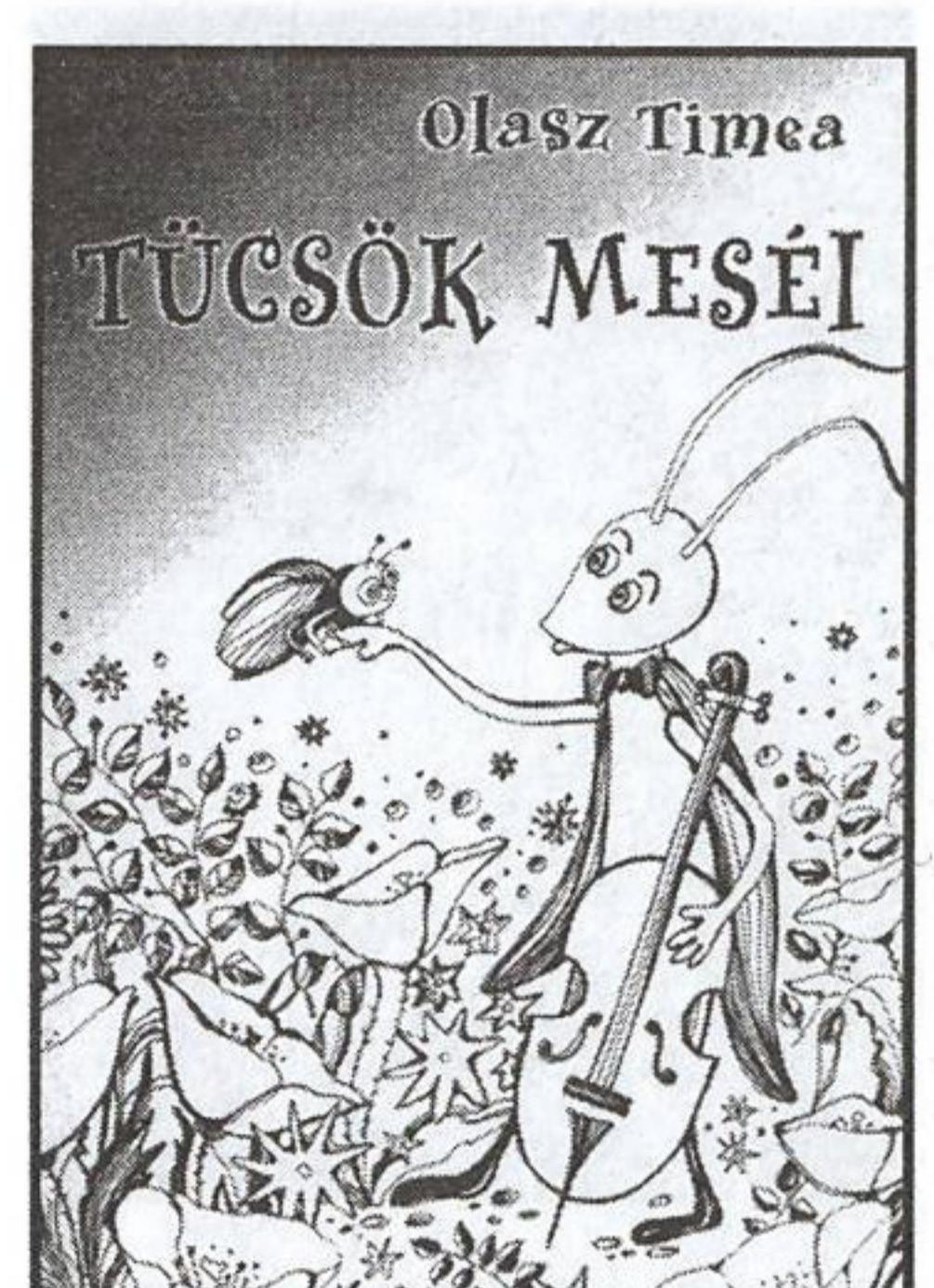
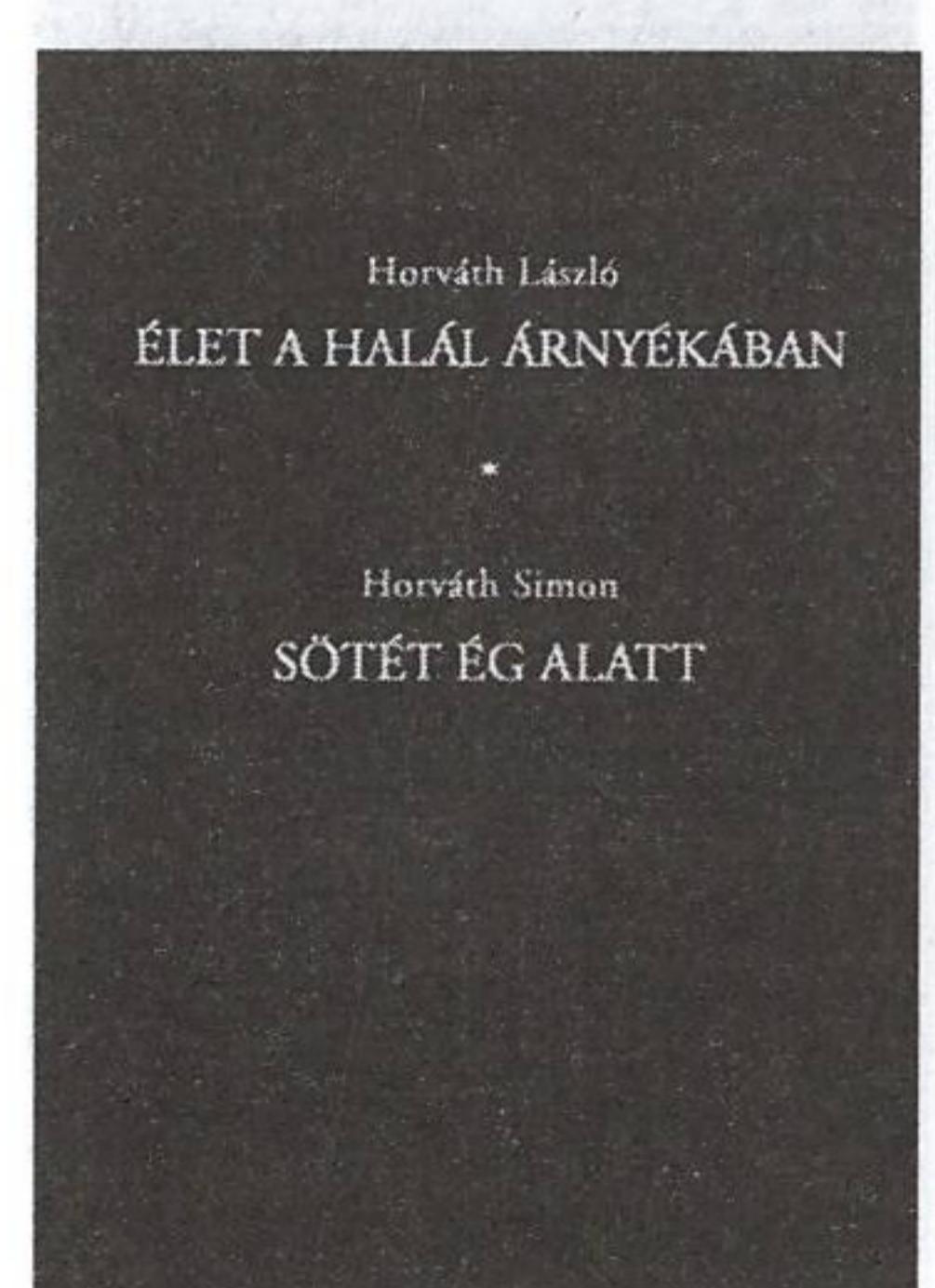
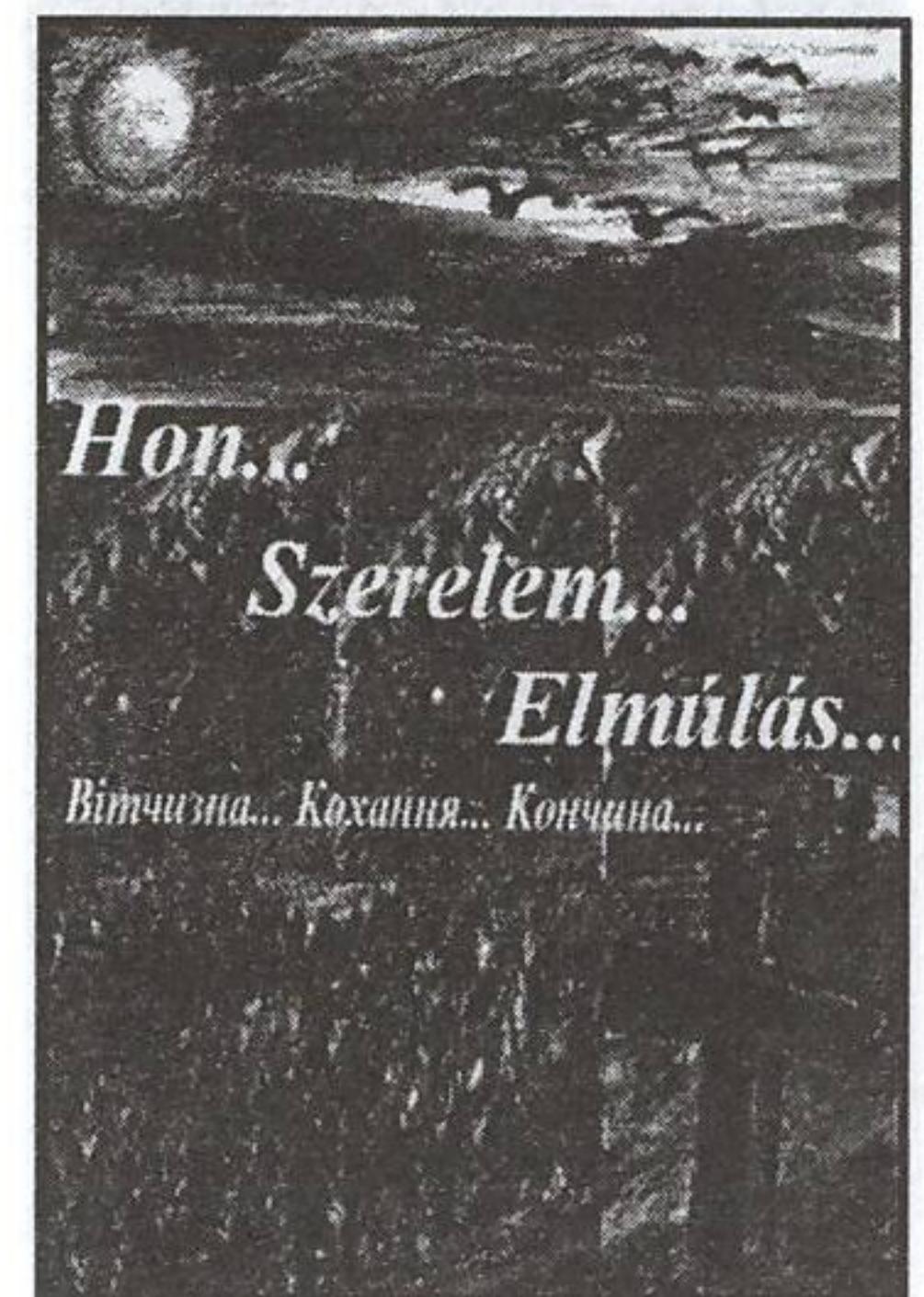
173. Olasz Tímea. Tücsök meséi.- Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2004.- 79 o.- Угор. мовою.

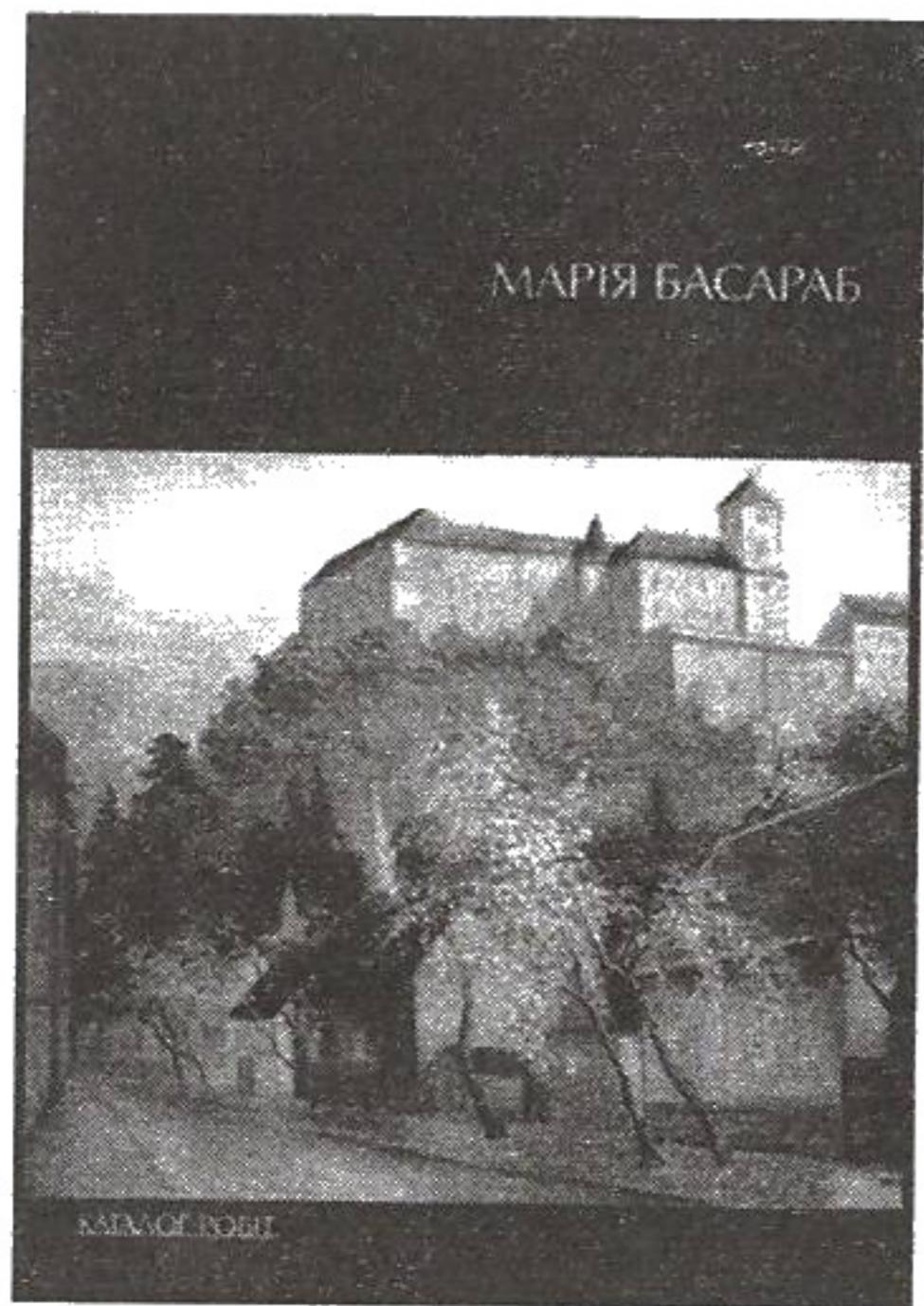
Автор пропонує найкращі свої казки про тварин. Ці казки повчальні й дають відповідь на багато питань. Казки подаються від імені цвіркуна та його друга світлячка.

МИСТЕЦТВО. ЖИВОПИС

174. Бабинець Йосип: [Каталог]/ Вступ. ст. Л.Біксей.- Ужгород, 2004.- 16 с.

Представлені роботи залюбленого у рідний карпатський пейзаж художника засвідчують, що кожен куточек землі має свій характер, свою неповторну вдачу, а простір має своєрідну душевність.

175. Басараб Марія: Каталог робіт/ Передм. В.Гаркавенко.- Ужгород: Патент, [2004].- 16 с.

Художниця – уродженка с.Нове Давидково на Мукачівщині ще з юних літ захоплювалася іконописним живописом та релігійними сюжетами. Однак ця тематика була неактуальною і навіть забороненою в умовах соціалістичного реалізму, а отже і твори молодої художниці не могли мати свого глядача. На повну силу талант її розквітнув у роки незалежної України. Каталог є своєрідним звітом за весь багаторічний шлях, пройдений художницею в пошуках довершеності.

176. Гайду Ласло: Живопис: [Альбом].- Хуст, 2004.- 32 с.

Альбом дає уявлення про творчість майстра пейзажа, художньо-стильові ознаки його найкращих праць різних років, які тут представлено. Фотографії, на яких зображений художник із своїми друзями, рідними, суттєво доповнюють наше уявлення про світ художника.

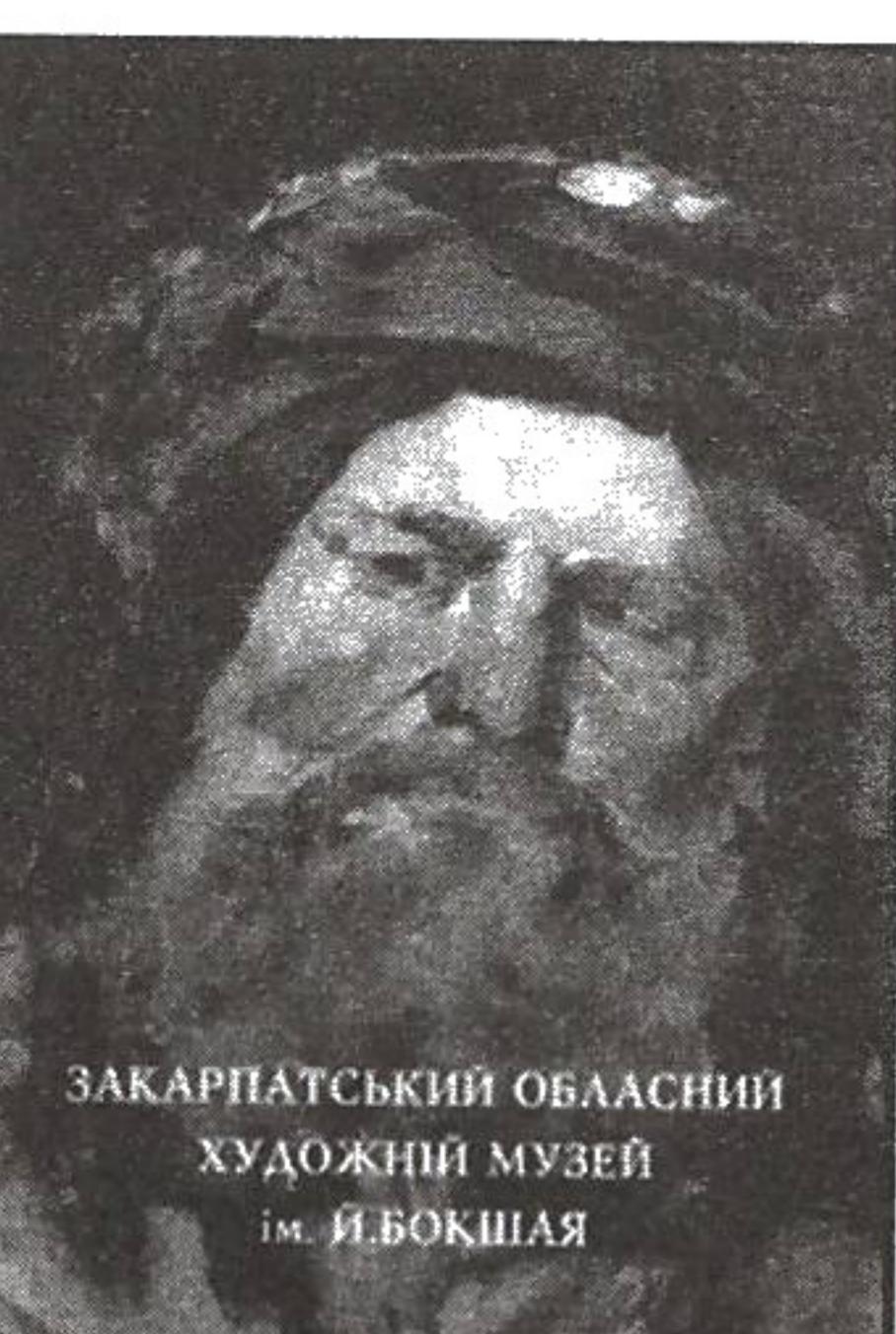
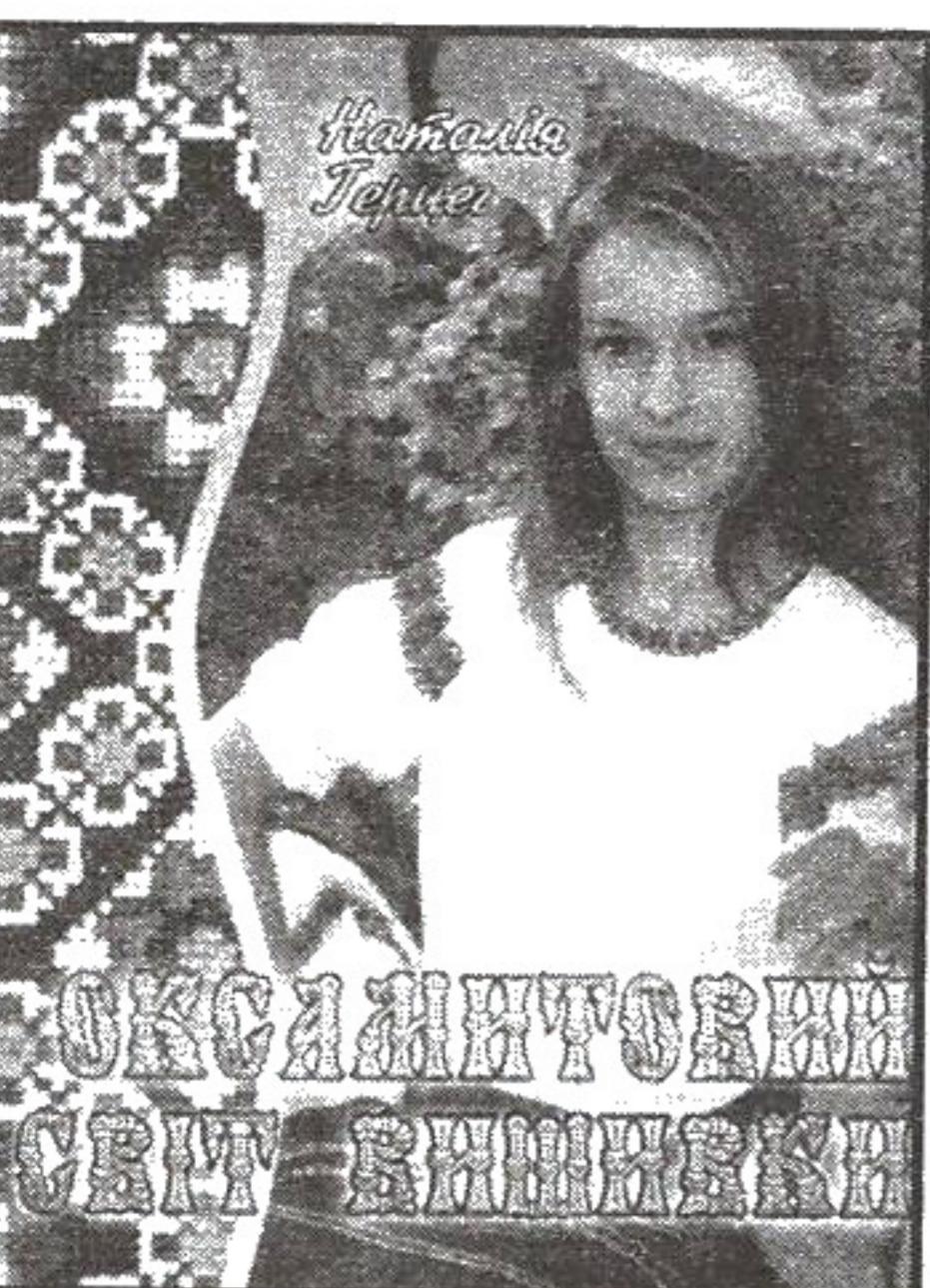
177. Герцег Н.Ф. Оксамитовий світ вишивки.- Ужгород: Патент, 2004.- 152 с.: іл.

Пропонована книга присвячена творчості вишивальників Закарпаття. Її завдання – дати поштовх для відродження та активного розвитку традиційного виду мистецтва – вишивки, розкрити творчий потенціал країн, що стане гарним прикладом для їх наслідування та кроком до зближення різних культур, адже у виданні представлено роботи представників різних етнічних груп та національностей, які населяють Закарпаття.

178. Закарпатський обласний художній музей ім. Й.Бокшая: [Худ. альбом]/ Тексти О.Приходько, Г.Рижової, Л.Біксей; Вступ. ст. О.Зайцева.- Ужгород: Шарк, 2004.- 152 с.: іл.

Закарпатський обласний художній музей ім.Й.Бокшая є одним із осередків культури та мистецтва краю. Фонди музею налічують понад 5 тисяч експонатів. Це – твори живопису, графіки, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва.

Ювілейне видання містить 140 репродукцій творів світового та вітчизняного мистецтва.

179. Закарпатці у творчості В.І.Свиди: [Каталог]/ Педрм.Н.М.Братасюк, О.Машіка.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред-вид. від. управління у справах преси та інформації, 2004.- 20 с.

Каталог подає найкращі зразки творчості відомого закарпатського майстра різьби по дереву, скульптора, героями яких є працьовиті та духовно багаті жителі Карпатського краю.

180. Керечанін Микола: [Живопис. Каталог].- Ужгород, Гражда, 2004.- 16 с.

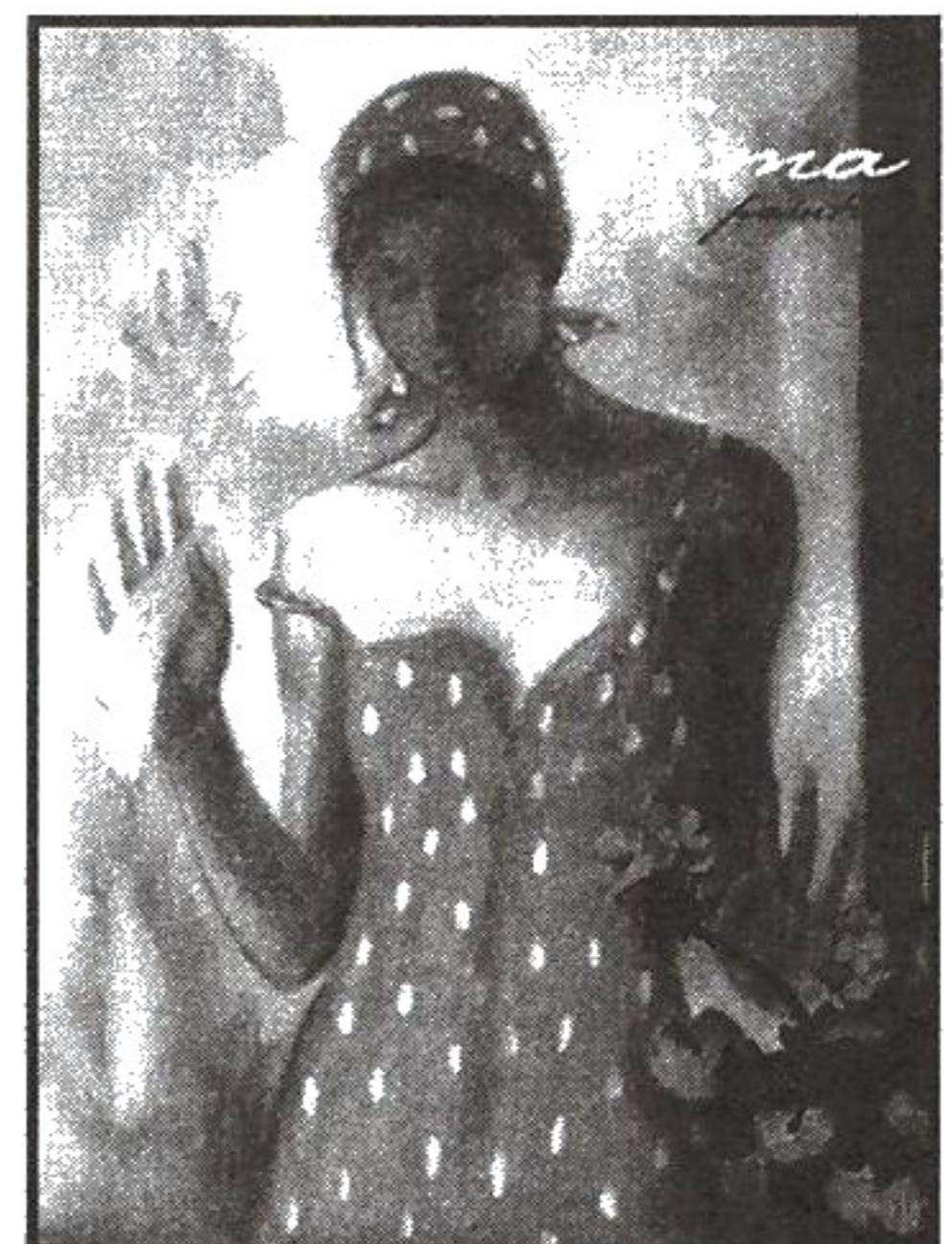
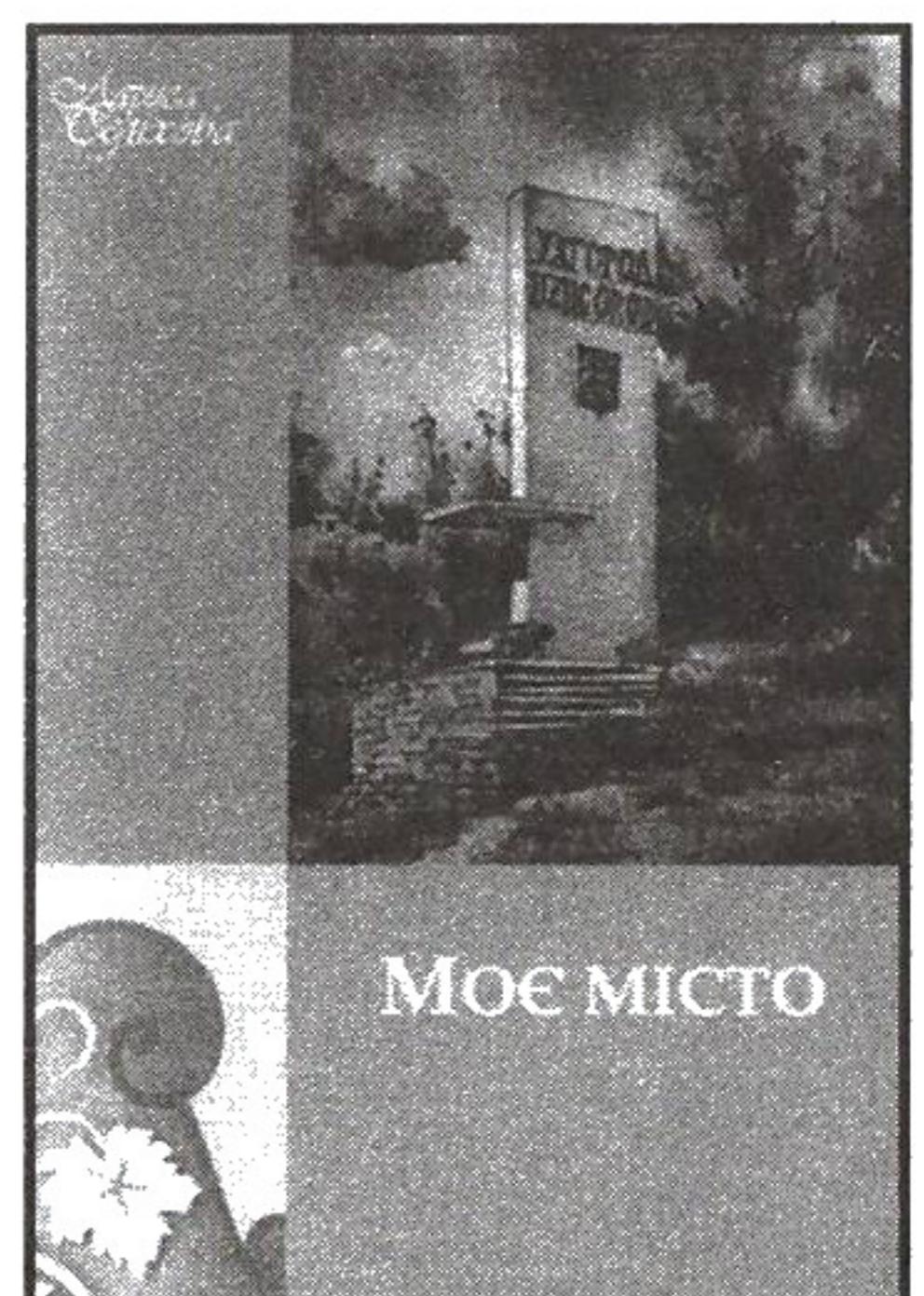
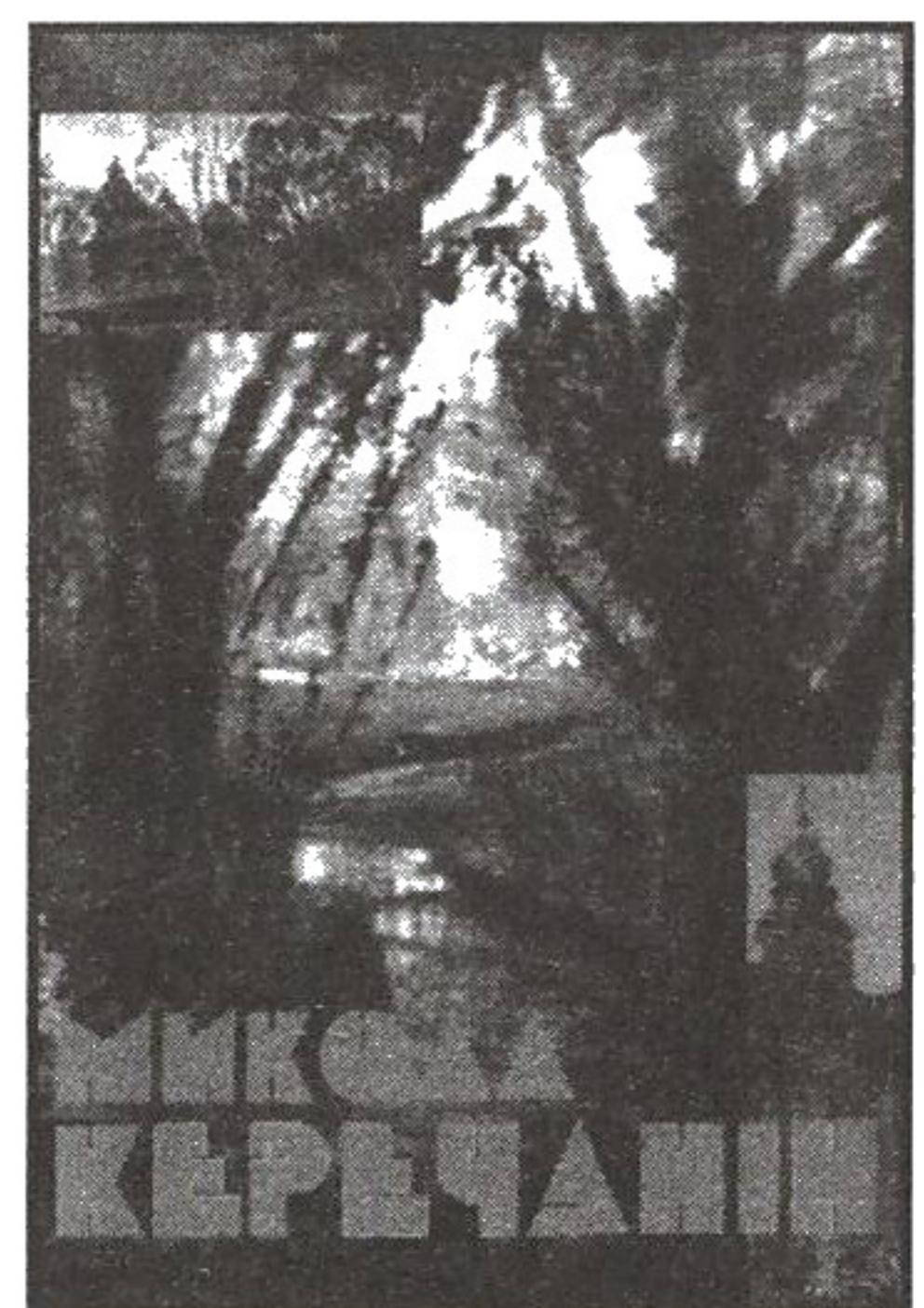
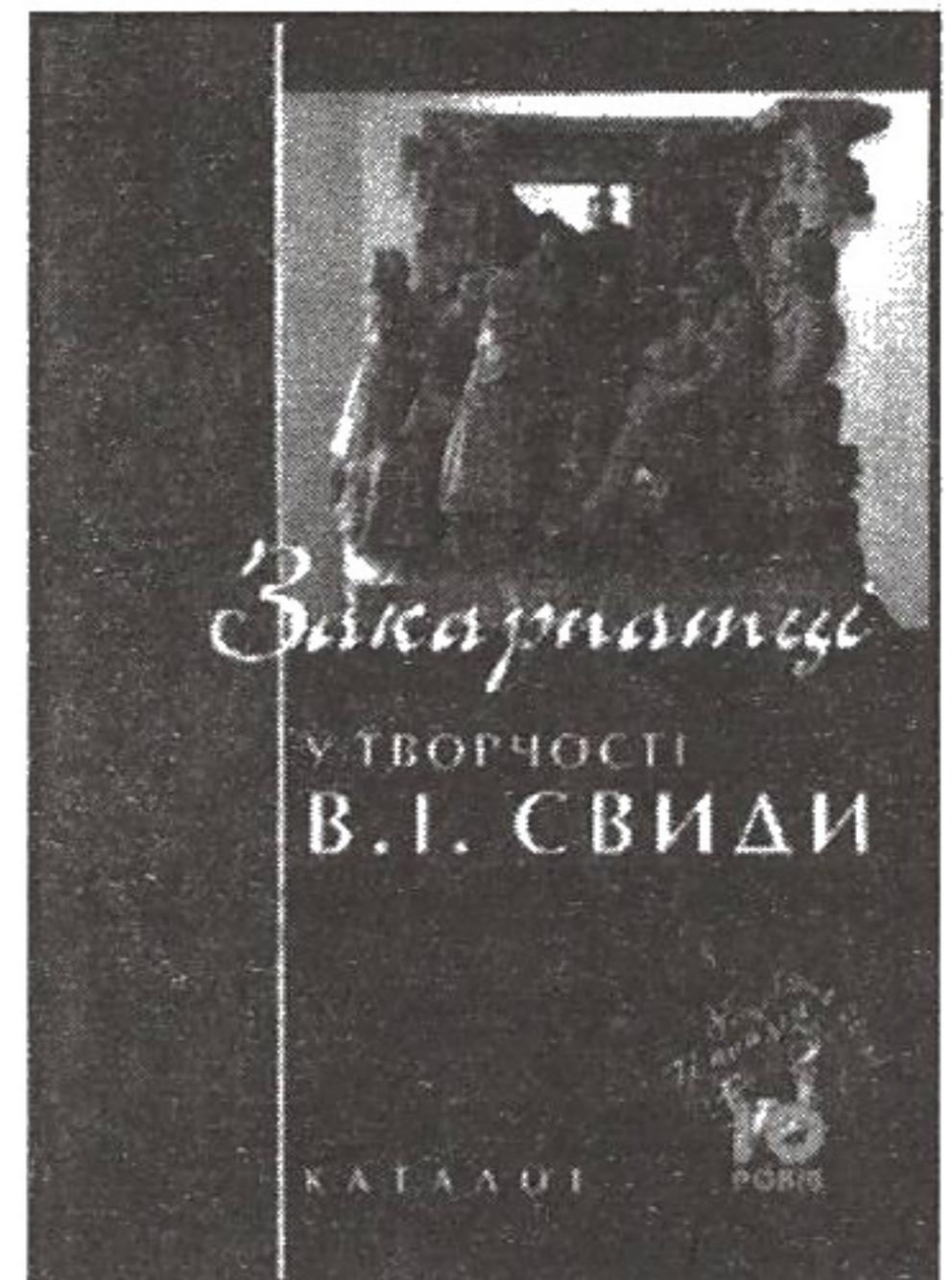
Каталог, випущений до 65-річчя з дня народження митця, містить репродукції його картин різних років життя.

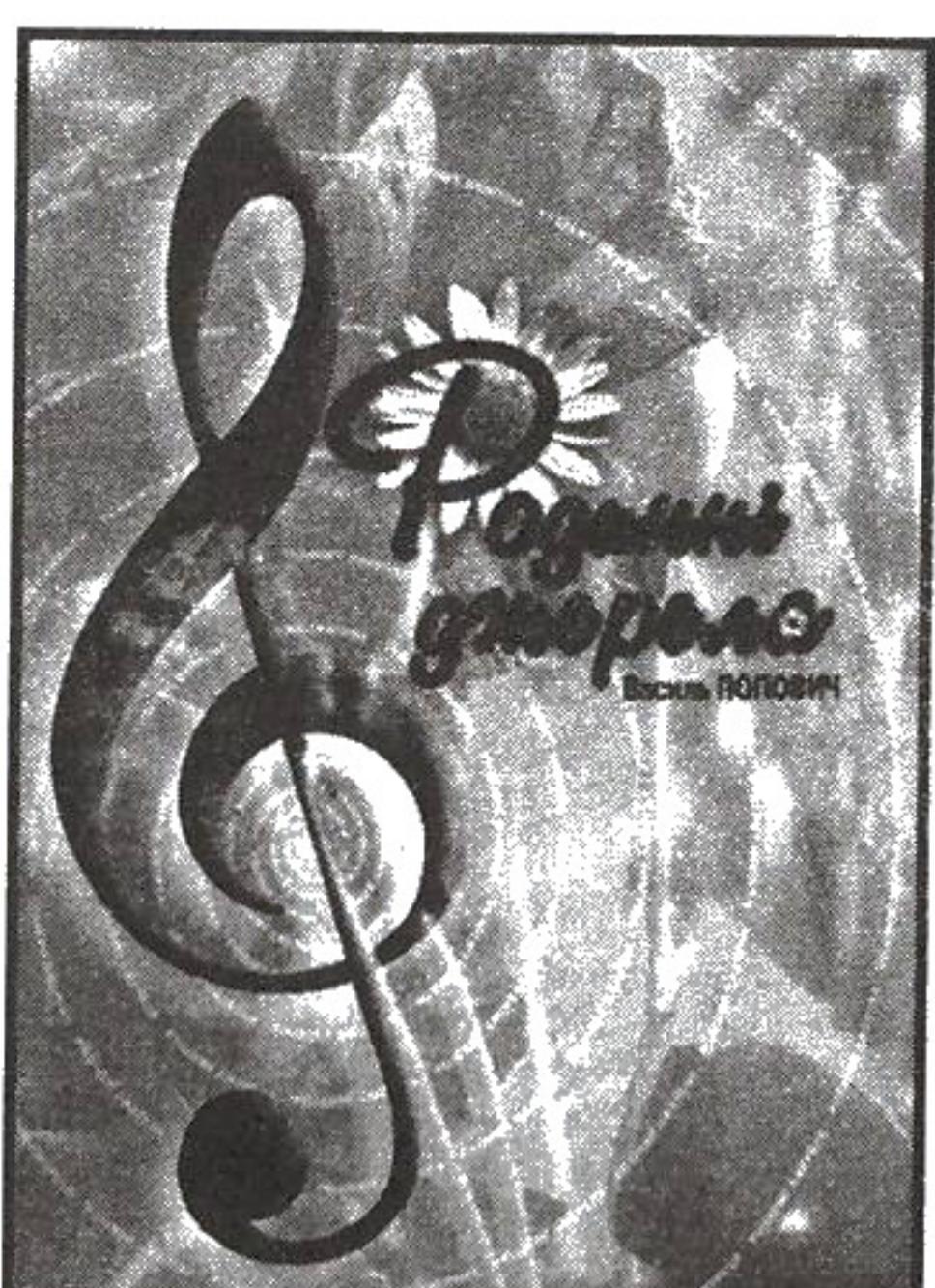
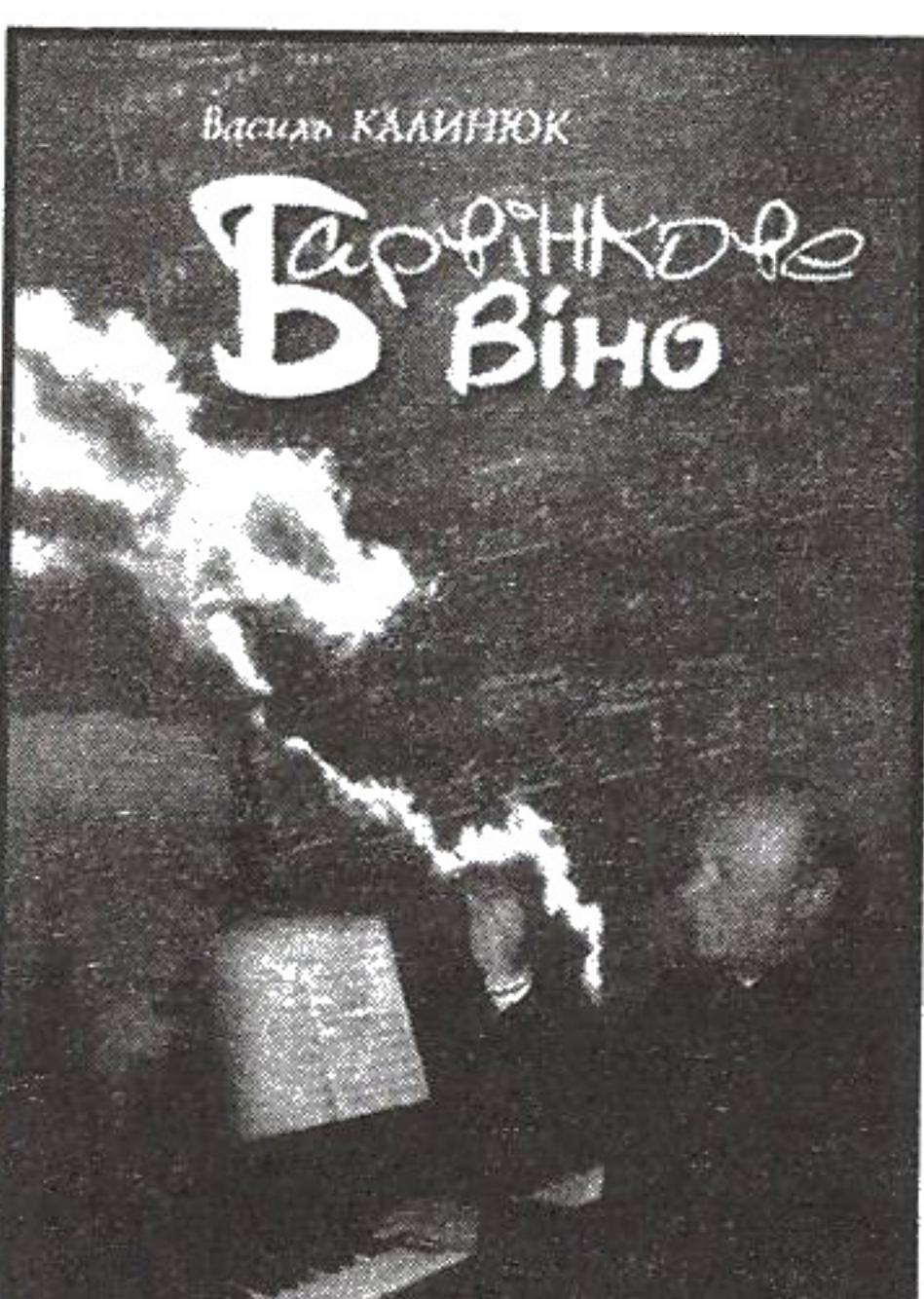
181. Селіхова Л. Моє місто: [Ужгород в акварелях]: Худ. альбом.- Ужгород: Карпати, 2004.- 104 с.

Акварелі ужгородського архітектора відтворюють своєрідну архітектуру різних епох і стилів древнього міста над Ужем. Цінність малюнків полягає ще й в тому, що вони відтворюють вигляд будівель до того, як їх торкнувся невблаганий час та не завжди уміла рука сучасних реставраторів.

182. Sima painting: Худож. альбом/ Дизайн А.Рущака; Фото О.Попова; Пер. Л.Рущак; Передм. О.Гавроша.- Ужгород: Закарпаття, 2004.- [Б.п].- Укр. та англ. мовами.

Світ художниці Сіми – це світ уявлень, образів, алегорій, які з реального, земного життя перейшли в нереальне, позаземне завдяки складній роботі чутливого жіночого серця і вмілої митецької руки. Кажуть, кожен письменник пише про себе. Кожен художник має себе. Такого, яким він є, чи такого, яким би він хотів бути. Це ніби говорено про Сіму. На її картинах переважно жінки, а радше – одна жінка. Жінка, яка на полотні доростає до рівня філософської субстанції, узагальнення, митецької формули, власне жінка як естетична категорія.

МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ

- 183. Грін О.О. Професійне музичне мистецтво Закарпаття XIX – першої половини ХХ століття: Іст. аспект.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. відділ упр. у справах преси та інформації. 2004.- 160 с.**

У збірнику наукових статей, написаних із використанням архівних матеріалів, значна частина яких вперше вводиться у науковий обіг, автором зроблено спробу через призму життя та професійної музичної діяльності найбільш відомих музичних діячів краю окреслити окремі історичні аспекти розвитку професійного музичного мистецтва краю протягом XIX – першої половини ХХ ст. як цілісного процесу, що поступово розвивався і ускладнювався в результаті сильних взаємовпливів культур народів, котрі населяють регіон Південно-Східної Європи.

- 184. Жабляк М. Грай, сопілко, грай!: Самовчитель гри на сопілці.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 64 с: іл.+ Ноти.**

Навчальний посібник гри на сопілці, підготовлений на основі багаторічного досвіду праці з учнями, подає відомості про виникнення сопілки та удосконалення її талановитими майстрами, характеризує технічні та мистецько-художні можливості інструменту, вчить прийомам гри на ньому. Описи і пояснення супроводжуються цікавими нотними прикладами та ілюстраціями.

- 185. Калинюк В.Д. Барвінкове віно: 36. пісень та обробок нар. мелодій/ Передм. В.Кухти.- Ужгород: Мистец. Лінія, 2004.- 192 с.+ Ноти.**

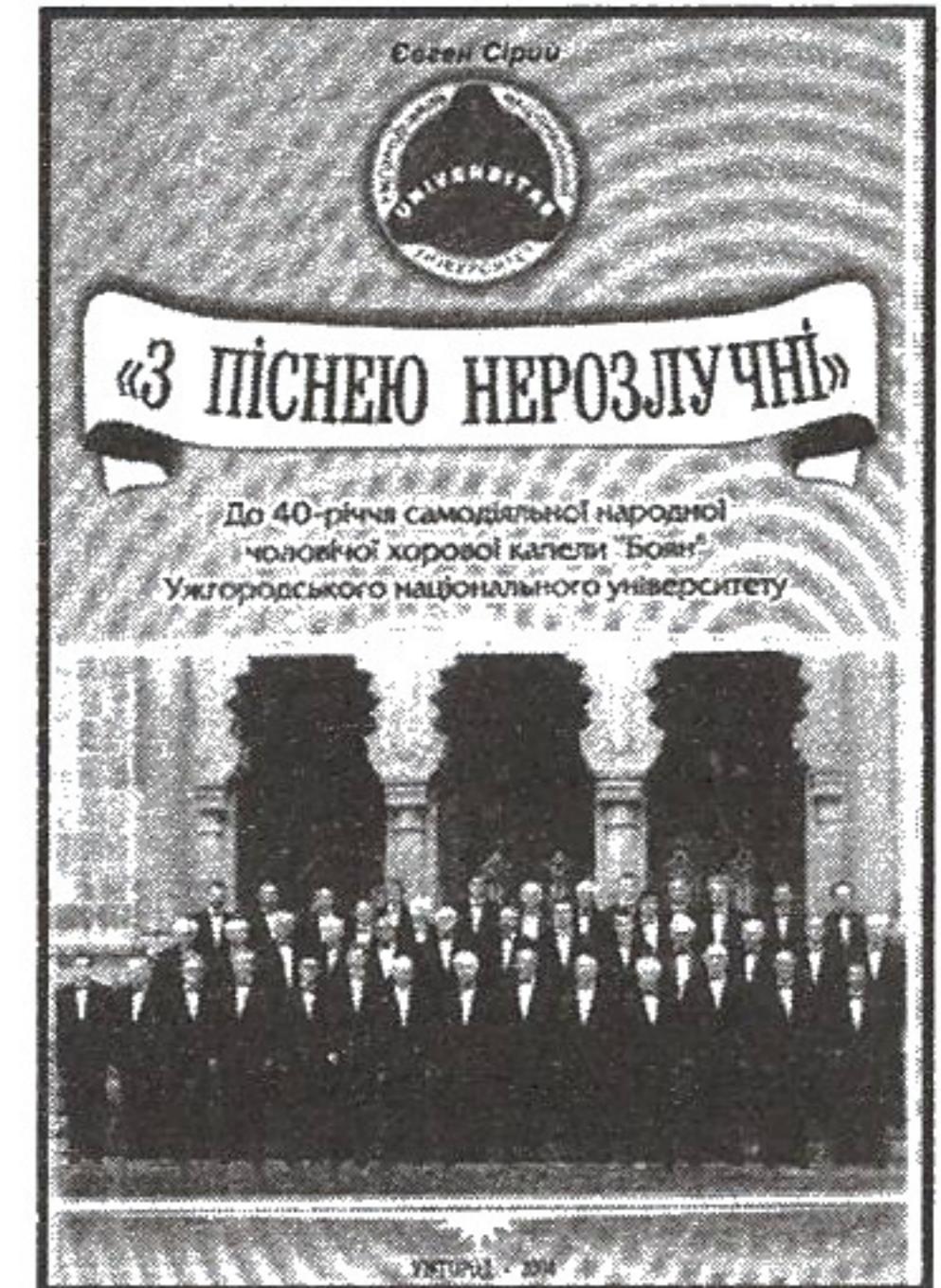
У збірнику вміщено пісні та обробки народних мелодій композитора із закарпатської Гуцульщини, заслуженого працівника культури України, члена Національної ліги композиторів України Василя Калинюка.

- 186. Попович В.М. Родинні джерела.- Ужгород: Карпати, 2004. 112 с: іл. + Ноти + 4 CD-альбоми.**

До збірки увійшли нові пісні автора – члена Національної Ліги українських композиторів, а також ті його пісні, які нині успішно звучать зі сцен престижних фестивалів і конкурсів. Вперше до шанувальників пісні разом із словами та нотами йдуть чотири CD-альбоми. Перший – презентує доробок юної співачки, доньки автора – Наталії Попович. Другий – знайомить з піснями В.Поповича у виконанні творчих колективів та окремих солістів-виконавців. А третій і четвертий – із записами пісень в інструментальному викладі (караоке) (аранжування О.Ухача та В.Повханиця).

187. Сірий Є. “З піснею нерозлучні”: До 40-річчя самодіяльної народної чоловічої хорової капели “Боян” Ужгородського національного університету.- Ужгород, 2004.- 60 с.: фото.

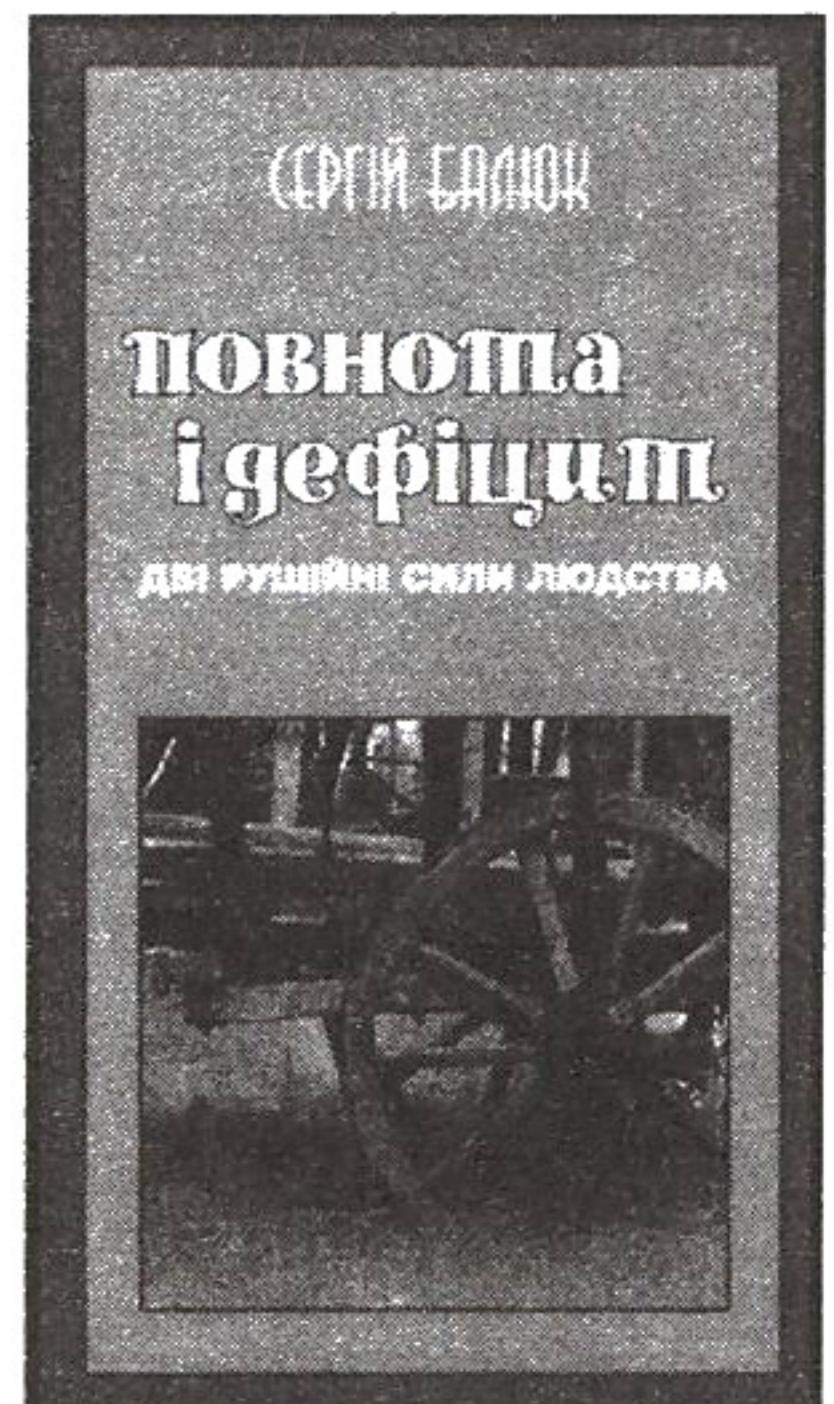
Видання у хронологічній послідовності розповідає про виникнення, зростання, музичне життя і культурно-громадську діяльність самодіяльної чоловічої хорової капели “Боян” викладачів і співробітників УжНУ.

РЕЛІГІЯ. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКВИ

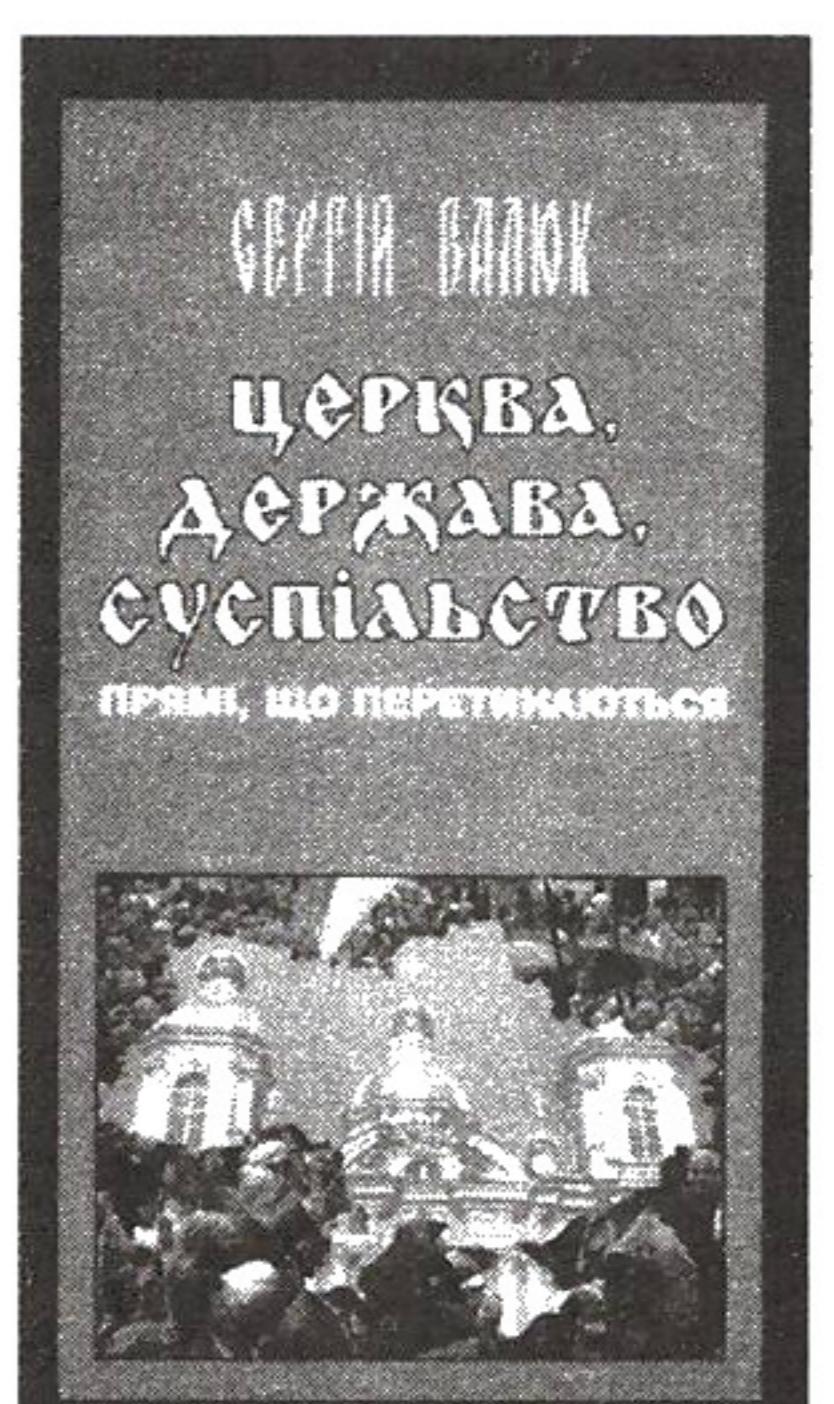
188. Балюк С.В. Повнота і дефіцит. Дві рушійні сили людства.- Ужгород: Сходи, 2004.- 40 с.

Ця книга про те, як жити повноцінним, наповненим глибоким змістом, сенсом і радістю, життям. Для цього потрібно бути цілісною особистістю. Як бути цілісним, “невищербленим” і сповненим Божої любові й просвітлення? Для цього потрібно усвідомити певні принципи, дані людині Богом. Він бажає, щоб кожна людина на Землі була подібною до Нього.

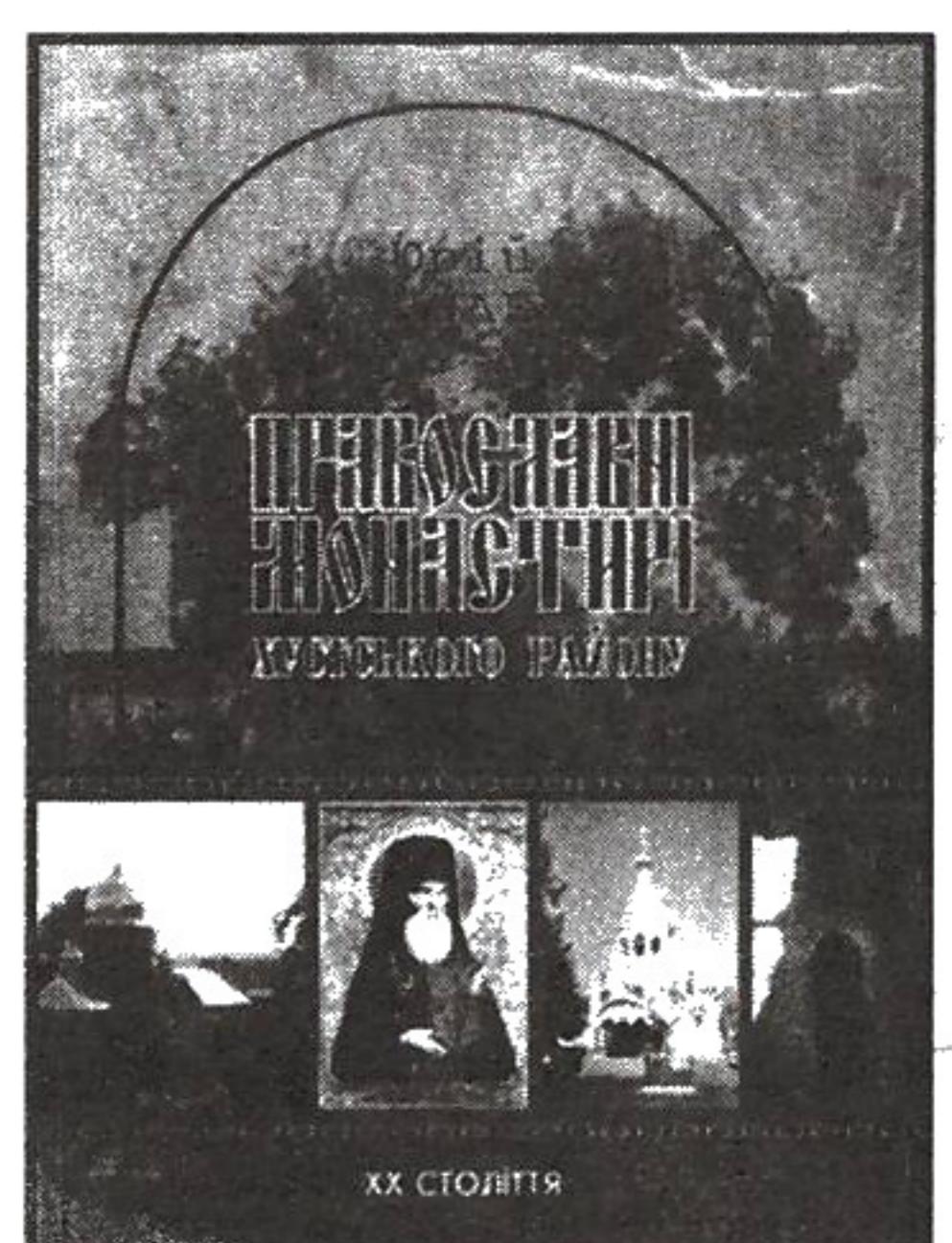
189. Балюк С.В. Церква, держава, суспільство: Прямі, що перетинаються.- Ужгород: Сходи, 2004.- 44 с.

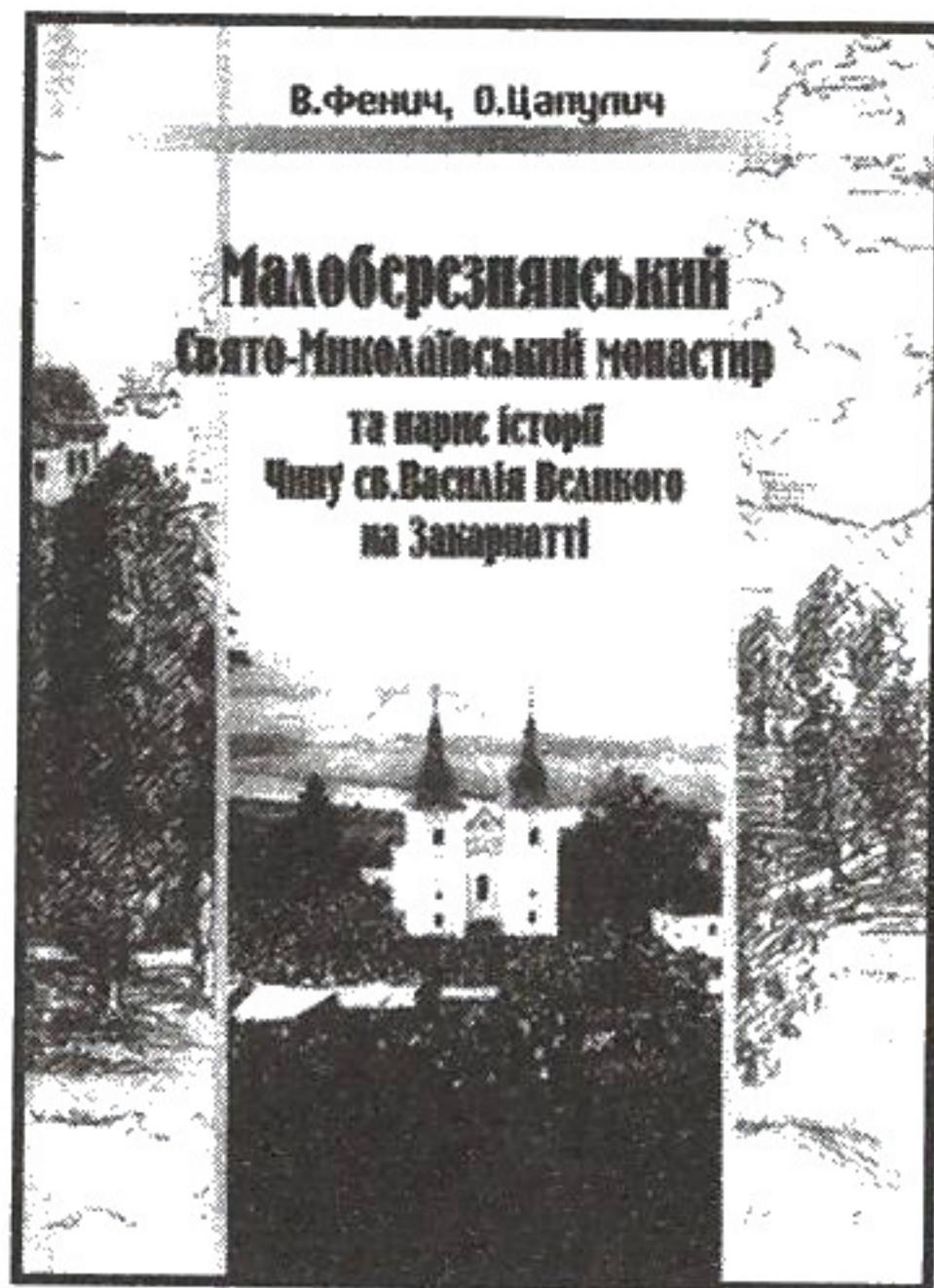
Чи має Церква якесь відношення до суспільства? Якщо має, то яка її роль у ньому та яка її роль у розбудові держави? Які Божі принципи закладені у Біблії стосовно держави та суспільства у ній? Відповіді на питання, пов’язані з тематикою взаємостосунків церкви і держави дає ця книга.

190. Данилець Ю.В. Православні монастирі Хустського району (XX століття)/ Передм. Д.Данилюка.- Ужгород: Гражда, 2004.- 168 с.: іл.

Автор присвятив своє дослідження історії православних монастирів одного району Закарпатської області – Хустського. Читач познайомиться з передумовами їх заснування, роллю відомих постатей у цьому процесі, зокрема о.Алексія (Кабалюка). На основі багатого документального матеріалу автор охарактеризував соціально-економічне та місіонерське життя ченців і взаємовідносини з державними органами упродовж XX ст. Достовірні дані, почертнуті з державних і монастирських архівів, відтворюють непривабливу картину закриття монастирів у 1958–1961 рр. та змін, що настали у кінці 80-х років.

191. Фенич В., Цапулич О. Малоберезнянський Свято-Миколаївський монастир та нарис історії Чину св. Василія Великого на Закарпатті/ УжНУ.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 188 с.: іл.

Книга знайомить з історією та сьогоденням Свято-Миколаївського монастиря, заснованого отцями- василіанами у середині XVIII століття на околиці села Малий Березний, що на Закарпатті. Літопис подій, опис життедіяльності засновників та сподвижників монастиря, його видатних ігуменів подаються в контексті загальної історії греко-католицької церкви та утвердження в Карпатському регіоні Чину св. Василія Великого.

192. Чопик-Микунда С. Архімандрит Веніамін: Короткий життєпис архімандрита Веніаміна (Керечанина).- Хуст, [2004].- 28 с.

Видання присвячується 100-річчю з дня народження подвижника православної віри, священнослужителя, ігумена монастиря і настоятеля парафії у с. Теребля Тячівського району – архімандрита Веніаміна (1904–1975), в миру Юрія Керечанина.

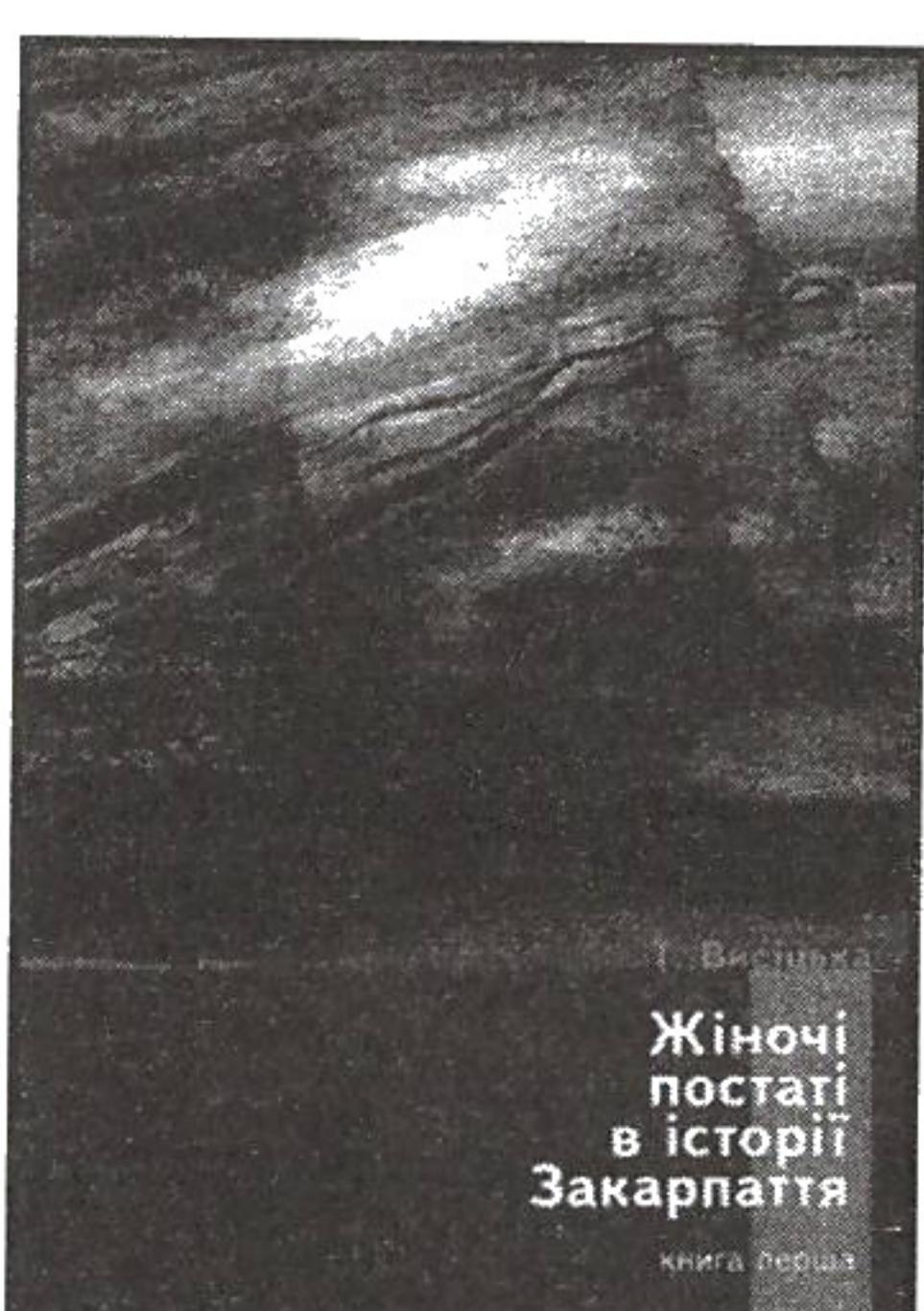
БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ

193. Видання Ужгородського національного університету за 2002 рік: Бібліогр. покажч./ УжНУ; Наук. б-ка; Уклад.: О.Д.Закривдорога, В.С.Морохович; Наук. ред. Ю.М.Височанський; Відп. за вип. О.І.Почекутова.- Ужгород, 2004.- 52 с.

Представлені в покажчику матеріали систематизовані у 10-ти розділах у відповідності до форм видання. Покажчик сприятиме подальшому покращенню інформування дослідників, а також усіх зацікавлених читачів про творчий потенціал УжНУ.

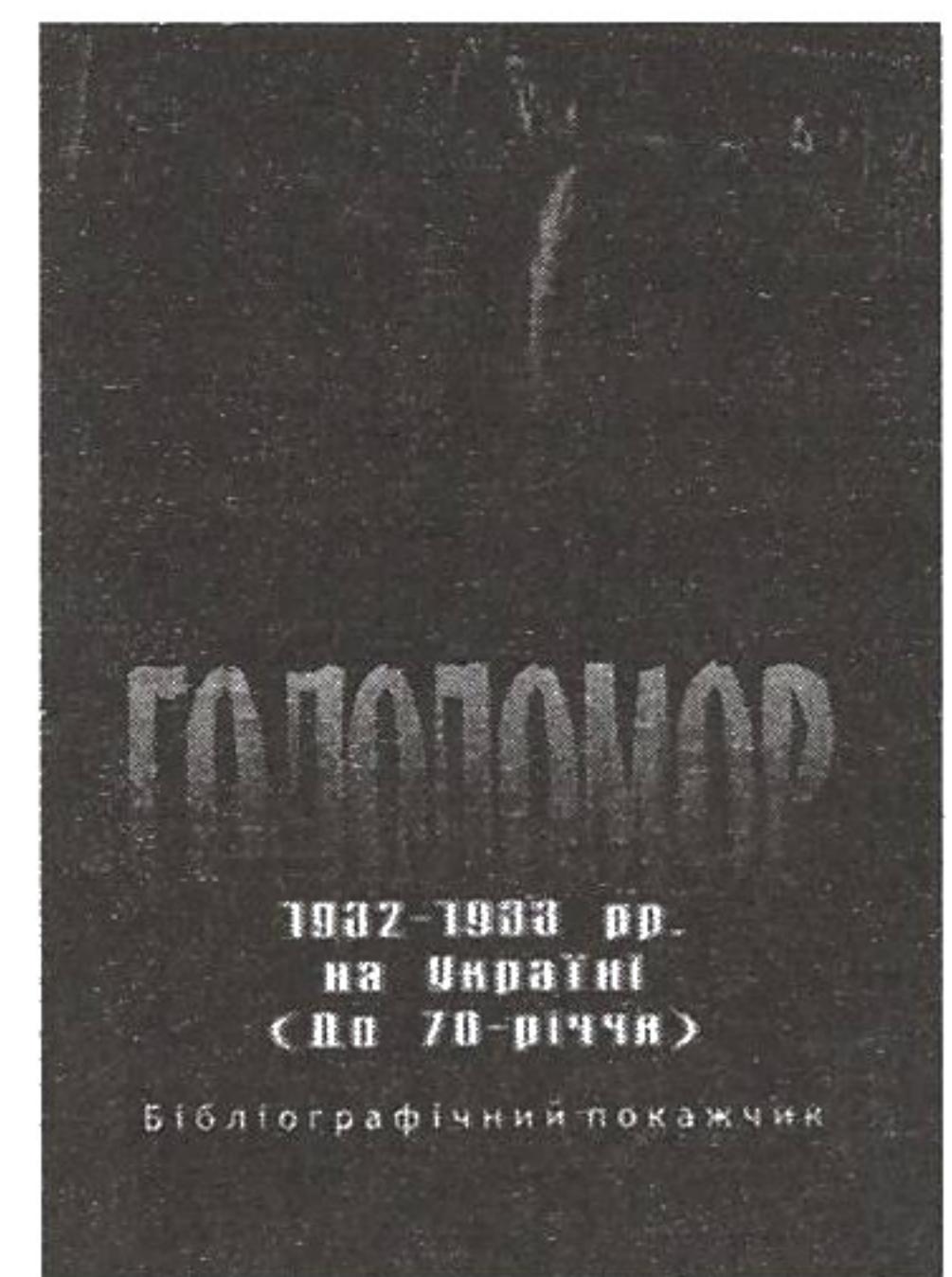
194. Висіцька Т. Жіночі постаті в історії Закарпаття: Кн. перша: наука, культура, мистецтво: Біо-бібліогр. довід./ Передм. В.Падяка; Бібліогр. ред. та ред.-упорядник Л.Ільченко; Наук. ред. В.Падяк.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 404 с.: фото.- (Жіночі постаті в історії Закарпаття).

Перша книга, що виходить у серії “Жіночі постаті в історії Закарпаття”, знайомить читачів із біографіями понад 160-ти краянок, які заявили про себе значими досягненнями у галузі науки, культури і мистецтва. Після біографічних даних розміщено бібліографію праць персоналії. Хронологічно книга охоплює період від 1920-го по 2002 рік.

195. Голодомор 1932–1933 рр. на Україні: (До 70-річчя): Бібліогр. покажч./ УжНУ; Закарпат. ін-т МАУП; Уклад.: О.Г.Люта, Л.О.Смочко; Наук. ред. М.М.Вегеша; Передм. С.Федаки.-Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 148 с.

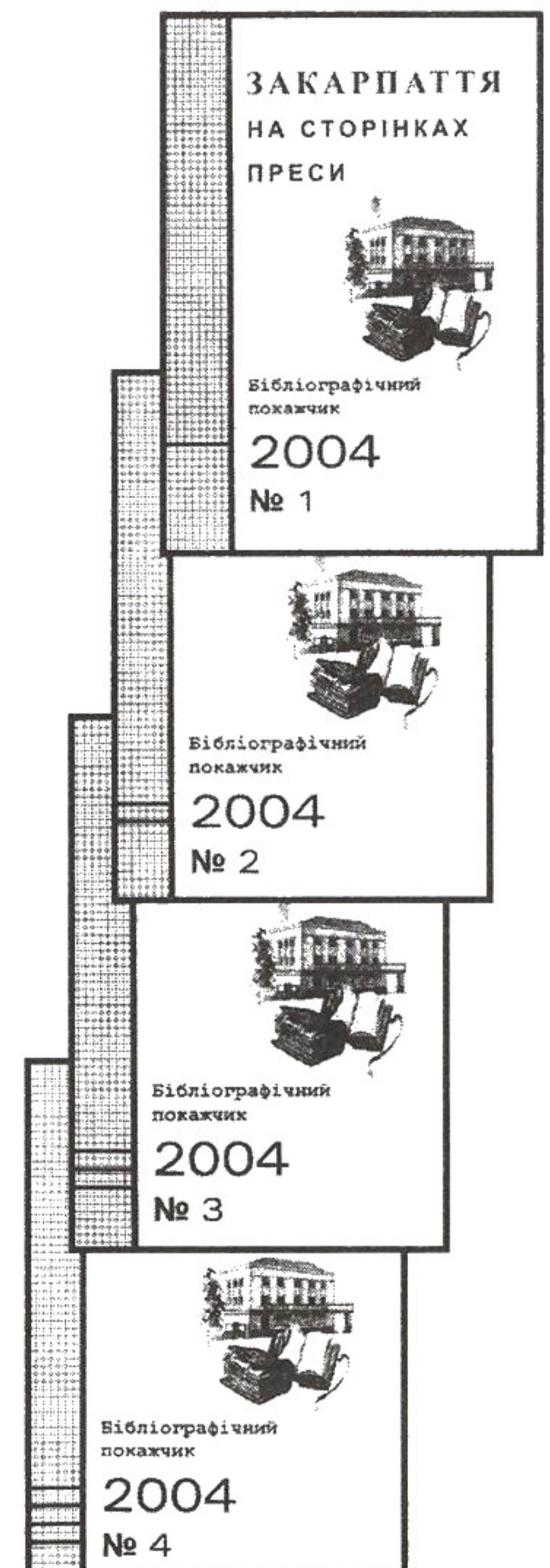
Голодомор 1932–1933 рр. – одна з найбільш інтересних тем української історіографії. Наявна література дуже різноманітна, статті розміщені у різноманітних виданнях. Покажчик представляє публікації з 1933 року по квітень 2004 року, систематизує їх у хронологічному порядку.

196-199. Закарпаття на сторінках преси: Бібліогр. покажч. за I-IV кв. 2004 р./ЗОУНБ; Уклад.: Г.М.Долгош, О.С.Дурунда, М.Н.Ніршберг, Н.І.Смільгіна; Випуск. ред. Л.О.Ільченко; Відп. за вип. Л.З.Григаш.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.

I кв.- 64 с.; II кв.- 56 с.; III кв.- 56 с.; IV кв.- 68 с.

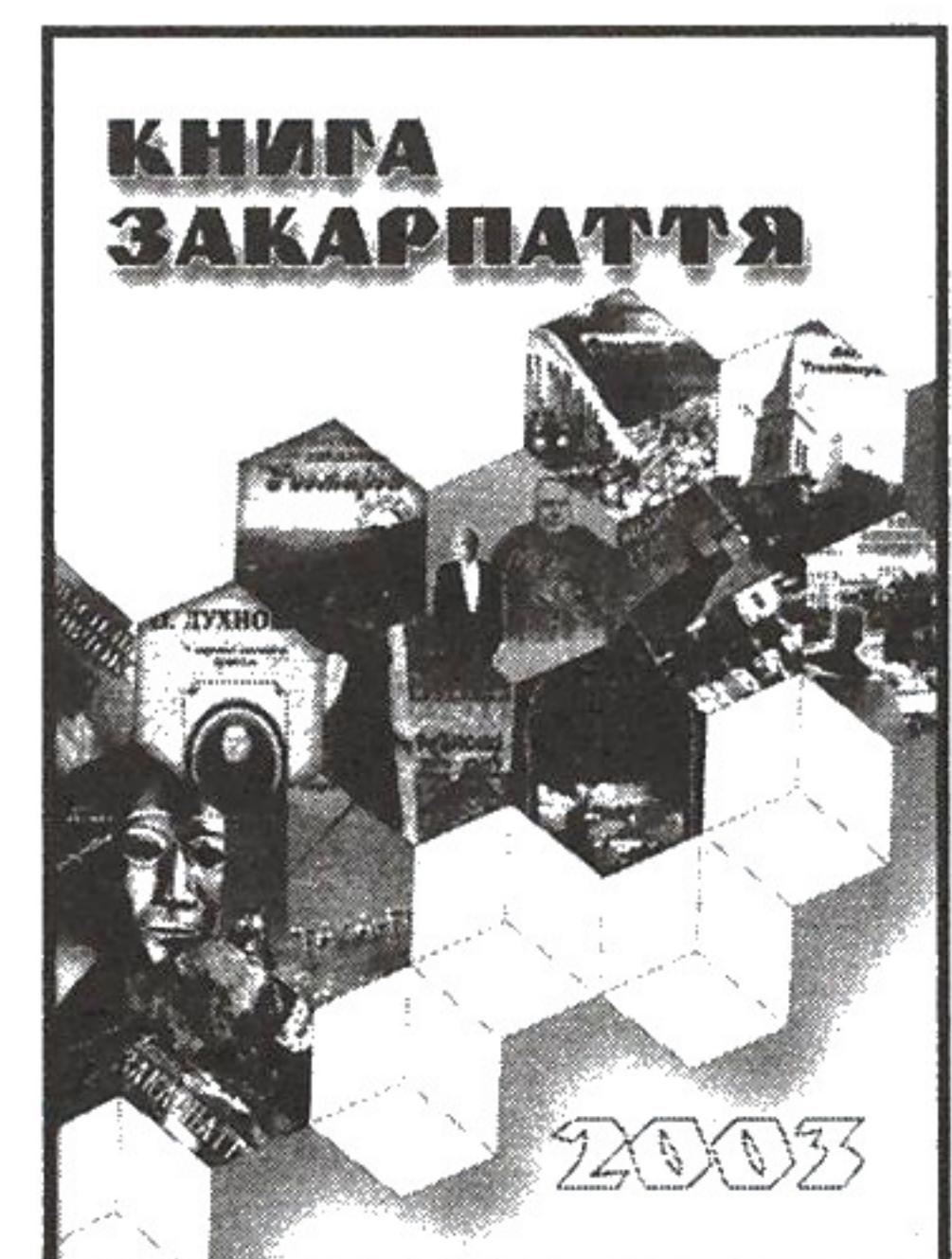
У чотирьох квартальниках, що вийшли протягом року представлено 3081 бібліографічний опис газетно-журнальних статей із понад 140 газетно-журнальних видань – як обласних, районних, так і загальнодержавних. Описи систематизовано за галузями знань. Бібліографічні описи літератури мають суцільну нумерацію, на яку посилається довідковий апарат, вміщений у кінці посібника за IV-й квартал. У довідковий апарат входять: іменний та географічний покажчики, список переглянутих періодичних видань.

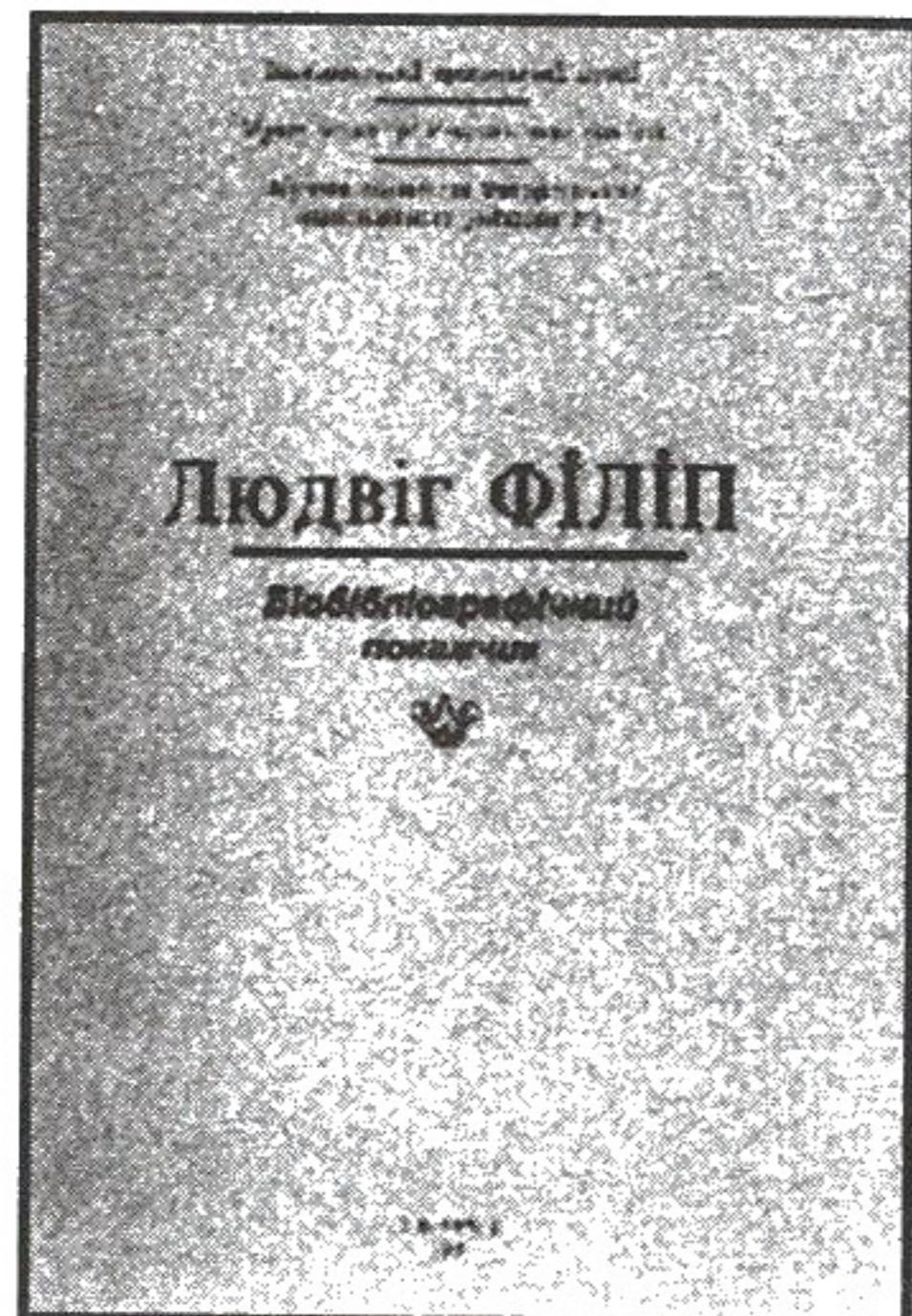

200. Книга Закарпаття: Анотований каталог видань 2003 року: (3 фондів Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки)/ ЗОУНБ; Уклад.: Л.О.Ільченко, О.С.Дурунда; Наук. ред. В.І.Падяк; Відп. за вип. Л.З.Григаш.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2003.- 92 с.: іл.

Видання вміщує короткі інформації про книжки, які протягом 2003 року вийшли друком на Закарпатті. Кожну анотацію супроводжує репродукція обкладинки анотованої книги. Каталог формується з надходжень до ЗОУНБ – центральної книго збірні регіону.

Для фахівців з проблем книговидавничої справи на Закарпатті та в Україні, представників органів державної влади та управління, керівників бібліотек, книготоргів, книжкових бірж, книгарень, організаторів книжкових ярмарків, бібліографів, науковців, студентів тощо.

201. Людвіг Філіп: Біобібліогр. покажч./ Уклад. Л.О.Мельник; Наук. ред. та післямова П.М.Федаки; Відп. за вип. В.С.Шеба.- Ужгород, 2004.- 88 с.: іл.

Видання містить науковий доробок та творчий звіт краєзнавця Людвіга Філіпа з проблем історії Закарпаття, етнографії, культури, релігії. Покажчик охоплює праці за період з 1974 року по квітень 2004 року.

202. Макара Микола Петрович: Бібліогр. покажч. (1959–2003 рр.)/ УжДІЕП; Передм. М.Болдижара.- Ужгород, 2004.- 64 с.

Покажчик знайомить з науковим доробком кандидата історичних наук, історика з Ужгорода доцента М.Макари. Він фіксує 259 наукових, науково-популярних публікацій, що з'явилися протягом 1959–2004 років, у т.ч. 5 монографій, 5 колективних монографій, 20 навчально-методичних посібників. Бібліографія видається до 70-річчя з дня народження вченого.

203. Шип Ю. Дорога співця: Бібліогр. довідник/ Передм. Д.Федаки.- Ужгород: Патент, 2004.- 178 с.: іл.

Ю.Шип – відомий поет, лауреата літературних премій ім.Ф.Потушняка та ім.Л.Глібова. Покажчик окремих видань, його публікацій та статей про нього в часописах проілюстрований рецензіями, світлинами та іншими цікавими матеріалами довідкового змісту. У книжці висвітлено найважливіші віхи життя письменника.

ДОДАТКИ

Додаток 1

БУКЛЕТИ ТА МАЛОТИРАЖНІ ВИДАННЯ

204. Адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність: Стат. бюл./ Держ. комітет статистики; Голов. упр. статистики у Закарпат. обл.; Відп. за вип. О.А.Рябцева.- Ужгород, 2004.- 48 с.

205. Бібліотеки Закарпаття у дзеркалі статистики/ ЗОУНБ; Відп. за вип. Л.З.Григаш, В.Д.Чіка.- Ужгород, 2004.- 68 с. + Табл. + Діаграми.

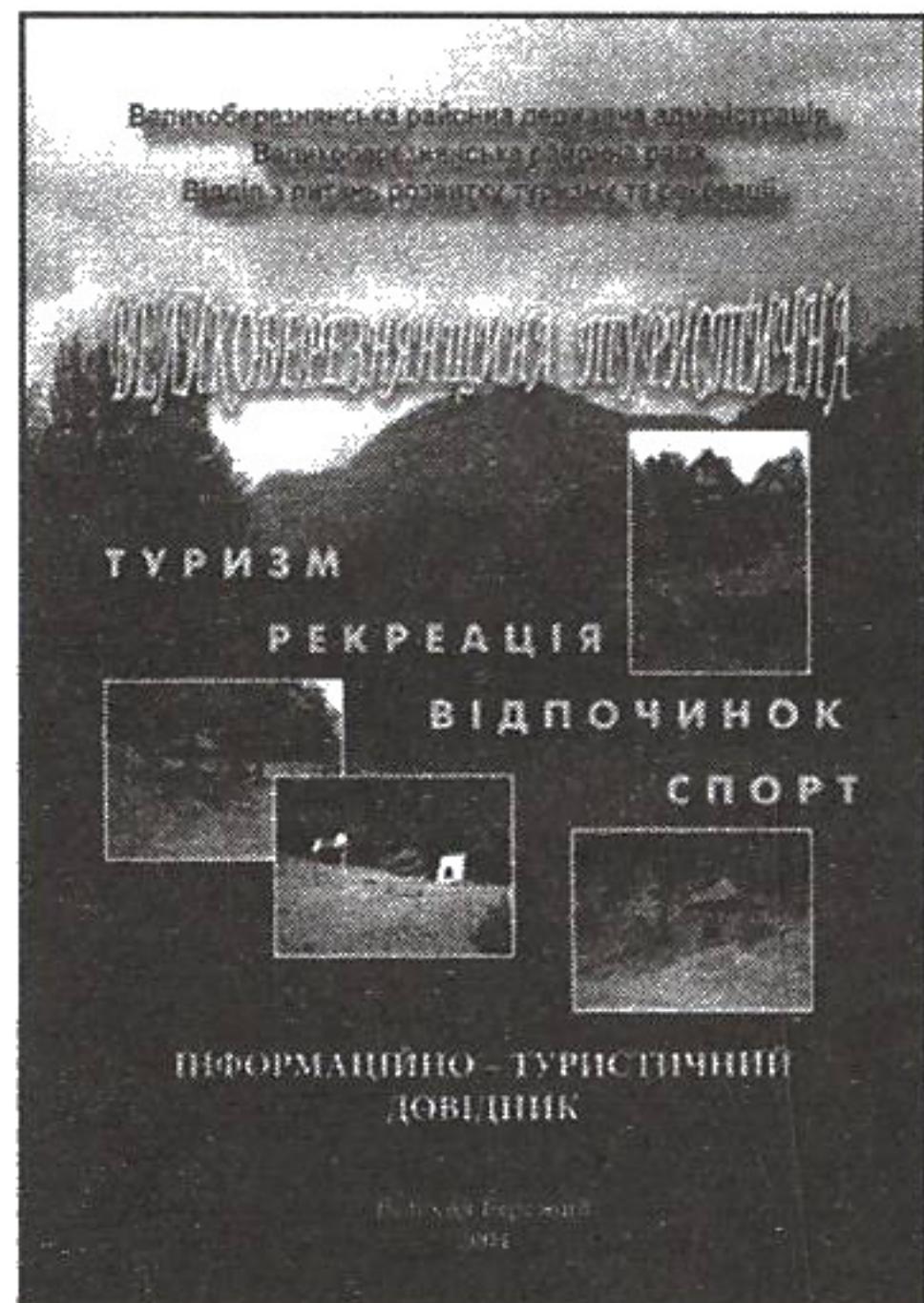
206. Великоберезнянщина туристична: Туризм, рекреація, відпочинок, спорт: Інформаційно-турист. довід.- Великий Березний, 2004.- 12 с.: іл.- Буклет.

207. Волонтери: Творці добра і надії: (З досвіду роботи первинної ветеранської територіальної організації мікрорайону № 6 м.Ужгорода)/ Уклад. Г.П.Малиновська, Відп. за вип. А.С.Сабінін.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2004.- 16 с.: іл.- Буклет.

208. Дошкільні заклади області: Стат. бюл./ Держ. комітет статистики; Голов. упр. статистики у Закарпат. обл.; Відп. за вип. О.А.Рябцева.- Ужгород, 2004.- 40 с.

209. Екологічна пізнавальна стежка „Княгининська”/ Ужан. нац. природ. парк.- [Ужгород, 2004].- 24 с.: іл.- Буклет.

210. Закарпатська обласна наукова бібліотека: Звіт про діяльність за 2004 рік/ Уклад.: В.Г.Лехцер; Г.К.Ковальчук; Відп. за вип. Л.З.Григаш.- Ужгород, 2004.- 60 с. + Табл. + Діаграми.

211. Заклади культури, мистецтв, фізкультури та спорту в області: Стат. бюл./ Держ. комітет статистики; Голов. упр. статистики у Закарпат. обл.; Відп. за вип. О.А.Рябцева.- Ужгород, 2004.- 32 с.

212. Каталог газет, журналів, інформаційних видань передплачених бібліотеками м.Ужгорода на 2005 рік/ ЗОУНБ; Уклад. М.І.Місевра; Відп. за вип. Л.З.Григаш.- Ужгород, 2004.- 42 с.

213. “Мій рідний край”: Шостий Міжнар. фест. телерадіопрограм для нац. меншин/ Держ. комітет телебачення і радіомовлення України; Закарпат. обл. держ. адмін.; Закарпат. обл. рада; Закарпат. обл. державна телерадіокомпанія; Ідея, впорядкув. П.П.Петрика.- Ужгород, 2004.- 64 с.

214. Мукачево. Мукачівський район: Турист. карта/ Текст: М.Корунд, О.Дудаш.- [Ужгород, 2004].

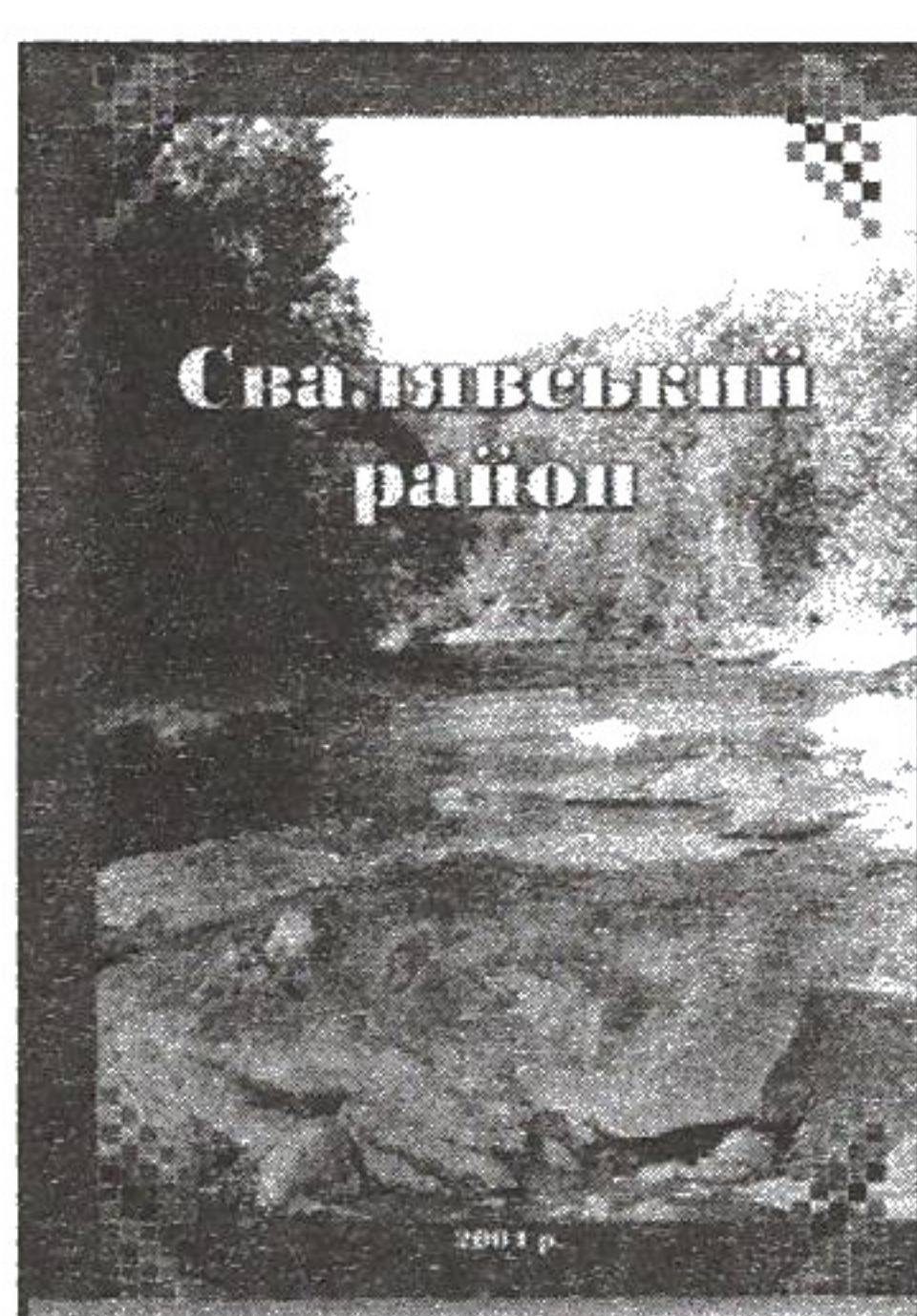
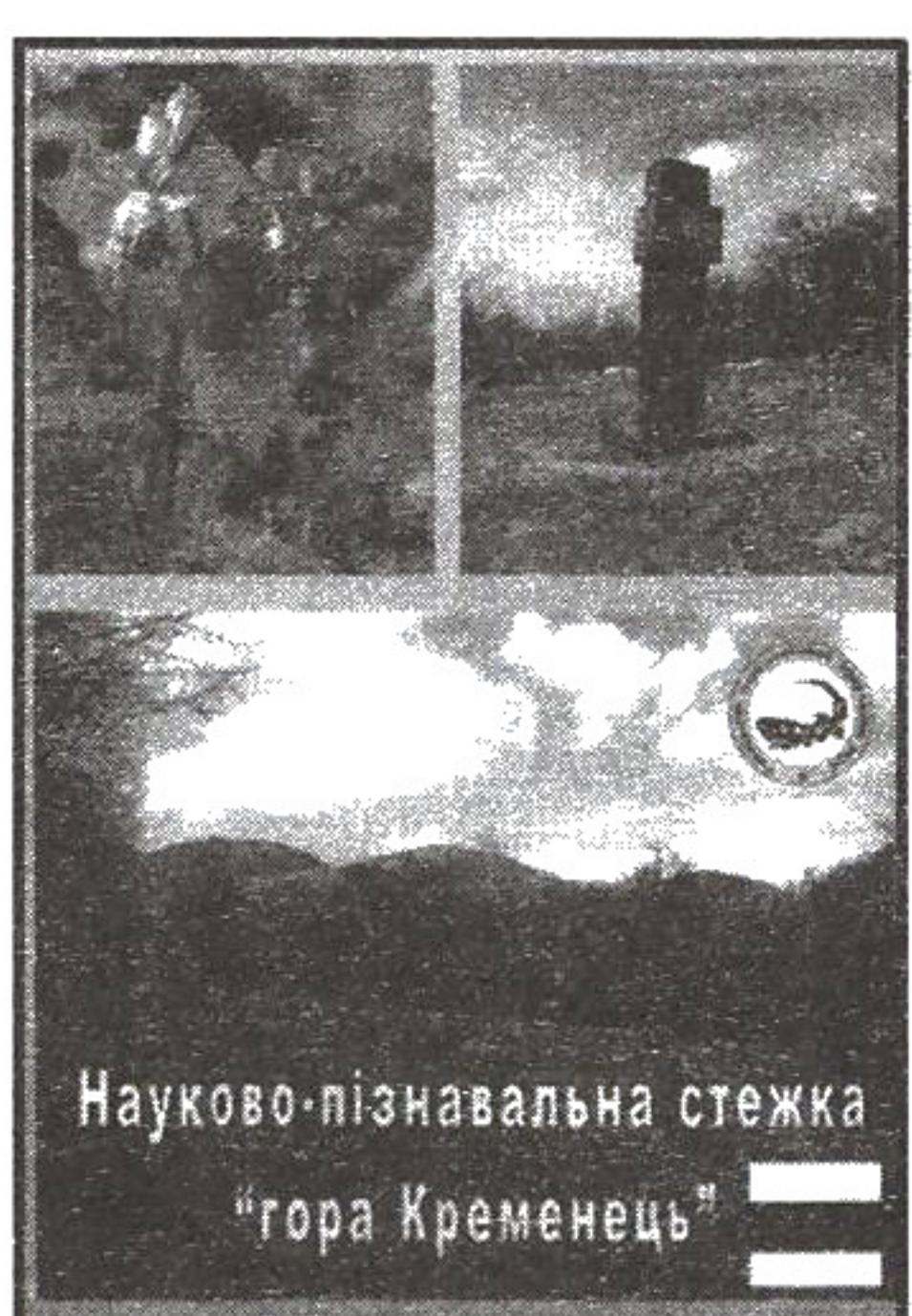
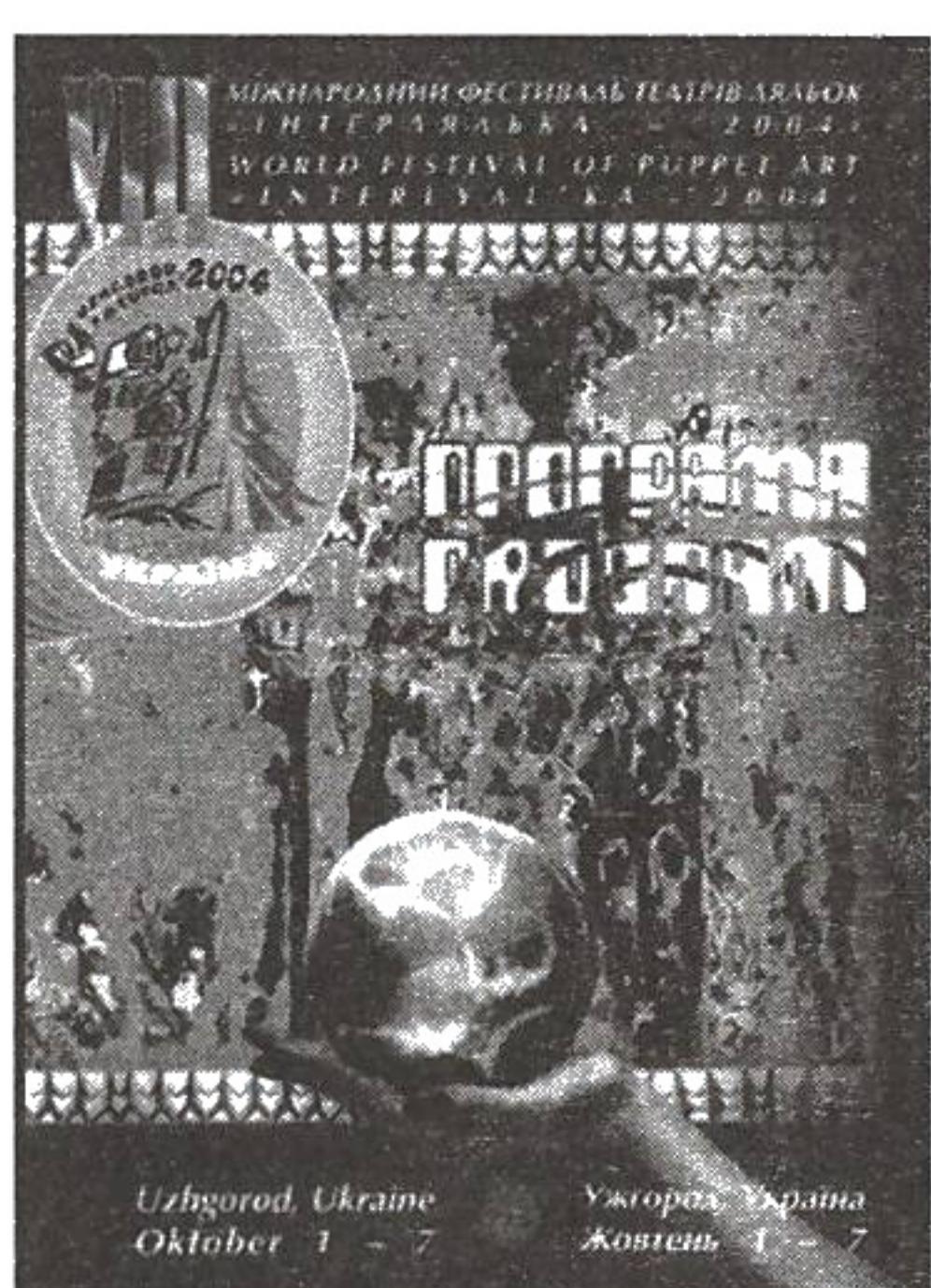
215. Науково-пізнавальна стежка “Гора Кременець”: Путівник/ М.М.Капраль, І.М.Лесьо, С.П.Сегеда; Ужан. нац. природ. парк; Під ред. І.Ю.Іванеги.- Великий Березний, 2004.- 28 с.: іл.

216. Отдыхайте вместе с фирмой “Блюз”.- [Ужгород, 2004].- 92 с.: іл.- Буклет.- Рос. мовою.

217. Перечин.- [Б.м.], 2004.- 6 с.- Буклет.

218. VIII Міжнародний фестиваль ляльок “Інтерлялька – 2004”: Програма (Ужгород, Україна, 1-7 жовтня) = VIII World festival of puppet art “Interlyal’ka – 2004”: Program (Uzhgorod, Ukraine, oktober 1-7)/ Ідея, впорядкув. О.І.Туряниці; Пер. англ. Е.С.Михальської.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2004.- 32 с.: іл.- Укр. та англ. мовами.

219. Свалявський район.- [Б.м.], 2004.- 32 с.: іл.- Буклет.

220. Соціальний захист населення: Стат. бюл./ Держ. комітет статистики; Голов. упр. статистики у Закарпат. обл.; Відп. за вип. О.А.Рябцева.- Ужгород, 2004.- 36 с.

221. Сяє Срібна земля самоцвітами: Учасники творчого звіту майстрів мистецтв і худ. колективів Закарпат. обл. "Самоцвіти Срібної землі", присвяч. 60-річчю визволення України від фашист. загарбників (7 листоп. 2004 р., м.Київ).- 2004.- 25 с.: іл.

222. Телефонний довідник абонентів автоматичної телефонної мережі сіл з румуномовним населенням Тячівського та Рахівського районів Закарпатської області.- Нижня Апша: Крок, 2004.- 74 с.

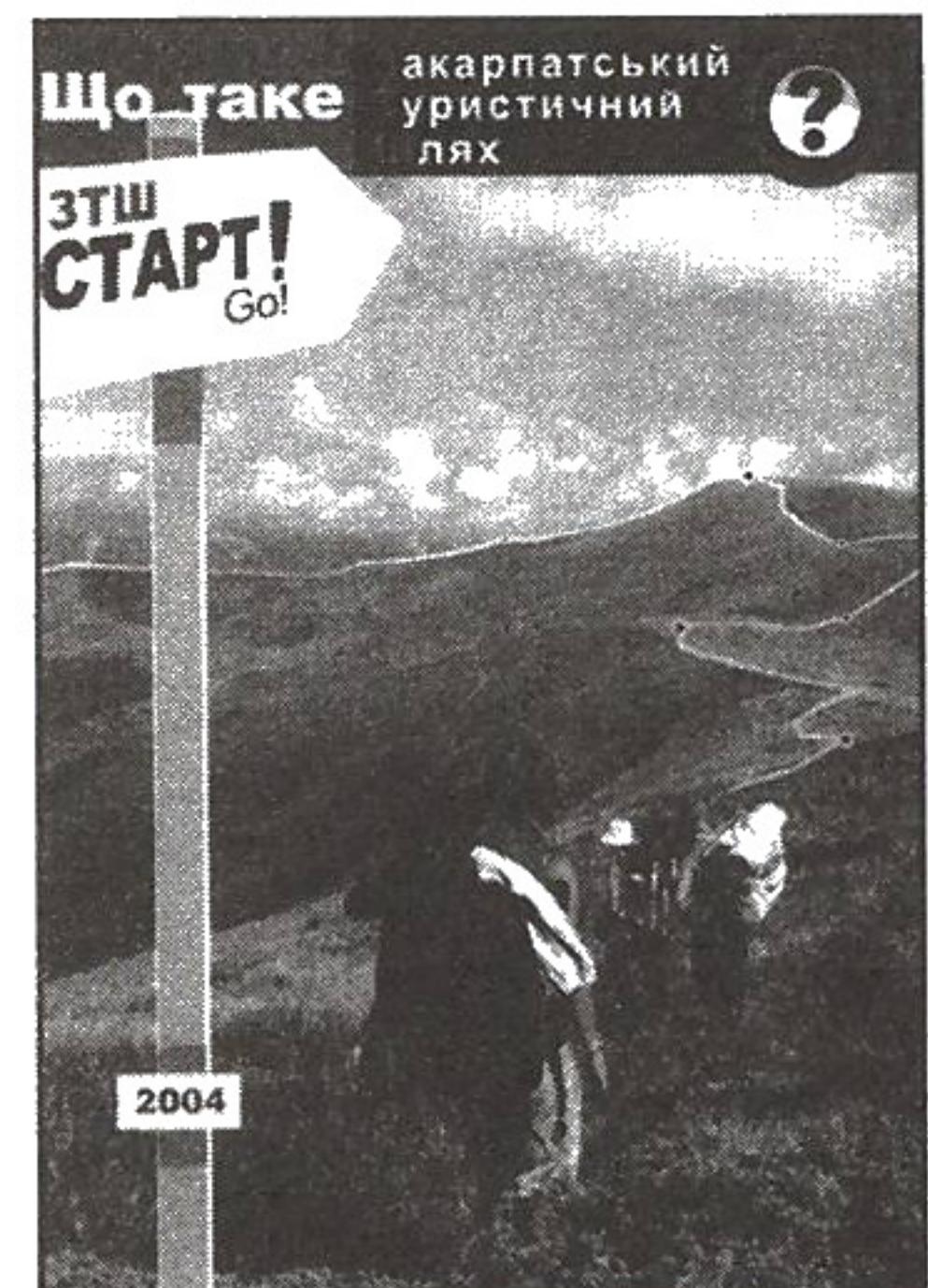
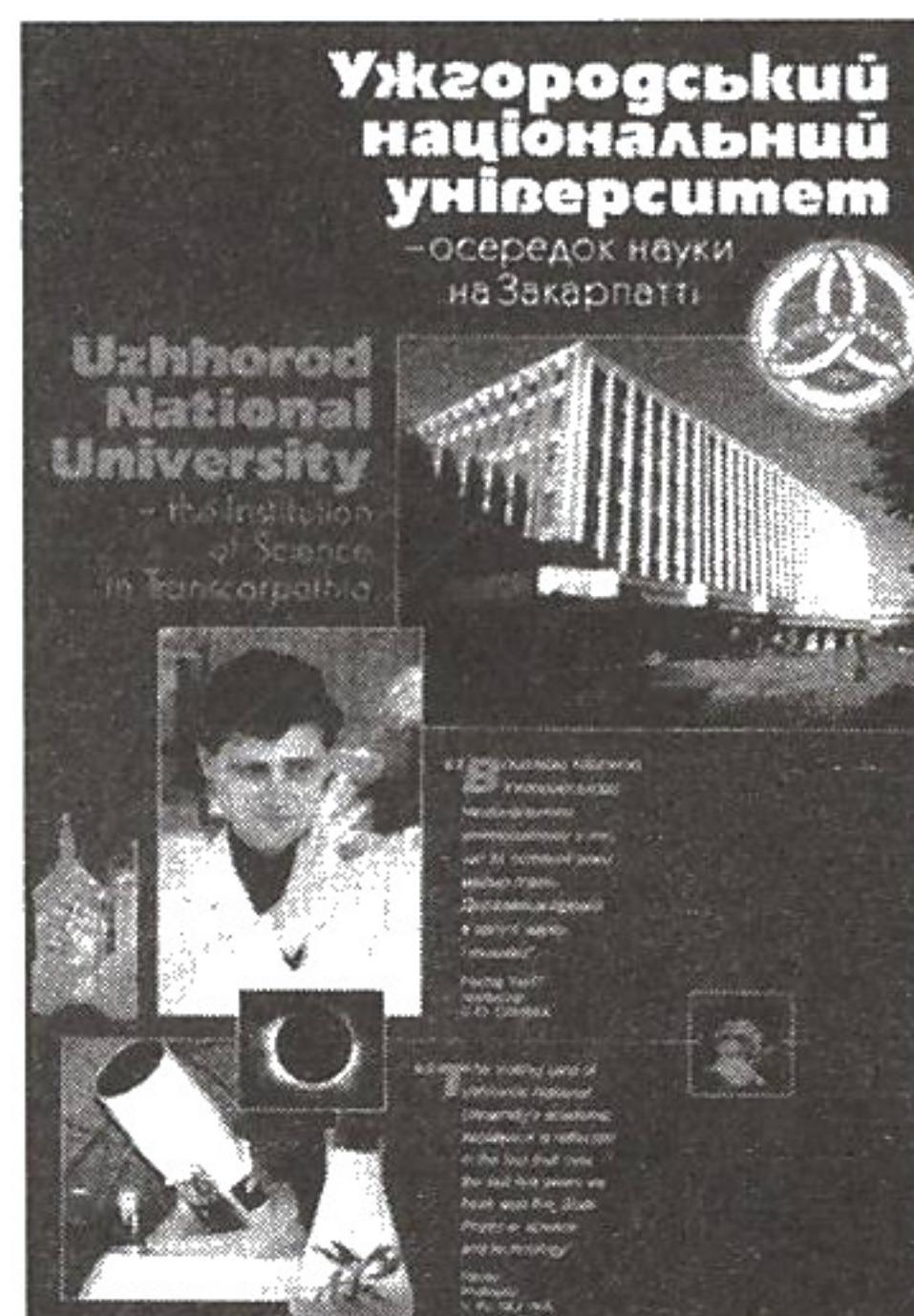
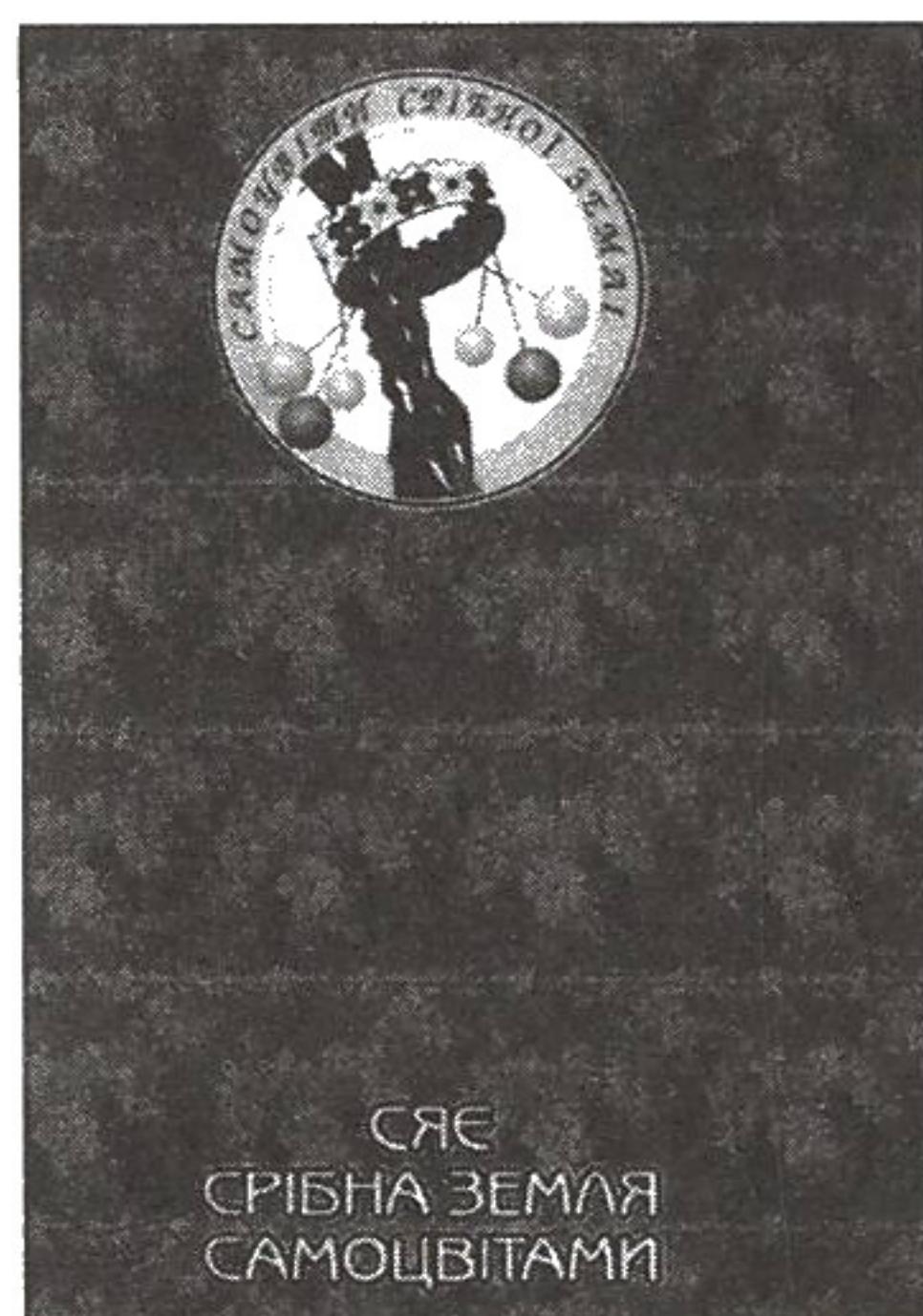
223. Туристична Ужгородщина.- [Ужгород, 2004].- 10 с.: іл.- Буклет.- Укр. та англ. мовами.

224. Ужанський національний природний парк.- [Б.м, б.р., б.п].- 6 с.: іл.+ Карта.- Буклет.

225. Ужгородський національний університет – осередок науки на Закарпattі = Uzhhorod National University – the Institution of Science in Transcarpathia/ Уклад. Н.І.Фречка; Текст англ. мовою О.Мочар; Відп. за вип. Ю.М.Височанський.- Ужгород: Мистец. Лінія, 2004.- 16 с.: іл.- Буклет.- Укр. та англ. мовами.

226. Хроніка культурного життя Закарпатської області: Оглядова довідка за матеріалами преси та неопублік. матеріалах: У 12-ти вип. / Упр. культури облдержадмін.; ЗОУНБ; Складач М.Б.Бадида; Відп. за вип. Л.З.Григаш.- Ужгород, 2004.- Буклети.

227. Що таке Закарпатський туристичний шлях.- 2004.- 8 с.: іл.- Буклет.

ВИДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

- 228. Carpatica–Карпатика.** Вип. 30: Історична школа професора Володимира Задорожного. Вип. 2.: Наук. зб./ Упорядкув. Р.Офіцінського.- Ужгород: Гражда, 2004.- 168 с.
- 229. Науковий вісник Ужгородського державного інституту інформатики, економіки і права.** Сер.: *Економічні науки = The scientific herald of Uzhgorod State Institute of Information Sciences, Economics and Law. Economic sciences.* Вип. № 4/ УжДІЕП; Редкол.: Ф.Г.Ващук, О.С.Передрій та ін.- Ужгород, 2004.- 176 с.
- 230. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Біологія.* Вип. 14/ УжНУ; Голов. ред. В.І.Ніколайчук.- Ужгород: УжНУ, 2004.- 200 с.
- 231. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Історія.* Вип. 9/ УжНУ; Редкол.: І.О.Мандрик та ін.- Ужгород: УжНУ, 2004.- 256 с.: іл.
- 232. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Історія.* Вип. 10/ УжНУ; Голова редкол.: М.Вегеш.- Ужгород: Вісник Карпат, 2004.- 258 с.
- 233. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Історія.* Вип. 11/ УжНУ; Голова редкол. М.Вегеш.- Ужгород: Вісник Карпат, 2004.- 232 с.
- 234. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Медицина = Scientific bulletin of Uzhgorod universiti. Medical series.* Вип. 22/ УжНУ; Голов. редкол. А.С.Головацький.- Ужгород, 2004.- 174 с.: іл.
- 235. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Медицина = Scientific bulletin of Uzhgorod universiti. Medical series.* Вип. 23/ УжНУ; Голов. редкол. А.С.Головацький.- Ужгород, 2004.- 248 с.: іл.
- 236. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Політологія, соціологія, філософія.* Вип. 1/ УжНУ; Голова редкол. М.Вегеш.- Ужгород: Вісник Карпат, 2004.- 252 с.
- 237. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Філологія.* Вип. 9/ УжНУ; Голова редкол. І.С.Сабадош.- Ужгород, 2004.- 154 с.
- 238. Науковий вісник Ужгородського університету:** Сер.: *Філологія.* Вип. 10/ УжНУ; Голова редкол. І.С.Сабадош.- Ужгород, 2004.- 186 с.
- 239. Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею.** Вип. VI/ Упоряд. і наук. ред. П.Федака; Відп. за вип. В.Шеба.- Ужгород: Патент, 2004.- 264 с.: іл.

Додаток 3

ЛІТЕРАТУРА З КАРПАТОЗНАВСТВА, ЩО ВИЙШЛА ЗА МЕЖАМИ ОБЛАСТІ

240. Гаврош О.Д. Фалічні знаки: Поезія/ Передм. І.Римарука; Худож. О.Ляшенко.- Київ: Дніпро, 2004.- 72 с.: іл.

Збірка є однією з небагатьох спроб в українській поезії помедитувати на манливу і дражливу тему еротики, зробивши наголос у ній саме на чоловічому сприйнятті інтимних стосунків.

241. Ділове Закарпаття 2004: Щорічний телефонний довід.- Чернівці, 2004.- 272 с.: іл.

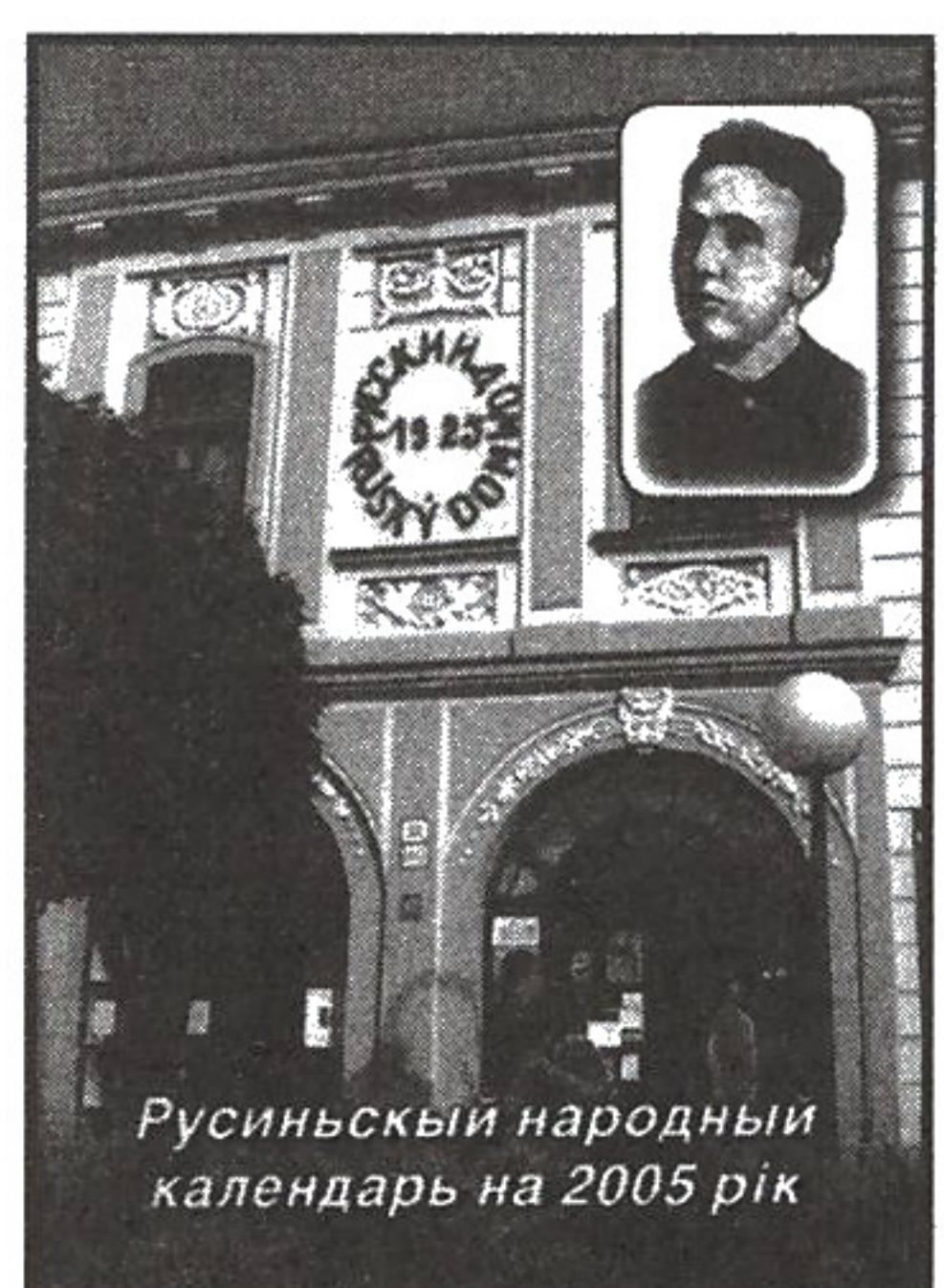
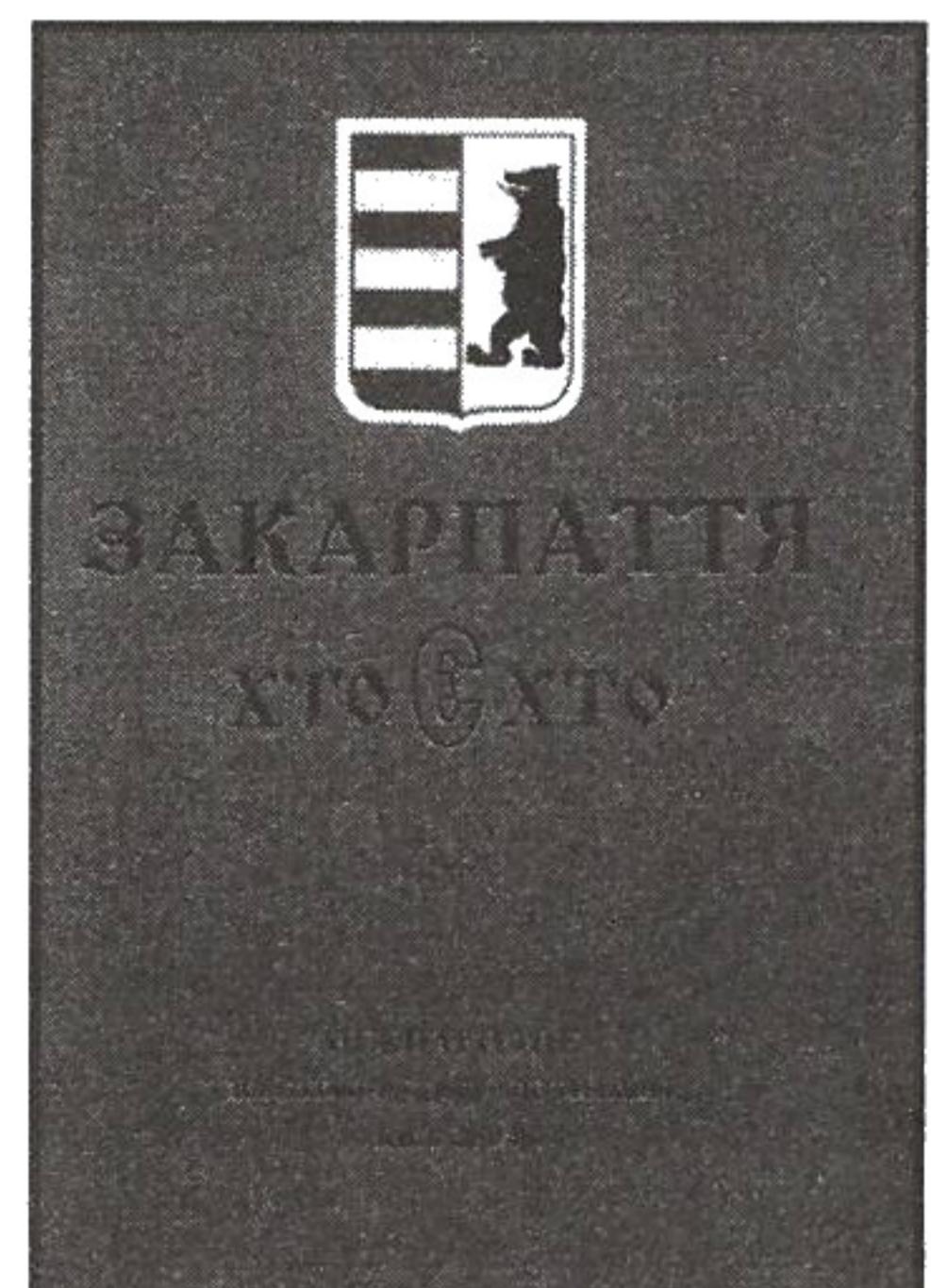
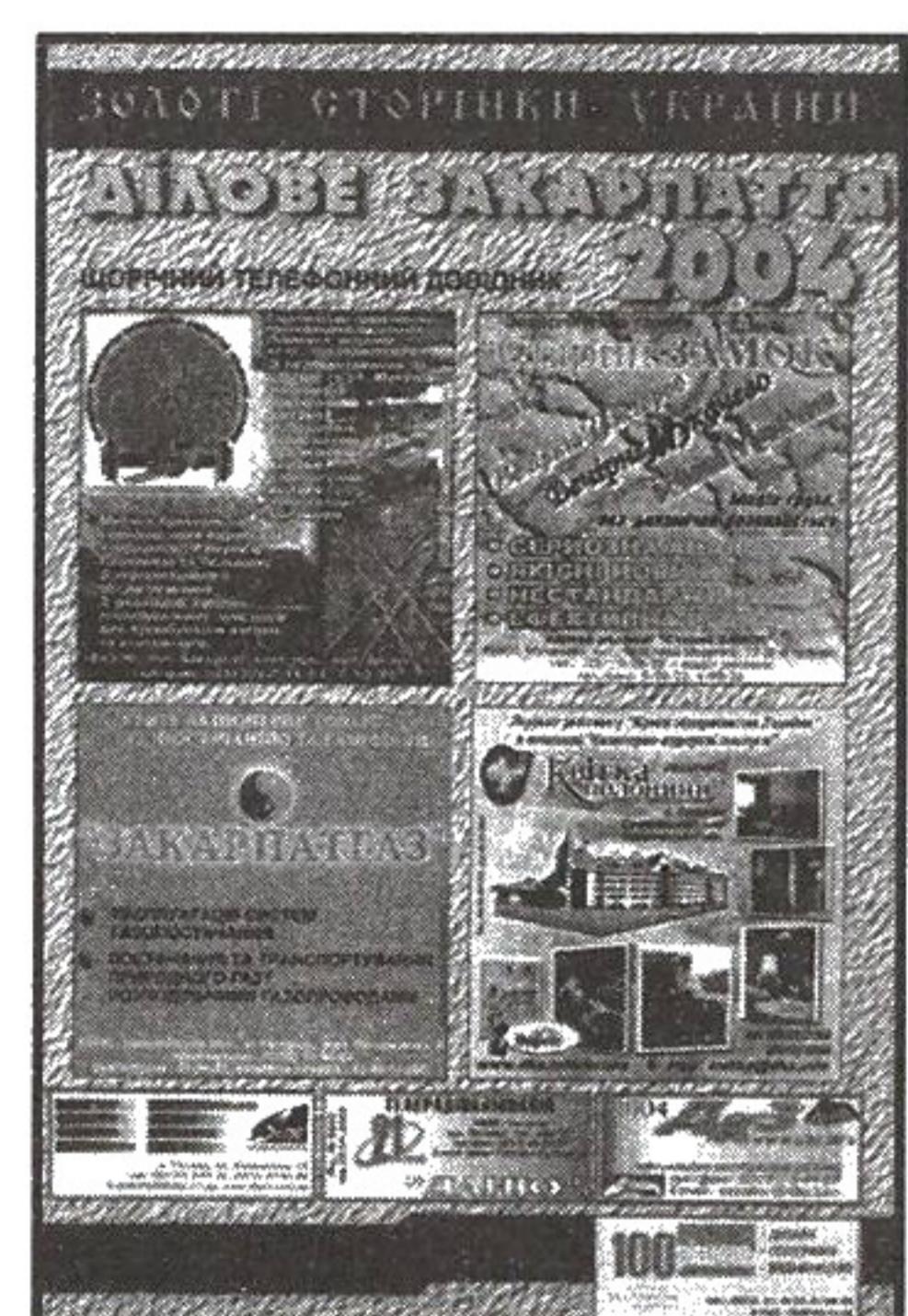
Видання окрім телефонів та адрес різних фірм, банків, установ, магазинів, ресторанів містить корисну інформацію про різні види послуг тощо.

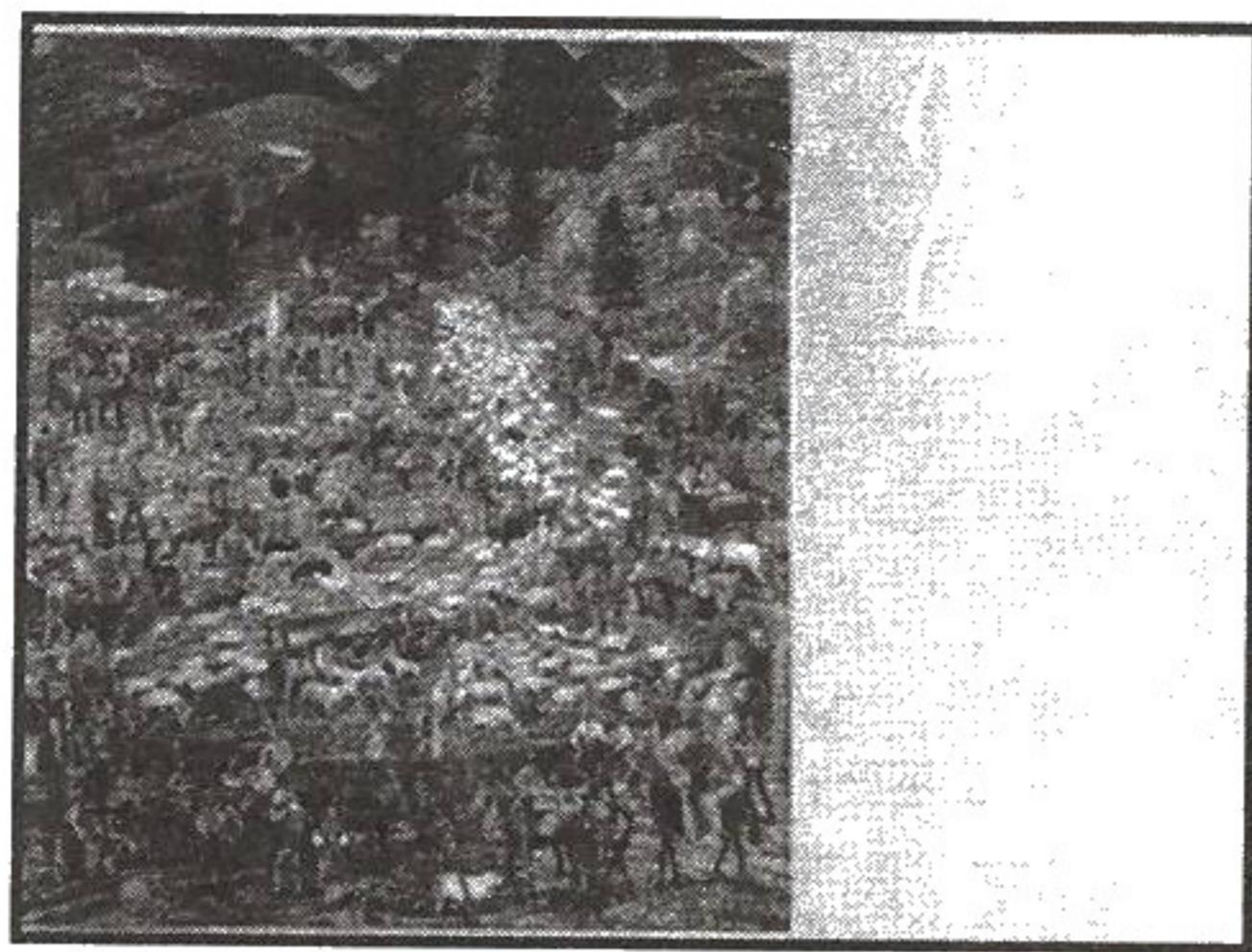
242. Закарпаття: Хто є хто: Міжнар. довідково-бібліогр. вид. Вип. 1.- Київ, 256 с.: іл.

Книга є спеціалізованим виданням, в якому органічно поєднуються відомості про видатних представників ділової, культурної та наукової сфери з інформацією про відомі підприємства та установи в галузях економіки, науки та культури.

243. Русинський народний календарь на 2005 рік/ Зоставитель А.Зозуляк.- Пряшів: 2004.- 128 с.: іл.- Русин. мовою.

Русинська громада Пряшівщини вже вп'яте видає календар, який продовжує традиції знайомства читача з найпомітнішими постатями та подіями рідного краю. Окрім нарисів про відомих в історії ювілянтів О.Павловича, А.Кралицького, Ю.Ставровського-Попрадова та сучасників музиканта Ш.Ладижинського, співачку М.Мачошкову, драматурга В.Турка та інших, читач отримає й інформації до 10-річчя кодифікації русинської мови тощо.

244. Календар на 2005 рік/ Худож. Т.Данилич.-
Київ, 2004.- 14 арк.: іл., портр.

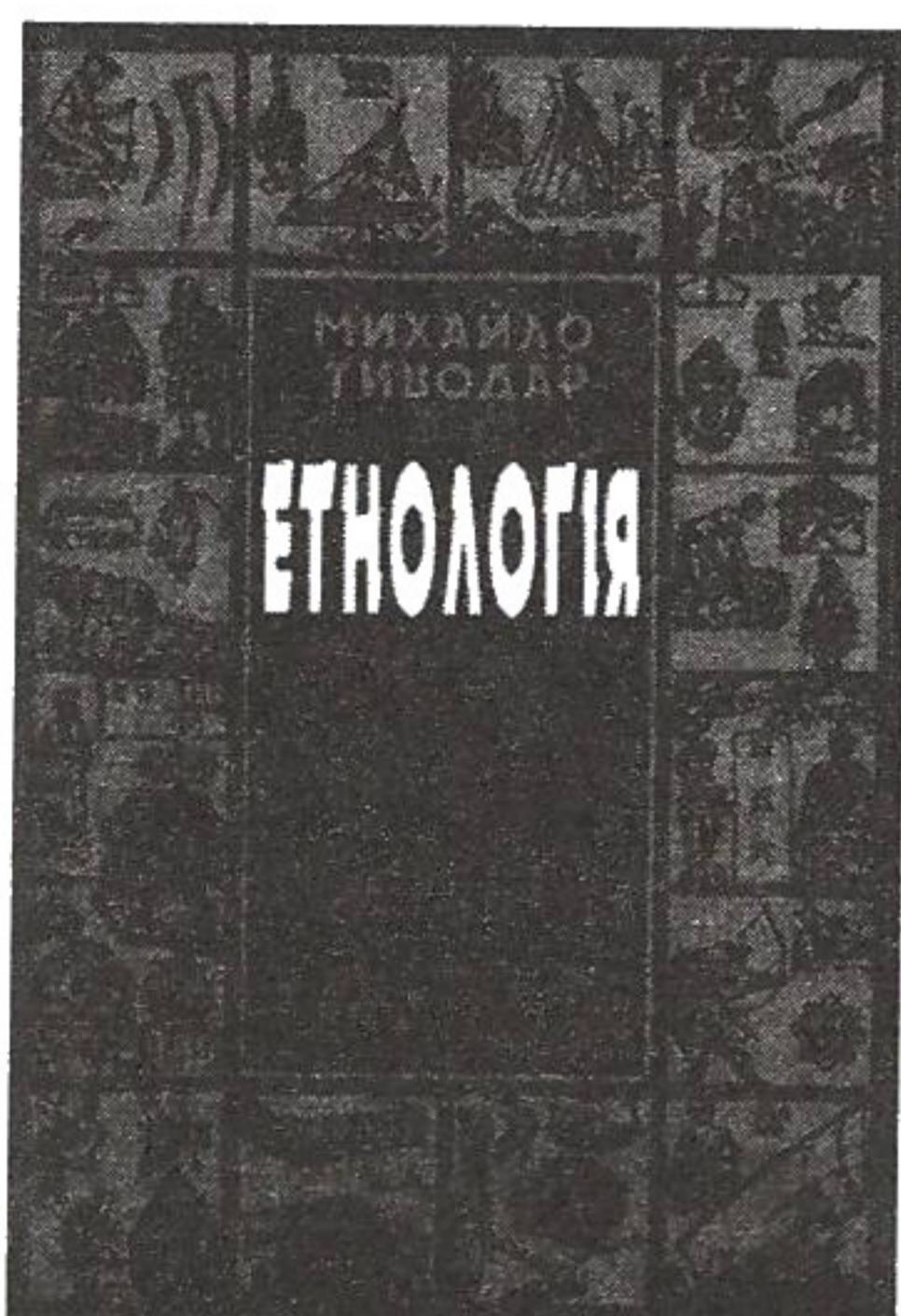
Перекидний календар виданий за сприяння банку “Ажіо” до 60-річчя закарпатського художника Тараса Данилича і вміщує репродукції кращих його робіт.

245. Русинський язык/ Najnowsze dzieje języków słowiańskich; Uniwersytet Opolski; Instytut Filologii Polskiej; Redaktor naukowy P.R.Magocsi.- Opole, 2004.- 478 с. + Карти.- Русин. мовою.

Науковий колектив фахівців університету у польському місті Ополе, починаючи з 1996 року, видав 13 книг, присвячених сучасній історії слов'янських мов. Кожен том присвячений одній мові.

Цю серію завершує дослідження про 14-у слов'янську мову – русинську. Видання дає чітке уявлення про ареал розповсюдження мови, її основні літературні різновиди (Подкарпатська Русь, Лемківщина, Пряшівська Русь, Воєводина), звертає увагу на соціо-лінгвістичні умови побутування мови, яка є загальноизвестною в усіх європейських державах, де живуть на своїх історичних територіях русини.

246. Тиводар М. Етнологія: Навч. посіб.- Львів: Світ,
2004.- 624 с.

У посібнику досліджено місце етнології у системі гуманітарних наук, охарактеризовано джерела, методи і методики дослідження, розкрито шляхи її формування як самостійної науки, проаналізовано школи, напрями тощо. В окремих розділах дається аналіз основних понять етнології, розкриваються сутність і природа етносу, особливості його існування в часі, висвітлюються теоретичні проблеми етногенезу і етнічної історії та характеризуються культурно-побутові особливості етнічних спільнот у минулому і сьогодені.

Для студентів гуманітарних факультетів вузів.

247. Тимофієва О. Сонячні каруселі: Вірші: Для дошк.
та мол. шк. віку/ Худож. О.Матвеюк.- Тернопіль: Мандрівець, 2004.- 16 с.: іл.

Ця невеличка книжечка, по вінця наповнена любов'ю до світу, до рідного краю, розповідає малюкам про таємниці природи, пори року, улюблених тварин, намагається дати відповіді на споконвічні хитромудрі дитячі запитання, наприклад: “Де ночує сонечко?”.

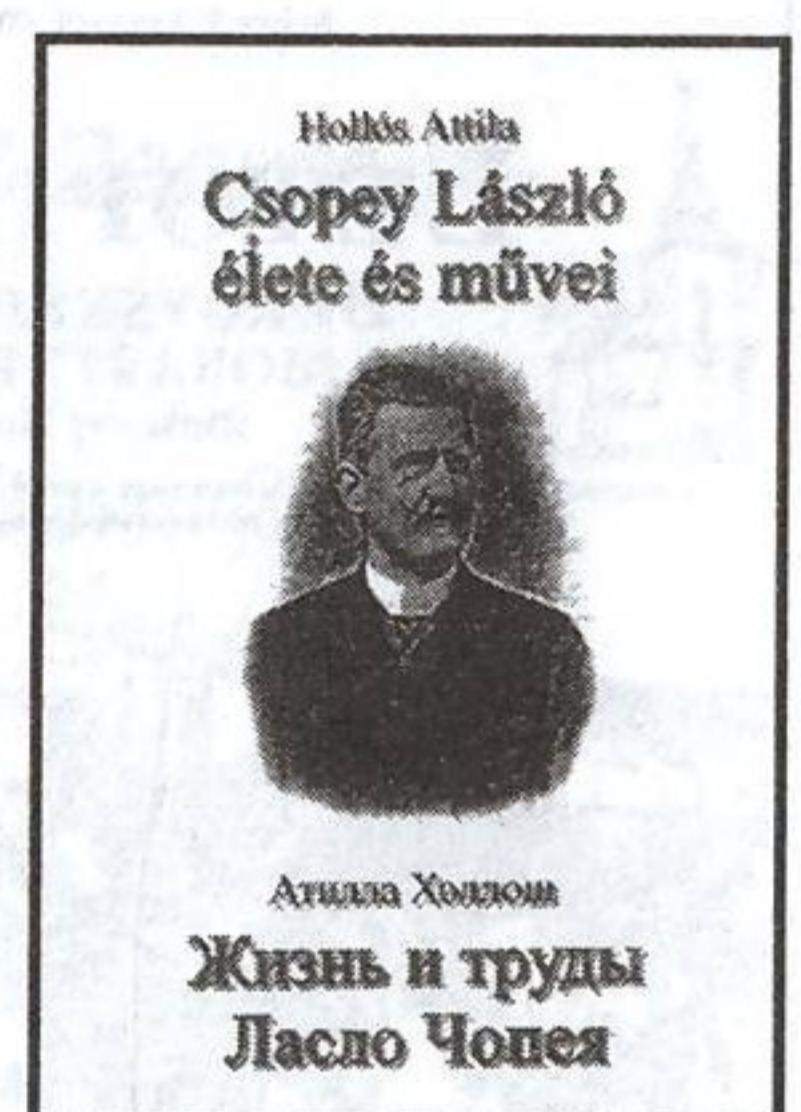
248. Фединец Атаназ. Fedinecz Atanáz: [Альбом. Живопис].- Budapest, 2004.- 88 с.- Русин. та угор. мовами.

Альбом знайомить з кращими творами талановитого русинського майстра пензля, члена Союзу художників Угорщини, інших творчих спілок та об'єднань А.Фединця (1936 р.н.), який живе й працює у Будапешті. Лікар за освітою, як і його батько – широковідомий у минулому закарпатський хірург, він відчуває духовний зв'язок із землею своїх батьків, а творчість його – це філософське осмислення долі й буття народу, що тисячоліттями живе в Карпатах.

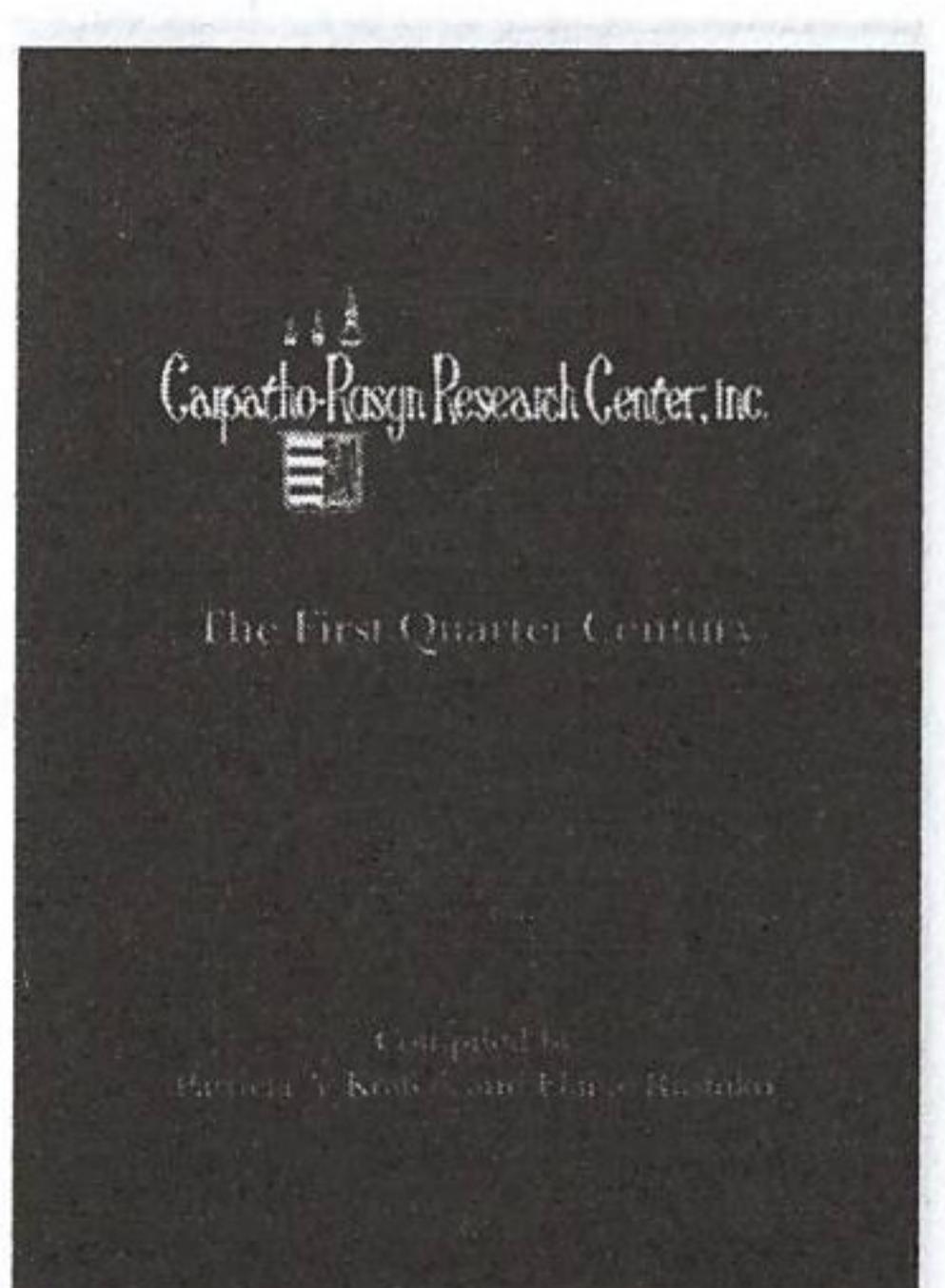
249. Холлош Атилла. Жизнь и труды Ласло Чопея = Hollós Attila. Csopey László élete és művei/ Кафедра украинской и русинской филологии Ниредъхазской высшей школы; Педагогический факультет Веспремского университета; Вступ. ст. И.Удвари.- Ниредъхаза, 2004.- 112 с.- Рос. та угор. мовами.

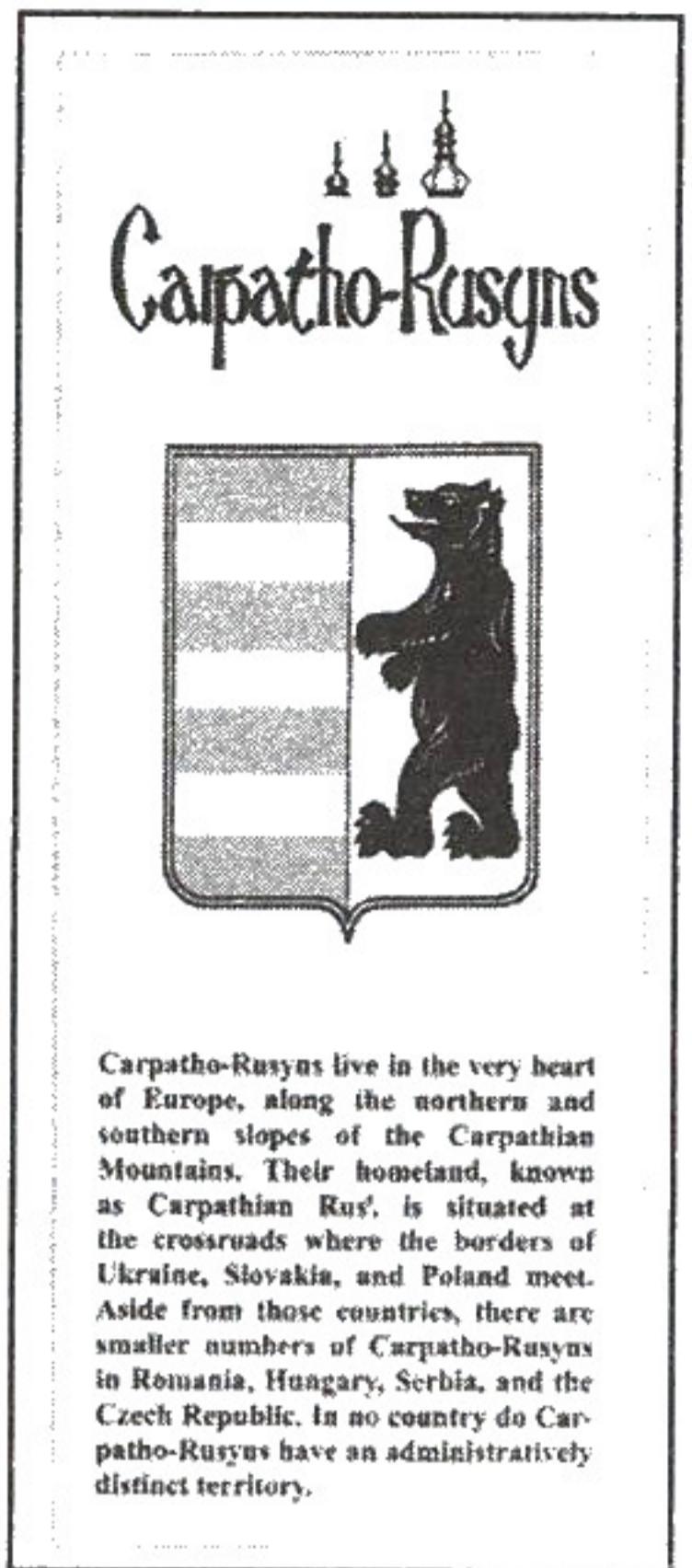
Ласло Чопей (1856–1954) – відомий лексикограф, перекладач та педагог у свідомість сучасників та майбутніх поколінь увійшов як автор першого русинського словника. Видання подає також бібліографію праць вченого. У додатку вміщено бібліографічний покажчик “Современная русинская литература”.

250. Carpatho-Rusyn Research Center: The First Quarter Century/ Carpatho-Rusyn Research Center; Compiled by Patricia A. Krafcik, Elaine Rusinko.- Ocala, Florida, 2004.- 56 р.- Англ. мовою.

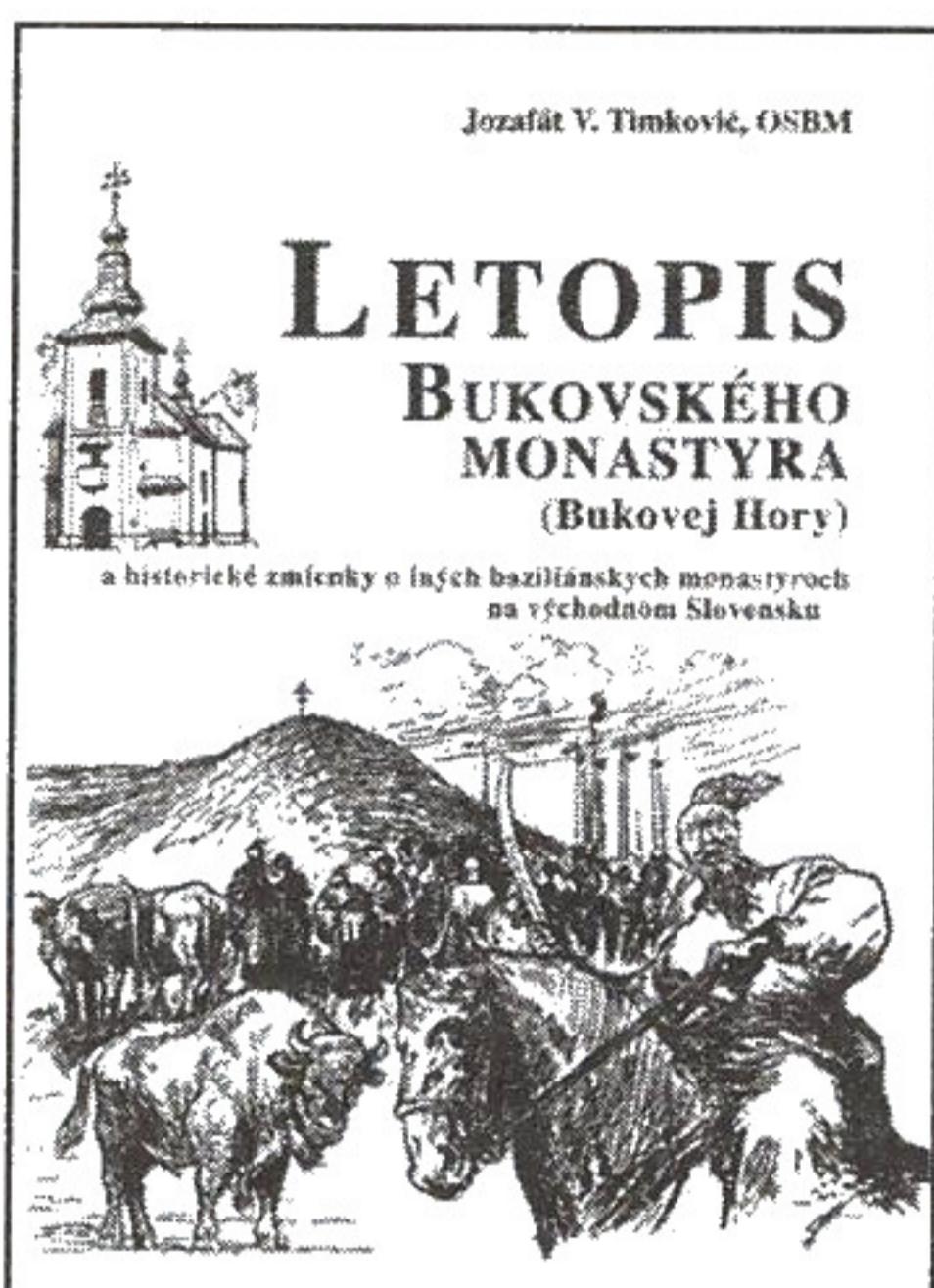
Ювілейне видання знайомить з результатами та досягненнями Карпаторусинського дослідницького центру в США (Окала, штат Флорида), який функціонує вже чверть століття. Історичний екскурс підготовлений академіком П.Р.Магочієм. У додатку вміщено поздоровлення організації-ювілянту, що надійшли від інституцій та фізичних осіб з усього світу. Укладачі книги – П.А.Крафчик та Е.Русінко.

251. Magocsi P.R. *Carpatho-Rusyns*/ Carpatho-Rusyn Research Center.- Ocala, Florida, 2004.- 32 p.- Англ. мовою.

Це видання, що з року в рік доповнюється найновішими матеріалами, витримало декілька видань різними мовами. Воно дає стиснуту та виважену інформацію про окремий слов'янський народ – русинів, ареал їхнього побутування в Європі, умови життя, особливості культури та традицій, вірування та політичні умови співіснування русинів з титульними етносами в кожній з держав – Україні, Словаччині, Польщі, Угорщині, Румунії, Сербії та Хорватії, а також у державах, де традиційно міцними та чисельними є русинські діаспори (США, Канада). Окремий розділ подає короткі інформації про русинські культурні та наукові центри у державах Європи та світу, русинські видавництва, редакції газет та журналів.

252. Timkovič J.V. *Letopis Bukovského monastyra (Bukovej Hory)*: A historické zmienky o iných baziliánskych monastyrach na východnom Slovensku.- Prešov, 2004.- 306 s.- Слов. мовою.

Книга завзятого дослідника і ченця Й. Тімковича є детальною розповіддю про історію та сучасність одного з духовних осередків Чину св. Василія Великого на Подкарпатті – Буківський монастир, що на Маковиці (нині в Словаччині). У виданні вміщено чимало інформації про інші монастирі краю.

253. Vladimirus de juxta Homad. [Timkovič J.V.] *Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska (9.-18. storočie)*.- Košice, 2004.- 956 s.

Унікальне видання є на сьогодні найбільш повним, грунтовним, широко ілюстрованим дослідженням з історії греко-католицької церкви історичного Закарпаття. Подає відомості із залученням великого числа першоджерел, у тому числі невідомих та маловідомих, за період з IX по XVIII століття. Базується на широкому спектрі наукової літератури з цієї теми, виданої у попередні епохи. Звертає увагу на історію греко-католицьких єпархій колишнього Угорського королівства, більшість із яких у часи латинізації зникли і стали центрами католицьких єпископств, а решта, на сході Угорщини, піддані латинізації у XIII–XV, а також у XVII століттях, втратили колишню велич та вплив. Хронологічний принцип розгляду проблеми дозволяє простежити еволюцію розвитку суспільства у тісному поєднанні з проблемами захисту русинами своєї “старої віри”.

ВИДАННЯ 2003 РОКУ, ЩО НАДІЙШЛИ ДО БІБЛІОТЕКИ ІЗ ЗАПІЗНЕННЯМ

- 253. Герц Ю. Незамулене джерело = Herts J. Unsilted spring: Альбом-каталог/ Тексти: Л.Біксей; А.Синявської, Г.Рижової, В.Басараба.- Ужгород: Карпати, 2003.- [Б.п].- Укр. та англ. мовами.**
- 254. Звіт екологічної експедиції “Тиса-2003”/ Упорядкув., передм. М.Цюбика.- Ужгород: Медіум, 2003.- 44 с.- Укр. та угор. мовами.**
- 255. Ілько І. Мій рідний край: Заслуж. худож. України: Живопис: [Каталог]/ Передм. М.Приймича.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, 2003.- 44 с.**
- 256. Ладижець В.І. Перехрестя: Роман-трилогія/ Вступ. ст. О.В.Ладижця.- Ужгород: Карпати, 2003.- 765 с.: іл.**
- 257. Кобаль Й. Ужгород відомий і невідомий.- Львів: Світ, 2003.- 198 с.: іл.**
- 258. Маляр Л. Закарпатські сторінки про Шевченка, Пушкіна і Петефі/ УжНУ; ЗІППО.- Ужгород: Інформ.-видав. центр ЗІППО, 2003.- 84 с.**
- 259. Манівчук Ю.В. Екологічно ефективні системи підвищення продуктивності лучних біогеоценозів Карпат.- Київ: Наук. думка, 2003.- 294 с.: іл.**
- 260. Марышева М. Ожог: Лирика/ Предисловие Л.Кудрявской; Худож. В.Чутур.- Киев, 2003.- 56 с.**
- 261. Михайлук М. Молитва душі: [Скульптура. Альбом]/ Львів. акад. мистецтв; Закарпат. худ. ін-т; Ужгород. коледж мистецтв; Упоряд. Л.Михайлук.- Ужгород, 2003.- Б.п.**
- 262. Олександр Духнович – визначний педагог, мислитель і громадсько-політичний діяч Закарпаття: Матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 200-річчу від дня народж. О.Духновича. (24-26 квітня 2003 року. Ужгород, Україна)/ УжНУ; АН Вищої школи України; Укр. акад. політич. наук; Міжнар. слов'ян. АН.- Ужгород: 2003.- 336с.- Бібліogr. 232 поз.: с. 306-330.**
- 263. Рущак Йожеф: [Живопис. Каталог].- Ужгород: Медіум, 2003.- 8 с.- Буклет.**

264. Різак В.М., Різак І.М. Фізика низьких температур: Спецпрактикум.- Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2003.- 144 с: іл.

265. Туряниця Ю. Як Ерла стала Говерлою: Легенди-бувалищини Карпат: Для малят і дітей шк. віку.- Ужгород: Краєвиди Карпат, 2003.- 28 с.

266. IV обласна виставка скульптури, приурочена року культури (10.XII– 26.XII.2003, м.Ужгород) / Закарпат. орг. нац. спілки худож. України.- Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. упр. у справах преси та інформації, [2003].- 20 с.: іл.

267. Чорі Ю. Рослинно-тваринний дивосвіт: Легенди, перекази та оповіді про фауну і флору: Метод. рек. для учнів та студ. освітніх закладів Закарпаття/ Ужгород. уч-ще культури; Передм. М.Митровки.- Мукачево: Елара, 2003.- 300 с.

268. Náš kultúrno-historický kalendár 2003/ Uzhorodský spolok Slovákov; Šéfredaktor I.Latko.- [2003].- 80 с.- Укр. та слов. мовами.

269. Podkarpatská Rus: Sborník hospodařského, kulturního a politického poznání Podkarpatské Rusi/ Klub přátel Podkarpatské Rusi; Redigoval Jaroslav Zatloukal.- Факс вид.: Братіслава, 1936.- [Ужгород, 2003].- 349 с.: іл.- Чес. мовою.

В.Падяк,
кандидат філологічних наук

ВИДАВНИЧА ТА ДРУКАРСЬКА СПРАВА НА ЗАКАРПАТТІ

1. Від найдавніших часів до розпаду Австро-Угорщини

Існує припущення, що першою друкарнею на Підкарпатті (нині – Закарпаття) була друкарня при православному монастирі Архангела Михаїла (Грушівський монастир) у селі Грушево на Мараморошині, який ще 1391 року отримав від константинопольського патріарха привілейні грамоти (Ставропігійське право) [1]. Твердження про друкарню першим висловив відомий підкарпатський історик М.Лучкай (1789–1843), який у багатотомному дослідженні “Історія карпатських русинів” подав інформацію про те, що “монастир був славний, бо і 1613 р. мав друкарню, перестав існувати ... близько 1690 року або раніше...” [2]. До цього часу ні кому з дослідників, які цікавились цим питанням, спростувати або підтвердити ці висновки М.Лучкай не вдалося.

У сучасну добу твердження про ймовірність існування грушівської монастирської друкарні базується на тотожності деяких лексичних особливостей, притаманних першодруку “Октоиха”, видрукованому 1491 року у Krakovі слов'янським першодрукарем Швайпольдом Фіолем, та рукописному “Октоиху”, що має карпатське (мараморошське) походження та зберігається у фондах Закарпатського краєзнавчого музею в Ужгороді. На думку дослідника Олександра Ороса [3], рукописний “Октоих” став першоджерелом для книги Ш.Фіоля, грушівські набірники та редактори на прохання Ш.Фіоля прибули до Krakova для започаткування там друкарні, та й самі першодруки розпочато було друкувати у Грушівському монастирі, а у Krakові ця робота була лише продовжена та завершена. Таке твердження залишається версією, допоки не буде проведено палеографічне дослідження рукопису “Октоиха”, який, на думку фахівців Київського реставраційного центру, датується XVII століттям, а значить,

не міг бути першоджерелом для книги Ш.Фіоля [4]. Так само до цього часу в архівах та книgosховищах не виявлено жодного примірника книги, яка б у вихідних даних містила інформацію про Грушівський монастир як місце друкування книги, тому питання першої на Підкарпатті друкарні й надалі залишається відкритим.

Це, однак, не заперечує традиції слов'янського книгописання у Карпатському регіоні у добу до початку книгодрукування, особливо з кінця XIV та, особливо, XV століття, коли карпатське прикордоння (Валахія, Трансільванія, Молдавія) стало місцем тривалого зосередження та збереження визначних зразків болгарської культури, які опинились тут внаслідок міграційних процесів, викликаних підкоренням Болгарії та інших південнослов'янських земель Османською імперією і які стали одним із факторів культурного розвитку цих земель та фактором продовження, зокрема на Підкарпатті, болгарської книжкової (рукописної) традиції. Ці рукописні книги, серед яких найвизначнішими зразками є “Ужгородський півустав” XIV століття та “Мукачівський псалтир” XV ст., є безцінними реліквіями русинського середньовіччя і свідчать про те, що розквіт книгописання на Підкарпатті припадає на початок XV – середину XVII ст., а регіон Маромороша і Семиграддя (його православні монастири) у ті часи був одним із високорозвинених осередків слов'янської культури [5].

Незважаючи на прийняття в 1646 році Ужгородської унії, Австрійська імперія не забезпечувала потреби в кириличній церковній та навчальній літературі для русинів Мукачівської греко-католицької єпархії, а своєї друкарні на Підкарпатті у той час не було. Це стало причиною низького рівня освіти священиків, більшість з яких були неписьменними. Тому в період XVII–XVIII століть на ці землі достатньо жвавим був рух книжкової продукції зі слов'янського сходу. За свідченням літератора й ігумена Мукачівського монастиря А.Кралицького (1835–1894), який у вільний час розбирав та систематизував зібрання рукописів та стародруків, що зберігалися в монастирській бібліотеці на Чернечій горі, майже всі церковні книги, які потрапляли на Підкарпаття, були видрукувані у друкарнях Львова, Уніва, Москви, Києва, Почаєва [6].

У ХХ столітті питання ввезення на Підкарпаття друкованої продукції було в полі зору першого підкарпатського професійного бібліографа та історика М.Лелекача, який прийшов до висновку, що майже вся книжкова продукція з Росії у період з 1711 по 1770 рік потрапляла за Карпати [7].

Щоб виправити положення та припинити рух зі сходу “схізматичної”

літератури, впродовж цілого століття, цілком безрезультатно, влада вдавалась до різних заходів. Так, єпископ Мукачівської єпархії Йосиф де Камеліс (1641–1706) домігся закупівлі для друкарні, що знаходилась у словацькому місті Трнава, слов'янського шрифту й розпочав там друк книг для потреб русинів. У 1692 році він надрукував книгу “Притчи”. У 1698 році це був його підручник “Катехизисъ для науки оугорускимъ людемъ зложеній”, а 1699 року – “Букварь языка славенъска писаній чтенія оучитися хотящимъ полезное рукование”. У 1727 році мукачівський єпископ Георгій-Геннадій Бізанцій видав у Трнаві “Краткое Припадковъ Моралныхъ, или Нравныхъ Собраниe Духовнымъ Особамъ потребноe”.

У наступні епохи книжкова продукція для русинів, а це, без виключення, навчальна та церковна література, час від часу друкувалась у межах Австрійської держави та в інших друкарнях. Так, підручник єпископа Мукачівської єпархії М.Ольшавського “Elementa...” («Начало писменъ дѣтемъ къ наставленію на Латинскомъ языке...») видруковано у трансільванському місті Коложвар у 1746 році.

З 1770 року існувала заборона на ввезення книг із Росії як таких, що є “схизматичними”, митниці на кордонах держави конфісковували таку літературу. Відтоді аж до середини XIX ст. монастирські бібліотеки формувалися, за рідким виключенням, за рахунок надходжень із Будина (Будапешта), Кащау (Кошиць), Трнави, Еперєша (Пряшова), Відня тощо. Там же друкувалась і продукція підкарпатських авторів.

У 1770 році привілей на друк кириличних книг для поширення в межах усієї держави австрійська імператриця Марія Терезія надала виключно віденському друкарю Йосифу Курцбеку (1736–1792). Пізніше Курцбек переніс друкарню з Відня до Будина, вона влилася у друкарню Пештського університету і таким чином було сформовано друкарню, яка друкувала кириличні книги для потреб слов'янських народів Австрії (сербів, русинів) та румунів, які теж користувались кирилицею. Так, тут з'явились з друку для потреб русинів “Общій законъ надъ прегрѣшеніями и тоихъ казнями” (Вієнна, 1788 р.), “Букварь языка рускаго съ прочий руковоdiemъ начи-нающихъ оучитися” Іоана Кутки (Будин, 1799), його же “Катихисисъ малый или наука православно-христіанская сокращенная во благочестное воспи-таніе юношества діецезіи Мункачовскія...” (Будин, 1801), “Grammatica Slavo-Ruthena...” Михайла Лучкя (Budae, 1830).

У Будині та у Відні було засновано редакції перших періодичних видань для русинів Австрійської імперії. Так, у Відні виходив “Вѣстник,

повременное письмо....” (1850–1866), а у Будині під редакцією Іоана Раковського “Церковная газета” (1856–1858) та “Церковный Вѣстник” (липень – жовтень 1858 р.). Для друку друкарні використовували церковну кириличну гарнітуру, оскільки світської гарнітури не мали або ж її використовувати не дозволялось.

Ідею заснувати свою друкарню на Підкарпатті започаткував О.Духнович у 1848 році під час Краснобродського іночеського собору, який він очолював як уповноважений пряшівського єпископа Й.Гаганця. Це було своєчасне починання, оскільки з 1845 року в Ужгороді (Унгварі) вже почала виходити угорськомовна газета “Kassa-Ungvári Hirdetményi Lap”, яка друкувалась на обладнанні, яке кошицька друкарня Кароля Еллінгера перевезла до Ужгорода, створивши тут друкарню-філію.

Кошицька друкарня Еллінгерів (*Typographia Ellingeriana*) задовго до того, як вона переїхала до Ужгорода, була відома місцевій інтелігенції Підкарпаття, в ній, зокрема, протоігумен Мукачівського монастиря історик Іоанікій Базилович у 1799, 1804, 1805 роках видрукував по частинах першу крайову латинськомовну багатотомну історію під назвою “*Brevis notitia Fundationis Theodori Koriathovits olim Ducis de Munkacs...*” (“Короткий опис фундації Теодора Корятовича колишнього князя Мукачівського...”).

Друкарня-філія, як зазначалось вище, в Ужгороді була розміщена в приміщенні по вул. Ракоци 18 (нині вул. Волошина) навпроти римо-католицької церкви. О.Духнович висловив міркування з приводу закупівлі у Еллінгера його друкарні та перевезення до Мукачівського монастиря, де б вона обслуговувалася силами монахів- василіан. Однак Угорська революція пригальмувала хід подій, до цієї ідеї Духнович повертається тільки в червні 1851 року; тоді він приїздить з Пряшева до Ужгорода, щоб владнати справу друкарні з мукачівським єпископом В.Поповичем, який мав дати архірейський дозвіл. Однак на засіданні консисторії єпископ, який симпатизував Духновичу, з нез’ясованих причин вирішив це питання не піднімати навіть після того, як Духнович у присутності всіх попросив його про це. (Є припущення, що на засідання спеціально прибув таємний агент, тому єпископ, щоб передчасно не розкрити владі свої наміри, уникнув цього питання). Ображений Духнович покинув засідання та відразу полішив Ужгород. Дещо пізніше у своїх спогадах він пригадав цей день, додавши, що того вечора, як йому про це згодом стало відомо, озброєні ужгородські жандарми розшукували його по цілому місту і мали наказ арештувати “агітатора руського” [8].

Перша друкарня зі слов'янським шрифтом в Ужгороді була заснована у 1863 році, була це друкарня Карла Ієгера. Першою книжкою, яка була тут видрукувана, був підручник М.Гомічкова “Наука православнохристіанского богословія догматического въ пользу учениковъ гімназиальнихъ V-го и VI-го отдѣла и учителей сельскихъ школъ...», книга I (1863 р.), книга II (1864 р.). Серед перших видань – “Мъсяцословъ на годъ 1864. Для русскихъ Угорскія Краины” (1863 р.), “Мъсяцословъ на год 1866 для русскихъ Угорскія Краины” (1865 р.).

Коли власник друкарні помер (приблизно кінець 1867 р.), його обов'язки перебирає на себе вдова, відтепер у реквізитах значиться наступне: “Типографія вдовы Карла Ієгера”. Ця обставина (смерть Ієгера) негативно позначається на якості друкованої продукції та відносинах із замовниками, тому вже на початку 1872 року друкарню бере у довгострокову аренду (без зміни назви друкарні) якийсь Йосиф Ізведій [9], який обіцяє привести друкарню у належний порядок. Відомо також, що у 1876 р. майно друкарні К.Ієгера арештували кредитори.

У 1879 році в Ужгороді відкривається друкарня Йосифа Фейшеша, у якій друкувалася газета “Карпать”, певний період друкувався журнал “Листокъ” а також видрукувано коштом автора “Русско-мадьярский словарь” Олександра Митрака (1881 р.).

У 1888 році було засновано також друкарню з кириличним шрифтом “Kelet” (“Схід”) Бартоломея (Варфоломея) Ієгера (ймовірно, нащадка Карла Ієгера), в якій чотири роки (1890–1893) друкувався часопис “Листокъ”, видавцем якого був письменник Євген Фенцик. Тут же була надрукована “Христоматія церковно-славянскихъ и уgro-русскихъ літературныхъ памятниковъ” Євменія Сабова (1893 р.), тритомна монографія Т.Легоцького “Beregvármegye monográfiája” (1881–1882), “Церковныя проповѣді” Іоанна Чурговича (1888) тощо.

Що стосується друкарень з угорським шрифтом, то вони існували не тільки в Ужгороді (друкарні Сейкеля і Іллеша, Мікши Поллачека), але також біля Берегова (друкарня Дьордя Деяка), у Сиготі (у 1865 р.), Севлюші та у Мукачеві (1868 р.)

Відкриття в Ужгороді першої друкарні позитивно позначилось на розвитку видавничої справи, що було одним із першочергових завдань заснованого в Ужгороді у 1866 р. Общества св. Василія Великого. Регулярно щороку, починаючи з 1866 р., видавались календарі Общества – “Мъсяцословъ на 1867. годъ” (1866 р.), “Мъсяцословъ на 1868. годъ”

(1867 р.) і т.д. Останній такий календар з'явився “...на годъ 1902» (рік видання 34-й, Унгвар, 1901).

Общество св. Василія Великого в Ужгороді, особливо у перші роки свого функціонування, видало чимало підручників та навчальних посібників, серед них: К.Сабов. “Грамматика письменного русского языка” (1865); К.Сабов. “Краткий сборникъ избранныхъ сочиненій въ прозѣ и стихахъ для упражненія въ русскомъ языке” (1868); [Кимак В.Ф.]. “Всемирная исторія”, часть I (1868 р.), часть II (1869 р.), часть III (1870); “Народное чтеніе”, Вып. I (1869 р.); Вып. II (1869 р.) тощо.

Розвиток книгодрукування в краї позначився на швидкому розвиткові місцевої журналістики. Майже одночасно з 1867 р. в Ужгороді видаються раз на місяць газета для народних учителів “Учитель” (квітень-грудень 1867 р.) та щотижневик Общества св. Василія Великого “Свѣтъ” (1867–1871), а після його занепаду – “Сова” (1871), тижневики “Новый свѣтъ” (1871–1872), “Карпатъ” (1873–1886), двотижневик “Листокъ” (1885–1903). Нечисельність Общества св. Василія Великого та слабка фінансова основа впливали на тиражі газет. Так, “Свѣтъ” виходив тиражем від 300 до 400 прим. і ніколи не перевищував 500 примірників. “Новый свѣтъ” мав тираж від 100 до 500 прим. І тільки “Сова” мала тираж 2000 примірників.

У 1873 році була спроба відновити видання газети “Свѣтъ” при Мукачівському монастирі силами літераторів – ченця А.Кралицького та сільського попа І.Сільвая, однак це починання було невдалим.

У 1880 році А.Кралицький висловив намір започаткувати редакцію ще одного, паралельно з “Карпатором”, періодичного видання – журналу “Словесность”. Причина необхідності такого кроку полягала у невдоволенні місцевої русинської інтелігенції позицією головного редактора “Карпата” М.Гомічкова, який відмовлявся від спротиву асиміляторській позиції офіційного Будапешта і тим самим втратив значну кількість дописувачів із числа національно свідомої інтелігенції краю, яка відмовлялася співпрацювати з газетою, що суттєво вплинуло на падіння рівня наповненості номерів цікавими і змістовними матеріалами, актуальними та проблемними статтями.

Інформацію про намір о.Анатолія Кралицького коротко подала сама газета “Карпатор” у № 38. Однак уже наступний № 39 (від 30 (18) сент.) сповіщав, що “Словесность” із об’єктивних причин розпочати видавати не вдасться. Тими “об’єктивними причинами” в умовах наростаючого угорського шовінізму виявився страх пересічного русинського (руського)

читача передплачувати неугорські газети, щоб не втратити посаду чи роботу. Безіменний кореспондент з цього приводу звертався до читача із риторичним запитанням: “Но где эта образованная публика, на которую рассчитывает о.Анатолий? Авось те штатские русские чиновники, профессора и другие, происшедшие из русского народа, образованные люди, которые боятся на улице заговорить по-русски, не то чтоб давали посылати себе русские газеты путем почты, где всякого чиновника, выписующего немадярские газеты, берут *ad notam*” [тобто, беруть на замітку – В.П.].

Причина слабкості кириличного друку на Підкарпатті заключалась у дискримінаційних заходах угорської влади по відношенню до русинів, що стало проявлятися вже відразу по впровадженні у 1867 році австро-угорської дуалістичної системи влади та утворення Австро-Угорщини. Так, 16 жовтня 1869 р. королівським указом було ліквідовано викладання в Ужгородській гімназії історії та географії російською мовою. Це була єдина на Підкарпатті гімназія з російською (тобто слов'янською, неугорською) мовою навчання. Збереглося при цьому для греко-католиків право

У друкарні Юлія Фелдешія, 1914 рік

викладання російської мови, але у 1879 р. згідно клопотання міністерства народної освіти Угорщини російська мова перестала бути обов'язковим шкільним предметом [10]. При цьому в русинському етнічному середовищі на Підкарпатті розвитку русинської літературної мови влада уваги не приділяла, вважаючи за потрібне перевести усю систему шкільної та, ясна річ, післяшкільної освіти на державну угорську мову.

У 1899 р. Общество св. Василія Великого закупило для власних потреб друкарню, на якій друкувало свою газету “Наука” (ред. Ю.Чучка). Із припиненням функціонування у 1902 р. Общества св. Василія Великого було юридично оформлено книговидавниче товариство “Уніо”, яке перебрало на себе його майно, у т.ч. й друкарню, їй залишалось єдиним русинським товариством просвітницького напрямку в Австро-Угорщині.

Коли у 1899 році Общество св. Василія Великого засновувало свою друкарню, воно потребувало кваліфікованих друкарів. Таким незамінним молодим працівником (“машиністом”, а потім і “заводоводителем”, тобто керівником друкарні) тоді виявився Юлій Фелдешій, який у майбутньому проявив себе як визначний друкар і видавець Закарпаття.

Як згадує його перший біограф письменник Антон Бобульський (він у друкарні Фелдешія був на посаді друкаря, далі – директора), Ю.Фелдешій народився 7 серпня 1875 року в м. Собранці Унгського комітату. Дитинство його пройшло у с.Антоловці, а далі – Матьовці. Семирічним хлопчиком пішов до школи у с. Гомок (Холмок), де жив у родині Будагазій, але навчання було нетривалим, оскільки помер учитель і школу було закрито. Через якийсь час по закінченні другого класу препарандіальної школи в Ужгороді, за порадою директора школи Юлія Дрогобецького, він наймається практикантом друкаря у друкарню В.Ієгера. Практика тривала 5 років (1889–1894 рр.), але дала йому потрібні знання та ставий заробіток. Якийсь час працював на різних підприємствах за межами Ужгорода, а у 1899–1907 рр. – в “Уніо” [11].

У 1907 р. Ю.Фелдешій відкупив друкарню у В.Ієгера та заснував свою власну справу (“Книгопечатня Юлія Фелдешія”). Протягом майже 40 років видавництво та друкарня були однією з провідних установ краю. Тут видрукувано чимало книжкової продукції: світської та церковної, навчальної і розважальної. “Книгопечатня” Фелдешія символізувала собою рівень книговидавничої справи на Підкарпатті останнього періоду існування Австро-Угорської імперії, але надовго пережила її.

Скромний друкар Ю. Фелдешій, завдячуючи наполегливості, умінням, добропорядності, здобув повагу людей та заслужив високий авторитет у суспільстві. У 1935–1938 рр. він від Землеробської партії обирається до сенату Чехословацького парламенту, а у 1939–1944 рр. виконував обов’язки радника комісара Карпатського краю (Карпатольйо), був призначений депутатом Угорського парламенту. З приходом радянської влади його майно, у т.ч. друкарня, націоналізується, а самого Ю.Фелдешія ув’язнюють. У 1947 році семидесятидвохрічний в’язень Самбірської в’язниці (Львівська область) помирає.

(продовження у наступному річнику)

Література:

1. Лучкай М. Історія карпатських русинів. У 6-ти тт.: Т. 2.- Ужгород: Закарпаття, 1999.- С. 177.
2. Там же.- С. 182.
3. Орос О. Започаткування слов’янського книгодрукування при Грушівському монастирі.- Ужгород, 1995.- 93 с; Орос О. Грушівський монастир і початки кириличного слов’янського книгодрукування.- Ужгород: Закарпаття, 2001.
4. Ворошилов О. Монополія на істину..., або Детективні пошуки українського першодрукаря на Закарпатті// Старий Замок.- 2002.- 17 січ.- С. 14-15.
5. Падяк В. Жреці та вандали: Навколо Мукачівського псалтиру: [Історико-літ. нарис]// Карпат. край.- 1993.- № 1 (січ.).- С. 14 - 15 ; № 2 (лют.).- С. 9-11; № 3 (берез.).- С. 8-9; № 4-6 (квіт.-черв.).- С. 41-43; Падяк В. “Мукачівський псалтир” в оцінці вчених-славістів другої половини XIX століття// Carpatica-Karpatika. Вип 2: Актуальні питання історії, історіографії і культури країн центральної і південно-східної Європи.- Ужгород, 1993.- С. 152-162.
6. Кралицький А. Из воспоминаний 50-х годов Угрорусса: [Спогади] / Публ. і коментарі В. Падяка// Тиса.- Ужгород.- 1995.- № 1-2.- С. 134.
7. Лелекач М. Культурні зв’язки Закарпаття з Україною і Росією в XVII–XVIII ст.// Наукові записки Ужгородського ун-ту.- 1954.- Т. IX.- С. 141-164.
8. Олександр Духнович: Твори/ Упоряд. та підготовка текстів О.Рудловчак.- Ужгород: Карпати, 1993.- С. 237-239.
9. Новый свѣтъ.- 1872.- № 2.- С. 4.
10. Сова П. Прошлое Ужгорода.- Ужгород: Типографія “Школьной Помощи”, 1937.- С. 266-267.
11. Микула [А.Бобульський]. Двадцять лѣтный юбилей// Крестный мѣсяцословъ съ типикомъ на 1915 годъ.../ Сост. І.Кизакъ.- Унгваръ: Книгопечатня и редакція русскихъ книгъ Ю.Фелдешія.- 1914.- С. 34-39.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК *

А

Алмашій М. 105, 106

Б

Бабинець Й. 174
Багу Б. 27
Бадида М.Б. 226
Баконій З. 125
Балега Ю.І. 114
Балла Л. 167
Балюк С.В. 188, 189
Барчан В.В. 99, 101
Басараб В. 254
Басараб М. 175
Беца Й. 53
Белов Д.М. 63
Бисага Ю.М. 63
Біксей Л. 174, 178, 254
Блестів О. 131
Блецкан Д.И. 76
Бобак М. 115
Бобонич Г.В. 1
Болдижар М. 202
Боршош Ю.-Б. 116
Боршош-Кум'ятський Ю.В.
116
Братасюк Н.М. 179
Бреза А. 32
Брецко Ф.Ф. 87
Бричкова С. 117
Буковчаник В.М. 61
Бурч В.В. 83

В

Ваврушек Б. 30
Вакуленко В.М. 34
Варцаба В.М. 62
Васильєва Т.І. 1
Вашкеба І. 12

Ващук Ф.Г. 229
Вегеш М. 4, 7, 195, 232,
233, 236
Веніамін, архімандрит 192
Верхратський І. 108
Висіцька Т. 194
Височанський Ю.М. 193,
225
Волошин А. 131
Г
Габчак Н.Ф. 87
Гаврилко П.П. 43
Гаврош О. 57, 58, 127,
182, 240
Гайду Л. 176
Галшія М. 109
Ганинець П.П. 45
Ганич М.М. 45
Ганич О.М. 45
Ганич Т.М. 45
Гаркавенко В. 175
Гаркуша А. (Гаркуша О.)
134, 135, 153,
Гвоздяк О.М. 78
Герц Ю. 254
Герцег Н.Ф. 177
Гече Ф.Й. 79
Глагола І.А. 89
Глюдзик М.М. 46
Гнатюк В. 108
Гниденко В. 120
Головацький А.С. 47, 234,
235
Головка Ю.Ю. 8
Гомонай В.І. 80
Гомонай О.В. 80
Горват І.-Л. 96
Горват Л. 172
Горват Ш. 171

Горват Шімон 172
Горленко О.М. 48
Гортвай Е. 104
Град М.І. 9
Григаш Л.З. 1, 196-200,
205, 210, 212, 226

Грін О.О. 183
Грубські, сім'я 23
Губаль І. 94
Гуменяк О. 81
Густі В. 102

Г

Гренджа-Донська З. 121
Гренджа-Донський В. 99,
100, 121, 122

Д

Данилець Ю.В. 190
Данилич Т. 244
Данилюк Д.Д. 15, 190
Деак Г. 170
Деак М. 170
Деак Ф. 170
Делеган М. 96
Денисов С.Ф. 10
Долгош Г.М. 196-199
Добош С.Ю. 123
Довганич О.Д. 11, 14, 19,
77
Довгович В. 77
Дочинець М. 127
Драган О. 4
Дроботенко В.С. 82
Дудаш О. 214
Дупка Д. 28, 59, 171
Дурунда О.С. 196-200
Духнович О. 143, 263
Дъордяй В.С. 91

* Цифра після прізвища вказує на номер позиції

- Е**
- Евтушок О. 140
- Ж**
- Жабляк М. 184
Жирош І.Ю. 53
Жупанин С.І. 83
- З**
- Завадяк М.І. 49
Задорожний В. 228
Зайцев О. 178
Закривидорога О.Д. 193
Замбор Я. 140
Зимомря М.І. 15, 94
Зозуляк А. 243
Зубач В. 125
- І**
- Іванега І.Ю. 215
Ілько І. 256
Ільтьо І.В. 37
Ільченко Л.О. 1, 194, 196-200
- К**
- Кабалюк (о.Алексій) 190
Калинюк В.Д. 185
Кампов П. 56
Капраль М.М. 215
Качур Б. 83, 99
Качур І. 17
Керечан О. 12
Керечанін М. 180
Керита Х. 140
Керча І. 152
Керча Т. 152
Кешеля Д.М. 128
Кірімов І. 129
Кобаль А.І. 13
Кобаль В. 140
Кобаль В.В. 130
Кобаль Й. 258
- Ковальчук Г.К. 210
Копинець К.Ф. 131, 132
Королович В. 109
Корсак Ю. 133
Корунд М. 214
Кочмарь М.Ю. 47
Крайняниця П.І. 54
Кралицький А. 243
Крафчик П.А. 250
Кручаниця М.І. 50
Кудла Д. 171
Кудрявская Л. 134-136, 261
Кузан В. 140
Кузьмик В. 131
Кул Ю. 17
Кухта В.В. 132, 137, 185
Кучак І. 129
- Л**
- Ладижець О.В. 257
Ладижець В.І. 257
Ладижинський Ш. 243
Лесьо І.М. 215
Лехцер В.Г. 210
Лизанець П. 108
Ліхтей Т. 118, 140,
Лучкай М.М. 15, 108
Лютая О.Г. 195
Ляшенко О. 240
- М**
- Магочій П.Р. 250
Мазурок О. 84
Майор Л.П. 87
Макара М.П. 56, 202
МакКалох Сэнди 126
Малик Г. 124
Малиновська Г.П. 207
Маляр Л. 259
Мамонова В.В. 34
Мандрик І.О. 231
Манівчук Ю.В. 260
Марина В. 96
Марко В. 142
- Маркусь В. 25
Марусанич Б.М. 49
Марышева М. 261
Маслиев Ю.К. 138, 139
Матвеюк О. 247
Машіка О. 179
Мачошкова М. 243
Мегеш К. 5
Мегеш Н. 5
Мельник Л.О. 201
Миголинець О.Ф. 108
Митровка М. 110, 112, 268
Митрога М.К. 86
Михайлович С.О. 50
Михайллюк Л. 262
Михайллюк М. 262
Михальська Е.С. 218
Мишанич А.Ф. 16
Мишанич О. 122
Мікловда В.П. 40
Місевра М.І. 212
Молнарь М. 106
Морохович В.С. 193
Моца А. 79
Мочар О. 225
- Н**
- Нанинець В.Я. 51
Немеш І.І. 49
Ніколайчук В.І. 31, 230
Ніршберг М.Н. 196-199
Носа М. 32, 33
Ньюрба В. 17
- О**
- Олашин М. 84
Олексик Я. 141
Омельченко Л.Ф. 88
Орос М. 166
Орос М.В. 15
Островерх О. 32, 33
Офіцинський Р.А. 142, 228

П

Павлович О.І. 143, 243
Пагиря В. 100
Падяк В. 1, 20, 42, 117, 194, 200
Палінчак М.М. 63
Панейко І. 128
Панчук Н.М. 144
Панькевич І. 108
Пастелій І. 15
Пеняк П. 17
Передрій О.С. 229
Петефі 259
Петрик П.П. 213
Петровцій І. 119, 145, 146
Пискач О.Д. 108
Повханич В. 186
Погоріляк Ю.Ю. 147
Полюжин М.М. 88
Поляк С.С. 85
Пономаренко Н. 115, 118, 154
Пономарёв Г. 148
Поп Д. 97
Поп И. 97
Попадинець В.І. 41
Попов О. 5, 182
Попович В.М. 18, 186
Попович Н. 186
Почекутова О.І. 193
Приймич М. 256
Пригара М. 14
Приходько О. 178
Пришляк М. 153
Пушкін 259
Пшеславський І.М. 35

Р

Ребрик І. 109
Ребрик І.М. 77
Рейдер А. 20
Рижова Г. 178, 254
Римарук І. 240
Різак В.М. 265

Різак І.М. 63, 265
Рогач І. 131
Рогач Г. 131
Рогач М.В. 89
Розумик Н.В. 50
Рошканюк А. 21
Рошко В.Г. 90
Рудъко В.П. 82
Русановська О.В. 48
Русин-Яринич О. 149
Русинко Е. 250
Рущак А. 182
Рущак Й. 264
Рущак Л. 182
Рущак М.Ю. 42
Рябцева О.А. 204, 208, 211, 220
Ряшко М. 150

С

Сабадош І. 108
Сабадош І.С. 237, 238
Сабінін А.С. 207
Самойлович О.Г. 22
Свида В.І. 179
Сегеда С.П. 215
Сегляник Ю.І. 151
Сегляник Ю. 151
Селіхова Л. 181
Сенько І.М. 15
Синявська А. 254
Сірий Є. 187
Скальські, сім'я 23
Скальська-Троян О. 23
Скринник А. 33
Скунць П. 116
Сливка В. 15, 90
Сліпецький О. 84
Слободан Славко (див. Керча І.) 152
Смільгіна Н.І. 196-199
Смочко Л.О. 195
Снегурский А. 126
Соломченко О.Г. 24
Сорока С. 153

Софілканич Р.І. 154
Ставровський-Попрад Ю. 243
Стрижак А.А. 65
Сусліков Л.М. 91

Т

Тарасюк В.Ю. 54
Тиводар М. 246
Тимофієва О. (Тимофієва О.) 140, 247
Тімкович Й. 252
Токар М. 7
Томенюк Г.Й. 155
Томишин-Лелекач М.М. 43
Трачук П.А. 66, 67
Трянова Г.И. 156
Турак А. 157, 158
Турлаков Є.Г. 61
Турок В. 243
Туряниця О.І. 218
Туряниця Ю. 266

У

Удвари І. 249
Ухач О. 186

Ф

Фегир В.В. 13
Федака Д. 203
Федака П. 2, 98, 201, 239
Федака С.Д. 87, 159, 160, 195
Фединець А. 248
Фединець Ч. 29
Фединишинець В. 140
Федорів Р. 24
Фенич В. 191
Ференці Т. 168
Фесенко С.С. 87
Филипчук З.М. 161
Філіп Л. 201
Фречко Н.І. 225

X

Химинець В.В. 44, 83
Хланта І.В. 94, 102, 143,
150

Хланта О.В. 19
Ходанич Л.П. 107
Холлош А. 249
Худанич В. 25

Ц

Цапулич О. 191
Цигика В.В. 52
Цюбик М. 254

Ч

Чечерський В.І. 63
Чіка В.Д. 205
Чопей Л. 249
Чопик-Микунда С. 192
Чорі Ю.С. 95, 110-112,
162-165, 268
Чубота В. 96
Чумак Т.М. 143

Чутур В. 261

Чучка П. 108

Чучка П. (молодший) 127

Ш

Шандор Ф. 4, 5, 87
Шапочка В.І. 92, 93
Шапочка І.В. 92, 93
Шаров Ю.П. 34
Шеба В. 98, 201, 239
Шевченко 259
Шеремет А.П. 68-75
Шип Ю. 166, 203
Шніцер Р.І. 46
Шомош Б. 171
Шпонтак О. 103

Щ

Щур В.І. 26

Я

Яцина Ю.Ю. 46

* * *

Bagu Balázs 27
Balla László 167
Ciubotă V. 96
Csópey László 249
Delegan M. 96
Dupka György 28, 59
Fedinec Csilla 29
Fedinecz Atanáz 248
Fekete Erzsébet 113
Ferenczi Tihamér 168
Fankhauser U. 55
Füzesi Magda 169
Gortvay Erzsébet 104
Herts J. 254
Hollós Attila 249
Horvat I.-L. 96
Horváth László 172
Horváth Simon 172
Latko I. 6, 269
Krafcik Patricia A. 250
Kudla György 171
Kusmenko T. 55
Magocsi P.R. 245, 251
Marina V. 96
Olasz Tímea 173
Rusinko Elaine 250
Sima 182
Steptschuk S. 55
Timkovič J.V. 252, 253
Vavroušek B. 30
Vladimirus de juxta Homad
253
Zatloukal Jaroslav 270
Zubánics László 169

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НА ЗВІДАНЬ*

А

- Адміністративне право 66
Адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність 204
Алгоритми харчування дітей 48
Аналіз для статистиків 79
Архімандрит Веніамін 192

Б

- Бабинець Йосип 174
Бабка, коцурік і сметанка 157
Барвінкове віно 185
Барвінок 16
Басараб Марія 175
Бахуврихи у сучасній англійській мові 88
Безпека життєдіяльності 86
Бетярський букварь 152
Бібліотеки Закарпаття у дзеркалі статистики 205
Бізнес Закарпаття 2004 33
Бізнес Закарпаття 2005 32
Біль 129
Брати нас чекали у Карпатах 22

В

- В.В.Бурч – гуманіст, освітянин, художник 83
В пориві висоти 162
Василь Довгович з точки зору прочитання 77
Вдох и выдох 134
Вежа 118
Великоберезнянщина туристична 206
Великодня свічка 131
Вечорова гармонія 119
Видання Ужгородського національного університету за 2002 рік 193

Виявлення корисливих зловживань у сфері кабельного та супутникового телебачення 68

Виявлення корисливих злочинів в аграрному секторі економіки 69

Виявлення порушень вексельного обігу в Україні 70

Виявлення правопорушень у сфері користування надрами 71

Вітчизна... Кохання... Кончина... 171

Володар дикого лісу 109

Володар мудрості народної 94

Волонтери: Творці добра і надії 207

Всевишний глаз любви 125

VIII Міжнародний фестиваль ляльок "Інтерлялька – 2004" 218

Г

Гайду Ласло 176

Голодомор 1932–1933рр. на Україні 195

Господарство, культура та побут українців верхів'я р.Ріка 8

Грай, сопілко, грай! 184

Граматика німецької мови 78

Гучать гори і долини 143

Д

Дароване літо 163

Два чоботи – пара 164

Дванадцять прекрасних новин 161

Державне будівництво та місцеве самоврядування 67

"Дивясь, смотрю на этот мир..." 117

Ділове Закарпаття 2004 241

До срібних сивин 116

Дорога в Лету 141

Дорога співця 203

Дороги кохання 159

Дошкільні заклади області 208

Думки з приводу... 95

* Цифра після назви книги вказує на номер позиції

Е

- Еврейская община Закарпатья.
ХХ век 20
Екологічна пізнавальна стежка „Кня-
гининська” 209
Екологічний стан Закарпаття 31
Екологічно ефективні системи підви-
щення продуктивності лучних біо-
геоценозів Карпат 260
Еколо-економічні засади сталого
розвитку Закарпаття 44
Елементи теорії кілець 82
Енергозберігаючі технології в агропро-
мисловому комплексі 35
Етнологія 246

Ж

- Живое слово 105
Жизнь и труды Ласло Чопея 249
Жіночі постаті в історії Закарпаття 194

З

- З піснею нерозлучні 187
Закарпатські сторінки про Шевченка,
Пушкіна і Петефі 259
Закарпатська література для дітей.
ХХ століття 124
Закарпатська обласна наукова бібліотека 210
Закарпатський краєзнавчий музей 98
Закарпатський обласний художній
музей ім. Й.Бокшая 178
Закарпаття 2002-2004 36
Закарпаття 2003 37
Закарпаття на сторінках преси 196-199
Закарпаття: Хто є хто 242
Закарпатці у творчості В.І.Свиди 179
Заклади культури, мистецтв, фізкультури та спорту в області 211
Замки Подкарпатской Руси 97
Замок Вербовичка 158
Записки американца 126
Заріччя 13
Збірник конкурсних завдань з математики 92-93

Звіт екологічної експедиції “Тиса-2003”

255

Зелёная кольчуга 120

Зійшло сонечко ясне 153

Зірки Виноградівщини 147

Злобным аллюром пропорота ночь...

138

Злобным аллюром пропорота ночь...
Бешеная судьба 139

I

...І світить зорею сльоза 133

...І в Смерті були твої очі 128

Ідеологія повстань 142

Історія біологічного факультету Ужгородського національного університету 90

Історія Державної автомобільної інспекції Закарпаття 61

Історія закарпатського футболу 54

Історія карпатських русинів. Т. V 15

Історія села Тернова 21

K

Календар краєзнавчих пам'ятних дат
на 2005 рік 1

Календар на 2005 рік 244

Календар “Просвіти” на 2004 рік 2

Карпатська Україна 7

Карпатський словоблуд 127

Каталог газет, журналів, інформаційних видань передплачених бібліотеками м.Ужгорода на 2005 рік 212

Керечанін Микола 180

Книга Закарпаття: Анотований каталог видань 2003 року 200

Концепція сталого розвитку Закарпаття 38

Концепція сталого розвитку Закарпаття 39

Криміналістика 72

Кристаллические и стеклообразные халькогениды Si, Ge, Sn и сплавы на их основе 76

Курорт Поляна – оазис здоров'я 49

Л

- Летающие деревья 136
Лицар духу 150
Літописці Нижнього Селища 14
Людвіг Філіп 201

М

- Макара Микола Петрович 202
Макове зерно 155
Малоберезнянський Свято-Миколаївський монастир та нарис історії Чину св. Василія Великого на Закарпатті 191
Математика в колі сім'ї 81
Математика, механіка та інформатика Закарпаття. ХХ століття 85
Матеріали 57-ї міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених 51
Методичні поради з архівно-музейної та переддипломної практики студентів... 84
Між Карпатами і Татрами 140
“Мій рідний край” 213
Мій рідний край 256
Мій Ужгород 87
Моє місто 181
Молитва душі 262
Мукачівська епопея 57
Мукачево. Мукачівський район 214

Н

- Нариси історії Севлющини 26
Науковий вісник Ужгородського державного інституту інформатики, економіки і права. Сер.: *Економічні науки* / Вип. 4 229
Науковий вісник Ужгородського університету:
Сер.: *Біологія*. Вип. 14 230
Сер.: *Історія*. Вип. 9, 10, 11 231-233
Сер.: *Медицина* Вип. 22, 23 234-235
Сер.: *Політологія, соціологія, філософія*. Вип. 1 236
Сер.: *Філологія*. Вип. 9, 10 237-238

Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею. Вип. VI 239

Науково-пізнавальна стежка “Гора Кременець” 215

Наш календар на 2005 рік 6

Не без лукавого 110

Незамулене джерело 254

О

Ожог 261

Окрушини дзеркал 160

Оксамитовий світ вишивки 177

Олександр Духнович – визначний педагог, мислитель і громадсько-політичний діяч Закарпаття 263

Олешник – Егреш 12

Організація медичного забезпечення військ 46

Організація навчально-виховного процесу з біології 89

Організація роботи барів 43

Освободители города Ужгорода 10

Основи оздоровчого харчування 50

Отдыхайте вместе с фірмою “Блюз” 216

П

Пава повстання 137

Патентознавство 91

Перелік фондів державного архіву Закарпатської області України 96

Перехрестя 257

Перечин 217

Перечинщина – край закарпатських Бескидів 17

Перші кроки 103

Писанки Українських Карпат 24

Під сьомим небом 115

Підприємництво та управління малим бізнесом 40

Повесть о Белкине 135

Повнота і дефіцит 188

Подих рідної землі 165

Поетична творчість Василя Гренджі-Донського 99

Послідні співанки 145	Сини Верховини 122	
Право громадян на звернення до органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та їх службових осіб 63	Сини Мараморошини 9	
Правова охорона інтелектуальної власності 73	Система хозяйствування в Закарпатській області в 1991–2004 роках 42	
Православні монастири Хустського району 190	Сіма 182	
Практична дієтологія 45	Слово за словом 106	
При світлі дня 154	Служу народу України 64	
Проблеми захисту особи від тяжких злочинів 74	Сонячні каруселі 247	
Професійне музичне мистецтво Закарпаття XIX – першої половини ХХ століття 183	Соціальний захист населення 220	
Путеводитель для предпринимателей по Карпатскому региону 60	Сплету вінок 149	
P		
Реабілітовані історію: Закарпатська область. Кн. 2 19	Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях 34	
Ретроспекція 114	Судове управління в Україні 65	
Різні наголоси 144	Сяє Срібна земля самоцвітами 221	
Родинні джерела 186	T	
Родинні спогади 23	Таким життя творили люди 18	
Розслідування злочинів організованих злочинних груп 62	Телефонний довідник абонентів автоматичної телефонної мережі сіл з румуномовним населенням Тячівського та Рахівського районів Закарпатської області 222	
Розслідування злочинів у кредитно-банківській сфері 75	Терновий шлях поета 100	
Рослинно-тваринний дивосвіт 268	Трагічний фінал 11	
Русинський народний календар на 2005 рік 243	Три поеми 132	
Русинський язык 245	30 років відкритому акціонерному товариству "Хустська ПМК-240" 41	
Рущак Йожеф 264	Труди і дні на рушнику життя 102	
C		
Самотні золоті дощики 167	Туристична Ужгородщина 223	
Санаторій "Карпати" 52	У	
Світло душі 151	Ужанський національний природний парк 224	
Свалявський район 219	Ужгород відомий і невідомий 258	
Святые мгновения 156	Ужгород. Унгвар 5	
Сеттер на снегу 148	Ужгород 3	
	Ужгород: Древнє місто у центрі Європи 4	
	Ужгородський національний університет – осередок науки на Закарпатті 225	
	Українські закарпатські говірки 108	
	Українська мова 107	
	Українська поезія Закарпаття ХХ століття 101	

Український чин Закарпаття 25

Украдена перемога 58

Ф

Фалічні знаки 240

Фединець Атаназ 248

Фізика низьких температур 265

Фізична хімія 80

Функціональна анатомія проекційних провідних шляхів центральної нервової системи і черепних нервів у схемах 47

Х

Хай годинник одлічує час... 130

Хоч не рай, зате свій край 111

Хроніка культурного життя Закарпатської області 22

Хто у нашому дворі 170

Ц

Церква, держава, суспільство 189

Ч

IV обласна виставка скульптури, присвячена року культури 267

Чоловік з птахом на плечі 146

Чорне жало виходить зі скованки 56

Ш

Шлях до Олімпу 53

Шляхом терновим 121

Шукачам присвячується 123

Щ

Що не сільце – своє лице 112

Що таке Закарпатський туристичний шлях 227

Я

Як Ерла стала Говерлою 266

Як Юрасик чесним став 166

A csenden túl 168

A Kárpáti (Kárpátok)szanatórium 52

Árva aranyesők 167

Autonómia-törekvések Kárpátalján 59

Carpatho-Rusyn Research Center 250

Carpatho-Rusyns 251

Carpatica–Карпатика. Вип. 30 228

Církevní památky na Podkarpatské Rusi 30

Concept of permanent development of Transcarpathia 39

Csópey László élete és művei 249

Das Sanatorium «Karpaty» 52

Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska (9.-18. storočie) 253

Élet a halál árnyékában 172

Életutak 27

Emlékezni szükséges 104

Fedinecz Atanáz 248

Hármashatártalanul 169

Háziállataink 170

Hon... Szerelem.. Elmúlás... 171

Îndrumătorul fondurilor arhivei de stat a regiunii Transcarpatia–Ucraina 96

Kárpátalja 1938–1941 29

Kender, kender, de szép tábla kender 113

«Keressétek fel a sírom...» 28

Letopis Bukovského monastýra 252

Naš kalendář na rok 2005 6

Náš kultúmo-historický kalendár 2003 269

Podkarpatská Rus 270

Scientific bulletin of Uzhgorod universiti. Medical series. Вип. 22-23 234-235

Sima painting 182

Sötét ég alatt 172

Transkarpatien 55

Tücsök meséi 173

The scientific herald of Uzhgorod State Institute of Information Sciences, Economics and Law. Economic sciences.

Вип. № 4 229

Unsilted spring 253

Uzhhorod National University – the Institution of Science in Transcarpathia 225

ЗМІСТ

Пріоритет – книга! *В.Падяк* 3

ОБЛАСТЬ У ЦІЛОМУ	7
ІСТОРІЯ ОБЛАСТІ. ЕТНОГРАФІЯ	8
ПРИРОДА І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ. ЕКОЛОГІЯ	14
НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО. ЕКОНОМІКА	15
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. МЕДИЧНІ УСТАНОВИ	18
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ. ТУРИЗМ	21
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ	21
МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ОБЛАСТІ	22
ДЕРЖАВА І ПРАВО	23
НАУКА, ОСВІТА В ОБЛАСТІ	27
КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ	31
ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ. МУЗЕЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА	32
ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ. ФОЛЬКЛОР	33
МОВИ НАРОДІВ ОБЛАСТІ	34
ФОЛЬКЛОР	35
ОБЛАСТЬ У ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ. ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА	36
МИСТЕЦТВО. ЖИВОПИС	51
МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ	54
РЕЛІГІЯ. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКВИ	55
БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ	56

ДОДАТКИ

БУКЛЕТИ ТА МАЛОТИРАЖНІ ВИДАННЯ	59
ВИДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ	62
ЛІТЕРАТУРА З КАРПАТОЗНАВСТВА, ЩО ВИЙШЛА ЗА МЕЖАМИ ОБЛАСТІ	63
ВИДАННЯ 2003 РОКУ, ЩО НАДІЙшли ДО БІБЛІОТЕКИ ІЗ ЗАПІЗНЕННЯМ ...	67

ПРИЛОГА

ВИДАВНИЧА ТА ДРУКАРСЬКА СПРАВА НА ЗАКАРПАТТІ. <i>В.Падяк</i>	69
--	----

Іменний покажчик	78
Алфавітний покажчик назв видань	82